

Oorsprong en evolutie van het Palestijns Probleem

Deel I: 1917-1947

Verenigde Naties

New York, 1978

OORSPRONG EN EVOLUTIE VAN HET PALESTIJNS PROBLEEM.

DEEL I : 1917-1947.

INHOUD.

Hoofdstuk		Pagina
I	Inleiding	7
II	Het ontstaan van het Palestijns probleem	9
III	De Balfourverklaring	13
IV	De mandaten van de Volkenbond	24
V	Palestina onder mandaat	27
VI	Palestina onder mandaat - Het "nationaal tehuis"	41
VII	Palestina onder mandaat - Het Palestijns verzet	50
VIII	Palestina onder mandaat - De verdelingsplannen	56
IX	Palestina en de Volkenbond	65
X	Het einde van het mandaat	72
	Verwijzingen en noten	84
	Bijlagen	96

VOORWOORD

Deze studie werd gemaakt voor het Comité voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk ter uitvoering van de resolutie 32/40 B van de Algemene Vergadering van 2 december 1977.

Zij werd opgesteld door de Speciale afdeling voor Palestijnse rechten overeenkomstig de hiernavolgende richtlijnen van het Comité :

De studie zal het probleem in zijn historisch perspectief plaatsen en hierbij de nationale identiteit en de rechten van het Palestijnse volk benadrukken. Zij zal de evolutie van het probleem tijdens de periode van het Volkenbondmandaat nagaan en aantonen hoe het voor de Verenigde Naties werd gebracht. Zij zal eveneens de periode beslaan waarin de Verenigde Naties zich met het probleem hebben ingelaten.

De studie bestaat uit twee delen.

Deel I schetst de historiek van het vraagstuk van 1917 tot 1947. Tijdens het grootste deel van deze periode werd Palestina geregeerd krachtens een mandaat van de Volkenbond.

Deel II (afzonderlijk uitgegeven) behandelt de evolutie van het Palestijns vraagstuk vanaf het moment dat het voor de Verenigde Naties werd gebracht tot op heden, d.w.z. van 1947 tot 1977.

I. INLEIDING.

Het Palestijnse vraagstuk werd voor de Verenigde Naties gebracht kort na het einde van de Tweede Wereldoorlog.

De oorsprong van het Palestijns probleem als een internationale kwestie ligt echter in gebeurtenissen, die zich hebben voorgedaan tegen het einde van de Eerste Wereldoorlog. Deze gebeurtenissen hebben er de Volkenbond toe gebracht het bestuur van Palestina toe te vertrouwen aan Groot-Brittannië, dat hij had gekozen als mandataris in het kader van zijn mandatenstelsel. In principe diende het mandaat een overgangsfase te vormen, in afwachting dat Palestina het statuut van volledig onafhankelijke natie zou verkrijgen, een statuut dat voorlopig was erkend in het Volkenbondverdrag. De situatie is echter op zodanige wijze geëvolueerd dat Palestina nooit de onafhankelijkheid heeft verworven.

De beslissing Palestina onder mandaat te plaatsen werd genomen zonder dat het Palestijnse volk geraadpleegd werd, alhoewel het Volkenbondverdrag bepaalde dat "de wensen van deze gemeenschappen de voornaamste overweging dienden te zijn bij de keuze van de mandataris". Dit feit bekleedt een bijzondere betekenis, want bijna vijf jaar vooraleer zij het mandaat van de Volkenbond ontving, had de Britse regering er zich tegenover de Zionistische Organisatie toe verbonden, de vestiging van een joods nationaal tehuis in Palestina te bevorderen. De zionistische leiders eisten een "historische band" op met Palestina, aangezien hun voorouders er 2000 jaar voor de diaspora gewoond hadden.

Tijdens de periode van het mandaat zette de Zionistische Organisatie er zich voor in om de vestiging van een joods nationaal tehuis in Palestina te verzekeren. De autochtone bevolking van Palestina, waarvan de voorouders het land sedert bijna 2000 jaar bewoond hadden, beschouwde dit opzet als een schending van haar natuurlijke en onvervreembare rechten. Zij was ook van mening dat dit in strijd was met de onafhankelijkheidsbeloften, gedaan door de geallieerde mogendheden aan de Arabische leiders in ruil voor hun steun tijdens de oorlog. Het resultaat was dat de Palestijnse Arabieren zich steeds meer verzetten tegen het mandaat, waarop de joodse gemeenschap haar toevlucht nam tot geweld op het ogenblik dat de Tweede Wereldoorlog naar haar einde liep.

Na een kwarteeuw mandaat bracht Groot-Brittannië datgene wat "het Palestijns probleem" was geworden voor de Verenigde Naties. Het stelde dat het als mandataris geconfronteerd werd met tegenstrijdige verplichtingen, die onverzoenlijk gebleken waren. Toen reeds, nauwelijks twee jaar na de oprichting van de Verenigde Naties, lag Palestina ten prooi aan het geweld. Na verschillende mogelijkheden onderzocht te hebben, stelden de Verenigde Naties de verdeling van Palestina in twee onafhankelijke staten voor, een Palestijns-Arabische en een joodse; Jeruzalem zou worden geïnternationaliseerd. Het verdelingsplan bracht de rust niet terug in Palestina en het geweld dat er heerste, ontketende een oorlog in het Midden-Oosten, die slechts kon worden stopgezet door de tussenkomst van de Verenigde Naties. Een van de twee staten, voorzien in het verdelingsplan, riep zijn onafhankelijkheid uit onder de naam

Israël en in de loop van een reeks opeenvolgende oorlogen breidde hij zijn territoriale controle uit, om uiteindelijk gans Palestina te bezetten. De Arabisch-Palestijnse staat, voorzien in het verdelingsplan, zag nooit het licht en in de dertig jaar die volgden, streed het Palestijnse volk onophoudelijk om zijn verloren rechten terug te winnen.

Het Palestijns conflict breidde zich vlug uit tot gans het Midden-Oosten, waarbij de Arabische staten tegenover Israël kwamen te staan. Sedert 1948 hebben de oorlogen en vernietigingen miljoenen Palestijnen gedwongen in ballingschap te gaan en de Verenigde Naties ertoe genoodzaakt aanhoudend te zoeken naar de oplossing van een probleem, dat een ernstig gevaar voor de internationale vrede en veiligheid inhoudt.

Bij het zoeken naar een oplossing hebben een grote meerderheid van de lidstaten van de Verenigde Naties erkend dat de Palestijnse kwestie nog steeds de kern vormt van het Midden-Oosten-probleem, alsook de ernstigste bedreiging van de vrede waarmee de Verenigde Naties geconfronteerd worden. De wereldopinie wordt zich steeds meer bewust van het feit, dat het onvervreembare recht van het Palestijnse volk op nationale zelfbeschikking moet worden erkend opdat de vrede zou kunnen worden hersteld.

In 1947 hebben de Verenigde Naties zich ertoe verbonden een rechtvaardige oplossing te vinden voor het Palestijns probleem, een probleem waarmee zij vandaag de dag nog steeds te kampen hebben. Drie decennia van strijd en politico-juridische debatten hebben de fundamentele kwesties overschaduwd en hebben de oorsprong en evolutie van het Palestijns probleem, die deze studie beoogt te verhelderen, doen vervagen.

II. HET ONTSTAAN VAN HET PALESTIJNS PROBLEEM.

De desintegratie van het Ottomaanse Rijk.

Bij het begin van de eeuw vormde het "Oosters vraagstuk" een van de belangrijkste aandachtspunten van de Europese diplomatie. De grote mogendheden manoeuvreerden toen reeds om hun controle en invloed uit te breiden tot de gebieden van het in verval zijnde Ottomaanse Rijk. "De dynamieken van het Oosters vraagstuk lagen aldus in Europa" 1/ en de kwestie werd uiteindelijk opgelost door de nederlaag van Turkije tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Toen de oorlog haar hoogtepunt had bereikt en duidelijk werd dat de desintegratie van het Ottomaanse Rijk nakend was, onderhandelden de Entente-mogendheden reeds over concurrerende territoriale ambities. De onderhandelingen die in 1916 werden aangeknoopt tussen Groot-Brittannië, Frankrijk en Rusland, en later ook met Italië, leidden tot het geheime Sykes-Picot-akkoord over de verdeling in Europese invloedssferen van de Ottomaans-Arabische gebieden (bijlage I). Aangezien de heilige plaatsen van drie wereldgodsdiensten zich daar bevonden, werd oorspronkelijk een internationaal regime voorzien voor Palestina, dat echter uiteindelijk toch onder Britse controle zou komen te staan.

Alhoewel de Europese mogendheden ernaar streefden hun invloedssferen uit te breiden, erkenden ze dat de soevereiniteit bij de leiders en het volk van de Arabische gebieden zou berusten. Het Sykes-Picot-akkoord voorzag uitdrukkelijk de erkenning van een "onafhankelijke Arabische staat" of van een "confederatie van Arabische staten". Dit hieldt de erkenning in van een bestaande toestand, aangezien het opkomend Arabisch nationalisme een van de ernstigste problemen vormde van het supranationale Ottomaanse Rijk. Het Arabisch nationalisme streefde ernaar zich te manifesteren in de vorm van soevereine, onafhankelijke, nationale staten naar Europees model. De doelstellingen van Groot-Brittannië tijdens de oorlog stemden overeen met de Arabisch nationalistische aspiraties, wat het ertoe bracht aan de Arabische volkeren de soevereine onafhankelijkheid, na de nederlaag van de Asmogendheden, te beloven.

De Anglo-Arabische eensgezindheid betreffende de onafhankelijkheid van de Arabische gebieden.

Deze waarborgen komen tot uiting in de briefwisseling 2/ van 1915-1916 tussen Sir Henry MacMahon, de Britse Hoge Commissaris in Egypte, en Sherif Hoessein, de Emir van Mekka, die de speciale titel droeg van Bewaarder van de belangrijkste Heilige Steden van de islam. Deze laatste trad aldus op als vertegenwoordiger van de Arabische volkeren, alhoewel hij officieel geen politieke suzeriniteit over hen uitoefende.

In de talrijke brieven, uitgewisseld met de Hoge Commissaris, eiste Sherif Hoessein ondubbelzinnig "de onafhankelijkheid van de Arabische landen", waarbij hij in detail preciseerde welke de grenzen zouden zijn van de betrokken gebieden, waartoe ook duidelijk Palestina behoorde. Sir MacMahon bevestigde dat "Groot-Brittannië bereid was de onafhankelijkheid van de Arabieren in al de gebieden, gelegen binnen de door de Sherif van Mekka voorgestelde limieten, te erkennen en te steunen".

De onthulling van het Sykes-Picot-akkoord door de sovjetregering na de revolutie van 1917, evenals bepaalde tegenstrijdige politieke verklaringen van de Britse regering, brachten grote ongerustheid teweeg bij de Arabieren. Er werden hen dan ook nieuwe waarborgen gegeven met betrekking tot de toekomst van de Arabische gebieden.

In een speciale boodschap (4 januari 1918) die persoonlijk door Commandant Hogarth aan Sherif Hoessein werd overgemaakt, verklaarde de Britse regering dat "de Entente-mogendheden vastbesloten zijn aan de Arabieren de mogelijkheid te geven opnieuw een natie te vormen... Wat Palestina betreft, hebben wij besloten dat geen enkel volk aan een ander zal worden onderworpen". 3/

Zes maanden nadat de strijdkrachten van Generaal Allenby Jeruzalem hadden ingenomen, kondigde een andere verklaring betreffende de "gebieden, voorheen onder Ottomaanse overheersing en tijdens de aan de gang zijnde oorlog door de geallieerde troepen bezet" aan dat "het de wens en het verlangen was van Zijne Majesteits Regering, dat de toekomstige regering van deze gebieden gebaseerd zou zijn op het beginsel van de instemming van de geregeerden, en dat dit beleid de steun had en verder zou hebben van Zijne Majesteits Regering". 4/

De Frans-Britse verklaring (7 november 1918) betreffende de respectieve invloedssferen van Groot-Brittannië en Frankrijk was nog duidelijker (het woord "Syrië" werd in die tijd nog steeds beschouwd als eveneens Libanon en Palestina omvattend) :

"Het doel dat Frankrijk en Groot-Brittannië zich stellen door in het Oosten de oorlog, die werd ontketend door de ambitie van Duitsland, verder te zetten, is de volledige en definitieve bevrijding van de (Arabische) volkeren, en de vestiging van nationale regeringen en administraties, die hun gezag zullen ontleenen aan het initiatief en de vrije keuze van de inheemse bevolkingen.

Om deze intenties te verwezenlijken, komen Frankrijk en Groot-Brittannië overeen de vestiging van inheemse regeringen en administraties in Syrië en Mesopotamië, reeds bevrijd door de geallieerden, evenals in de gebieden die de geallieerden aan het bevrijden zijn, aan te moedigen en te begunstigen en deze te erkennen van zodra ze effectief zijn opgericht." 5/

Commissie belast met het onderzoek van de briefwisseling tussen Sherif Hoessein en Sir MacMahon.

Alhoewel de Britse regering ondubbelzinnig waarborgen had gegeven aan de Arabieren met betrekking tot hun onafhankelijkheid, was haar standpunt sedert het einde van de oorlog dat Palestina uitgesloten was geweest, wat door de Palestijnse en Arabische leiders werd betwist.

Uit de brieven die door Sir MacMahon aan Sherif Hoessein gestuurd werden, blijkt dat Groot-Brittannië er vastberaden naar gestreefd had bepaalde regio's uit te sluiten van de gebieden waaraan onafhankelijkheid was beloofd, door te stellen dat "de belangen van onze bondgenoot, Frankrijk, op het spel stonden". Sherif Hoessein ging er, met tegenzin, mee akkoord om de Arabische eisen betreffende de onafhankelijkheid van deze regio's tijdelijk in te trekken, maar niet om ze op te geven. Hij verklaarde het volgende : "U mag er zeker van zijn, Mijnheer de Minister, dat bij

de eerste gelegenheid na het einde van deze oorlog, wij bij U zullen op-eisen (wij vermijden om het vandaag te doen) wat wij nu aan Frankrijk laten in Beirut en zijn kuststreek."

Sir MacMahon had deze streek omschreven als "delen van Syrië, gelegen ten westen van de districten Damascus, Homs, Hama en Aleppo". Dit zou overeenkomen met de kuststreek van het huidig Syrië en met het noorden van Libanon (zie de kaart op bijlage II), waar de belangen van Frankrijk samenkamen. Op het eerste gezicht lijkt deze streek Palestina niet te bevatten, een gekend, gemakkelijk te identificeren gebied, met een zeer oude geschiedenis, heilig voor de drie grote monotheïstische godsdiensten, en dat onder de Ottomanen, dicht bij de onafhankelijke sanjak van Jeruzalem en de sanjaks van Acre en Balqa gelegen was (zie de kaart op bijlage III).

In 1939, kort nadat de brieven van Sherif Hoessein en Sir MacMahon gepubliceerd werden, werd een commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van Groot-Brittannië en de Arabische landen, samengesteld om deze specifieke kwestie te bestuderen. Beide partijen behielden hun respectieve interpretaties van de betrokken brieven en konden geen gemeenschappelijk standpunt bereiken, de vertegenwoordigers van Groot-Brittannië erkennen echter dat :

"... de Arabische aanspraken met betrekking tot de betekenis van de uitdrukking 'delen van Syrië, gelegen ten westen van de districten Damascus, Hama, Homs en Aleppo' een groter gewicht hebben dan tot nog toe gebleken is... Zij erkennen dat Palestina begrepen was in het gebied, opgeëist door de Sherif van Mekka in zijn brief van 14 juli 1915, en dat Palestina, tenzij het was uitgesloten van dat gebied in de latere briefwisseling, moet worden beschouwd als zijnde begrepen geweest in de zone waarin Groot-Brittannië de onafhankelijkheid van de Arabieren moest erkennen en steunen. Zij beweren verder dat, indien men de briefwisseling correct interpreteert, Palestina in feite uitgesloten was. Zij erkennen echter dat de termen waarin deze uitsluiting geformuleerd was, niet zo expliciet en ondubbelzinnig zijn als men destijds dacht." 6/

Achter de diplomatieke taal schuilt de erkenning van het feit dat Palestina niet categorisch uitgesloten was van de Britse onafhankelijkheidsbeloften. De Commissie heeft in haar rapport de volgende conclusies getrokken uit de briefwisseling tussen Sherif Hoessein en Sir MacMahon en uit de Britse en Frans-Britse verklaringen, die volgden op de Balfourverklaring :

"Volgens de Commissie blijkt echter duidelijk uit deze verklaringen dat Zijne Majesteits Regering niet vrij was om over Palestina te beschikken, zonder rekening te houden met de verlangens en belangen van de inwoners van Palestina. Al deze verklaringen moeten in beschouwing worden genomen, wanneer men poogt de verantwoordelijkheden in te schatten die Zijne Majesteits Regering op zich had genomen ten aanzien van deze inwoners ten gevolge van de briefwisseling, welke ook de interpretatie van deze briefwisseling zij." 7/

Op 17 april 1974 heeft The Times van Londen uittreksels gepubliceerd van een geheim memorandum, opgesteld door het "Political Intelligence Department" van het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken, ter intentie van de Britse delegatie bij de Vredesconferentie te Parijs. Daarin wordt als volgt naar Palestina verwezen :

"Wat Palestina betreft, heeft Zijne Majesteits regering er zich in de brief van Sir Henry MacMahon aan Sherif Hoessein van 24 oktober 1915 toe verbonden

den, het op te nemen binnen de grenzen van de Arabische gebieden waaraan onafhankelijkheid werd beloofd... maar zij heeft haar politiek betreffende de heilige plaatsen van Palestina en de zionistische kolonisatie uiteengezet in de boodschap die zij aan hem richtte op 4 januari 1918."

In een bijlage van het memorandum staat :

"Geheel Palestina ... ligt binnen de grenzen van de gebieden voor dewelke Zijne Majesteits Regering er zich bij Sherif Hoessein toe verbonden heeft de onafhankelijkheid van de Arabieren te erkennen en te verdedigen."

Professor Arnold Toynbee, die zich, als lid van het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken ten tijde van de Vredesconferentie, bezig hield met het Palestijnse vraagstuk, schreef in 1968 :

"... volgens mijn interpretatie van de briefwisseling tussen Sherif Hoessein en Sir MacMahon, werd Palestina door de Britse regering niet uitgesloten van de Arabische gebieden voor dewelke zij er zich bij Koning Hoessein toe verbonden had de onafhankelijkheid te erkennen en te verdedigen. De Palestijnse Arabieren konden bijgevolg redelijkerwijze aannemen dat Groot-Brittannië zich ertoe verbonden had Palestina voor te bereiden om een onafhankelijke Arabische staat te worden." 8/

Er werd aldus erkend dat de Britse regering niet vrij was om "over Palestina te beschikken". Deze erkenning kwam er echter pas tientallen jaren nadat de verbintenissen, die waren aangegaan ten aanzien van de Arabieren, waren geschonden, niet enkel door het Sykes-Picot-akkoord, maar eveneens door de afzonderlijke waarborgen die de Britse regering, zonder rekening te houden met de inherente rechten en wensen van het Palestijnse volk, gegeven had aan de zionistische leiders aangaande de vestiging van "een nationaal tehuis voor het joodse volk in Palestina", waardoor de kiem werd gelegd van een langdurig conflict in Palestina.

III. DE BALFOURVERKLARING.

Deze verbintenissen ten aanzien van de Zionistische Organisatie werden bekend gemaakt in een verklaring, uitgegeven door de Britse minister van Buitenlandse Zaken, Sir Arthur Balfour (verklaring die zijn naam draagt) :

"Ministerie van Buitenlandse Zaken"
2 november 1917

"Waarde Lord Rothschild,

Het doet mij veel genoegen U namens Zijne Majesteits Regering de volgende verklaring van sympathie voor de joods-zionistische aspiraties over te brengen, die is voorgelegd aan en goedgekeurd door het kabinet.

'Zijne Majesteits Regering staat gunstig tegenover de vestiging in Palestina van een nationaal tehuis voor het joodse volk en zal haar beste krachten aanwenden om de verwezenlijking van dit doel te vergemakkelijken, met dien verstande dat niets zal worden gedaan dat de burgerlijke en godsdienstige rechten van de bestaande niet-joodse gemeenschappen in Palestina of de rechten en politieke status, die de joden in enig ander land genieten, zou kunnen schaden.'

Ik zou U dankbaar zijn indien U deze verklaring ter kennis zoudt willen brengen van de Zionistische Federatie.

Met vriendelijke groeten,

Arthur James Balfour."

De cruciale rol die de Balfourverklaring in bijna elke fase van de Palestijnse kwestie gespeeld heeft, kan niet genoeg benadrukt worden. De Verklaring, die het verloop van de opeenvolgende ontwikkelingen in Palestina bepaald heeft, werd opgenomen in het mandaat. Haar uitvoering stootte op Arabisch verzet en opstand. Zij veroorzaakte ontelbare moeilijkheden voor de mandataris, doordat zij in de laatste stadia Britten, joden en Arabieren tegen elkaar opzette. Zij leidde uiteindelijk tot de verdeling en tot het probleem zoals het vandaag bestaat. Om het Palestijnse vraagstuk te begrijpen, moet men dan ook deze Verklaring, die kan worden beschouwd als de grondslag van het Palestijns probleem, onderzoeken.

Historische achtergrond van het begrip "joods nationaal tehuis".

De Balfourverklaring was het rechtstreeks resultaat van de aanhoudende inspanningen van de Zionistische Organisatie om een joodse staat in Palestina te vestigen.

Bezorgd over het bestaan van antisemitische stromingen en pogroms in Oost-

Europa, schreef Theodor Herzl, stichter van de Zionistische Beweging, in Der Judenstaat in 1896 :

"De idee die ik in deze brochure ontwikkeld heb, is zeer oud : het is het herstel van de joodse staat... Dat ons soevereiniteit wordt toegekend over een deel van de aardbol, groot genoeg om aan de wettelijke vereisten van een natie te voldoen, en wij zullen voor de rest zorgen." 1/

Herzl vermeldde Palestina en Argentinië, maar het jaar daarna verklaarde het eerste Zionistisch Congres, gehouden te Bazel, dat het doel van het zionisme was "voor het joodse volk een tehuis te stichten in Palestina, erkend door het publiek recht".

Herzl schreef op profetische wijze :

"Indien ik het Congres van Bazel in een woord zou moeten samenvatten - ik zal er mij van weerhouden dit publiekelijk te doen - dan zou ik het volgende zeggen : in Bazel stichtte ik de joodse staat ... Indien ik dit vandaag luidop zou zeggen, dan zou ik over de ganse wereld op gelach onthaald worden. Misschien over vijf jaar, zeker over vijftig jaar, zal iedereen het weten." 2/

Nadat de Ottomaanse autoriteiten zijn ideeën verworpen hadden, nam Herzl contact op met de Britse, Duitse, Belgische en Italiaanse regeringen, en verafgelegen gebieden zoals Cyprus, Oost-Afrika en Congo werden in overweging genomen. Deze projecten werden echter niet geconcretiseerd. De oprichting van een joodse staat in Palestina werd het uitgesproken doel van het zionisme, dat fervent verdedigd werd door Dr. Chaïm Weizmann, toen hij de leiding van de beweging op zich nam.

Aangezien Palestina een integrerend deel was van het Ottomaanse Rijk, drukte de Zionistische Organisatie haar intenties slechts voorzichtig uit, vooral na de revolutie van de Jonge Turken. Men vermeed de term "staat" en gebruikte in de plaats daarvan het woord "tehuis".

Max Nordau, een medewerker van Herzl, zegde :

"Ik heb mijn best gedaan om de voorstanders van de joodse staat in Palestina ervan te overtuigen dat wij een omschrijving konden vinden, die al hetgeen wij bedoelden, zou uitdrukken, maar waarbij zou worden vermeden dat de Turkse autoriteiten, die het gebied bestuurden, voor het hoofd zouden worden gestoten. Ik heb het woord "Heimstätte" voorgesteld als synoniem voor "staat"... Dit is de geschiedenis van de uitdrukking die heel wat pennen in beweging heeft gebracht. Zij was dubbelzinnig, maar wij wisten allemaal wat zij betekende. Voor ons betekende zij "de joodse staat" en zij heeft tot op heden deze betekenis behouden." 3/

In Herzls bewoordingen :

"Er is geen reden om zich ongerust te maken (over de terminologie). De mensen zullen hoe dan ook begrijpen dat het om de "joodse staat" gaat." 4/

Leonard Stein, eminent historicus van het zionisme, schrijft :

"Om hun wantrouwen ten aanzien van het zionisme weg te nemen, mocht niet langer meer gesproken worden over een Handvest, of slechter nog, over een

internationale waarborg; men mocht zeker niet het vermoeden wekken dat het werkelijke doel van de Zionistische Beweging was, Palestina van Turkije af te scheiden en er een joodse staat van te maken. Hoe weinig ze er ook mogen voor gevoeld hebben toe te geven dat de ideeën van Herzl verouderd waren, toch hebben zelfs de "politieke" zionisten moeten erkennen dat de Beweging, zonder afstand te doen van haar essentiële aspiraties, van tactiek diende te veranderen." 5/

De woorden van een ander eminent zionistisch historicus, die heeft meegewerkt aan de redactie van de Verklaring, stemmen overeen met deze tactiek :

"De anti-zionisten hebben gezegd en herhalen nog steeds opnieuw hardnekkig dat het zionisme de oprichting van een onafhankelijke "joodse staat" beoogt. Dit is echter helemaal fout. De "joodse staat" maakte deel uit van het zionistisch programma." 6/

Maar de richting was duidelijk - van bij het begin was het doel van het zionisme de vestiging van een joodse staat in Palestina. In deze plannen werd helemaal geen rekening gehouden met de rechten van het Palestijnse volk zelf.

Om het politiek concept van een joodse staat in Palestina te verwezenlijken, dienden joden naar Palestina te worden overgebracht. De joden in de diaspora hadden in de loop der eeuwen de religieuze en spirituele banden met het Heilig Land behouden. Niettegenstaande het antisemitisme in Europa waren slechts kleine groepen geëmigreerd naar Palestina teneinde er zich te vestigen, en dit om zuiver godsdienstige redenen. Zij waren misschien met 50 000 op het einde van de 19de eeuw en verpersoonlijkten of symboliseerden de joodse band met Palestina, die in wezen spiritueel was.

De zionisten gebruikten dit oude spirituele potentieel om een politieke beweging op te bouwen. Zij verspreidden in het buitenland de ophefmakende slogan :

"Een land zonder volk voor een volk zonder land",

zonder rekening te houden met het feit dat de Palestijnen zelf, die bij het begin van de eeuw met meer dan 500 000 waren, in Palestina woonden en dat het hun tehuis was. De grote zionistische humanist, Ahad Ha'am waarschuwde tegen de schending van de rechten van het Palestijnse volk, en zijn woorden zijn welbekend in de Palestijnse literatuur.

"Ahad Ha'am onderstreepte dat de kolonisten onder geen beding de toorn van de autochtonen mochten opwekken... 'En nochtans, wat doen onze broeders in Palestina ? Helemaal het tegenovergestelde ! Slaven waren zij in de landen van de diaspora, plotseling bevinden zij zich in volledige vrijheid en deze verandering heeft in hen een neiging tot despotisme wakker gemaakt. Zij behandelen de Arabieren vijandig en wreed, beroven hen van hun rechten, beleiden hen zonder reden en zijn zelfs fier over deze daden; en niemand van ons verzet zich tegen deze verachtelijke en gevaarlijke neiging ...'

... De boycot van de Arabische arbeid door de joodse arbeid getuigt van hetzelfde onbegrip ! 'Zonder te spreken van het politiek gevaar, kan ik het idee niet verdragen, dat onze broeders moreel in staat zijn zich zo te gedragen tegenover mensen van een ander volk, en onbewust komt de vraag bij

me op : indien het nu zo is, hoe zal onze relatie met de anderen dan zijn, wanneer wij op het einde der tijden de macht zullen verwerven in Eretz Israël ? En indien dit de "Messias" moet zijn : dan wens ik zijn komst niet te zien.'

Ahad Ha'am kwam terug op het Arabisch probleem ... in februari 1914 ... (de zionisten) ergeren zich aan degenen die hen eraan herinneren dat er nog een ander volk is in Eretz Israël, dat daar woont en dat helemaal niet van plan is om daar weg te gaan. Later wanneer zij hun hart van deze illusie zullen hebben afgetrokken en zij de realiteit zullen bekijken zoals zij is, zullen zij zeker begrijpen hoe belangrijk dit vraagstuk is en hoe groot onze plicht om bij te dragen tot de oplossing ervan.' " 7/

Het pleidooi van Ahad Ha'am vond echter geen weerklank toen het politiek zionisme het doel dat het zich had gesteld, nl. de vestiging van een joodse staat, begon te verwezenlijken.

Zionistische inspanningen gericht op de Britse regering.

De stappen die Dr. Weizmann had ondernomen bij de verschillende regeringen, brachten hem ertoe te besluiten dat het van Groot-Brittannië was dat het zionisme de meeste steun mocht verwachten voor de stichting van een joodse staat in Palestina, voorlopig bestemd voor internationalisatie krachtens het Sykes-Picot-akkoord. Contacten werden gelegd met Britse leiders, meer bepaald met Lloyd George, toekomstige Eerste Minister, Arthur Balfour, toekomstige minister van Buitenlandse Zaken, Herbert Samuel, toekomstige Hoge Commissaris van Palestina, en Mark Sykes. In 1915 stelde Samuel in een memorandum getiteld "The Future of Palestine"

"... de Britse annexatie van Palestina, waar we drie of vier miljoen Europese joden zouden kunnen inplanten " 8/ voor.

Weizmann beschrijft de banden die werden aangeknoopt met de Britse leiders en doet in het bijzonder opmerken dat :

"Een van onze grootste ontdekkingen was Sir Mark Sykes, 'Chief Secretary' van het Oorlogskabinet ... Ik kan de diensten die Sykes ons bewezen heeft niet genoeg benadrukken. Hij was het die ons werk in meer officiële kanalen leidde. Hij behoorde tot het secretariaat van het Oorlogskabinet, waarvan o.m. Leopold Amery, Ormsby-Gore en Ronald Storrs eveneens deel uitmaakten. Indien wij de raad van mannen zoals Sykes niet opgevolgd hadden, dan zouden wij, met ons gebrek aan ervaring in delicate diplomatieke onderhandelingen, ongetwijfeld vele gevaarlijke blunders begaan hebben. De nood aan dergelijke raadgevingen zal duidelijk worden tegenover de moeilijkheden die het statuut van het Midden-Oosten, in die tijd, reeds opwekte." 9/

De zionistische leiders benadrukten de strategische voordelen van een joodse staat in Palestina voor Groot-Brittannië. In een brief aan een sympathisant schreef Weizmann in 1914 :

"... indien Palestina in de Britse invloedssfeer zou vallen en indien Groot-Brittannië er de vestiging van een joodse nederzetting, als een Britse afhankelijkheid, zou aanmoedigen, dan konden wij daar over twintig à dertig jaar een miljoen joden hebben - misschien meer; zij zouden een zeer efficiënte wacht vormen voor het Suezkanaal." 10/

In een andere brief van 1916 schreef Weizmann :

"Het Britse kabinet staat niet enkel gunstig tegenover de Palestijnse aspiraties van de joden, maar het zou deze aspiraties ook verwezenlijkt willen zien...

De joden zouden voor Groot-Brittannië de best mogelijke vrienden zijn. Zij zouden de beste nationale vertolkers zijn van ideeën in de Oosterse landen en zouden de band tussen de twee beschavingen verzekeren. Dit is geen wettelijk argument, maar het zou zeker een groot gewicht moeten hebben voor elke politicus die vijftig jaar verder wil kijken." 11/

Sykes was bijzonder waardevol omwille van de hulp die hij aan Weizmann en zijn collega's, in 't bijzonder aan Nahum Sokolow, bood om te proberen Frankrijk ervan te overtuigen af te zien van zijn laatste eisen betreffende de stad Jeruzalem, waarvan de internationalisatie voorzien was in het Sykes-Picot-akkoord. Oorspronkelijk hadden de Franse ambities betrekking op heel Syrië, met inbegrip van Palestina. Frankrijk had de internationalisatie van Palestina slechts aanvaard onder sterke Britse druk. Sykes suggereerde dat "de zionisten contact zouden opnemen met Dhr. Picot en de Fransen ervan zouden overtuigen" 12/ af te zien van hun eisen. Hij begeleidde Sokolow naar Parijs en bracht bij het ministerie van Buitenlandse Zaken verslag uit van de vooruitgang van de missie. Sokolow zegde aan Picot dat "de joden reeds sedert lang gedacht hadden aan de soevereiniteit van de Britse regering" 13/, maar Picot maakte hiertegen bezwaar door te verwijzen naar de belangen van andere regeringen.

Stein vertelt hoe de bezwaren van Frankrijk werden weerlegd :

"Het actieplan begon nu vorm te krijgen. Weizmann moest Sykes vervoegen in Egypte en, wanneer de tijd rijp was, samen met hem naar Palestina gaan. Sokolow moest kijken wat hij kon doen om een gunstiger klimaat te scheppen in Parijs, waar de regering de zionisten niet echt au sérieux genomen had en waar het merendeel van de meest invloedrijke joden hen openlijk vijandig gezind waren. De missie van Sokolow zou hem uiteindelijk naar Rome en Parijs brengen, wat oorspronkelijk echter niet gepland of voorzien was. De inspanningen dienden gecoördineerd te worden, teneinde de steun te verwerven van de Amerikaanse en Russische zionisten en, indien mogelijk, van hun respectieve regeringen, voor wat men nu openlijk ging voorstellen als het zionistisch programma - de stichting van een joods commonwealth in Palestina, onder de bescherming van Groot-Brittannië. Sykes van zijn kant maakte zich klaar om Picot te laten weten dat Groot-Brittannië zou aandringen om een zekere vorm van suzeriniteit in Palestina te verwerven en dat de Fransen zouden moeten aanvaarden af te zien van hun eisen." 14/

Tenslotte slaagde men erin de Fransen ervan te overtuigen "de ontwikkeling van de joodse kolonisatie in Palestina" 15/ te aanvaarden en Palestina in de Britse invloedssfeer te laten overgaan.

Het opstellen van de Verklaring.

Weizmann schrijft :

"Het moment was bijgevolg gekomen om te handelen, om bij de Britse regering aan te dringen op een beleidsverklaring betreffende Palestina; tegen het einde van januari 1917, legde ik aan Sir Mark Sykes het memorandum voor, dat was opgesteld door ons comité, en ik had met hem verschillende preliminaire vergaderingen ...

Dit document was getiteld : 'Programma-ontwerp voor het opnieuw vestigen van de joden in Palestina, overeenkomstig de aspiraties van de Zionistische Beweging'. Het eerste punt had betrekking op de nationale erkenning :

De joodse bevolking van Palestina (die in het programma zal worden beschouwd als betekend zowel de huidige als de toekomstige joodse bevolking) zal door de suzeraine regering officieel worden erkend als joodse natie en zal in dat land van alle burgerlijke, nationale en politieke rechten genieten. De soevereine regering erkent dat het wenselijk en noodzakelijk is dat de joden zich opnieuw vestigen in Palestina." 16/

Stein beschrijft het begin van de raadplegingen tussen de Britse regering en de Zionistische Organisatie als volgt :

"Op 2 februari 1917 nam Sir Mark Sykes deel aan een vergadering van zionistische vertegenwoordigers te Londen ... ostensief ten privaten titel. Hij bekleedde echter een invloedrijke positie op het ministerie van Buitenlandse Zaken en speelde een belangrijke rol bij de uitwerking van het Britse beleid in het Midden-Oosten. De vergadering van 2 februari was in feite het beginpunt van een langdurige gedachtenwisseling tussen de Zionistische Organisatie en de Britse regering ... In juli 1917 legden de zionistische vertegenwoordigers een ontwerp-verklaring voor aan de regering. Dit ontwerp erkende Palestina als 'het nationaal tehuis van het joodse volk' en voorzag de oprichting van een 'Organisatie van joodse nationale kolonisatie voor het opnieuw vestigen van de bevolking en de economische ontwikkeling van het land'. De regering antwoordde met een alternatief ontwerp, dat de basis vormde voor ... de Balfourverklaring." 17/

In feite werden zes ontwerpen uitgewisseld en onderzocht door de Britse regering en de Zionistische Beweging en werd ook het akkoord van de Verenigde Staten verkregen, vooraleer de Britse minister van Buitenlandse Zaken, in november 1917, de definitieve tekst van de Verklaring publiceerde. Deze episode is door meer dan een autoriteit beschreven geworden. 18/ Men heeft er nooit aan gedacht de Palestijnen te raadplegen.

De definitieve versie van de Verklaring werd aan een zeer grondig onderzoek onderworpen. Eerste Minister Lloyd George zou gezegd hebben dat de Verklaring "... tot stand kwam na rijp beraad, niet enkel wat haar politieke inhoud betrof, maar ook aangaande haar formulering". 19/ Jeffries verklaart dat :

"... Wat men eerst en vooral moet zeggen is dat, vooraleer de Balfour-verklaring gepubliceerd werd, zelfs het geringste woord ervan gewikt en gewogen werd. Zij telt slechts 67 woorden, maar elk van deze ... werd langdurig in overweging genomen, vooraleer in de tekst te worden opgenomen." 20/

De zorg, die aan de opstelling van de Verklaring werd besteed, is belangrijk, precies omdat het resultaat van deze lange en zorgvuldige redactie een verklaring was, merkwaardig omwille van de dubbelzinnigheden die zij in zich droeg. Om Stein aan te halen :

"Wat beloofde men aan de zionisten ? De termen van de Verklaring waren opzettelijk vaag en noch de Britten, noch de zionisten waren toendertijd

bereid haar betekenis uit te diepen - minder nog het eens te worden over een interpretatie." 21/

Alhoewel de Verklaring niet volledig beantwoordde aan de zionistische verwachtingen, werd het politiek raadzaam geacht niet verder aan te dringen. Dr. Weizmann schrijft :

"Het is één van de vraagtekens van de geschiedenis : zouden wij onbuigzaam moeten geweest zijn en blijven staan zijn op onze standpunten ? Zouden wij dan een betere verklaring verkregen hebben, of zou de regering de interne joodse tegenstellingen moe geworden zijn en de hele zaak hebben laten vallen ? Wij waren van mening dat zij moest aanvaard worden." 22/

De "waarborgen" in de Verklaring.

De Britse regering had echter blijk gegeven van voorzichtigheid. Daar waar in het origineel ontwerp van de zionisten, dat door Lord Rothschild naar Balfour werd gestuurd, werd voorgesteld dat "Zijne Majesteits Regering het principe aanvaardt dat Palestina moet worden heringericht als het nationaal tehuis van het joodse volk" 23/, stelde de officiële verklaring dat "de Regering gunstig staat tegenover de vestiging van een nationaal tehuis voor het joodse volk". Er is een beduidend verschil - het zou een tehuis, en niet het tehuis zijn, dat zou worden gevestigd en niet heringericht; dit laatste woord houdt immers het bestaan van een recht in.

De zionisten hadden in hun oorspronkelijk ontwerp het volgende voorgesteld : "Zijne Majesteits Regering zal haar beste krachten aanwenden om de verwezenlijking van dit doel te waarborgen en zal samen met de Zionistische Organisatie de noodzakelijke methodes en middelen onderzoeken." 24/ De officiële versie stelde dat : "(de Regering) zal haar beste krachten aanwenden om de verwezenlijking van dit doel te vergemakkelijken". De officiële erkenning van de Zionistische Organisatie als autoriteit - impliciet aanwezig in het zionistisch ontwerp - had men laten wegvallen. Weizmann was zich bewust van deze belangrijke wijzigingen :

"Een vergelijking van de twee teksten - de eerste goedgekeurd door het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Eerste Minister en de tweede aangenomen op 4 oktober, na de kritiek van Montagu - toont een betreurenswaardige achteruitgang in verhouding tot wat de regering zelf bereid was te bieden. De eerste tekst verklaart dat het joods nationaal tehuis moet worden heringericht in Palestina. De tweede tekst spreekt over 'de vestiging in Palestina van een nationaal tehuis voor het joodse ras'. De eerste voegt er enkel aan toe dat 'de Regering al haar krachten zal aanwenden om de verwezenlijking van dit doel te waarborgen en samen met de Zionistische Organisatie de noodzakelijke methodes en middelen zal onderzoeken'. De tweede introduceert de kwestie van de 'burgerlijke en religieuze rechten van de bestaande niet-joodse gemeenschappen' op een manier die laat verstaan dat de joden onderdrukingsbedoelingen zouden kunnen hebben, en kan worden geïnterpreteerd als betekend dat zodanige beperkingen aan ons werk worden opgelegd, dat het volledig wordt verlamd." 25/

Eén van de bekommelingen van Weizmann had betrekking op de "waarborg"-clausule betreffende de belangen van het Palestijnse volk. Haar formulering is merkwaardig, vooral wanneer men denkt aan de zorg die werd besteed aan de redactie van de Verklaring. Deze clausule vermeldt de Palestijnse of Arabische bevolking, hetzij christen of moslim, die meer dan 90% van de bevol-

king van Palestina vertegenwoordigde en ongeveer 97 procent van het land bezat, niet. De Verklaring verwijst er daarentegen naar door te spreken over 'de bestaande niet-joodse gemeenschappen in Palestina', een formulering die men vergeleken heeft met het noemen van "de massa 'de niet-minderheid'" of het Britse volk "de niet-continentale gemeenschappen in Groot-Brittannië". 26/

Bovendien werd, op het moment dat het beginsel van zelfbeschikking erkenning kreeg, het volk van Palestina dit recht ontzegd. De termen van de Verklaring beogen maatregelen te voorkomen die "de burgerlijke en religieuze rechten van de bestaande niet-joodse gemeenschappen in Palestina zouden kunnen schaden". De Verklaring is echter buitengewoon zwijgzaam wat hun meer fundamentele politieke rechten betreft.

Dit is bijzonder interessant, want het concept van politieke rechten is aanwezig in de onmiddellijk daaropvolgende zin, die bepaalt dat "niets zal worden gedaan dat ... de rechten en politieke status, die de joden in enig ander land genieten, zou kunnen schaden". Deze tweede "waarborg" was niet voorgesteld geworden door de Zionistische Organisatie. Men denkt dat hij het resultaat was van Montagu's bezorgdheid betreffende de repressie die de Verklaring zou kunnen hebben voor de joden die verkozen in hun eigen land te blijven.

De betekenis van de Balfourverklaring.

Prof. W.T. Mallison, een eminent specialist in het internationaal recht, schrijft :

"Er bestaat geen twijfel over de cruciale rol van de Balfourverklaring in de zionistisch-Israëliëse juridische eisen. De kwestie van haar exacte juridische interpretatie is dus zeer belangrijk. Rekening houdende met deze overwegingen, is het noodzakelijk de meest betrouwbare bewijzen, de voornaamste bronnen van het publiek recht, te gebruiken voor deze interpretatie. Onder deze bronnen zijn de historiek van de onderhandelingen over de Verklaring, met inbegrip van de diverse onderhandelingsposities, evenals de officiële definitieve tekst van essentieel belang." 27/

Hij resumeert vervolgens de onderhandelingsdoelstellingen van zowel de Britse regering als de Zionistische Organisatie :

"De Britse regering had twee prioritaire politieke doelstellingen tijdens de onderhandelingsperiode. De eerste was de oorlog te winnen, de tweede was de Britse machtspositie zoveel mogelijk te versterken door middel van de vredesregeling die zou volgen ...

De zionistische doelstellingen, voor en tijdens de onderhandelingen, zijn steeds geweest een publiekrechtelijke erkenning te bekomen van hun territoriale ambities ...

De zionisten zijn de onderhandelingen begonnen in de hoop het geheel van hun territoriale eisen verwezenlijkt te zien. Hun verwachtingen waren echter noodzakelijkerwijs beperkt door twee objectieve factoren. De eerste was, dat het aantal joden in Palestina tijdens de Eerste Wereldoorlog slechts een kleine fractie vertegenwoordigde van de gehele bevolking van het land. De tweede was, dat de zionisten niets konden verwachten van de

Britse regering dat niet in overeenstemming was met de werkelijke of veronderstelde imperialistische belangen van deze regering." 28/

Een ander auteur herinnert eraan dat :

"... er geen twijfel over bestaat dat de Verklaring een echt contract was tussen de Britse regering en de joden, vertegenwoordigd door de zionisten. In de grond gaat het om een verbintenis, volgens dewelke de Britse regering, in ruil voor de door de joden te bewijzen diensten, 'haar beste krachten zou aanwenden' om de uitvoering van een bepaald, duidelijk omschreven beleid in Palestina te waarborgen." 29/

De reacties op de Verklaring.

De Balfourverklaring werd een uiterst controversieel document. Zij verstoorde de joodse middens die niet gunstig stonden tegenover het zionistische doel en de stichting van een joodse staat (de 'interne tegenstellingen' vermeld door Weizmann). Vele niet-zionistische joodse gemeenschappen beschouwden zich als onderdanen van hun land en de conceptie van een "joods nationaal tehuis" veroorzaakte ernstige loyaliteitsconflicten, niettegenstaande de clause in de Verklaring die bepaalde dat de joden hun status zouden behouden in hun respectieve landen.

De belangrijkste joodse tegenstander was Sir Edwin Montagu, minister voor India, en enig joods lid van het Britse kabinet. Zijn verzet tegen het politiek karakter van de zionistische doelstellingen sproot voort uit zijn overtuiging dat het judaïsme een universeel geloof was, te onderscheiden van de nationaliteit, en dat, in het tijdperk van de moderne natie-staat, het joodse volk geen natie vormde. Hij betwistte het recht van de Zionistische Organisatie om te spreken in naam van alle joden. In een reeks geheime memoranda (die later werden bekend gemaakt), schreef hij :

"Het zionisme leek me steeds een kwaadwillige politieke doctrine, elke patriottische burger van het Verenigd Koninkrijk onwaardig ... Ik heb altijd gedacht, dat de aanhangers van deze doctrine in belangrijke mate aangemoedigd werden door de vrijheidsbeperkingen, opgelegd aan de joden in Rusland. Maar het lijkt ondenkbaar dat, precies op het moment dat deze joden erkend geworden zijn als joodse Russen en men hen alle vrijheden heeft toegekend, het zionisme officieel zou worden erkend door de Britse regering, en Dhr. Balfour de toestemming zou krijgen om te verklaren dat 'het nationaal tehuis van het joodse volk' diende te worden heringericht in Palestina. Ik weet niet wat dit impliceert, maar ik veronderstel dat het betekent, dat moslims en christenen de plaats moeten ruimen voor de joden, dat de joden alle geprivilegieerde posities zullen innemen, en dat zij met Palestina een bijzondere band zullen hebben, zoals de Engelsen met Engeland en de Fransen met Frankrijk. De Turken en de andere moslims in Palestina zullen worden beschouwd als vreemdelingen, net zoals de joden nadien als vreemdelingen zullen worden behandeld in alle landen, behalve in Palestina... Wanneer men aan de joden zal zeggen dat Palestina hun nationaal tehuis is, dan zal elk land zich onmiddellijk willen ontdoen van zijn joodse burgers. In Palestina zal men een bevolking vinden die de eigenlijke inwoners wegjaagt en zich het beste van het land toeëigent...

Ik ontken dat Palestina vandaag geassocieerd wordt met de joden of dat het terecht beschouwd moet worden als een gepaste plaats voor hen om te leven.

De Tien Geboden werden aan de joden overgemaakt op de Sinaï-berg. Het is inderdaad waar, dat Palestina een belangrijke rol speelt in de joodse geschiedenis, maar dit geldt ook voor de moderne mohammedaanse geschiedenis en, na het tijdperk van de joden, speelt het ongetwijfeld een veel belangrijker rol dan welk ander land ook in de christelijke geschiedenis...

Het lijkt geen twijfel dat wanneer de joden een nationaal tehuis zullen hebben, de druk om ons de rechten van het Brits burgerschap te ontzeggen aanzienlijk zal toenemen. Palestina zal het getto van de wereld worden. Waarom zouden de Russen gelijke rechten toekennen aan de joden ? Hun nationaal tehuis is Palestina." 30/

Dit was het standpunt van een zeer kleine minderheid in de Britse regering. Eerste Minister Lloyd George vatte het beleid van het kabinet als volgt samen :

"Er kan geen twijfel bestaan over wat het kabinet (Imperial War Cabinet) van plan was. Enerzijds was het niet van mening dat een joodse staat onmiddellijk diende te worden opgericht door het Vredesverdrag zonder rekening te houden met de wensen van de meerderheid van de inwoners. Anderzijds stelde het de mogelijkheid in het vooruitzicht dat, wanneer het moment zou komen om aan Palestina representatieve instellingen toe te kennen, Palestina dan een joodse commonwealth zou worden, indien de joden intussen van de hen geboden kans gebruik hadden gemaakt en zij een duidelijke meerderheid van de bevolking vertegenwoordigden. De idee, dat de joodse immigratie kunstmatig zou moeten worden beperkt opdat de joden steeds een minderheid zouden blijven, kwam nooit op bij één van hen die meewerkten aan de uitwerking van dit beleid. Dat zou beschouwd zijn geworden als onrechtvaardig en als een bedrog ten aanzien van de mensen op wie wij een beroep deden." 31/

De implicatie is duidelijk - de vestiging van een joodse meerderheid zou de stichting van een joodse staat waarborgen. De fundamentele vraag betreffende de rechten van de Palestijnen zelf werd niet in beschouwing genomen.

De implicaties van de Verklaring.

Drie aspecten van de Balfourverklaring trekken de aandacht.

Het eerste is dat zij duidelijk niet in overeenstemming was met de geest van de onafhankelijkheidsbeloften gedaan aan de Arabieren, zowel vóór als na haar publicatie. Het tweede is dat het lot van Palestina beslist werd in nauw overleg met een politieke organisatie, die als uitgesproken doel het vestigen van niet-Palestijnen in Palestina had. Niet enkel werden hierdoor de belangen van de autochtone Palestijnen ontkend, het ging hier om een opzettelijke schending van hun rechten. * Het derde aspect is dat de Britse regering, door de Balfourverklaring, een verbintenis aanging ten aanzien van de Zionistische Organisatie betreffende het land van de Palestijnen, op een moment dat Palestina officieel nog steeds deel uitmaakte van het Ottomaanse Rijk.

Een specialist schrijft :

"Het meest betekenisvolle en onweerlegbare feit is echter dat de Verklaring

* Vide het memorandum van Balfour p. 28 infra.

zelf juridisch ongeldig was. Groot-Brittannië had immers geen soevereine rechten op Palestina, het had geen eigendomsrecht en geen enkele macht om over dat land te beschikken. De Verklaring was enkel een uiteenzetting van de intenties van de Britse regering en niets meer." 32/

Andere specialisten in het internationaal recht hebben eveneens geoordeeld dat de Verklaring juridisch ongeldig was 33/ maar, in 1917, toen de Balfourverklaring de officiële Britse politiek aangaande de toekomst van Palestina werd, stelde deze vraag zich niet. De dubbelzinnigheden en tegenstrijdigheden, vervat in de Verklaring, droegen in belangrijke mate bij tot het conflict van doelstellingen en verwachtingen dat rees tussen Palestijnse Arabieren en niet-Palestijnse joden. De Zionistische Organisatie diende de waarborgen voor "een nationaal tehuis voor het joodse volk" te gebruiken om haar plannen voor de kolonisatie van Palestina te doen vorderen. Zij steunde zich hiervoor op de Balfourverklaring en haar uitvoering via het mandatenstelsel van de Volkenbond. De Palestijnen zouden zich tegen deze inspanningen verzetten, aangezien men hen het fundamentele politieke recht op zelfbeschikking ontzegd had en hun land, tijdens de periode dat het onder een volkenbondmandaat stond, het voorwerp ging uitmaken van een kolonisatie vanuit het buitenland.

IV. DE MANDATEN VAN DE VOLKENBOND.

Het Arabisch nationalisme en de plannen van de grote mogendheden.

De nationalistische aspiraties van de Arabische wereld, met inbegrip van Palestina, werden heviger aan het einde van de oorlog. Professor J.C. Hurewitz, een van de eminentste specialisten inzake het Midden-Oosten-vraagstuk, schrijft :

"De verdwijning van het Ottomaanse Rijk heeft in feite het oosters vraagstuk 'opgelost'. Het is evenwel betekenisvol dat Groot-Brittannië en Frankrijk, die de politieke controles erfden, de gebieden van het Nabije en Midden-Oosten niet onmiddellijk geannexeerd hebben. De mandaten en de preferentiële allianties waren niet meer dan voorlopige regelingen en de aanwezigheid van de westerse mogendheden, onder verschillende vormen, moedigde het lokale nationalisme aan, dat de spoedige verwezenlijking van de volledige soevereiniteit nastreefde." 1/

Een gewichtige vraag waarmee de zegevierende Europese mogendheden geconfronteerd werden, had betrekking op het politiek statuut van de gebieden en de volkeren die voorheen onder het gezag van het Ottomaanse Rijk stonden. Van de "Veertien punten" van President Wilson, die het kader vormden voor de te onderhandelen vredesakkoorden, was het punt dat handelde over zelfbeschikking rechtstreeks toepasselijk op Palestina :

"Aan de Turkse delen van het huidig Ottomaanse Rijk zal een onbetwiste soevereiniteit moeten worden verzekerd; maar aan de andere nationaliteiten, die momenteel onder Turks bewind staan, zal een absolute bestaanszekerheid en een volledig onbelemmerde kans op een autonome ontwikkeling moeten worden gewaarborgd..."

De geallieerde mogendheden beslisten echter op de Vredesconferentie, gehouden te Parijs in 1919, deze gebieden onder het mandatenstelsel te plaatsen. Dit stelsel werd ingevoerd door het Volkenbondverdrag, ondertekend op 28 juni 1919, als een integrerend deel van het Verdrag van Versailles, dat vrede sloot met Duitsland.

Het Volkenbondverdrag.

De Volkenbond was een orgaan sui generis, opgericht door een akkoord zonder precedent, dat de zegevierende staten van de na-oorlogse wereld gesloten hadden, om in de internationale betrekkingen een orde te vestigen, die overeenkwam met hun eigen opvattingen. De plaats van de kolonies, bestuurd door de zegevierende staten, en van de gebieden, losgemaakt van de overwonnen staten, vormde een bijzonder probleem in het kader van deze orde.

Het kolonialisme maakte verder deel uit van het internationaal systeem, alhoewel het programma van President Wilson, dat een liberale mijlpaal vormde in de ontwikkeling van het anti-kolonialisme, erkende dat de conceptie van het recht op zelfbeschikking eveneens van toepassing was op het niet-westers deel van de mensheid :

"Een vrijelijk besproken, onbevooroordeelde en absoluut onpartijdige regeling van alle koloniale eisen, gebaseerd op een strikte naleving van

het beginsel, dat bij de oplossing van soevereiniteitstwesties, de belangen van de betrokken bevolkingen een zelfde gewicht moeten hebben als de billijke eisen van de regering waarvan de aanspraken onderzocht worden."

De Volkenbond, geconcipieerd om te beantwoorden aan de heersende orde, aanvaardde het mandatenstelsel - een innovatie in het internationaal systeem - als middel om de eisen van het koloniale tijdperk te verzoenen met de morele en politieke noodzaak de rechten van de gekoloniseerde volkeren te erkennen.

Artikel 22 (voor de volledige tekst, zie bijlage IV) van het Verdrag vestigde het mandatenstelsel, gebaseerd op het beginsel volgens hetwelk de ontwikkeling van deze gebieden, "geplaatst onder de voogdij ... van ontwikkelde naties", een "heilige opdracht der beschaving" vormde. De graad van voogdijschap zou afhangen van het niveau van politieke maturiteit van de betrokken gebieden. De meest ontwikkelde zouden worden geclassificeerd als A-mandaten, de minder ontwikkelde als B-mandaten en de minst ontwikkelde als C-mandaten.

De aard van de Arabische volkeren, die zelf erfgenamen waren van een oude en hoogontwikkelde beschaving, kon niet anders dan worden erkend, en de clausules die rechtstreeks werden toegepast op de Arabische gebieden, als A-mandaten, waren de volgende :

"Bepaalde gemeenschappen, die voorheen behoorden tot het Turkse Rijk, hebben een zodanige graad van ontwikkeling bereikt, dat hun bestaan als onafhankelijke naties voorlopig kan worden erkend, op voorwaarde dat een Mandataris hen bij het bestuur raad en bijstand verleent tot op het ogenblik dat zij in staat zijn op zichzelf te staan. De wensen van deze gemeenschappen dienen de voornaamste overweging te zijn bij de keuze van de Mandataris."

Palestina was op geen enkele wijze uitgesloten van deze bepalingen.

De toewijzing van de Arabische gebieden.

Artikel 22 legde geen regels vast voor de keuze van de mandaatmogendheden of voor de verdeling van de mandaten onder hen. Turkije en Duitsland werden eenvoudigweg verplicht af te zien van hun soevereiniteitseisen aangaande de gebieden waarvan de verdeling zou worden beslist door de geallieerde mogendheden. De afstand door Duitsland van zijn aanspraken werd vastgelegd in het Verdrag van Versailles (artikel 119). Wat Turkije betreft werd deze afstand voorzien in het Verdrag van Sèvres van 1920 (artikel 132), maar aangezien dit verdrag nooit van kracht is geworden, werd de afstand van de Turkse eisen inzake de niet-Turkse gebieden formeel vastgelegd in het Verdrag van Lausanne. De Verdragen van Versailles en Lausanne bevatten uitdrukkelijke bepalingen, die de geallieerde mogendheden het recht gaven de "bevrijde" gebieden als hun mandaten te verdelen.

De gewezen Duitse gebieden werden op 7 mei 1919, kort na de ondertekening van het Verdrag van Versailles, toegewezen door een beslissing van de Opmerste Raad van de Geallieerde Mogendheden. De gewezen Turkse gebieden werden echter verdeeld op de Conferentie van San Remo op 25 april 1920, toen er juridisch nog steeds een staat van oorlog was met Turkije, drie jaar voor de ondertekening van het Verdrag van Lausanne. Het bestuur van Syrië en Libanon werd aan Frankrijk toevertrouwd en dat van Palestina en Transjordië, evenals van Mesopotamië (Irak) aan Groot-Brittannië.

De werking van het mandatenstelsel.

Alle mandaten over Arabische gebieden, met inbegrip van Palestina, werden beschouwd als A-mandaten, toepasselijk op gebieden waarvan de onafhankelijkheid voorlopig erkend was geworden in het Volkenbondverdrag. De diverse instrumenten betreffende de mandaten werden opgesteld door de betrokken mandaatmogendheden, maar onderworpen aan de goedkeuring van de Volkenbond.

Het mandaat over Irak werd, terwijl men het nog aan het uitwerken was, gemendeerd om de ondertekening te voorzien van een verdrag tussen Groot-Brittannië en Irak, dat gesloten werd in 1922. Dit verdrag werd aangevuld met andere akkoorden, die alle werden goedgekeurd door de Volkenbond overeenkomstig de vereisten van artikel 22 van het Verdrag. Irak verwierf officieel de onafhankelijkheid op 3 oktober 1932.

Het mandaat over Syrië en Libanon voorzag geen speciale behandeling zoals in het geval van Irak. Deze twee gebieden werden bestuurd onder de volledige controle van Frankrijk tot aan het einde van het mandaat. Libanon verkreeg de volledige onafhankelijkheid op 22 november 1943 en Syrië op 1 januari 1944.

Palestina en Transjordanië (zoals het toen werd genoemd) werden in hetzelfde mandaat samengebracht, maar als afzonderlijke gebieden behandeld. Artikel 25 van het mandaat over Palestina stelde Groot-Brittannië in staat, met de goedkeuring van de Volkenbond, de uitvoering van om het even welke bepaling van het mandaat in Transjordanië op te schorten. Op vraag van de Britse regering nam de Raad van de Volkenbond op 16 september 1922 een resolutie aan, die een afzonderlijk bestuur voor Transjordanië effectief goedkeurde. Dit afzonderlijk bestuur werd verdergezet totdat het gebied op 22 maart 1946, als het Koninkrijk Jordanië, de onafhankelijkheid verwierf.

Enkel in het geval van Palestina leidde het mandaat, met zijn inherente tegenstrijdigheden, niet tot de onafhankelijkheid, voorlopig erkend in het Volkenbondverdrag, maar tot een conflict dat zes decennia later nog steeds zou bestaan.

V. PALESTINA ONDER MANDAAT.

De tegenstrijdigheden die het Palestijns mandaat kenmerkten, sproten voort uit het feit dat men er de Balfourverklaring in opgenomen had. Van bij het begin was gebleken dat het belangrijk was internationale steun te verwerven voor de joodse staat en dit om verschillende redenen :

- a) om de uiteenlopende strekkingen bij de joodse opinie te verenigen achter het politiek zionisme;
- b) om de Europese mogendheden ertoe te brengen hun beleid te harmoniseren met het Brits beleid;
- c) om een zekere vorm van internationale goedkeuring te verwerven voor de onderneming.

Weizmann zou gezegd hebben dat het zionisme er zich diende voor in te zetten "... om van de joodse kwestie een internationale kwestie te maken. Het komt erop aan naar de naties te gaan en hen te zeggen 'wij hebben uw hulp nodig om ons doel te bereiken'". 1/

De Zionistische Commissie.

De eerste stap bestond erin een Zionistische Commissie naar Palestina te sturen in april 1918. Deze Commissie bestond uit Dr. Weizmann en zionistische vertegenwoordigers uit Frankrijk en Italië, begeleid door Britse vertegenwoordigers. Haar rol werd omschreven in het telegram dat naar de Britse Hoge Commissaris in Egypte werd gestuurd :

"Het doel van de Commissie is ... alle stappen te ondernemen die vereist zijn om gevolg te geven aan de verklaring van de regering ten gunste van de stichting van een nationaal tehuis voor het joodse volk in Palestina...

Eén van de belangrijkste taken van de Commissie zal erin bestaan goede relaties aan te knopen met de Arabieren en de andere niet-joodse gemeenschappen in Palestina, en zich te doen erkennen als de schakel tussen de militaire autoriteiten enerzijds en de joodse bevolking en de joodse belangen anderzijds.

Het is van wezenlijk belang dat alles zou worden gedaan, opdat het gezag van de Commissie zou worden erkend door de joodse wereld en opdat terzeldertijd de Arabische argwaan betreffende de werkelijke doelstellingen van het zionisme zou worden weggenomen..." 2/

Alhoewel Palestina officieel nog deel uitmaakte van het Ottomaanse Rijk, stond het sedert december 1917 onder Britse militaire bezetting. De militaire autoriteiten hadden Londen ingelicht over de Palestijnse bezorgdheid inzake de betekenis van de Balfourverklaring en toen de Zionistische Commissie in Jeruzalem aankwam, schreef Weizmann aan het ministerie van Buitenlandse Zaken :

"Wij hadden er ons aan verwacht bij de Arabieren en de Syriërs een zekere vijandigheid aan te treffen, voornamelijk te wijten aan een verkeerd be-

grip van onze werkelijke doelstellingen. Wij hebben bovendien steeds geweten dat één van onze belangrijkste taken erin zou bestaan, de misverstanden op te lossen en te komen tot een vriendschappelijke verstandhouding met de niet-joodse elementen van de bevolking, op basis van de officiële politiek van Zijne Majesteits Regering. Wij vinden echter bij de Arabieren en de Syriërs, of althans bij sommigen onder hen, een geestgesteldheid die, zo lijkt ons, nuttige onderhandelingen op het huidig oogenblik onmogelijk maakt. Voor zover wij weten - maar onze inlichtingen kunnen onvolledig zijn - werd geen enkele officiële maatregel genomen om de Arabieren en de Syriërs op de hoogte te brengen van het feit, dat Zijne Majesteits Regering een duidelijk beleid heeft aangenomen betreffende de toekomst van de joden in Palestina." 3/

De commentaar van de militaire gouverneur, Kolonel (later Sir) Ronald Storrs, was de volgende :

"Ik ben het er niet mee eens dat, zoals Dr. Weizmann lijkt te suggereren, het de plicht is van de militaire autoriteiten 'de Arabieren en de Syriërs op de hoogte te stellen van het feit dat Zijne Majesteits Regering een duidelijk beleid heeft aangenomen betreffende de toekomst van de joden in Palestina'. Dit werd reeds gedaan door Dhr. Balfour te Londen en door de pers over de ganse wereld. Wat nodig is, is dat de zionisten zelf aan de Arabieren en de Syriërs, in zo accuraat en verzoenend mogelijke termen, zouden duidelijk maken welke hun werkelijke doelstellingen en beleid zijn in het land...

Zelf sprekend als een overtuigd zionist, kan ik me niet van de indruk ontdoen, dat de Commissie zich helemaal niet bewust is van het dramatisch karakter van de situatie. Palestina, tot op heden een mohammedaans land, is in handen gevallen van een christelijke mogendheid, die op de vooravond van haar overwinning aangekondigd heeft, dat een groot deel van het land diende te worden overgedragen aan een volk - dat nergens erg populair is - opdat het er zich zou vestigen. Vervolgens kondigt men de komst van een commissie van dit volk aan... Sedert de aankondiging van dit bericht in de Britse pers tot op heden is er niet de minste publieke of private uiting van vijandigheid geweest ten aanzien van een project dat, indien wij ons Engeland in de plaats van Palestina zouden voorstellen, voor de inwoners geenszins het zaligmakende beeld van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde brengt. In Caïro werd de Commissie gewaarschuwd voor de ernstige en talrijke misvattingen die bestonden aangaande haar opdracht, en men heeft haar sterk aangeraden een openbare verklaring af te leggen om een einde te maken aan deze misvattingen. Tot nog toe werd geen enkele verklaring van die aard gedaan; ... " 4/

De Commissie beëindigde haar verblijf in Palestina en de Zionistische Organisatie bereidde zich voor op de Vredesconferentie van 1919. Voorstellen, die dienden te worden onderzocht op de Conferentie, werden voorgelegd aan het ministerie van Buitenlandse Zaken. Lord Curzon (toen minister van Buitenlandse Zaken, gewezen onderkoning van India en Lord Voorzitter van de Raad), zegde aan Balfour het volgende over deze voorstellen :

" ... Wat Weizmann en Palestina betreft, twijfel ik er niet aan dat hij een joodse regering wil, zoniet onmiddellijk, dan toch in de nabije toekomst...

Ik zie niet in wat dit alles anders zou kunnen betekenen dan een regering. Mijn woordenboek definieert een commonwealth inderdaad als 'een politiek

lichaam', een 'staat', een 'onafhankelijke gemeenschap', een 'republiek'.

Ik ben er bijgevolg bijna zeker van dat, terwijl Weizmann u misschien een bepaald iets zegt, of terwijl de uitdrukking 'een nationaal tehuis' voor u een bepaalde betekenis kan hebben, het iets totaal anders is dat hij nastreeft. Hij beoogt een joodse staat, een joodse natie, een ondergeschikte Arabische bevolking enz., geregeerd door de joden; de joden in het bezit van het beste van het land en aan het hoofd van de administratie.

Hij tracht dit te bereiken onder de dekmantel en bescherming van het Brits voogdijschap.

Ik benijd de mandatarissen niet, wanneer zij zich bewust zullen worden van de druk waaraan zij ongetwijfeld zullen blootstaan... " 5/

De Vredesconferentie.

De delegatie van de Hijaz (nu Saoedi-Arabië), geleid door Emir Feisal, zoon van Sherif Hoessein, was de enige Arabische delegatie op de Conferentie. Zij pleitte voor de onafhankelijkheid van de Arabieren, alhoewel haar geloofsbriefven niet door alle Arabische leiders waren erkend. Feisal liet zich in belangrijke mate leiden door de richtlijnen van de Britse regering, die hem in de mogelijkheid had gesteld deel te nemen aan de Conferentie. George Antonius omschrijft de positie van Feisal als volgt :

" ... de druk waaraan hij te Londen onderworpen was, begon hem uit te putten. Hij was er zich ten volle van bewust slecht voorbereid te zijn, het Engels onvoldoende te beheersen en niet vertrouwd te zijn met de methodes van de Europese diplomatie... Hij voelde zich nog zwakker en nog meer geïsoleerd, doordat hij wist dat de Fransen vijandig stonden tegenover zijn persoon en zijn opdracht : benevens het feit dat hij niet erg hoffelijk behandeld was tijdens zijn doorreis in Frankrijk, hadden talrijke tekenen hem duidelijk gemaakt, dat zijn eigen wantrouwen ten aanzien van Frankrijk openlijk werd beantwoord. Hij liet er zich van overtuigen dat zijn kansen om de vijandigheid van Frankrijk te neutraliseren groter zouden zijn, indien hij erin slaagde zo ruim mogelijk te beantwoorden aan de wensen van Groot-Brittannië." 6/

Feisal was zich klaarblijkelijk niet ten volle bewust van de implicaties van de zionistische doelstellingen. Hij kon geen betekenisvolle rol spelen op de Conferentie en, beïnvloed door de Britten, stelde hij aan de Vredesconferentie een kort memorandum voor, gedateerd op 1 januari 1919, waarin hij pleitte voor de onafhankelijkheid van de Arabische landen. De paragraaf die betrekking heeft op Palestina is opgesteld in een eigenaardige en hoogdravende stijl :

"In Palestina is de enorme meerderheid van de bevolking Arabisch. De joden zijn nauw verwant met de Arabieren en er bestaat geen enkel ernstig conflict tussen de twee rassen. Over de principes zijn wij het volkomen eens. De Arabieren kunnen evenwel de verantwoordelijkheid niet op zich nemen om de balans in evenwicht te houden in de botsing van rassen en godsdiensten die, in deze provincie, de wereld zo vaak in moeilijkheden heeft gedompeld. Zij zouden de effectieve superpositie van een machtige mandataris wensen, op voorwaarde dat een representatieve lokale administratie zich zou doen aanvaarden, door op actieve wijze de materiële welvaart van het land te bevorderen." 7/

Het is duidelijk dat, alhoewel men hem ertoe aangezet heeft te zeggen dat "er geen enkel ernstig conflict bestaat tussen de twee rassen ... Over de principes zijn wij het volkomen eens", Feisal zich geenszins akkoord heeft verklaard met de vestiging van een joodse staat in Palestina. Hij heeft enkel laten verstaan dat hij een mandaat zou aanvaarden.

De dubbelzinnige formulering van de voorstellen van Feisal kan niet enkel worden verklaard door het feit dat hij niet vertrouwd was met de internationale diplomatie, maar ook door de noodzaak een zekere flexibiliteit te behouden voor de politieke ambities van Sherif Hoessein en zijn zonen, die hun soevereiniteit over een zo ruim mogelijk gebied wilden uitstrekken. Dit is de reden waarom Feisals bewering een "interlocuteur valable" te zijn door de Palestijnse leiders in vraag werd gesteld. Het is merkwaardig dat de Palestijnse personaliteiten niet vertegenwoordigd waren, daar waar over hun toekomst beslist werd, wat trouwens eveneens het geval was voor de latere beslissingen over Palestina.

Zowel Weizmann als Sokolow namen het woord op de Conferentie, waar de Zionistische Organisatie een gedetailleerd memorandum voorstelde (opgesteld door een comité, waartoe ook Samuel en Sykes behoorden). Hierna volgen uittreksels van de inleiding, die een overdracht van de Palestijnse soevereiniteit suggereren :

"De Zionistische Organisatie onderwerpt, met verschuldigde eerbied, de hiernavolgende ontwerp-resoluties aan het onderzoek van de Vredesconferentie :

1. De Hoge Verdragsluitende Partijen erkennen de historische aanspraak van het joodse volk op Palestina en het recht van de joden om hun nationaal tehuis opnieuw in te richten in Palestina...
3. Het soevereine bezit van Palestina zal berusten bij de Volkenbond en het bestuur zal worden toevertrouwd aan Groot-Brittannië, als mandataris van de Volkenbond...
5. Het mandaat zal eveneens aan de hiernavolgende bijzondere voorwaarden worden onderworpen :
 - 1) Palestina zal in zodanige politieke, administratieve en economische omstandigheden geplaatst worden, teneinde er de vestiging van het joods nationaal tehuis te waarborgen en uiteindelijk de stichting van een autonoom commonwealth mogelijk te maken ..." 8/

In de loop van de vergaderingen van de Opperste Raad van de Geallieerden over de mandatenkwestie, verklaarde President Wilson echter dat "één van de fundamentele principes die de Verenigde Staten van Amerika aanhangen, de toestemming is van de geregeerden" en hij stelde voor een intergeallieerde commissie te zenden "... om de publieke opinie, evenals het terrein waarop elke mandataris zou moeten werken, toe te lichten". Dit voorstel resulteerde in de oprichting van de "King/Crane-commissie en er werd beslist dat Palestina eveneens tot haar bevoegdheid zou behoren. 9/

De King/Crane-commissie.

Om hun eigen redenen duiden Groot-Brittannië en Frankrijk geen leden aan voor de Commissie. Volgens Anthony Nutting, "Groot-Brittannië en Frankrijk

gaven er de voorkeur aan zich te onthouden, om niet geconfronteerd te worden met aanbevelingen van door hen benoemde afgevaardigden, die in strijd zouden zijn met hun beleid." 10/ President Wilson benoemde twee Amerikanen, Henry King en Charles Crane.

Kort na de aankomst van de Commissie in Damascus namen de Arabische nationalistenvan, die bijeen waren in het "Algemeen Syrisch Congres" - waar ook Libanon en Palestina vertegenwoordigd waren - een resolutie aan, die bestemd was voor de Commissie. De resolutie vroeg de volledige onafhankelijkheid voor Syrië (met inbegrip van Libanon en Palestina), zonder enige vorm van buitenlandse invloed of controle. Deze resolutie bevatte de eerste formele verklaring van Arabisch verzet tegen de plannen die werden uitgewerkt voor Palestina :

"Wij zijn gekant tegen de aanspraken van de zionisten om een joods commonwealth te stichten in het zuiden van Syrië, Palestina genaamd. Wij zijn gekant tegen de migratie van de zionisten waar ook in ons land. Wij erkennen immers hun eisen niet en zijn van mening dat ze vanuit nationaal, economisch en politiek oogpunt een ernstig gevaar vormen voor ons volk. Onze joodse landgenoten zullen dezelfde rechten genieten en dezelfde verantwoordelijkheden dragen als wij." 11/

De Commissie beval in haar rapport aan dat, gezien het verzet tegen de Franse invloed, de mogelijkheid van een Amerikaans mandaat over Syrië in overweging zou worden genomen. Wat Palestina betreft, stelde zij het volgende voor :

"... een grondige wijziging van het extreme zionistisch programma voor Palestina, te weten de onbeperkte immigratie van joden, met als uiteindelijk doel van Palestina duidelijk een joodse staat te maken..."

Met betrekking tot het beginsel van zelfbeschikking, dat President Wilson wilde toegepast zien, verklaarde de Commissie :

"Indien dit beginsel moet worden geëerbiedigd en indien bijgevolg de wensen van de Palestijnse bevolking aangaande de toekomst van Palestina beklissend zijn, dan mag men niet uit het oog verliezen dat de niet-joodse bevolking van Palestina - bijna negen tienden van het totaal - resoluut gekant is tegen het hele zionistisch programma. Er blijkt geen enkele zaak te bestaan waarover de Palestijnse bevolking het meer eens is dan over deze kwestie. Een volk dat zo gezind is, een onbeperkte joodse immigratie opdringen en onderwerpen aan constante financiële en sociale druk opdat het zijn gronden zou afstaan, zou een flagrante schending zijn van het hogergenoemde beginsel en van de rechten van de volkeren, ook al zou de wettelijkheid blijkbaar gerespecteerd zijn..."

De Vredesconferentie mag de ogen niet sluiten voor het feit, dat de anti-zionistische gevoelens in Palestina en Syrië zeer intens zijn en niet gemakkelijk zullen kunnen worden genegeerd. Geen enkele van de Britse officieren, geraadpleegd door de Commissie, dacht dat het zionistisch programma zou kunnen worden uitgevoerd, tenzij met wapengeweld. Zij waren over 't algemeen van mening, dat een strijdmacht van ten minste 50 000 man van bij de aanvang van het programma noodzakelijk zou zijn. Dit alleen reeds bewijst dat bij de niet-joodse bevolkingen van Palestina en Syrië een diep besef leefde dat het zionistisch programma onrechtvaardig was. Men moet

soms beslissingen nemen waarvan de uitvoering de tussenkomst van het leger noodzakelijk maakt, maar men mag ze niet ondoordacht nemen en hierbij een grove onrechtvaardigheid begaan. De oorspronkelijke eis, vaak geformuleerd door zionistische vertegenwoordigers, dat zij een "recht" hebben op Palestina omdat zij er tweeduizend jaar geleden gewoond hebben, kan immers moeilijk ernstig genomen worden." 12/

De politiek van de geallieerden ten aanzien van Palestina.

Er werd weinig aandacht besteed aan de aanbevelingen van de Commissie en zij zouden hoe dan ook onuitvoerbaar worden door de beslissing van de Verenigde Staten niet toe te treden tot de Volkenbond. Intussen werd aan het concreet beleid inzake Palestina een definitieve vorm gegeven. Balfour verklaarde aan Rechter Brandeis, leider van de zionistische beweging in de Verenigde Staten :

"De situatie wordt verder bemoeilijkt door een akkoord, dat begin november 1918 gesloten werd tussen de Britten en de Fransen, en dat onder de aandacht van de President werd gebracht. In dit akkoord werd aan de volkeren van het Oosten gezegd, dat zij zouden worden geraadpleegd over hun wensen, wanneer over hun toekomst zou worden beslist... Palestina zou van het mandaat moeten worden uitgesloten, aangezien de mogelijkheden er zich toe verbonden hebben het zionistisch programma te steunen en dit onvermijdelijk de numerieke zelfbeschikking uitsluit. De situatie van Palestina is uniek. Wij houden ons niet bezig met de wensen van een bestaande gemeenschap, maar streven er bewust naar een nieuwe gemeenschap te reconstitueren en werken stellig aan de vorming van een numerieke meerderheid in de toekomst..." 13/

In een memorandum, gericht aan Lord Curzon op 11 augustus 1919, schreef Balfour ongeveer :

"De tegenstrijdigheid tussen de letter van het Volkenbondverdrag en de politiek van de geallieerden is nog flagranter in het geval van de 'onafhankelijke natie' Palestina dan in dit van de 'onafhankelijke natie' Syrië. Want in Palestina nemen wij ons zelfs niet voor te doen alsof de huidige inwoners van het land geraadpleegd worden, ook al heeft de Amerikaanse Commissie een inspanning gedaan om hen te vragen wat ze zijn.

De vier grote mogendheden hebben verbintenissen aangegaan ten aanzien van het zionisme. En het zionisme, of het nu juist of onjuist, goed of slecht is, vindt zijn oorsprong in eeuwenoude tradities, in actuele noden, in toekomstige verwachtingen, die veel belangrijker zijn dan de verlangens en de vooroordelen van de 700 000 Arabieren die momenteel in dat oude land wonen.

Ik ben ervan overtuigd dat dit juist is. Wat ik nooit heb kunnen begrijpen, is hoe deze verbintenis kan verzoend worden met de Engels-Franse verklaring van november 1918, met het Volkenbondverdrag of met de instructies die aan de Onderzoekscommissie werden gegeven.

Ik denk niet dat het zionisme nadelig zal zijn voor de Arabieren, maar zij zullen nooit zeggen dat zij het aanvaarden. Welke ook de toekomst van Palestina zij, vandaag is het geen 'onafhankelijke natie', en het is het ook niet aan het worden. Niettegenstaande het respect dat men moet hebben voor de ideeën van hen die er wonen, zijn de mogendheden, voor zover ik meen te

begrijpen, niet van plan hen te raadplegen bij de keuze van een mandataris. Kortom, wat Palestina betreft, hebben de mogendheden niets voorgesteld als waar feit, dat niet onjuist is gebleken en geen enkele beleidsverklaring afgelegd, die zij, tenminste naar de letter, niet altijd zinnens zijn geweest te overtreden ..." 14/

De Opperste Raad van de Geallieerden besliste over het definitieve lot van Palestina op de Conferentie van San Remo op 25 april 1920. Deze gebeurtenis werd als volgt omschreven :

"Om verscheidene redenen nam de toewijzing van het mandaat vrij veel tijd in beslag. Men diende in de eerste plaats tot een Engels-Frans akkoord te komen betreffende de geldigheid van de Sykes-Picot-schikkingen betreffende het geheel van de gewezen Turkse gebieden. Dit akkoord werd opgehouden doordat er meningsverschillen bestonden betreffende Syrië en Mosul, die aanleiding gaven tot zeer hevige discussies ("très vives de ton") tussen Clémenceau en Lloyd George. Tengevolge van het bereikte compromis werd Palestina, dat volgens het Sykes-Picot-plan onder internationaal bestuur diende te worden gesteld, uiteindelijk eenstemmig onder Britse voogdij geplaatst." 15/

De beslissing werd genomen zonder dat op enigerlei wijze rekening werd gehouden met de bepaling van artikel 22 van het Volkenbondverdrag : "de wensen van deze gemeenschappen dienen de voornaamste overweging te zijn bij de keuze van de Mandataris".

De beslissing van de geallieerde mogendheden de zionistische doelstellingen te steunen, lokte protest uit bij de Palestijnen. De inwoners van Nazareth deden een beroep op de Britse Administrateur te Jeruzalem :

"Gezien de bekendmaking van de beslissing van de Vredesconferentie betreffende de vestiging van een joods nationaal tehuis in Palestina, verzoeken wij U te verklaren dat dit land ons toebehoort en dat zijn grondgebied ons nationaal tehuis vormt ..." 16/

De redactie van het Palestijns mandaat.

De Zionistische Organisatie, geenszins ontmoedigd, zette er zich voor in internationale steun te verwerven voor haar doelstellingen door de goedkeuring te bekomen van de Volkenbond. Weizmann schrijft dat zijn raadgevers :

"... gedurende vele maanden strijd leverden om het mandaat. Ontwerp na ontwerp werd voorgesteld, besproken en verworpen, en ik vroeg me soms af of we ooit tot een definitieve tekst zouden komen. De grootste moeilijkheid deed zich voor in verband met een paragraaf in de preambule - het zinsfragment dat nu als volgt geformuleerd is : 'Erkennend de historische rechten van de joden op Palestina'. Curzon wilde daar echter niets van weten en hij merkte kortweg op : 'Indien U deze formulering aanvaardt, dan zie ik Weizmann reeds om de twee dagen bij mij komen en verklaren, dat hij het recht heeft om dit of dat of wat dan ook te doen in Palestina ! Er is geen sprake van !' Als compromis stelde Balfour 'historische band' voor, en het is deze formulering die uiteindelijk werd weerhouden." 17/

De formulering van het mandaat deed in de schoot van de Britse regering zeer uitgesproken standpunten blijken; Curzon verzette zich krachtig te-

gen formuleringen die de erkenning van juridische rechten voor de zionistische beweging in Palestina zouden inhouden. Bepaalde uittreksels van de officiële memoranda zijn in verband hiermee onthullend :

Naar aanleiding van een voorontwerp dat voorzag dat de Britse regering :

"ervoor verantwoordelijk zou zijn in Palestina zodanige politieke, administratieve en economische omstandigheden tot stand te brengen, die de vestiging van een joods nationaal tehuis en de ontwikkeling van een autonoom commonwealth zullen waarborgen ..."

merkte Curzon op :

"... 'de ontwikkeling van een autonoom commonwealth'. Ongetwijfeld erg gevaarlijk. Het is een eufemisme voor een joodse staat, het ding zelf dat zij hebben aanvaard en dat wij verwerpen... De zionisten beogen een joodse staat, waar het vuile en zware werk door de Arabieren zou worden verricht. Dit is het wat ook talrijke Britse sympathisanten van de zionisten willen. Of U het woord commonwealth of het woord staat gebruikt, het is in deze laatste betekenis dat het zal worden geïnterpreteerd. Zo zie ik het niet. Ik wil dat de Arabieren een kans hebben en ik wil geen Hebreeuwse staat.

Ik weet niet in hoeverre concessies werden gedaan aan de zionisten. Ik zou de voorkeur geven aan 'autonome instellingen'. Ik ben voorheen nooit geraadpleegd geworden aangaande dit mandaat en ik weet niet uit welke onderhandelingen het is voortgekomen of op welke verbintenissen het is gebaseerd... Ik denk dat de conceptie zelf verkeerd is.

Ziehier een land met 580 000 Arabieren en 30 000 of misschien 60 000 joden (die geenszins allemaal zionist zijn). Handelend in naam van het edel beginsel van zelfbeschikking, en eindigend met een prachtige oproep tot de Volkenbond, stellen wij vervolgens een document op dat ... een uitgesproken constitutie voor een joodse staat is. Wat de arme Arabieren betreft, zij hebben, als niet-joodse gemeenschap, slechts het recht door het sleutelgat te kijken." 18/

De Zionistische Organisatie werd geraadpleegd tijdens de uitwerking van het mandaat, alhoewel Curzon zich daartegen verzette :

"Ik heb aan Dr. Weizmann gezegd dat ik het zinsfragment (historische band) in de preambule niet kon aanvaarden... Het lijdt geen twijfel dat deze woorden in de toekomst als basis zullen dienen voor allerlei soorten eisen. Ikzelf erken niet dat de band van de joden met Palestina, die 1200 jaar geleden een einde nam, hen enige aanspraak kan geven... Ik zou dit zinsfragment laten wegvallen.

Het bevalt me helemaal niet dat ik het ontwerp aan de zionisten moet medelen, maar gezien de indiscreties die reeds werden begaan, neem ik aan dat dit onvermijdelijk is ..." 19/

Balfour, die toen Lord Voorzitter van de Raad was, bleef Weizmann verder helpen. In een memorandum over het mandaat voor het Britse kabinet, schreef Curzon :

"... dit mandaat ... heeft verschillende herzieningen ondergaan. De eerste maal dat het werd voorgesteld aan de Franse regering, lokte het onmiddellijk hevige kritiek uit bij deze laatste, omwille van de bijna uitsluitend zionistische teneur ervan en omwille van de wijze waarop de belangen en de rechten van de Arabische meerderheid werden miskend. De Italiaanse regering drukte een gelijkaardige vrees uit ... het mandaat werd dan ook grotendeels herschreven en kreeg uiteindelijk de goedkeuring van deze twee regeringen..

In de loop van deze discussies werden ernstige bezwaren geopperd tegen de volgende verklaring, die was opgenomen in de preambule van het eerste ontwerp :

'Erkennend de historische band van het joodse volk met Palestina en het recht dat deze band het geeft om in Palestina zijn nationaal tehuis opnieuw in te richten.'

Men heeft opgemerkt

1) dat, indien er geen twijfel kon over bestaan dat de mogendheden de historische band van de joden met Palestina hadden erkend, door officieel de Balfourverklaring te aanvaarden en door de tekst ervan op te nemen in het vredesverdrag met Turkije, opgesteld te San Remo, dit op juridisch vlak geenszins de erkenning betekende van een legitieme aanspraak, en dat dergelijke woorden door de zionisten zouden kunnen, en inderdaad ook zeker zouden worden gebruikt als basis voor allerlei politieke eisen inzake de controle van de Palestijnse administratie in de toekomst en

2) dat, indien de Verklaring van Dhr. Balfour de vestiging van een joods nationaal tehuis in Palestina voorzag, dit niet hetzelfde was als de herinrichting van Palestina als een joods nationaal tehuis - een niet te rechtvaardigen uitbreiding van het oorspronkelijk zinsfragment, dat in de toekomst zeker zou worden gebruikt als basis voor eisen van dezelfde aard als deze waarnaar ik zojuist verwezen heb.

De zionisten van hun kant pleitten voor de opnemng van een dergelijk zinsfragment in de preambule, omdat zij van mening waren, dat dit een grote weerslag zou hebben op het niveau van de financiële middelen die zij in het buitenland poogden bijeen te brengen voor de ontwikkeling van Palestina.

Dhr. Balfour, die erg geïnteresseerd was in hun zaak, erkende evenwel het gezag van de hierboven uiteengezette argumenten en op de vooravond van zijn vertrek naar Genève stelde hij een andere formulering voor, die ik bereid ben te steunen." 20/

Toen de kwestie van het Brits mandaat over Palestina besproken werd in het Parlement, bleek duidelijk dat men in het Hogerhuis fel gekant was tegen de politiek van Balfour, zoals blijkt uit het antwoord van Lord Sydenham aan Lord Balfour :

"... het kwaad, verricht door een vreemde bevolking neer te plakken in een Arabisch land - dat volledig omgeven is door een Arabisch hinterland - zal misschien nooit hersteld worden... Wij hebben door concessies, gedaan, niet aan het joodse volk, maar aan zijn zionistische extreme fractie, een etterend gezwel ingeplant in het Oosten en niemand weet in hoeverre dit kwaad zich zal uitbreiden." 21/

Het Hogerhuis stemde voor de intrekking van de Balfourverklaring, maar een gelijkaardige motie werd door het Lagerhuis verworpen en de Britse regering aanvaardde officieel het mandaat.

De Zionistische Organisatie slaagde er echter wel in haar formulering betreffende "de historische band" en "de herinrichting" van "het nationaal tehuis" te doen opnemen in de definitieve tekst van het mandaat (bijlage V), die werd goedgekeurd door de Volkenbond op 24 juli 1922 en in werking trad in september 1923, toen het Verdrag van Lausanne met Turkije van kracht werd. Aldus werd de Balfourverklaring op internationaal vlak - wat toen betekende door de zegevierende geallieerde mogendheden - bekrachtigd en de richting van de ontwikkelingen in Palestina bepaald. Hierna volgen de belangrijkste clausules van het mandaat :

"Overwegend dat de Voornaamste Geallieerde Mogendheden ook overeengekomen zijn dat de Mandataris verantwoordelijk zou zijn voor de uitvoering van de verklaring, oorspronkelijk gedaan door de Regering van Zijne Britse Majesteit op 2 november 1917 en aanvaard door de genoemde Mogendheden, ten gunste van de vestiging in Palestina van een nationaal tehuis voor het joodse volk, met dien verstande dat niets zal worden gedaan dat de burgerlijke en godsdienstige rechten van de bestaande niet-joodse gemeenschappen in Palestina of de rechten en politieke status, die de joden in enig ander land genieten, zou kunnen schaden; en

Overwegend dat deze verklaring de erkenning inhoudt van de historische band van het joodse volk met Palestina en van de gronden voor de herinrichting van zijn nationaal tehuis in dat land;

Artikel 1 : De Mandataris zal de volledige wetgevende en bestuursbevoegdheid hebben, onder voorbehoud van de beperkingen die onder de termen van dit mandaat kunnen worden vastgelegd.

Artikel 2 : De Mandataris zal ervoor verantwoordelijk zijn in het land zodanige politieke, administratieve en economische omstandigheden tot stand te brengen, die de vestiging van het joods nationaal tehuis, zoals werd voorzien in de preambule, zullen waarborgen en die eveneens de ontwikkeling van zelfbesturende instellingen, evenals de bescherming van de burgerlijke en godsdienstige rechten van alle inwoners van Palestina, ongeacht hun ras of religie, zullen verzekeren.

Artikel 4 : Een geschikt joods agentschap zal officieel worden erkend en zal het recht hebben adviezen te verstrekken aan de Administratie van Palestina en met haar samen te werken aangaande alle economische, sociale en andere kwesties die van invloed kunnen zijn op de vestiging van het joods nationaal tehuis en op de belangen van de joodse bevolking in Palestina en, steeds onder voorbehoud van de controle van de Administratie, bij te dragen tot, en deel te nemen aan, de ontwikkeling van het land.

De Zionistische Organisatie zal, voor zover haar organisatie en samenstelling naar de mening van de Mandataris geschikt zijn, worden erkend als zo'n agentschap. Zij zal in overleg met de Regering van Zijne Britse Majesteit maatregelen nemen om de medewerking te verzekeren van alle joden, die bereid zijn bij te dragen tot de vestiging van het joods nationaal tehuis.

Artikel 6 : De Administratie van Palestina zal, terwijl er over gewaakt wordt dat geen schade wordt berokkend aan de rechten en de positie van de andere bevolkingsgroepen, de joodse immigratie in convenabele omstandigheden vergemakkelijken en zal, in samenwerking met het joods agentschap vermeld in artikel 4, de intensieve vestiging van joden op de gronden van het land, met inbegrip van de staatsgronden en de onbebouwde terreinen, niet vereist voor publieke doeleinden, aanmoedigen."

Het mandaat voorzag geen enkel organisme, te vergelijken met het Joods Agentschap dat officiële status had verkregen, om de belangen van het Palestijnse volk te verdedigen. De Palestijnen werden nooit geraadpleegd over de keuze van de mandataris, zoals vereist door artikel 22 van het Volkenbondverdrag. De enige stap naar raadpleging toe, was de Amerikaanse King/Crane-commissie geweest, waarvan de standpunten werden genegeerd. De Verenigde Staten hadden zich inmiddels aangesloten bij de politiek van de Balfourverklaring door een gemeenschappelijke resolutie van het Congres, die de bewoordingen van de Verklaring overnam. 22/ Drie jaar later formaliseerde de Engels-Amerikaanse-conventie van 1925 de instemming van de Verenigde Staten met de uitvoering van een mandaat 23/, dat bol stond van tegenstrijdige verplichtingen en waarin de inherente politieke rechten van het Palestijnse volk met de voeten waren getreden.

De grenzen van Palestina.

De zionistische ambities voor het joods nationaal tehuis beoogden aanzienlijk meer grondgebied - zij strekten zich uit tot Libanon, Syrië, Transjordanië en Egypte - dan in feite werd toegewezen aan de mandaatmogendheid. Het oorspronkelijk voorstel van de Zionistische Organisatie was erop gericht dat het joods nationaal tehuis binnen de hiernavolgende grenzen zou worden gevestigd :

" ... In het noorden, de noordelijke en zuidelijke oevers van de Litaniestroom, tot aan 33°45' noorderbreedte. Van daaruit, richting zuidoosten, tot aan een punt juist ten zuiden van het grondgebied van Damascus en lichtjes ten westen van de Hedjaz-spoorlijn.

In het oosten, een lijn dichtbij en ten westen van de Hedjaz-spoorlijn.

In het zuiden, een lijn vanuit een punt in de nabijheid van Akaba tot El Arish.

In het westen, de Middellandse Zee.

De details van de begrenzing zouden moeten worden vastgesteld door een Grenscommissie, waartoe ook een vertegenwoordiger van de hiernavermelde Joodse Raad voor Palestina zou behoren.

Het recht op vrije toegang tot de Rode Zee via Akaba zou door een akkoord met de Arabische regering moeten worden gewaarborgd..." 24/

De kaart op bijlage VI toont het gebied dat gelegen is binnen de voorgestelde grenzen.

Deze zionistische eisen werden verworpen en de grenzen van Palestina bakenden een veel minder uitgestrekt gebied af (eveneens aangeduid op de kaart), waarover Groot-Brittannië zijn mandaat uitoefende.

Het vraagstuk van de geldigheid van het mandaat.

Het is duidelijk dat de zegevierende mogendheden niet enkel het beginsel van zelfbeschikking - dat zij zelf gesteund hadden - miskenden, maar eveneens de bepalingen van artikel 22 van het Volkenbondverdrag.

Zelfs tijdens het mandaat protesteerden de Palestijnen tegen deze weigering van hun fundamentele rechten. Het rapport van de Koninklijke Commissie (van 1937) geeft deze protesten weer :

"... Alhoewel het mandaat ogenschijnlijk gebaseerd was op artikel 22 van het Volkenbondverdrag, waren zijn positieve voorschriften niet gericht op 'het welzijn en de ontwikkeling' van de bestaande Arabische bevolking, maar op de bevordering van de joodse belangen. De volledige wetgevende en bestuursbevoegdheid werd gedelegeerd aan de mandataris, die ervoor instond in het land zodanige politieke, administratieve en economische omstandigheden tot stand te brengen, die de vestiging van het joods nationaal tehuis zouden waarborgen...

... Een lid van het Arabisch Hoger Comité maakte een grondige studie van de juridische argumentatie. Hij merkte op dat de termen van het mandaat onverenigbaar zijn met de bepalingen van artikel 22 van het Volkenbondverdrag. Paragraaf 4 van dit artikel erkent het bestaan van twee juridische personen - de eerste zijnde de gemeenschap die onafhankelijk zou moeten regeren en de andere, de vreemdeling die advies en bijstand moet verlenen aan de eerste, totdat deze in staat is op zichzelf te staan. Maar in Palestina is er één persoon die tegelijkertijd regeert en zichzelf bijstaat. Zijne Majesteit is de mandataris en Uwe Majesteits Regering en haar vertegenwoordigers zijn de Regering van Palestina en, terwijl de preambule spreekt over een mandaat, ontkent artikel 1 het bestaan van een mandaat in de eigenlijke betekenis van het woord, door aan degene die 'de mandataris' wordt genoemd, de volledige wetgevende en bestuursbevoegdheid toe te kennen. De gemeenschap die voorlopig als onafhankelijk moet worden erkend, bestaat niet..." 25/

Van de verschillende specialisten in het internationaal recht die de geldigheid van het mandaat hebben betwist, kunnen de ideeën van Prof. Henry Cattan worden geciteerd :

"Het mandaat over Palestina was niet geldig om de drie hierna uiteenzette redenen :

1) Ten eerste, door de Balfourverklaring te steunen en de idee van de vestiging van een joods nationaal tehuis in Palestina te aanvaarden, berekende het mandaat schade aan de soevereiniteit van het volk van Palestina en aan zijn natuurlijke rechten op onafhankelijkheid en zelfbeschikking. Palestina was sinds onheuglijke tijden het nationaal tehuis van de Palestijnen. De vestiging in dat land van een nationaal tehuis voor een vreemd volk vormde een schending van de wettelijke en fundamentele rechten van de inwoners. De Volkenbond had, evenmin als de Britse regering, de macht om over Palestina te beschikken of om aan de joden politieke of territoriale rechten op dat land toe te kennen. In de mate dat het mandaat beoogde aan buitenlandse joden rechten toe te kennen in Palestina, was het van nul en gener waarde.

2) Ten tweede, het mandaat schond, naar de letter en naar de geest, artikel 22 van het Volkenbondverdrag, waarop het verondersteld werd gebaseerd te zijn. Het mandaat schond artikel 22 in de volgende opzichten :

- a) Het Volkenbondverdrag beschouwde het mandaat als de beste methode om zijn fundamenteel doel te verwezenlijken. Dit bestond erin het welzijn en de ontwikkeling van de volkeren, die in de onder mandaat geplaatste gebieden woonden, te waarborgen.

Werd het mandaat over Palestina geconcipeerd voor het welzijn en de ontwikkeling van de inwoners van Palestina ? Het antwoord op deze vraag kan worden gevonden in de bepalingen van het mandaat zelf. Het mandaat beoogde in Palestina een nationaal tehuis voor een ander volk te vestigen, in strijd met de rechten en de wensen van de Palestijnen... Het droeg de mandataris op in het land zodanige politieke, administratieve en economische omstandigheden tot stand te brengen, die de vestiging van een joods nationaal tehuis zouden waarborgen. Het gelastte de mandataris eveneens de joodse immigratie in Palestina te vergemakkelijken. Het voorzag verder dat een vreemd organisme, gekend als de Zionistische Organisatie, zou worden erkend als een publiek orgaan, dat ermee zou worden belast adviezen te verstrekken aan de administratie van Palestina en met haar samen te werken aangaande alle kwesties, die van aard waren om de vestiging van het joods nationaal tehuis te beïnvloeden. Het is duidelijk dat, alhoewel het mandatenstelsel opgevat werd in het belang van de inwoners van de onder mandaat geplaatste gebieden, het Palestijns mandaat geconcipeerd werd in het belang van een vreemd volk, dat niet van Palestina afkomstig was, en dat dit in strijd was met de idee zelf van het mandaat. Zoals Lord Islington deed opmerken toen hij zich verzette tegen de opneming van de Balfourverklaring in het Palestijns mandaat : 'Het Palestijns mandaat vormt een werkelijke distorsie van het mandatenstelsel'. En deze eerbiedwaardige Lord voegde eraan toe :

'Wanneer men in artikel 22 leest, dat het welzijn en de ontwikkeling van deze volkeren een heilige opdracht van de beschaving vormen, en wanneer men dit beschouwt als de essentie van het mandatenstelsel, dan zal U, Mijne Heren, erkennen dat wij hier in aanzienlijke mate van afwijken, wanneer wij het zelfbestuur in Palestina uitstellen tot op het moment dat de bevolking zal zijn overstroomd door een vreemd ras.'

- b) Het mandaat over Palestina ging eveneens in tegen de bijzondere conceptie van de mandaten - tot uitdrukking gebracht in artikel 22 - voor de landen, losgemaakt van Turkije op het einde van de Eerste Wereldoorlog. Voor deze landen was het de bedoeling het mandaat te beperken tot het verstrekken van tijdelijke bijstand en adviezen. Men kan betwijfelen dat de bevolking van Palestina, evenals andere Arabische volkeren, losgemaakt van Turkije, behoefte hadden aan de administratieve adviezen en bijstand van een mandataris. Hun kultuurniveau was niet inferieur aan datgene dat toendertijd bestond in vele van de naties die lid waren van de Volkenbond. Deze Arabische gemeenschappen hadden ten tijde van de Turken actief deelgenomen aan het bestuur van hun land. Hun politieke maturiteit en administratieve ervaring waren te vergelijken met de politieke maturiteit en administratieve ervaring van de Turken, die hun land bestuurden zonder hulp.

Wat er ook van zij, de ontwerpers van het Palestijns mandaat hebben de rol van de mandataris niet beperkt tot het verstrekken van administra-

tieve adviezen en bijstand, maar hebben hem 'de volledige wetgevende en bestuursbevoegdheid' toegekend (art. 1). Deze volledige wetgevende en bestuursbevoegdheid werd niet vastgelegd in het belang van de inwoners, maar was bedoeld om te worden gebruikt, en werd effectief ook gebruikt om, met geweld, het joods nationaal tehuis in Palestina te vestigen. Het is duidelijk dat hierdoor werd afgeweken van het doel van het mandaat volgens het Volkenbondverdrag en dat dit een verworping van zijn bestaansreden (raison d'être) was.

De ganse conceptie van het Palestijns mandaat staat in schril contrast met het mandaat over Syrië en Libanon, dat aan Frankrijk werd toevertrouwd op 24 juli 1922. Dit mandaat was conform artikel 22 van het Volkenbondverdrag...

3) De derde reden waarom het mandaat ongeldig was, ligt in het feit dat de aanvaarding en de uitvoering van de Balfourverklaring in strijd waren met de waarborgen en beloften, die door Groot-Brittannië en de geallieerde mogendheden aan de Arabieren gedaan waren tijdens de Eerste Wereldoorlog. Het feit dat aan de Palestijnse Arabieren de onafhankelijkheid werd geweigerd en dat hun land werd onderworpen aan de immigratie van een vreemd volk, vormde een schending van deze beloften." 26/

Op het moment dat het mandaat werd ingesteld, was het volk van Palestina echter niet in staat het in vraag te stellen of te betwisten en het vestigingsproces van "het joods nationaal tehuis" nam een aanvang.

VI. PALESTINA ONDER MANDAAT : HET "JOODS NATIONAAL TEHUIS".

Het verloop van het mandaat.

Alhoewel het mandaat in principe diende te leiden tot de oprichting van zelfbesturende instellingen, bleek duidelijk uit zijn preambule en zijn bepalingen dat voornamelijk zou worden gewerkt aan de toepassing van de Balfourverklaring en aan de vestiging van een "joods nationaal tehuis". Het Brits beleid tijdens de periode van het mandaat was op dit doel gericht, maar diende, tegenover het steeds heviger wordend verzet van de Palestijnen, van tijd tot tijd aan de omstandigheden te worden aangepast. De grote lijnen van het Brits beleid in Palestina werden in 1922 uitgewerkt en uiteengezet in het "Churchill-memorandum". Van dat ogenblik af herhaalde zich regelmatig een identiek scenario : na een uitbarsting van gewelddadig Palestijns verzet, stelden de autoriteiten een officiële onderzoekscommissie aan, die bepaalde wijzigingen aanbeval, waarop de druk van de Zionistische Organisatie het officiële beleid echter terug in zijn oorspronkelijke koers bracht. Dit was het overheersend patroon in de jaren twintig, maar naarmate het Palestijns verzet heviger werd, werd Groot-Brittannië verplicht rekening te houden met het feit dat de Palestijnen zich niet zomaar hun rechten zouden laten ontnemen. Op het einde van de jaren dertig werd Palestina het toneel van veralgemeende gewelddadige acties : de Palestijnen kwamen in opstand om de onafhankelijkheid te verwerven en de zionisten repliceerden om het verworven terrein te behouden; wat de Britse regering betrof, zij spande er zich voor in om de situatie, gecreëerd door het mandaat, onder controle te houden; een situatie die echter vlug afgleed naar oorlog.

Het begin van het mandaat.

Het Brits mandaat over Palestina trad de jure in werking in september 1923, na de totstandkoming van het Verdrag van Lausanne met Turkije. Voor deze datum was het de facto bestuur van dit gebied eerst, van december 1917 tot juni 1920, een militaire regering. Vervolgens trad op 1 juli 1920 een burgerlijke Hoge Commissaris, Sir Herbert Samuel, in functie. Vanaf maart 1921 hingen Palestina en de andere onder mandaat geplaatste gebieden niet meer af van het ministerie van Buitenlandse Zaken, maar van het ministerie van Koloniën, dat werd geleid door Sir Winston Churchill.

De Balfourverklaring werd slechts officieel bekend gemaakt in Palestina na de installatie van het burgerlijk bestuur om het risico op onlusten, waarmee het van de Palestijnen te verwachten protest gepaard zou kunnen gaan, te beperken. Het duurde natuurlijk niet lang vooraleer de aard en het doel van de Verklaring, evenals het beleid dat zij wilde invoeren, algemeen bekend waren. Dit leidde vlug tot een hevig conflict in Palestina *. In 1921 en 1922 probeerde een delegatie van de Moslims-Christelijke Associatie van Palestina te Londen het standpunt van de Palestijnen naar voren te brengen, als tegenwicht voor de aanhoudende invloed van de Zionistische Organisatie op de Britse autoriteiten, zowel in Londen als in Jeruzalem.

Het "Churchill-memorandum".

De Britse regering maakte haar beleid bekend in een verklaring (aangeduid als het "Churchill-memorandum") van 1 juli 1922 :

Volgens deze verklaring was het nooit de bedoeling geweest "een volledig joods Palestina" te creëren of "de ondergeschiktheid van de Arabische bevolking, taal of cultuur in Palestina" teweeg te brengen. Maar terzelfdertijd werd, om de joodse gemeenschap gerust te stellen, in dit memorandum duidelijk gemaakt dat :

"... de Balfourverklaring, herbevestigd door de Conferentie van de voornaamste geallieerde mogendheden te San Remo en opnieuw in het Verdrag van Sèvres, kan niet meer worden gewijzigd... opdat deze gemeenschap de beste vooruitzichten op vrije ontwikkeling zou hebben en aan het joodse volk ten volle de kans zou worden geboden zijn capaciteiten te ontplooien, is het onontbeerlijk dat het weet dat, indien het zich in Palestina bevindt, dit krachtens een recht is en niet op basis van tolerantie. Dit is de reden waarom het noodzakelijk is dat het bestaan van een joods nationaal tehuis in Palestina internationaal zou worden gewaarborgd, en dat formeel zou worden erkend dat dit gebeurt op basis van oude historische banden...

Om dit beleid tot een goed einde te brengen, is het noodzakelijk dat de joodse gemeenschap in Palestina haar aantal door immigratie zou kunnen verhogen. Deze immigratie mag de economische capaciteit van het land op het moment dat nieuwe immigranten aankomen, niet overtreffen." 1/

Het "Churchill-memorandum" herbevestigde bijgevolg de Balfourverklaring en de "historische band" van de joden met Palestina door te stellen dat, indien de joden in Palestina aanwezig waren, dit "krachtens een recht was en niet op basis van tolerantie". De immigratie werd slechts beperkt door de economische absorptiecapaciteit van het grondgebied. Niettegenstaande de aan de Palestijnen gegeven waarborgen, was het duidelijk, dat het voornaamste doel van het Churchill-beleid de vestiging van het "joods nationaal tehuis" was.

Churchill zelf bevestigde dit enkele jaren later, toen hij verklaarde dat de bedoeling van het Witboek van 1922 was, "te verduidelijken dat de oprichting van zelfbesturende instellingen in Palestina ondergeschikt diende te zijn aan de primaire verbintenis en verplichting een joods nationaal tehuis in Palestina te vestigen". 2/ Niettegenstaande deze vastberaden samenwerking en eensgezindheid tussen een grote mogendheid en een joodse organisatie, die haar kracht en invloed had getoond, weigerden de Palestijnen dit plan te aanvaarden. Zij weigerden mee te werken aan de oprichting van de wetgevende raad, geconcipieerd door Churchill om dit plan te verwezenlijken; zij protesteerden tegen het beleid dat het streven naar een joods "nationaal tehuis" in Palestina bevorderde, ondanks het hevig verzet van de Palestijnen, die verklaarden :

"... Wij houden eraan te benadrukken dat de joodse bevolking van Palestina, die daar leefde voor de oorlog, nooit enige moeilijkheden heeft gehad met haar Arabische burens. De joden genoten dezelfde rechten en privileges als de andere Ottomaanse onderdanen en voerden nooit strijd voor de Verklaring van 1917. Het zijn de zionisten van buiten Palestina die zich hebben ingezet voor de Balfourverklaring...

Daarom herhalen wij hier nogmaals, dat de Arabische belangen in Palestina enkel zullen worden gevrijwaard door de onmiddellijke oprichting van een nationale regering, die verantwoording verschuldigd zal zijn aan een parlement, waarvan alle leden zullen verkozen zijn door de bevolking van het land : moslims, christenen en joden... (zoniet)

... Wij stellen vast dat de verdeeldheid en de spanning tussen Arabieren en zionisten van dag tot dag toenemen en een algemene verslechtering van de situatie veroorzaken. De immigranten, afkomstig uit verschillende delen van de wereld, worden in het land neergeplakt zonder de taal, gewoonten of aard van de Arabieren te kennen; zij komen Palestina slechts binnen bij de gratie van Engeland en tegen de wil van de Arabische inwoners, die ervan overtuigd zijn dat deze indringers hen willen vernietigen. Dat twee zo verschillende volkeren zouden kunnen samenwerken, zou tegennaatuurlijk zijn, en het zou een vergissing zijn te geloven dat de Arabieren zouden berusten in zo'n grove onrechtvaardigheid of dat de zionisten zo gemakkelijk hun dromen zouden kunnen verwezenlijken..." 3/

Het beleid van Churchill liet de Zionistische Organisatie toe een plan uit te stippen met het oog op de stichting van een joodse staat in Palestina, mogelijk gemaakt door de Balfourverklaring.

Tot de voornaamste middelen, aanbevolen door de Zionistische Organisatie om het nationaal tehuis te verwezenlijken, behoorden de immigratie op grote schaal en de aankoop van gronden. Een derde methode bestond erin te weigeren Palestijnse arbeidskrachten te werk te stellen.

De King/Crane-commissie had erop gewezen dat joodse kolonisten van plan waren Palestina radicaal te veranderen :

"Naar aanleiding van de besprekingen tussen de leden van de Commissie en de joodse vertegenwoordigers is herhaaldelijk gebleken, dat de zionisten de bedoeling hadden de niet-joodse inwoners van Palestina bijna volledig te onteigenen, door een beroep te doen op verschillende vormen van aankoop." 4/

De massale immigratie was, onder auspiciën van de Balfourverklaring, kort na het einde van de oorlog begonnen, wat in 1920 en 1921 reeds geleid had tot hevig verzet van de Palestijnen *. Gesteund door het Churchill-beleid, nam de immigratie snel toe. Zij bereikte haar hoogtepunt in 1924-1926, maar nam daarna vlug af. Op dat moment schreef Weizmann :

"De Balfourverklaring van 1917 was op lucht gebouwd ... Elke dag en elk uur van de laatste tien jaar heb ik mij wanneer ik de krant opende, afgevraagd : van waar zal de volgende slag komen ? Ik beefde bij de gedachte dat de Britse regering mij zou roepen en mij zou vragen : 'Zeg eens, wat is deze Zionistische Organisatie eigenlijk ? Waar zijn ze, uw zionisten ?' ... Groot-Brittannië wist dat de joden ons vijandig gezind waren; wij stonden alleen op een klein eiland, enkele joden met een buitenlands verleden."

Onderstaande tabel geeft de cijfers weer in verband met de immigratie in de loop van de jaren twintig.

* Bestudeerd in hoofdstuk VII.

Geregistreeerde immigratie

<u>Jaar</u>	<u>Joden</u>	<u>Niet-Joden</u>
1920 (sept. - okt.)	5 514	202
1921	9 149	190
1922	7 844	284
1923	7 421	570
1924	12 856	697
1925	33 801	840
1926	13 081	829
1927	2 713	882
1928	2 178	908
1929	5 249	1 317

In de loop van het decennium kwamen aldus ongeveer 100 000 joden in Palestina aan, wat beduidend minder was dan wat de Zionistische Organisatie verwacht had, maar toch aanzienlijk genoeg om belangrijke gevolgen te hebben in een land, waar de totale bevolking in 1922 officieel op ongeveer 750 000 inwoners werd geschat. 6/ In de loop van deze periode werd de joodse bevolking, in absolute cijfers, meer dan verdubbeld en, verhoudingsgewijs, steeg zij van minder dan 10% naar meer dan 17% van de totale bevolking.

In de praktijk waren het de zionistische organisaties die de controle hadden over de immigratie, zoals blijkt uit het rapport van een officiële commissie :

" ... Wij hebben vernomen van het Hoofd van de Immigratiedienst dat, bij de toekenning van immigratievergunningen, de Algemene Federatie van de Joodse Arbeid, die de blanco-certificaten ontvangt, de politieke overtuiging van de kandidaat-immigranten in beschouwing neemt, eerder dan de bijzondere kwalificaties, vereist voor de toegang tot Palestina. Het is duidelijk de plicht van de verantwoordelijke joodse autoriteiten deze kandidaat-immigranten te selecteren en toe te staan zich in Palestina te vestigen, die omwille van hun persoonlijke kwalificaties het best geschikt zijn om bij te dragen tot de vestiging van een joods nationaal tehuis in dat land : dat de politieke overtuiging een beslissende factor zou zijn bij de keuze tussen verschillende kandidaten moet zeer sterk worden afgekeurd." 7/

Zo ook zetten een aantal joodse organisaties, zoals het Kolonisedepartement van de Zionistische Organisatie, gefinancierd door Keren-Hayesod, zich actief in voor de aankoop van gronden, zowel voor individuele immigrantenfamilies als voor de Yishuv of joodse nederzettingen. Verschillende van deze organisaties waren actief sinds de 19de eeuw, in het bijzonder de Joodse Kolonisatie-Associatie van Palestina. Toen Groot-Brittannië Palestina bezette in 1918, werden alle grondtransacties onderbroken. Zij werden hervat in 1920 en op dat moment bedroeg de oppervlakte aangekocht door de joden ongeveer 650 000 dunums * (of 2,5% van het totale landoppervlak, dat 26 miljoen dunums bedroeg). 8/ Op het einde van het decennium was dit cijfer bijna verdubbeld tot 1,2 miljoen dunums, of bijna 5% van de totale oppervlakte. 9/

* 1 dunum = ongeveer 1 000 m² of 1/4 are.

Bij deze vlugge vooruitgang naar de vestiging van het "nationaal tehuis" toe, voerde de Zionistische Organisatie een strikt beleid van wat vandaag zou worden omschreven als rassendiscriminatie. Enkel joden mochten werken op de joodse boerderijen en nederzettingen. Het resultaat hiervan was, dat er zich in 1929 een bijzonder ernstige uitbarsting van geweld voordeed, met een voorheen nooit gezien aantal slachtoffers. Deze gebeurtenissen werden onderzocht door de Shaw-commissie * . Vervolgens bestudeerde een andere commissie, geleid door Sir John Hope Simpson, de problemen betreffende de immigratie en de overdracht van gronden. Bepaalde vaststellingen van de Hope Simpson-commissie zijn interessant, vooral deze die betrekking hebben op het arbeids- en tewerkstellingsbeleid.

De Commissie stelde een gedetailleerd rapport op; zij deelde Palestina in zones in, naargelang de bodem min of meer geschikt was voor bebouwing, en schatte de totale bebouwbare oppervlakte op ongeveer 6,5 miljoen dunums, waarvan ongeveer een zesde aan de joden toebehoorde. 10/

Het rapport gaf een vrij gedetailleerde beschrijving van het tewerkstellingsbeleid van de zionistische agentschappen en citeerde een aantal van de door hen toegepaste bepalingen :

"Het effect van de joodse kolonisatie in Palestina op de bestaande bevolking wordt zeer sterk beïnvloed door de voorwaarden waaronder de verschillende joodse organismen hun gronden beheren, verkopen en verpachten.

Constitutie van het Joods Agentschap : landbeheer en tewerkstellingsclausules...

- 'd) De grond moet worden gekocht om een joods goed te worden en ... zal de onvervreembare eigendom blijven van het joodse volk.
- e) Het Agentschap zal de landbouwkolonisatie, gebaseerd op joodse arbeid, bevorderen ... de noodzaak joodse arbeidskrachten tewerk te stellen zal worden beschouwd als een principiële kwestie...'

Ontwerp van pachtcontract van de Keren-Kayemeth : tewerkstelling van enkel joodse arbeidskrachten.

' ... De pachter verbindt er zich toe alle werken met betrekking tot de bebouwing van het land enkel door joodse arbeidskrachten te laten uitvoeren. De pachter die deze verplichting niet nakomt en niet-joodse arbeiders tewerkstelt, kan ertoe verplicht worden een vergoeding te betalen...

Het pachtcontract bepaalt eveneens dat de eigenaar van de grond enkel een jood zal kunnen zijn...'

Contracten van de Keren-Hayesod : tewerkstelling van arbeidskrachten.

De volgende bepalingen worden genoteerd :

'Artikel 7 - De kolonist verbindt er zich toe dat ... wanneer hij er zich toe genoodzaakt zou zien een beroep te doen op vreemde arbeidskrachten, hij enkel joodse arbeiders zal aanwerven.'

* Zie hoofdstuk VII.

In een gelijkaardig contract voor de Emek-kolonies vindt men de volgende bepaling :

'Artikel 11 - De kolonist verbindt er zich toe ... geen andere dan joodse arbeiders in dienst te nemen.'" 11/

Met betrekking tot de houding van de zionisten ten aanzien van de Palestijnen, noteerde de Commissie dat het zionistisch beleid erin bestond de argwaan van de Arabieren te onderdrukken :

"De zionistische politiek ten aanzien van de Arabieren in hun kolonies. De hogergenoemde bepalingen illustreren voldoende de politiek van de zionisten ten aanzien van de Arabieren in hun kolonies. Zij spannen er zich voortdurend voor in om de voordelen, die de joodse kolonisatie voor de Arabieren met zich heeft gebracht, te doen uitkomen. De meest edele gevoelens worden tot uitdrukking gebracht tijdens openbare bijeenkomsten en in de zionistische propaganda. Een resolutie, aangenomen door het Zionistisch Congres van 1931, maakte plechtig 'het verlangen bekend van het joodse volk om samen te leven met het Arabische volk, teneinde het gemeenschappelijk vaderland te ontwikkelen tot een welvarende gemeenschap, die de groei van beide volkeren zou waarborgen'. Deze resolutie wordt vaak aangehaald als bewijs voor de vriendschappelijke gevoelens die het zionisme het volk van Palestina toedraagt. De hogergenoemde bepalingen, die voorkomen in contracten waardoor alle zionistische kolonisten gebonden zijn, zijn niet verenigbaar met de gevoelens die in het openbaar worden tot uitdrukking gebracht." 12/

De Commissie, die de zionistische argumenten ter verdediging van hun discriminerende politiek had verworpen, was tevens van mening dat de zionisten het mandaat schonden :

"Politiek in strijd met artikel 6 van het mandaat... Het beginsel van de voortdurende en vastberaden boycot van de Arabische arbeidskrachten in de zionistische kolonies is niet enkel in strijd met de bepalingen van artikel 6 van het mandaat, maar vormt tevens een constante en toenemende bedreiging voor het land." 13/

De Commissie gaf in uiterst krachtige bewoordingen de gevolgen van het zionistisch beleid voor de autochtone Palestijnen weer :

"De gevolgen van de zionistische kolonisatiepolitiek voor de Arabieren. In feite is het resultaat van de aankoop van Palestijnse gronden door het Joods Nationaal Fonds geweest, dat deze gronden een extra-territoriaal statuut kregen. Het zijn gronden die voor de Arabieren voor altijd verloren zijn. Niet enkel moeten zij er niet op hopen deze terreinen te kunnen pachten of bebouwen, maar hen wordt ook, tengevolge van de strikte bepalingen van de pachtcontracten van het Joods Nationaal Fonds, voor altijd de mogelijkheid ontnomen op dat land te worden tewerkgesteld. Bovendien kunnen zij deze gronden niet terug opkopen om er de gemeenschap opnieuw te laten van genieten, dit land is immers onvervreemdbaar geworden. Dit is, rekening houdend met het beleid dat door de Zionistische Organisatie weloverwogen werd aangenomen, de reden waarom de Arabieren geen geloof hechten aan de betuigingen van vriendschap en goede wil vanwege de zionisten." 14/

Gronden beschikbaar voor kolonisatie. Er is duidelijk gebleken dat er op dit ogenblik, met de bebouwingsmethodes die momenteel door de Arabieren gebruikt worden, geen gronden meer beschikbaar zijn voor landbouwnederzettingen, bevolkt door nieuwe immigranten, met uitzondering van de niet-geëxploiteerde gronden die de verschillende joodse agentschappen in reserve houden." 15/

Deze gebeurtenissen in Palestina op het einde van de jaren twintig - de opstand van de Palestijnen in 1929 en de publicatie van de rapporten van de Shaw- en Hope Simpson-commissies - hebben duidelijker doen inzien welke gevaren de situatie in Palestina inhield, waar de zionistische inspanningen om een joodse staat te stichten geconfronteerd werden met toenemend Palestijns verzet. Terwijl het zijn militair apparaat in Palestina versterkte, gaf Groot-Brittannië een nieuwe beleidsverklaring uit, het Passfield-witboek genaamd, in de hoop de toenemende spanningen te bedwingen. De Britse regering bekritiseerde zowel de joodse leiders, die druk uitoefenden om officiële steun te verwerven voor de zionistische plannen inzake immigratie en landoverdracht, als de Palestijnen, die zelfbestuur eisten, wat "... het onmogelijk zou maken ... de dubbele verplichting volledig na te komen" 16/ In het beleid van 1930 werd de klemtoon duidelijk anders gelegd dan in het Churchill-document, dat prioriteit gaf aan de vestiging van een joodse staat. Men kon in het Passfield-witboek het volgende lezen :

"... sommigen beweren, tot staving van de zionistische eisen, dat het voornaamste oogmerk van het mandaat is weergegeven in de passages die betrekking hebben op het joods nationaal tehuis en dat de bepalingen, die tot doel hebben de rechten van de niet-joodse gemeenschap te waarborgen, van secundair belang zijn en slechts in zekere mate nuanceren wat, zoals beweerd wordt, het primaire doel van het mandaat is ...

Het is de moeilijke en delicate taak van Zijne Majesteits Regering middelen te bedenken waardoor bij de uitvoering van haar beleid in Palestina op elk moment een gelijk gewicht zal worden toegekend aan de verplichtingen, aangegaan ten aanzien van de twee bevolkingsgroepen, en deze twee verplichtingen te verzoenen telkens wanneer er zich belangenconflicten voordoen, wat onvermijdelijk is." 17/

Het Witboek kondigde aan, dat de mandaatmogendheid opnieuw zou pogen een wetgevende raad op te richten. Het maakte verder eveneens bekend dat de mandataris de bedoeling had de vitale kwesties van de immigratie en de landoverdracht weer in handen te nemen. Deze kwesties waren tot dan toe gedomineerd geworden door het Joods Agentschap, dat door zijn activiteiten op deze terreinen de Palestijnen veel onrecht had aangedaan. 18/ De auteurs van het Witboek, zich bewust van het intenser wordend conflict, lieten verstaan dat de klachten van de Palestijnen gefundeerd waren, maar met ongunstige omstandigheden geconfronteerd werden :

"Zijne Majesteits Regering roept de Arabieren op zich rekenschap te geven van de situatie en onophoudelijk mee te werken, teneinde het ganse land een welvaart te garanderen, waarvan allen zullen genieten. Van de joodse leiders verwacht Zijne Majesteits Regering dat zij van hun kant de noodzaak erkennen bepaalde concessies te doen met betrekking tot de onafhankelijkheids- en separatistische idealen, ontwikkeld in bepaalde middens in verband met het joods nationaal tehuis ..." 19/

Het Passfield-witboek lokte hevige kritiek uit bij de Zionistische Organisatie en haar aanhangers. Het werd spoedig feitelijk gedesavouéerd in een brief, die de Britse eerste minister schreef aan Dr. Weizmann in 1931, waarin opnieuw overzicht werd gegeven aan de doelstellingen van het zionisme, eerder dan "gelijk gewicht" aan de rechten van het volk van Palestina. Deze brief, die was bedoeld "om bepaalde kritieken, geformuleerd door het Joods Agentschap, te weerleggen", bevestigde opnieuw dat "het mandaat een verbintenis ten aanzien van het joodse volk en niet enkel ten aanzien van de joodse bevolking van Palestina inhield." 20/

De "MacDonald-brief" wees er duidelijk op dat Palestina zou worden geregeerd overeenkomstig het Churchill-beleid van 1922 en dat de beperkingen inzake de joodse immigratie en de overdracht van gronden, voorgesteld door Lord Passfield, niet zouden worden toegepast.

De opmerkingen van Dr. Weizmann aangaande deze gebeurtenissen zijn interessant :

" ... Het Passfield-witboek kan worden beschouwd als de door de Britse regering met de meeste zorg - tot het Witboek van 1939 - voorbereide poging om terug te komen op de belofte, gedaan aan het joodse volk in de Balfourverklaring. Deze aanval werd eveneens met succes afgeslagen.

... Op 13 februari 1931 deed zich een officiële politieke ommezwaai voor. Deze manifesteerde zich niet in de vorm van een herroeping van het Witboek - wat gezichtsverlies zou betekend hebben - maar van een brief, door de eerste minister aan mij gericht; hij werd voorgelezen in het Lagerhuis en opgenomen in Hansard (de Parlementaire Handelingen). Ik was van mening dat deze brief de situatie rechtzette - de vorm had geen belang - en deelde dit mee aan de eerste minister.

Op het Zionistisch Congres van dat jaar werd ik zeer sterk aangevallen, omdat ik een brief had aanvaard in plaats van een ander Witboek. Maar een simpel feit bewijst dat ik gelijk gehad heb me tevreden te stellen met een brief : het is de brief die MacDonald me stuurde, die de verandering teweegbracht in de houding van de regering en van de Palestijnse administratie, wat ons in staat stelde een enorme vooruitgang te boeken in de daaropvolgende jaren. Het is dank zij deze brief, dat de joodse immigratie in Palestina het cijfer van 40 000 kon bereiken in 1934 en van 62 000 in 1935, cijfers waarvan men in 1930 nog niet eens durfde dromen." 21/

Nadat het Passfield-witboek bij de Palestijnen de hoop had gewekt op een onpartijdige houding vanwege de mandaatmogendheid, droeg deze plotse ommezwaai in het Brits beleid geenszins bij tot een verbetering van de situatie in Palestina, die alsmaar slechter werd.

Het begin van de beruchte nazi-vervolging van de joden in Europa had voor gevolg dat de toenemende spanningen in Palestina nog werden aangewakkerd. Alhoewel de meerderheid van de Europese joden, die de nazi-terreur ontvluchtten, kozen voor de Verenigde Staten en Groot-Brittannië, zocht toch een groot aantal onder hen een toevlucht in Palestina. De immigratie steeg dan ook aanzienlijk, zoals de hiernavolgende cijfers aanduiden :

Immigratie in Palestina van 1930 tot 1939. 22/

1930	4 944
1931	4 075
1932	9 553
1933	30 327
1934	42 359
1935	61 854
1936	29 727
1937	10 536
1938	12 868
1939	16 405

Daar waar 100 000 joden legaal Palestina waren binnengekomen in de jaren twintig, waren er ongeveer 232 000 legale immigranten in de jaren dertig. In 1939 bedroeg de joodse bevolking meer dan 445 000 inwoners op een totaal van ongeveer 1,5 miljoen, of bijna 30%, daar waar zij twintig jaar vroeger slechts 10% van de bevolking vertegenwoordigde. Zo ook stegen de joodse grondbezittingen van 650 000 dunums bij het begin van het mandaat tot bijna 1,5 miljoen dunums in 1939, op een totale oppervlakte van 26 miljoen dunums.

Tussen 1930 en 1936 poogde de Britse administratie de politieke conflicten te beperken, in het bijzonder door de oprichting van verkozen gemeenteraden en, later, van een wetgevende raad (in grote meerderheid samengesteld uit benoemde leden). Deze pogingen mislukten. Het streven van het politiek zionisme naar de vestiging van een staat van joodse kolonisten in Palestina stuitte op hevig verzet van de Palestijnen, en dit aanvankelijk smeulend conflict explodeerde in 1936.

VII. PALESTINA ONDER MANDAAT - HET PALESTIJS VERZET.

Ontstaan van het Palestijns verzet.

Gedurende het ganse mandaat uitte het gevoel van verbittering bij de Palestijnen omwille van de ontkenning van hun inherent recht op nationale zelfbeschikking en de kolonisatie van hun land zich in een reeks uitbarstingen van geweld, die praktisch voortdurend de Palestijnse politieke scène beheersten en, naarmate de tijd vorderde, steeds intenser werden. De Britse regering benoemde regelmatig een onderzoekscommissie, die ermee belast werd inlichtingen in te winnen over de "onlusten" en aanbevelingen te doen. Zolang echter de fundamenteel tegenstrijdige beleidspunten van het mandaat werden uitgevoerd, duurden het geweld en het verzet voort.

Op 2 november 1918 kenmerkte een vreedzame betoging de eerste verjaardag van de Balfourverklaring. Reeds in april 1920, toen Palestina nog onder militair bestuur stond, braken anti-joodse rellen uit, juist op het moment dat de Conferentie van San Remo de toewijzing van het mandaat over Palestina aan Groot-Brittannië bekrachtigde. Het rapport van de militaire onderzoekscommissie werd toendertijd niet gepubliceerd, er werd echter wel naar verwezen in het rapport van de Koninklijke Commissie in 1937. Volgens dit rapport waren de diepere oorzaken van de rellen de volgende :

- "1. De ontgoocheling van de Arabieren over het feit dat de onafhankelijkheidsbeloften, die zij meenden gekregen te hebben tijdens de oorlog, niet waren nagekomen.
2. De overtuiging van de Arabieren dat de Balfourverklaring een ontkenning van het recht op zelfbeschikking inhield, en hun vrees dat de vestiging van een joods nationaal tehuis een aanzienlijke toename van de joodse immigratie met zich zou brengen en zou leiden tot hun economische en politieke onderwerping aan de joden." 1/

In mei 1921, een jaar nadat Palestina onder een burgerlijk bestuur was komen te staan, braken opnieuw rellen uit tengevolge van conflicten tussen rivaliserende joodse fracties. Er waren 95 doden en 220 gewonden. Een officiële onderzoekscommissie, geleid door Sir Thomas Haycraft, Voorzitter van het Opperste Gerechtshof van Palestina, deed de volgende vaststellingen :

"De fundamentele oorzaak van de rellen te Jaffa en de daaropvolgende gewelddaden lag in de ontevredenheid van de Arabieren over, en hun vijandigheid ten aanzien van de joden, toe te schrijven aan politieke en economische motieven en samenhangend met de joodse immigratie, evenals met de idee die bepaalde joodse exponenten hen over het zionistisch beleid hadden gegeven.

De onmiddellijke oorzaak van de rellen te Jaffa op 1 mei was een niet-toegelaten betoging van de bolsjewistische joden, die in botsing kwam met een toegelaten betoging van de Joodse Arbeiderspartij.

De raciale spanningen werden uitgelokt door de Arabieren en ontaardden

vlug in een uiterst gewelddadig conflict tussen Arabieren en joden. De Arabieren, die het talrijkst waren en over het algemeen de agressors, brachten zeer zware verliezen toe aan hun tegenstanders.

De uitbarsting was noch vooraf beraamd, noch verwacht, en geen enkele van de partijen had er zich op voorbereid. De wrok bij de bevolking was echter zodanig, dat de minste provocatie vanwege een jood een conflict kon doen uitbarsten..." 2/

De opstand van 1929.

Het Churchill-memorandum herbevestigde de politiek van het "nationaal tehuis" en de verbittering van de Palestijnen uitte zich in een nieuwe explosie van geweld in augustus 1929, ontketend door een geschil betreffende de Klaagmuur te Jeruzalem. De botsingen tussen Palestijnen en joden hadden 220 doden en 520 gewonden voor gevolg en de Britten dienden versterkingen - waaronder vliegtuigen, schepen en gepantserde voertuigen - uit het buitenland te laten komen om de situatie terug onder controle te krijgen.

Een speciale commissie, geleid door Sir Walter Shaw, gewezen Voorzitter van het Opperste Gerechtshof, werd ermee belast deze explosie van geweld te onderzoeken. De Shaw-commissie maakte de volgende opmerkingen :

"In minder dan tien jaar hebben de Arabieren drie ernstige aanvallen gedaan op de joden. In de tachtig jaar die aan de eerste van deze aanvallen voorafgingen, heeft men geen enkel incident van die aard opgetekend. Het is bijgevolg duidelijk, dat de relaties tussen de twee raciale groepen zich tijdens het laatste decennium drastisch moeten gewijzigd hebben. De bewijzen ontbreken niet. De rapporten van de militaire rechtbank en van de lokale commissie die, respectievelijk in 1920 en 1921, de onlusten hebben onderzocht die zich dan hebben voorgedaan, hebben de aandacht gevestigd op de gewijzigde houding van de Arabische bevolking ten aanzien van de joden in Palestina. Dit werd bevestigd door de getuigenissen die werden afgelegd tijdens ons onderzoek, toen vertegenwoordigers van de twee partijen ons zegden dat de joden en de Arabieren voor de oorlog zij aan zij leefden, zoniet in vriendschap dan toch in verdraagzaamheid, een kwaliteit die vandaag schijnt verloren gegaan te zijn in Palestina." 3/

De conclusies van de Commissie betreffende de oorzaken van het geweld waren de volgende :

"Indien er in augustus jongstleden in Palestina een algemeen gevoel van vijandigheid heerste bij de Arabieren omwille van het feit dat Zijne Majesteits Regering hen geen bepaalde graad van zelfbestuur had toegekend, dan kon men op zijn minst verwachten dat deze vijandigheid zich tegen de joden zou keren, wier aanwezigheid in Palestina door de Arabieren werd beschouwd als de voornaamste hinderpaal bij de verwezenlijking van hun aspiraties.

Dat een dergelijk gevoel bestond bij de Arabische leiders, administratie en intelligentsia kan niet worden ontkend...

... De Arabische inwoners van Palestina verenigen zich vandaag om een representatieve regering op te eisen. Deze eenheid kan verzwakken, maar het

is waarschijnlijk dat zij in volle kracht zal herleven bij het eerste ernstige probleem dat hun belangen als raciale groep op het spel zet. Wij zijn ervan overtuigd, dat het bittere gevoel bij de Arabische inwoners van Palestina, ontgoocheld omdat ze niet de minste graad van zelfbestuur hebben verworven ... een medeoorzaak was van de laatste uitbarsting van geweld, en een factor vormt die niet kan worden genegeerd bij de bestudering van de maatregelen die moeten worden genomen om dergelijke explosies in de toekomst te vermijden." 4/

Het rapport van de Shaw-commissie speelde een belangrijke rol bij de publicatie van het Passfield-witboek, dat beoogde deze grieven te herstellen. Dit initiatief mislukte echter en het volk van Palestina diende weldra opnieuw zijn toevlucht te nemen tot geweld.

De rellen van 1933.

In 1933 kwamen de nazi's aan de macht in Duitsland en hun ophanden zijnde schandelijke vervolging van het jodendom bracht vele joden ertoe Duitsland en de andere Europese landen te verlaten. Velen onder hen zochten een toevlucht in Palestina, waardoor de reeds hevige wrok bij de Arabieren nog werd aangewakkerd en een nieuwe crisis werd bespoedigd. In 1933 werd geen officiële commissie aangesteld om een onderzoek te doen naar de oorzaken van deze nieuwe explosie van geweld; zij werd bestudeerd in het Peel-rapport van 1937.

De gevolgen van de plotse toename van de immigratie werden in het rapport als volgt geanalyseerd :

De reactie van de Arabieren op deze even plotse als treffende gebeurtenis was vrij normaal. Alles wat de Arabische leiders reeds in 1929 gevoeld hadden, voelden zij nu met grotere bitterheid... hoe meer joden toestroomden, hoe groter de hinderpaal werd bij de verwerving van hun nationale onafhankelijkheid. Voor de eerste maal scheen een nog minder benijdenswaardig lot dan de miskenning van hun vrijheid en de voortzetting van het mandaat hen te bedreigen. Tot dan toe leek het, gezien de hoge natuurlijke groeivoet bij de Arabieren, onmogelijk dat de joden binnen afzienbare tijd een meerderheid konden vormen in Palestina. Maar wat zou er gebeuren, indien deze nieuwe toevloed van immigranten nog meer alarmerende proporties aannam ? Deze vraag verplichtte de Arabische nationalistten ertoe de idee van het zelfbestuur in Palestina gans anders op te vatten dan dat zij tot dan toe gedaan hadden. Zij opende het ondraaglijke perspectief van een joodse staat - van de overheersing van de Palestijnse Arabieren door de joden. Het is dan ook niet verwonderlijk ... dat de oude antagonismen ten top werden gedreven en de situatie opnieuw explodeerde. 5/

Er deden zich, voornamelijk te Jeruzalem en te Jaffa, botsingen voor die een groot aantal slachtoffers maakten, maar minder dan in 1929. Het rapport gaat als volgt verder :

"Aldus werd een nieuwe bladzijde van de geschiedenis van Palestina onder mandaat met bloed geschreven. Deze laatste explosie van Arabisch geweld vertoonde een aspect dat des te belangrijker was, omdat het voorheen nooit was voorgekomen. In 1920, 1921 en 1929 hadden de Arabieren de joden aangevallen. In 1933 vielen zij de regering aan. Het idee, dat de Britse autoriteiten te Londen en te Jeruzalem het evenwicht poogden te bewaren tussen de Arabieren en de joden, werd nu openlijk verworpen.

Zij waren, zo werd gezegd, de bondgenoten van de joden en de vijanden van de Arabieren. Het mandaat was slechts een cynisch middel om het Brits 'imperialisme' te bevorderen onder voorwendsel van humanitaire bezorgdheid voor de joden ...

Het werd bijgevolg duidelijk dat met de tijd de spanningen in Palestina niet zouden afnemen. Wel integendeel, hoe langer het mandaat voortduurde, hoe heviger en bitterder het Arabisch verzet ertegen werd." 6/

Van dan af werden de oppositie van de Palestijnen en hun verzet tegen het mandaat steeds sterker. In 1933 verenigden de verschillende Palestijnse politieke partijen en groeperingen zich in de schoot van een Arabisch Uitvoerend Comité en toonden zij zich meer geneigd om samen te werken met de Britse autoriteiten. Nu waren het de joden - die nog in de minderheid waren niettegenstaande de massale immigratie - die zich zorgen begonnen te maken over de vorming van een representatieve regering en in 1936 liep een nieuwe poging om een wetgevende raad op te richten uit op een mislukking in het Parlement, nadat het Zionistisch Congres had :

" ... laten weten dat het categorisch dit voorstel ... dat in strijd was met de geest van het mandaat verwierp." 7/

De Palestijnse opstand tegen het Brits mandaat.

In 1936 barstte het Palestijns verzet tegen de buitenlandse overheersing en kolonisatie uit in een grote opstand, die in feite zou voortduren tot aan het begin van de Tweede Wereldoorlog. De gelijktijdige nationalistische acties in Egypte en Syrië, die Groot-Brittannië en Frankrijk ertoe dwongen onderhandelingen te beginnen met het oog op de totstandkoming van verdragen met deze twee Arabische buurlanden van Palestina, zetten de Palestijnen ertoe aan de onafhankelijkheid op te eisen.

In april 1936 sloegen de aanvankelijk minder ernstige botsingen tussen Arabieren en joden vlug over tot een algemeen verspreide opstand. De Palestijnse politieke partijen verenigden zich opnieuw, nu in het Arabisch Hoger Comité, geleid door de Moefti van Jeruzalem, Al Haj Amin Al-Hoesseini. Het Comité riep op tot een algemene staking om zijn eis voor de vorming van een nationale regering kracht bij te zetten. Ondanks het hevig Palestijns verzet tegen de joodse immigratie leverde de Britse regering vergunningen af aan duizenden nieuwe immigranten, wat voor de Palestijnse nationalisteen een nieuwe provocatie betekende. Het bijzondere van deze nationalistische beweging was, dat hoge Arabische functionarissen van de Palestijnse administratie er zich openlijk bij aansloten en aan de Hoge Commissaris verklaarden dat de Palestijnen er zich toe verplicht hadden gezien hun toevlucht te nemen tot geweld, omdat zij niet langer geloofden in de Britse beloften en zich ongerust maakten over het feit dat Groot-Brittannië zo gevoelig was voor de zionistische druk.

De staking werd verder gezet en het geweld nam toe. Britse troepen, politieposten en joodse nederzettingen werden aangevallen; wegen, spoorwegen, olielijpleidingen enz. werden gesaboteerd. De Britse administratie stelde de avondklok in, liet troepenversterkingen aanrukken vanuit Groot-Brittannië, Egypte en Malta en nam haar toevlucht tot een aantal urgentiemaatregelen, waaronder o.m. massale arrestaties,

collectieve straffen en interneringen in concentratiekampen. Grote delen van het Arabisch kwartier van Jaffa werden - midden in de opstand - door de autoriteiten gesloopt onder voorwendsel van stedenbouwkundige verbeteringen, maar zij slaagden er niet in de orde te herstellen.

Tijdens vroegere opstanden van de Palestijnse Arabieren hadden de joodse kolonisten er zich vaak van weerhouden vergeldingsacties uit te voeren op grond van de Havlaga (zelfbeheersing) - doctrine. Nu kwamen er, zoals kon worden verwacht, wel joodse represailles. Hun voornaamste instrument was de Haganah, een clandestiene paramilitaire strijdkracht, die was gevormd tijdens de eerste jaren van het mandaat en een leidende rol zou spelen in de latere gebeurtenissen in Palestina. De joodse kolonisten haalden eveneens voordeel uit het feit dat 2800 onder hen als extra-krachten in de politietroepen waren opgenomen.

Aangezien de Palestijnse autoriteiten er niet in slaagden de opstand met militaire middelen te onderdrukken, dienden politieke maatregelen te worden genomen. De Britse regering kondigde de instelling aan van een Koninklijke Commissie, belast met het onderzoek naar de oorzaken van de "onlusten" en vroeg aan de leiders van de andere Arabische staten om tussenbeide te komen, wat uiteindelijk leidde tot de beëindiging van de staking in oktober 1936. Volgens officiële bron waren er 275 doden en 1 112 gewonden, de Koninklijke Commissie schatte het aantal doden echter op 1000. 8/

Het einde van de staking betekende slechts een korte rustpauze in de opstand. De publicatie van het rapport van de Koninklijke Commissie deed het geweld bijna onmiddellijk opnieuw opvlammen. Het begon met de moord op de Britse Districtscommissaris. Alhoewel men niet afdoend had kunnen bewijzen dat de moordenaars Arabieren waren, verbood de Hoge Commissaris het Arabisch Hoger Comité, hij arresteerde de voornaamste leiders ervan en liet hen deporteren naar de Seychellen-eilanden. De Moefti van Jeruzalem slaagde erin naar Libanon te vluchten, vanwaar hij de opstand verder leidde.

Er werden militaire rechtbanken opgericht die tegen het einde van 1938, benevens talrijke levenslange gevangenisstraffen, 58 doodstraffen uitspraken. 9/ Om te verhinderen dat de opstandelingen hulp zouden krijgen, werd een afsluiting van prikkeldraad, de "Teggart-lijn" genaamd, opgetrokken langsheen bepaalde delen van de Syrische, Transjordanse en Libanese grens.

In 1937 telden de Britse strijdkrachten in Palestina slechts twee infanteriebrigades. In juli 1938 poogden twee additionele infanteriebataljons, twee eskaders van de 'Royal Air Force', een eenheid van pantserwagens en cavalerie en een slagkruiser het terrorisme, dat sedert april een open rebellie was geworden, te onderdrukken. Op het einde van de maand oktober waren er in het land achttien infanteriebataljons, twee cavalerieregimenten, een batterij houwitsers en eenheden van gepantserde voertuigen, of een totaal van 18 000 à 20 000 man; bovendien werden in de loop van dat jaar zo'n 2 930 extra-politieagenten opgeleid. Het land diende praktisch opnieuw militair bezet te worden om een einde te maken aan de explosies van bommen en landmijnen, aan de aanslagen en sluipmoorden, die zich bijna dagelijks

voordeden. Alleen belangrijke militaire concentraties lieten toe een schijn van orde te handhaven in het noorden en in het centrum van het land, terwijl Jeruzalem en de districten in het zuiden aan elke controle ontsnapten... De belangrijkste militaire campagne bereikte haar hoogtepunt tijdens de eerste weken van oktober, toen het leger vreedzaam de oude stad - of het Arabisch kwartier - van Jeruzalem bezette. Deze operatie die, gezien de nauwte van de straatjes, gevaarlijk had kunnen zijn, werd zonder ernstige verliezen voltooid en tegen het einde van de maand stond gans Palestina onder militaire controle...

Men kan zich een idee vormen van de aard en de omvang van de Arabische opstand van 1938, niet enkel op grond van de hierboven weergegeven getalsterkte van de Britse strijdkrachten in het land, maar eveneens aan de hand van het feit dat tijdens dat jaar in totaal 3 717 slachtoffers vielen, tegenover 246 in 1937..." 10/

Zoals in de eerste fase van de opstand voerden de joden eveneens hun eigen represailles uit. Benevens de Haganah, nam ook een andere organisatie, de Irgoen Zvai Leoemi actief deel aan de gebeurtenissen, evenals de "Speciale Nachtcommando's", opgeleid door Majoor Orde Wingate, een Brits officier in dienst. Volgens Christopher Sykes "zijn de Speciale Nachtcommando's geleidelijk aan geworden wat Wingate er heimelijk wilde van maken, nl. het embryo van een joods leger." 11/

In 1939 begonnen de door de Britse regering op grote schaal gevoerde militaire operaties tegen de Palestijnse nationalistenvruchten af te werpen. Intussen vonden de Palestijnse grieven uiteindelijk gehoor te Londen op een conferentie, waaraan ook andere Arabische statendeelnamen. Aangezien oorlog dreigde, deed Groot-Brittannië opnieuw een beroep op de bevriende Arabische staten om tussenbeide te komen in Palestina, en de opstand, die drie en een half jaar had geduurd, werd beëindigd.

Vijftien jaar van Palestijns verzet tegen het mandaat culmineerden in de opstand van 1936-1939, die belangrijke gevolgen zou hebben voor Palestina. Het was nu ongetwijfeld duidelijk, dat de Palestijnen niet zouden berusten in het verlies van hun land door de Balfourverklaring en dat zij het Churchill-beleid, dat benadrukte dat de aangegane "dubbele verplichtingen" konden worden verzoend en de vrede in Palestina niet in gevaar zouden brengen, verwierpen. Het antwoord van de Britse regering was een verdelingsplan voor Palestina voor te stellen, in plaats van de onafhankelijkheid die twee decennia voordien was beloofd.

VIII. PALESTINA ONDER MANDAAT : DE VERDELINGSPLANNEN.

Het rapport van de Peel-commissie.

De Koninklijke Commissie, die erme belast werd de "onlusten" te onderzoeken en die werd voorgezeten door een gewezen minister voor India, Lord Robert Peel, legde een rapport voor van 400 bladzijden; een uiterst belangrijk document bij elke studie van het Palestijns probleem. Terwijl de Commissie de houding van de Britse regering in Palestina verdedigde en de Balfourverklaring ondersteunde, erkende zij de kracht en de grondheid van de onafhankelijkheidseisen van het Palestijnse volk. Zij erkende, tegenover het vroegere officiële standpunt, dat het Palestijns verzet tegen het mandaat had aangetoond dat de "dubbele verplichtingen" niet verzoenbaar waren. Geplaatst voor dit dilemma, velde zij een Salomonsoordeel door de verdeling van Palestina aan te bevelen.

Gezien het belang van het rapport van de Koninklijke Commissie dat, na de Balfourverklaring, een ommezwaai betekende in het Brits beleid in Palestina, wordt het hierna uitvoerig aangehaald.

De Commissie, die de hypothese volgens dewelke de "dubbele verplichtingen" verzoenbaar waren onderzocht, verklaarde hieromtrent :

"Het zal van bij het begin duidelijk geweest zijn, dat men zich in een bijzonder vervelende situatie zou bevinden, indien deze fundamentele hypothese verkeerd zou blijken. Dit zou vanzelfsprekend de uitvoering van het mandaat in alle opzichten bemoeilijken en de beëindiging ervan in aanzienlijke mate compliceren. De joodse immigratie aanmoedigen in de hoop dat zij uiteindelijk zou kunnen leiden tot de totstandkoming van een joodse meerderheid en de vestiging van een joodse staat, met de goedkeuring of ten minste de aanvaarding van de Arabieren, was één zaak. Iets geheel anders was het, ook maar voor een ogenblik, de gedwongen transformatie van Palestina in een joodse staat tegen de wil van de Arabieren in beschouwing te nemen. Dit zou immers duidelijk ingaan tegen de geest en de doelstellingen van het mandatenstelsel. Het zou betekenen dat de nationale zelfbeschikking werd onthouden toen de Arabieren in de meerderheid waren in Palestina, en slechts werd toegestaan op het ogenblik dat de joden de meerderheid vormden. Het zou betekenen dat de Arabieren de kans werd ontzegd zelf over hun toekomst te beslissen en dat men hen in feite, daar waar ze vroeger onder Turkse soevereiniteit stonden, na een periode van conflict, nu onder joodse soevereiniteit had geplaatst." 1/

"... de grond van het probleem was duidelijk voor de Arabieren. Het was de Balfourverklaring en haar opname in het mandaatontwerp, en niets anders, die blijkbaar verhinderden dat zij een gelijke mate van onafhankelijkheid verwierven als deze die andere Arabische gemeenschappen reeds genoten. En hun reactie op dit probleem was logisch. Zij verwierpen de Balfourverklaring. Zij protesteerden tegen haar uitvoering in het mandaatontwerp. 'Het volk van Palestina', zo zegden zij, 'kan de stichting van een nationaal tehuis voor het joodse volk in Palestina niet aanvaarden'. En zij weigerden samen te werken met elke andere vorm van regering dan een nationale regering, die verantwoording verschuldigd zou zijn aan het Palestijnse volk." 2/

"Nergens in feite was de nationalistische geest na de oorlog sterker dan in deze regio van het Nabije en Midden-Oosten. In alle gebieden van deze streek, met uitzondering van Transjordanië, waren er ernstige ongeregelheden en in al deze gebieden, met uitzondering van Palestina, werd aanzienlijke vooruitgang geboekt op de weg naar zelfbestuur." 3/

Over de opstand :

" ... In de geschiedenis van de vorige jaren vindt men eveneens een van de kenmerken terug van de 'onlusten' van vorig jaar. Men heeft inderdaad vastgesteld dat de opstand van 1933 niet enkel, of zelfs niet voornamelijk een aanval was op de joden, maar een aanval op de Palestijnse regering. In 1936 was dit nog duidelijker. Er vielen joodse slachtoffers en joodse bezittingen werden vernietigd; de opstand was echter voornamelijk en rechtstreeks gericht tegen de regering. De term 'onlusten' geeft een valse indruk van wat er zich heeft voorgedaan. Het ging om een open rebellie van de Palestijnse Arabieren, geholpen door Arabieren van andere landen, tegen het Brits mandaat." 4/

Over de oorzaken :

" ... Na deze en andere feiten onderzocht te hebben en het verloop van de gebeurtenissen in Palestina sedert de oorlog bestudeerd te hebben, hebben wij niet meer de minste twijfel over 'de diepere oorzaken van de onlusten' van vorig jaar. Deze waren :

- 1) Het streven van de Arabieren naar nationale onafhankelijkheid;
- 2) Hun haat tegen, en hun vrees voor, de vestiging van het joods nationaal tehuis.

Wij maken de volgende opmerkingen in verband met deze twee oorzaken :

- 1) Het waren dezelfde diepere oorzaken als deze die aan de basis lagen van de 'onlusten' van 1920, 1921, 1929 en 1933.
- 2) Zij waren, zoals voorheen ook telkens het geval was geweest, onafscheidelijk verbonden. De Balfourverklaring en het mandaat, in het kader waarvan zij diende te worden uitgevoerd, hielden bij 't begin de ontkenning van de nationale onafhankelijkheid in. De uitbouw van het nationaal tehuis creëerde een praktische hinderpaal, de enige ernstige, voor de latere toekenning van de nationale onafhankelijkheid. De Arabieren waren van mening dat de verdere uitbouw van het nationaal tehuis zou kunnen betekenen dat zij, zowel op politiek als op economisch vlak, zouden worden onderworpen aan de joden, zodanig dat, wanneer het mandaat uiteindelijk zou worden beëindigd en Palestina onafhankelijk zou worden, het geen nationale onafhankelijkheid in de Arabische betekenis zou zijn, maar zelfbestuur door een joodse meerderheid.
- 3) Zij waren de enige 'diepere' oorzaken. Alle andere factoren waren complementair of ondergeschikt; zij verzwaarden de grondoorzaken of beïnvloedden het moment waarop de onlusten uitbraken." 5/

Over de nieuwe Arabische vijandigheid ten aanzien van de joden :

" ... Het ontstaan van een breuk tussen de joden en de Arabische wereld is inderdaad een van de ongelukkigste aspecten van de huidige situatie. Wij menen dat de Arabieren, niet enkel in Palestina maar in gans het

Midden-Oosten, voordeel zouden kunnen halen uit de joodse kapitalen en uit de ondernemingsgeest waarvan de joden blijk geven; wij menen dat, in normale omstandigheden, de diverse Arabische regeringen van hun kant bereid zouden zijn om de joodse immigratie in zekere mate toe te staan, onder hun eigen voorwaarden en controle. De stichting van het nationaal tehuis werd echter nooit beslist of gecontroleerd door de Arabieren van Palestina. Zij werd rechtstreeks, tegen hun wil, beslist. En deze harde realiteit heeft een natuurlijke reactie teweeggebracht bij de Arabieren van de andere landen. De joden hadden het volste recht de deur die voor hen werd geopend in Palestina binnen te gaan. Zij deden dit met de goedkeuring en de aanmoediging van de Volkenbond en van de Verenigde Staten van Amerika. Maar, door dit te doen, sloten zich voor hen de andere deuren van de Arabische wereld. En in bepaalde omstandigheden zou dit antagonisme gevaarlijk agressief kunnen worden." 6/

Over de Arabisch-joodse relaties :

"Er is een onoplosbaar conflict gerezen tussen twee nationale gemeenschappen binnen de nauwe grenzen van een klein land. Ongeveer een miljoen Arabieren zijn, openlijk of bedekt, in conflict met zo'n 400 000 joden. Zij hebben niets gemeenschappelijks. De Arabische gemeenschap is voornamelijk Aziatisch van karakter, de joodse gemeenschap overwegend Europees. Zij verschillen in godsdienst en in taal. Hun cultureel en sociaal leven, hun denk- en gedragswijze zijn even onverzoenbaar als hun natuurlijke aspiraties. Ziedaar de grootste belemmeringen voor de vrede." 7/

Over de Palestijnse eisen tot onafhankelijkheid :

" ... Wanneer zij, aangevoerd door de Moefti van Jeruzalem, tenslotte naar ons toekwamen, waren de eerste woorden van de verklaring die de Moefti ter onzer intentie had voorbereid de volgende : 'De Arabische zaak in Palestina is een zaak die de nationale onafhankelijkheid beoogt. In de grond verschilt zij niet van de gelijkaardige Arabische bewegingen in alle andere Arabische gebieden.' En op het einde van zijn verklaring stelde hij, dat de eerste oorzaak van de 'onlusten het feit was dat de Arabieren van Palestina hun natuurlijke en politieke rechten waren ontzegd'; hij vatte de Arabische eisen als volgt samen : 1) 'het opgeven van het experiment van het joods nationaal tehuis'; 2) 'de onmiddellijke en volledige stopzetting van de joodse immigratie'; 3) 'het onmiddellijk en totaal verbod op de verkoop van Arabische gronden aan joden'; en 4) 'de oplossing van het Palestijns probleem op dezelfde basis als deze waarop de problemen in Irak, Syrië en Libanon waren opgelost, te weten de beëindiging van het mandaat en de totstandkoming van een verdrag tussen Groot-Brittannië en Palestina krachtens hetwelk een nationale en onafhankelijke constitutionele regering zou worden opgericht'.

Het is bijgevolg duidelijk dat het standpunt van de Arabische leiders geenszins is afgeweken van dit dat zij aanvankelijk innamen, toen zij begrepen welke implicaties de Balfourverklaring zou hebben. De gebeurtenissen van de laatste zeventien jaar hebben er enkel toe bijgedragen dat het verzet heviger en bitterder werd en hebben, zoals zij beweren, hun zaak versterkt. En de grond van hun zaak - dit moet opnieuw benadrukt worden - is politiek.

... Het conflict is in essentie geen raciaal conflict, ontstaan uit een oud instinctief antagonisme tussen Arabieren en joden. Zoals wij gezien hebben, waren er weinig of geen wrijvingen tussen Arabieren en joden in de rest van de Arabische wereld totdat het Palestijns conflict zich manifesteerde. De politieke onlusten waren precies dezelfde in Irak, Syrië en Egypte - agitatie, rebellie en bloedvergieten - waar er geen 'nationale tehuizen' zijn. Het is bijgevolg vrij duidelijk dat het probleem van Palestina een politiek probleem is. Het is, zoals elders, het probleem van een opkomend nationalisme. Het enige verschil is dat in Palestina het Arabisch nationalisme onafscheidelijk verbonden is met een antagonisme ten aanzien van de joden. En de redenen ervoor zijn - het moet worden herhaald - even duidelijk. In de eerste plaats impliceerde de vestiging van het nationaal tehuis, van bij 't begin, de blinde ontkenning van de rechten die het beginsel van nationaal zelfbestuur inhoudt. Ten tweede bleek de vestiging van een nationaal tehuis niet enkel een hinderpaal voor nationale autonomie te zijn, het bleek bovendien de enige echte hinderpaal te zijn. Ten derde, naarmate het tehuis zich ontwikkelde, groeide de vrees dat indien zelfbestuur werd toegekend, het geen 'nationaal' zelfbestuur zou zijn in de Arabische betekenissen, maar bestuur door een joodse minderheid. Dit is de reden waarom het moeilijk is een Arabisch patriot te zijn en de joden niet te haten.

... Het verhaal van de laatste zeventien jaar bewijst dat het, voornamelijk anti-joods, Arabisch nationalisme geen nieuw of voorbijgaand fenomeen is. Het bestond van bij het begin; zijn kracht en draagwijdte namen geregeld toe; en na hetgeen we gezien en gehoord hebben, lijkt het ons evident dat het zijn climax nog niet heeft bereikt." 8/

Vooraleer haar aanbevelingen te formuleren, vatte de Koninklijke Commissie de politieke situatie in Palestina kort samen in een hoofdstuk, getiteld "The Force of Circumstance", waarin zij erkende dat de bepalingen van het mandaat, doordat de Balfourverklaring erin was opgenomen, enkel met geweld konden worden uitgevoerd en zonder waarborg op succes :

" ... De morele bezwaren tegen het behoud van een bestuursstelsel dat berust op constante repressie zijn evident. Het is eveneens overbodig de ongunstige weerslag te benadrukken, die een dergelijk beleid zou kunnen hebben op de opinie buiten Palestina.

En het ergste is dat een dergelijk beleid nergens toe leidt. Hoe krachtig en coherent het ook wordt uitgevoerd, het zal het probleem niet oplossen. Het zal de twist tussen joden en Arabieren niet onderdrukken, maar wel aanwakkeren. De vestiging van één enkel autonoom Palestina zal morgen even onmogelijk zijn als het vandaag is. Het is niet gemakkelijk zich op het donkere pad van de repressie te begeven, zonder op het einde ervan een sprankje licht te zien." 9/

De Koninklijke Commissie formuleerde vervolgens haar aanbevelingen :

" ... Het probleem kan duidelijk niet worden opgelost door, hetzij aan de Arabieren, hetzij aan de joden alles te geven wat zij verlangen. Het antwoord op de vraag 'Wie van hen zal uiteindelijk Palestina besturen?' moet zeker zijn 'Noch de enen, noch de anderen'...

... De verdeling schijnt ten minste een kans op vrede te bieden. Volgens ons lijkt geen enkel ander plan dit te doen." 10/

De openlijke erkenning van het feit dat de tegenstrijdige bepalingen van het mandaat de uitvoering ervan onmogelijk hadden gemaakt, luidde het einde van het mandaat in. De radicale aanbeveling over te gaan tot de verdeling werd aanvaard door de Britse regering in een Witboek van juli 1937 :

"Ondanks talrijke ontmoedigende ervaringen tijdens de laatste zeventien jaar, heeft Zijne Majesteits Regering haar politiek gevestigd op deze verwachting en elke gelegenheid aangegrepen om de samenwerking tussen Arabieren en joden aan te moedigen. Haar ervaringen en de argumenten die door de Commissie werden aangevoerd, brachten haar ertoe te besluiten, dat er een onverzoenbaar conflict bestaat tussen de aspiraties van de Arabieren en deze van de joden in Palestina, dat deze aspiraties niet kunnen worden gerealiseerd op grond van de bepalingen van het huidig mandaat, en dat een verdelingsplan volgens de grote lijnen aanbevolen door de Commissie de beste en meest hoopvolle oplossing biedt voor deze impasse...

Ter ondersteuning van een oplossing van het Palestijns probleem, gebaseerd op de verdeling, hecht Zijne Majesteits Regering veel belang aan de voordelen die deze formule, zowel aan de Arabieren als aan de joden, biedt. Enerzijds zouden de Arabieren hun nationale onafhankelijkheid verwerven, wat hen in staat zou stellen op voet van gelijkheid samen te werken met de Arabieren van de buurlanden bij het streven naar Arabische eenheid en vooruitgang. Zij zouden eindelijk bevrijd zijn van elke vrees voor een joodse overheersing... Anderzijds zou de verdeling de vestiging van het joods nationaal tehuis waarborgen en elke mogelijkheid, dat de joden in de toekomst aan de Arabische heerschappij zouden worden onderworpen, uitsluiten. Hierdoor zou het mogelijk worden van het joods nationaal tehuis een joodse staat te maken..." 11/

De verdeling was onaantvaardbaar voor de Palestijnen, wier strijd voor zelfbeschikking de Britse regering ertoe gebracht had te erkennen dat het mandaat niet uitvoerbaar was. De rebellie flakkerde opnieuw op en duurde voort tot in 1939. Het Arabisch Hoger Comité herbevestigde formeel het recht van de Palestijnen op volledige onafhankelijkheid in gans Palestina, en vroeg de vervanging van het mandaat door een verdrag tussen Groot-Brittannië en een onafhankelijk Palestina.

Het rapport van de Koninklijke Commissie vormde het onderwerp van een hevig debat op het twintigste Zionistisch Congres, dat in augustus 1937 te Zurich gehouden werd. Dr. Weizmann drong erop aan dat het verdelingsplan zou worden aanvaard (met fundamentele wijzigingen), daar de wereld voortaan het probleem beschouwde in de optiek van een joodse staat. Het Congres bleek echter niet van mening dat het moment gekomen was om een joodse staat in slechts een deel van Palestina te aanvaarden. Het was te vroeg - het uiteindelijke doel was de vestiging van de joodse staat in gans Palestina en op dat moment was het aantal immigranten nog te klein en had het mandaat, volgens de zionisten, zijn rol nog niet ten volle gespeeld. Het Congres verklaarde dat het :

" ... de bewering van de Koninklijke Palestina-commissie dat het mandaat ontoepasselijk is gebleken, verwerpt en eist dat het ten uitvoer wordt gebracht. Het Congres draagt de Executieve op zich te verzetten tegen elke beperking van de rechten van het joodse volk, internationaal gewaarborgd door de Balfourverklaring en het mandaat.

Het Congres verklaart dat het verdelingsplan, voorgesteld door de Koninklijke Commissie, onaanvaardbaar is.

Het Congres machtigt de Executieve onderhandelingen te beginnen, ten einde te bepalen welke de preciese voorwaarden zijn van Zijne Majesteits Regering voor de geplande vestiging van een joodse staat." 12/

Het verdelingsplan van de Koninklijke Commissie (dat zoals de Commissie benadrukte geen finaal of definitief voorstel was) kende in grote trekken het noordelijke kwart van Palestina en het grootste deel van de westelijke kustvlakte aan de joodse staat toe, ongeveer een derde van het grondgebied van het land. Jeruzalem, Bethlehem en Nazareth, evenals een doorgang naar de zee te Jaffa, zouden onder Brits mandaat blijven (kaart op bijlage VII).

De Britse regering zond vervolgens een nieuwe "technische" commissie, de Woodhead-commissie, om na te gaan of een verdeling realiseerbaar was. Zij besloot dat het plan van de Koninklijke Commissie onuitvoerbaar was, omdat bijna de helft van de bevolking van de geplande joodse staat zou zijn samengesteld uit Palestijnse Arabieren en het massale volksverplaatsingen zou noodzakelijk maken. Zij stelde twee andere plannen voor. Het ene wijzigde het plan van de Koninklijke Commissie door Galilea onder mandaat te plaatsen in plaats van het aan de joodse staat toe te wijzen (bijlage VIII). Het andere stelde voor dat praktisch de volledige zuidelijke helft van Palestina, de Jeruzalem - enclave en een groot gebied in het noorden onder mandaat zouden blijven, terwijl de joodse staat op de kustvlakte ten noorden van Jaffa zou worden gevestigd en aan de Arabische staat de rest van het grondgebied zou worden toegevoerd (bijlage IX).

De Commissie zelf drukte haar reserves uit betreffende de uitvoerbaarheid van om het even welk verdelingsplan en toen de rebellie opnieuw opflakkerde, verliet de Britse regering de idee om Palestina te verdelen. In een nieuwe beleidsverklaring deelde zij mee dat :

" ... een nieuw onderzoek heeft aangetoond dat de politieke, administratieve en financiële moeilijkheden, opgeworpen door het voorstel om in Palestina een Arabische en een joodse onafhankelijke staat op te richten, zo groot zijn, dat deze oplossing van het probleem onmogelijk kan worden aangehouden." 13/

De conferenties van Londen van 1939.

Om de mogelijke opties te bestuderen, organiseerde de Britse regering te Londen een rondetafelconferentie, waarop zij vertegenwoordigers uitnodigde van de Palestijnen (met uitsluiting van dezen die zij verantwoordelijk achtte voor de gewelddaden), van de joden (die vrij de vertegenwoordigers konden kiezen die zij wensten) en van de Arabische staten. De Britse regering kondigde aan dat, indien de Conferentie geen akkoord kon bereiken, zij een eigen beleid zou aannemen en uitvoeren.

In feite bestond de Conferentie van Londen uit een reeks parallelle, maar afzonderlijke Anglo-Arabische en Anglo-joodse conferenties, gehouden in februari-maart 1939; de Arabieren weigerden immers het Joods Agentschap officieel te erkennen. Alle onafhankelijke Arabische staten namen eraan deel : Egypte, Irak, Saoedi-Arabië en Transjordanië. Het was naar aanleiding van deze Conferentie, die doordrong tot de kern van het Palestijns probleem, dat de Britse regering de briefwisseling tussen Hoessein en MacMahon, die door de Anglo-Arabische commissie was onderzocht, bekend maakte *.

De Arabieren waren vastbesloten om de erkenning te verkrijgen van het inherent recht van de Palestijnen op de onafhankelijkheid, die hen twintig jaar vroeger was beloofd en voor dewelke zij de wapens hadden opgenomen. De joden, die zich steunden op de Balfourverklaring en op het feit dat zij was opgenomen in het mandaat, waren, op het moment dat de nazi-vervolgving van de joden in Europa haar beruchte excessen beging en het joodse volk, om de woorden van Dr. Weizmann aan te halen, "het somberste uur van de joodse geschiedenis" beleefde, nog meer vastberaden om de stichting van een joodse staat te bekomen. Alhoewel tegen het einde van de conferenties van Londen vergaderingen plaats hadden waaraan de drie partijen deelnamen, werden de Britse voorstellen voor een akkoord eerst verworpen door de joodse vertegenwoordigers en vervolgens, na herziening om gedeeltelijk tegemoet te komen aan de joodse bezwaren, door beide partijen.

Het MacDonald-witboek.

Door de mislukking van deze poging om tot een akkoord te komen, bleef de Britse regering geconfronteerd met een situatie, die het resultaat was van het beleid dat zij gedurende twee decennia in Palestina gevoerd had; zij stelde dus haar unilateraal beleid voor. In mei 1939 werd een nieuw Witboek uitgegeven. Daarin ontkende zij elke intentie om een joodse staat te creëren, verwierp zij de Arabische eisen dat Palestina onafhankelijk zou worden als een Arabische staat en voorzag zij de beëindiging van het mandaat tegen 1949; Palestina zou onafhankelijk worden in de vorm van een regering, waarin de Palestijnen en de joden de macht zouden delen. De immigratie zou een einde nemen, nadat 75 000 nieuwe immigranten in de loop van de vijf volgende jaren zouden zijn toegelaten. De regering zou tenslotte de overdracht van gronden strikt reglementeren.

Belangrijke uittreksels van de laatste grote Britse beleidsverklaring inzake Palestina aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog dienen te worden geciteerd :

" ... Volgens Zijne Majesteits Regering houden de beginselverklaring van 1922 of de brief van 1931 niet in dat het mandaat haar ertoe verplicht, op elk moment en in alle omstandigheden, de immigratie van de joden in Palestina te bevorderen, en dat daarbij enkel rekening dient te worden gehouden met overwegingen die verband houden met de economische absorptiecapaciteit van het land. Zij vindt ook niets in het mandaat of in de latere beginselverklaringen dat het standpunt ondersteunt volgens hetwelk de vestiging van een joods nationaal tehuis in Palestina slechts mogelijk is indien men de immigratie onbeperkt toelaat. Indien de immigratie een negatief effect heeft op de economische positie van het land, dan moet ze duidelijk beperkt worden; indien zij een ernstig schadelijk

* P. 7 supra.

effect heeft op de politieke situatie van het land, dan is dit evenzeer een factor die niet kan worden genegeerd... Het kan niet worden ontkend, dat de vrees voor een onbeperkte joodse immigratie zeer verspreid is bij de Arabische bevolking en dat deze vrees onlusten heeft uitgelokt, die de economische vooruitgang erg hebben belemmerd, de financiën van Palestina hebben uitgeput, levens en goederen in gevaar hebben gebracht, en een wrok tussen de Arabische en joodse bevolkingen hebben teweeggebracht die, tussen burgers van een zelfde land, slechts kan worden betreurd. Indien de immigratie, in deze omstandigheden, wordt voortgezet aan een ritme dat overeenkomt met de economische absorptiecapaciteit van het land, zonder rekening te houden met alle andere overwegingen, dan zal dit een fatale vijandschap creëren tussen de twee volkeren en dan riskeert de situatie in Palestina een permanente bron van spanningen tussen alle volkeren van het Nabije en Midden-Oosten te worden...

Zijne Majesteits Regering is ervan overtuigd dat het in het belang van de vrede en van het welzijn van de ganse bevolking van Palestina van wezenlijk belang is dat het beleid en de doelstellingen duidelijk worden gedefinieerd. Het verdelingsplan, aanbevolen door de Koninklijke Commissie, beantwoordde aan deze bezorgdheid, maar de vestiging van een joodse en een Arabische onafhankelijke en autonome staat in Palestina bleek niet realiseerbaar. Zijne Majesteits Regering heeft bijgevolg een alternatief beleid moeten uitwerken dat, conform haar verplichtingen ten aanzien van de Arabieren en de joden, zal tegemoet komen aan de noden van de situatie in Palestina...

Men heeft geopperd dat de uitdrukking 'nationaal tehuis voor het joodse volk' de mogelijkheid liet uitschijnen dat Palestina te gelegener tijd een joodse staat of commonwealth zou kunnen worden. Zijne Majesteits Regering wenst de door de Koninklijke Commissie naar voren gebrachte stelling, dat de zionistische leiders, op het moment dat de Balfourverklaring werd aangenomen, erkenden dat de bewoordingen van de Verklaring de uiteindelijke vestiging van een joodse staat niet uitsloten, niet te ontcrachten. Zijne Majesteits Regering is, zoals de Koninklijke Commissie, evenwel van mening dat de auteurs van het mandaat, waarin de Balfourverklaring was opgenomen, niet de bedoeling kunnen hebben gehad dat Palestina ooit zou worden omgevormd in een joodse staat, tegen de wil van de Arabische bevolking van het land...

... en daarom verklaart Zijne Majesteits Regering ondubbelzinnig dat het geen onderdeel vormt van haar beleid om van Palestina een joodse staat te maken. Zij zou dit inderdaad beschouwen als zijnde in strijd met de haar krachtens het mandaat opgelegde verplichtingen tegenover de Arabieren, evenals met de waarborgen die in het verleden aan het Arabische volk werden gegeven, indien de Arabische inwoners van Palestina hierdoor, tegen hun wil, de onderdanen zouden worden van een joodse staat..." 14/

" ... Het doel van Zijne Majesteits Regering is de vestiging binnen de tien jaar van een onafhankelijke Palestijnse staat, die ... verdragsrelaties onderhoudt met het Verenigd Koninkrijk.

... deze onafhankelijke staat zal een staat moeten zijn waarin de Arabieren en de joden op zodanige wijze de macht zullen delen, dat de essentiële belangen van elke gemeenschap worden gewaarborgd..." 15/

Na twintig jaar mandaat en buitenlandse kolonisatie waren de inherente rechten van de Palestijnen eindelijk erkend geworden. De onafhankelijkheid was nu echter beloofd aan een land waar, tijdens de periode dat het een onder een volkenbondmandaat geplaatst gebied was, de samenstelling van de bevolking en de verdeling van de gronden zodanig waren gewijzigd, dat de weg naar de onafhankelijkheid een weg vol valstrikken en hindernissen was. Voor de zionistische beweging betekende het Witboek de mislukking van haar plannen; zij diende bijgevolg een nieuwe strategie uit te werken, waarbij geen rekening meer werd gehouden met het volkenbondmandaat, dat hoe dan ook naar zijn einde liep.

IX. PALESTINA EN DE VOLKENBOND.

Het was de Volkenbond die het mandaat toevertrouwde aan Groot-Brittannië en het was in zijn naam dat de mandaatmogendheid Palestina had bestuurd; het was aan de Volkenbond dat Groot-Brittannië op internationaal vlak officieel zijn gezag ontleende om het beleid, gedefinieerd in de Balfour-verklaring, ten uitvoer te brengen. De vraag waar in laatste instantie de soevereiniteit van een onder mandaat geplaatst gebied lag, is het voorwerp geweest van tegenstrijdige interpretaties, die in deze studie niet moeten bestudeerd worden. Verschillende autoriteiten baseerden zich op de formulering van artikel 22 van het Volkenbondverdrag; zij benadrukten dat de Volkenbond gegrond was op het beginsel van de niet-aanhechting van gebieden en dat de mandaten de vervreemding van het grondgebied verboden (zie artikel 5 van het Palestijns mandaat); zij waren van mening dat de soevereiniteit berustte bij het volk van het onder mandaat geplaatst gebied, alhoewel zij was opgeschort, daar het volk niet in de mogelijkheid verkeerde ze uit te oefenen. Een representatief standpunt kan worden geciteerd :

"Les rédacteurs du Traité de Versailles, s'inspirant avant tout d'un droit pour les peuples de disposer d'eux-mêmes, ont formellement proclamé qu'il n'y aurait aucune annexion des territoires sous-mandat par une puissance quelconque, pas plus par la collectivité des Etats ayant nom Société des Nations et siégeant à Genève, que par tel ou tel Etat particulier. Ces territoires appartiennent virtuellement aux populations et communautés autochtones, dont la Société des Nations s'est constituée le défenseur, et au regard desquelles elle joue un peu le rôle d'un conseil de famille". 1/

Het standpunt van het Internationaal Gerechtshof inzake het statuut van Zuidwest-Afrika is dat de soevereiniteit niet werd overgedragen aan de mandaatmogendheid :

"De termen van het mandaat, evenals de bepalingen van artikel 22 van het Volkenbondverdrag en de beginselen die erin zijn opgenomen, tonen aan dat de oprichting van deze nieuwe internationale institutie (het mandaat) noch de afstand van grondgebied, noch de overdracht van soevereiniteit aan de Unie van Zuid-Afrika inhield. De regering van de Unie diende, in naam van de Volkenbond, een internationale bestuursfunctie uit te oefenen, teneinde het welzijn en de ontwikkeling van de inwoners te bevorderen." 2/

Volgens Prof. Quincy Wright :

"De onder een A-mandaat geplaatste gemeenschappen staan ongetwijfeld zeer dichtbij de soevereiniteit." 3/

Aangezien Palestina een A-mandaat was en zijn soevereiniteit noch door de mandaatmogendheid, noch door de Volkenbond kon worden vervreemd, is het interessant even stil te staan bij de toezichhoudende bevoegdheid die de Volkenbond tijdens de ganse duur van het Palestijns mandaat, via de Permanente Mandatencommissie (P.M.C.), uitoefende.

In een rapport aan de Vergadering van de Volkenbond merkte de Raad het volgende op :

"Met betrekking tot de plicht van de Volkenbond om de naleving van de termen van de mandaten te waarborgen, interpreteert de Raad zijn bevoegdheden terzake in de ruimste betekenis.

Het is niettemin evident, dat de Volkenbond de grootste omzichtigheid aan de dag zal moeten leggen om te verhinderen dat door de uitoefening van zijn controlerechten, de moeilijkheden van de taak die de mandaatmogendheden op zich hebben genomen, op enigerlei wijze zouden toenemen."

4/

In de praktijk kwam dit erop neer, dat de P.M.C. jaarlijkse rapporten eiste van de mandaatmogendheid en opmerkingen formuleerde over het beleid en de ontwikkelingen in het mandaatgebied. Het was slechts wanneer er zich een ernstige uitbarsting van geweld voordeed, zoals in 1929 of in 1936, dat de Commissie haar functies in ruimere zin uitoefende.

Op haar allereerste zitting na de inwerkingtreding van het Palestijns mandaat in 1923, stelde de P.M.C. het bijzonder karakter ervan vast en drukte zij haar bezorgdheid uit over de tegenstrijdigheden die het bevatte. Zij merkte op :

"Daar waar alle andere mandaten waarvan zij tot nu toe de toepassing onderzocht heeft slechts tot doel hadden de algemene beginselen, vastgelegd in artikel 22 van het Volkenbondverdrag, ten uitvoer te brengen, is het Palestijns mandaat complexer van aard. Zoals uitdrukkelijk is gesteld in de preambule van het mandaat en zoals duidelijk blijkt uit verschillende van zijn clausules, wenste de Raad bij de formulering ervan, niet enkel de bepalingen van artikel 22 van het Volkenbondverdrag ten uitvoer te brengen, maar tevens het plan te verwezenlijken om in Palestina een nationaal tehuis voor het joodse volk te vestigen, zoals bepaald in de historische Verklaring van 2 november 1917, waaraan de naam van Lord Balfour is verbonden - een Verklaring die de voornaamste geallieerde mogendheden hebben aanvaard. Enerzijds hebben de mandaatmogendheden, volgens het fundamenteel beginsel van artikel 22, als eerste opdracht de ontwikkeling van de mandaatgebieden te waarborgen, door ze te besturen overeenkomstig de belangen van hun inwoners. Anderzijds is de mandaatmogendheid er, krachtens de termen van de Verklaring van 2 november 1917, mee belast 'de vestiging in Palestina van een nationaal tehuis voor het joodse volk te bevorderen... met dien verstande dat niets zal worden gedaan dat de burgerlijke en godsdienstige rechten van de bestaande niet-joodse gemeenschappen in Palestina of de rechten en politieke status, die de joden in enig ander land genieten, zou kunnen schaden'.

Volgens artikel 22 van het Volkenbondverdrag moet de Commissie 'de Raad adviseren over alle aangelegenheden betreffende de naleving van het mandaat'; het komt haar dan ook geenszins toe ook maar de minste opmerking te formuleren aangaande de inhoud zelf van de mandaten; haar plicht is het na te gaan of de mandaten worden toegepast. Het komt haar evenmin toe de twee beginselen, die de Raad in de termen van het Palestijns mandaat heeft willen opnemen, tegenover elkaar te stellen. Maar, aangezien dit mandaat noodzakelijkerwijze het dualistisch karakter van zijn inspiratie reflecteert, en aangezien zijn toepassing aanleiding heeft gegeven

tot klachten, afkomstig van personen die zich uitsluitend beriepen op één van deze twee beginselen, zou de Commissie haar taak niet vervullen, indien zij er zich zou van weerhouden melding te maken van de vaststellingen die zij in verband hiermee deed." 5/

In de volgende jaren werd de behandeling van de rapporten van de mandaatmogenheid routinewerk. In 1929 echter leverde de P.M.C. scherpe kritiek op het Shaw-rapport betreffende de "onlusten" die zich dat jaar hadden voorgedaan. Zij stelde dat het geweld voortspoot uit het rechtstreeks verzet van de Palestijnse Arabieren tegen het Brits beleid, dat zij beschouwden als een ontkenning van hun inherente natuurlijke rechten.

"De Mandatencommissie is van mening, dat de Palestijnse onlusten niet kunnen worden beschouwd als ongeregelheden die zich, in een sereen politiek klimaat, onverwacht hebben voorgedaan, zoals de plotse explosies van volkspassie, waarvan men zo vaak getuige is geweest in het Oosten. Zij werden tijdens de laatste vier maanden van 1928 en tijdens de eerste maanden van 1929 voorafgegaan door een reeks waarschuwend incidenten, die meestal verband hielden met de Klaagmuur...

Het besluit dat het oproer niet gericht was tegen het Brits gezag, lijkt te categorisch geformuleerd te zijn.

De aanvallen van de Arabieren waren ongetwijfeld enkel gericht tegen de joden, maar de wrok die de Arabieren ertoe aanzette deze gewelddaden te plegen, vond zijn oorsprong in politieke ontgoochelingen, waarvoor zij de bij het mandaat betrokken partijen, en in de eerste plaats de Britse regering, verantwoordelijk achtten. Alle verklaringen van personen en organisaties, die het Arabisch element vertegenwoordigen, beogen het feit te benadrukken dat de Arabische beweging een verzetsbeweging was tegen het beleid van de mandaatmogenheid, enkel in haar hoedanigheid van mandataris. Dit werd nooit duidelijker gesteld dan in een brief van de 'Palestijns-Arabische delegatie' en in een telegram van de Arabische Executieve, die de leden van de Permanente Mandatencommissie ontvingen tijdens de buitengewone zitting. In de brief leest men het volgende :

Wij geloven dat de voornaamste oorzaak van de onlusten die de laatste twaalf jaar tot voortdurend bloedvergieten hebben geleid in Palestina, ligt in het feit dat de Britse regering de Arabieren hun natuurlijke rechten blijft ontkennen. Wij menen dat het helemaal niet zeker is dat onlusten, zoals deze die zich hebben voorgedaan, of misschien nog erger, zich in de toekomst niet meer zullen herhalen, tenzij de Britse regering haar beleid onmiddellijk en volledig wijzigt..." 6/

Paradoxaal genoeg werd het beginsel van zelfbeschikking door de Commissie niet verdedigd. Alhoewel zij verklaarde dat zij het verlangen naar autonomie van de Palestijnen zeer goed begreep, waarschuwde zij hen er niettemin voor dat deze aspiraties in strijd waren met de termen van het mandaat en dat zij bijgevolg deze aspiraties niet kon ondersteunen :

"De eis tot zelfbestuur is helemaal niet verwonderlijk bij een volk dat bij sommige van zijn burens, van hetzelfde ras en van dezelfde beschaving, representatieve instellingen ziet functioneren; zij is de uitdrukking van een gevoel - fierheid van ras - dat ongetwijfeld eerbied afdwingt en dat in zekere mate door de bepalingen van het Volkenbondverdrag en van het

mandaat zelf kan worden gerechtvaardigd. Maar, indien zij die verantwoordelijk zijn voor de opstand, hierdoor de overwinning van hun verzet tegen de Volkenbond als een bij het mandaat betrokken partij nastreefden, dan zullen zij niet moeten hopen op enigerlei wijze door de Mandatencommissie te zullen worden gesteund...

Tegenover alle elementen van de bevolking die in opstand komen tegen het mandaat, hetzij omdat zij het principe zelf ervan betwisten, hetzij omdat zij slechts die bepalingen ervan willen weerhouden die hun specifieke zaak begunstigen, moet de mandaatmogendheid duidelijk en krachtig een standvastige houding plaatsen. Zolang de leiders van een gemeenschap volharden in de afwijzing van datgene, wat tegelijkertijd het fundamenteel charter van het land is en, wat de mandaatmogendheid betreft, tevens een internationale verplichting waarvan zij zich niet vrijelijk kan ontdoen, zouden onderhandelingen hun gezag al te zeer doen toenemen en het gevaar inhouden, hoop te doen rijzen bij hun aanhangers en bezorgdheid teweeg te brengen bij hun tegenstanders..." 7/

In de loop van deze zitting hoorde de P.M.C. de volgende verklaringen aangaande de "dubbele verplichtingen" van Groot-Brittannië :

"Het is de plicht van de mandaatmogendheid het joods nationaal tehuis te vestigen, en autonome instellingen te ontwikkelen in de mate dat dit verenigbaar is met deze vestiging..."

Het standpunt van de Voorzitter van de Commissie was :

"... Bij de bestudering van de twee delen van het mandaat is het noodzakelijk rekening te houden met het fundamenteel beginsel van alle mandaten. Het doel van de mandaten, zoals beschreven in artikel 22 van het Volkenbondverdrag, is de ontwikkeling en het welzijn van de inwoners van het mandaatgebied... Het is noodzakelijk te benadrukken, dat de vestiging van het nationaal tehuis voor de joden verenigbaar moet worden gemaakt met de invoering van autonome instellingen. Dit is het Arabische standpunt en het is in overeenstemming met het fundamentele doel van het mandaat... " 8/

In haar rapport maakte de P.M.C. niettemin haar standpunt duidelijk dat de twee verplichtingen een gelijke waarde hadden en niet onverenigbaar waren.

(Bij deze gelegenheid stuurde de Raad van de Volkenbond, op verzoek van de Britse regering, een commissie om de joodse en mohammedaanse eisen betreffende de Klaagmuur te onderzoeken. Haar aanbevelingen, geformuleerd in 1931, bevestigden in 't algemeen de status-quo en werden door de Palestijnse autoriteiten uitgevoerd.)

Tijdens de volgende vijf jaar vormden de rapporten betreffende het Palestijns mandaat opnieuw het voorwerp van routinecommentaren, tot aan de Palestijnse opstand van 1936. De Raad van de Volkenbond vroeg toen aan de Permanente Mandatencommissie een "preliminair advies" uit te brengen over het voorstel van de Koninklijke Commissie om het mandaat te beëindigen door de verdeling en niet door de onafhankelijkheid van Palestina, een radicale oplossing met zware gevolgen voor het mandatenstelsel. De P.M.C. formuleerde de volgende opmerkingen over de tegen-

strijdigheden, inherent aan het mandaat, en over de problemen, opgeworpen door het Britse voorstel :

"Door deze vraag kreeg de Permanente Mandatencommissie een volledig nieuwe opdracht. Het ging er niet langer om de jaarlijkse rapporten van de mandatarissen te onderzoeken en de Raad te adviseren over alle aangelegenheden betreffende de naleving van de mandaten, zoals haar opdracht is gedefinieerd in het Volkenbondverdrag zelf. Het ging er evenmin om, zoals de Raad haar in 1931 had opgedragen, na te gaan of een onder mandaat geplaatst gebied een graad van maturiteit had bereikt die zijn emancipatie zou rechtvaardigen.

De Commissie wordt vandaag verzocht een preliminair advies uit te brengen over de intenties van een mandaatmogendheid, die aan de Raad de beëindiging van het mandaat, dat zij sedert vijftien jaar uitoefent, voorstelt en die, ter ondersteuning van dit voorstel, minder de maturiteit van de pupil dan wel de moeilijkheden van de voogd naar voren brengt.

Dit advies, het is waar, werd uitdrukkelijk gevraagd door de Raad en door de mandaatmogendheid zelf. De Commissie kon zich echter noch door het mandaat, dat zelf in vraag werd gesteld, noch door het Volkenbondverdrag, dat hieromtrent de grootste stilzwijgendheid bewaarde, laten leiden.

In het licht van welke beginselen diende zij bijgevolg de haar voorgelegde vraag te bestuderen ? En, eerst en vooral, welke was precies de vraag zelf ?...

Het Palestijns mandaat, alhoewel er sprake van was het te herzien, bleef tijdens het ganze overleg centraal staan. Het mandaat definieert de verplichtingen die de mandaatmogendheid op zich heeft genomen ten aanzien van de Volkenbond, in naam waarvan het grondgebied wordt bestuurd. Deze verplichtingen zelf vloeien voort uit de Balfourverklaring van 2 november 1917 en uit de bepalingen van artikel 22 van het Volkenbondverdrag; door het mandaat te aanvaarden verbond de Britse regering er zich toe deze uit te voeren.

De Commissie heeft nooit gedacht dat de mandaatmogendheid zou kunnen wensen zich van haar verplichtingen te ontdoen. Het idee zelf om het bestaande regime te wijzigen, was in feite het resultaat van de moeilijkheden, die de mandataris bij het nakomen van zijn verplichtingen ondervond, en van het verlangen zijn beleid beter aan de vereisten van zijn opdracht aan te passen...

De eerste vraag waarop de Commissie dan ook een antwoord moet geven aan de Raad, is deze betreffende het behoud van het bestaande mandaat. Alhoewel de verplichtingen van het mandaat niet onverenigbaar zijn gebleken, zijn de aspiraties van de Arabieren en de joden sinds de vestiging van het mandaat voortdurend met elkaar in botsing gekomen. Welk volk zou het er ten volle mee eens zijn, dat zijn land zou worden gebruikt voor de vestiging van een nationaal tehuis voor een ander volk, zelfs indien daar voor hem aanzienlijke materiële voordelen zouden uit voortvloeien ? Is het aan de andere kant verwonderlijk dat een volk, dat sedert bijna tweeduizend jaar over het aardoppervlak is

verspreid, gretig is ingegaan op het aanbod om een nationaal tehuis te vestigen in het vaderland van zijn voorvaderen, onder de bescherming van een machtig rijk ? Het was van bij de aanvang onvermijdelijk dat er een conflict zou ontstaan tussen de aspiraties van de Arabieren van Palestina, die volledig baas wensten te blijven of te worden in hun eigen huis, en deze van de joden, die een nationaal tehuis in Palestina wens-ten op te richten of eerder opnieuw op te richten. De redactie zelf van de Balfourverklaring en van het Palestijns mandaat toont duidelijk aan, dat de auteurs van deze documenten zich bewust waren van dit onvermij- delijk antagonisme...

... De onlusten van 1936 toonden de omvang en de intensiteit van de vij- andigheid van de Arabieren tegenover de joodse immigratie. De repressie- ve maatregelen, door de mandaatmogendheid noodgedwongen genomen, droegen er enkel toe bij, dat zij nog meer twijfelde aan de mogelijkheid om het mandaat toe te passen zonder voortdurend gebruik te maken van geweld." 9/

De Commissie analyseerde de repercussie van het Peel-rapport op het man- daat en drukte haar reserves uit over het verdelingsplan :

"Het huidig mandaat werd bijna onuitvoerbaar op het moment dat een Britse Koninklijke Commissie - die sprak met de dubbele autoriteit die haar on- partijdigheid en haar unanimiteit haar verstrekten - en de regering van de mandaatmogendheid zelf, publiekelijk verklaarden dat dit zo was...

Alhoewel de Commissie verklaart in principe het onderzoek van een oplos- sing, die de verdeling van Palestina voorstaat, gunstig gezind te zijn, is zij niettemin gekant tegen de idee van de onmiddellijke stichting van twee nieuwe onafhankelijke staten...

De Commissie is bijgevolg van mening dat een verlenging van de politieke leertijd, die het mandaat is, absoluut essentieel zou zijn, zowel voor de nieuwe Arabische staat als voor de nieuwe joodse staat." 10/

De P.M.C. stelde verschillende vormen van "leertijd" voor en de Raad gaf aan Groot-Brittannië de toestemming om een verdelingsplan voor te berei- den, dat ter bestudering aan de Volkenbond zou worden voorgelegd.

De situatie bleef onzeker daar de opstand in Palestina voortduurde. In 1938 leverde de Commissie de volgende commentaar :

"De Koninklijke Commissie dacht dat het huidig mandaat, tijdens deze pe- riode, de basis zou blijven van de Palestijnse administratie. In werke- lijkheid moet de Mandatencommissie echter vaststellen dat de toepassing van het mandaat nu gedeeltelijk is opgeheven, daar de gebeurtenissen ver- hinderd hebben dat bepaalde van zijn essentiële doelstellingen worden na- gestreefd." 11/

Het Witboek van 1939, waarin de idee van een onmiddellijke beëindiging van het mandaat, door de verdeling, werd verlaten ten voordele van een verlenging van het mandaat die zou uitlopen op de onafhankelijkheid van een verenigd Palestina, plaatste de P.M.C. voor een nieuwe situatie. Te- genover de schommelingen in het Brits beleid was de Commissie niet in staat preciese aanbevelingen te formuleren :

"Van bij de aanvang drong een feit zich op aan de Commissie - namelijk, dat het beleid dat was uiteengezet in het Witboek, niet in overeenstemming was met de interpretatie die de Commissie, in akkoord met de mandaatmogendheid en de Raad, steeds van het Palestijns mandaat gegeven had.

Om dit aan te tonen zal het volstaan erop te wijzen dat, slechts twee jaar geleden, de regering van de mandaatmogendheid in de 'Beleidsverklaring', waarmee zij de publicatie van het rapport van de Koninklijke Commissie gepaard liet gaan, verklaarde dat het huidig mandaat onuitvoerbaar was. Geconfronteerd met deze houding liet de Mandatencommissie aan de Raad haar standpunt kennen, dat een mandaat, dat door de mandaatmogendheid onuitvoerbaar was verklaard, bijna onuitvoerbaar werd door dit feit zelf.

In 1937 bestond er reeds een conflict tussen de joodse en de Arabische aspiraties; de regering van het Verenigd Koninkrijk erkende dat zij niet in staat was ze te verzoenen. Dit conflict was de voornaamste hinderpaal voor het bestuur van Palestina overeenkomstig het mandaat. Sinds die tijd werd het conflict steeds erger. In 1937 dacht de regering van het Verenigd Koninkrijk, die zichzelf niet in staat achtte Palestina billijk te besturen op grond van het huidig mandaat, dat de mogelijkheid om dit wel te doen lag in een territoriale verdeling, waarover in het mandaat niets werd bepaald; vandaag echter is zij van mening dat haar nieuw beleid in overeenstemming is met het mandaat. Toont dit niet aan, dat dit instrument voor de mandaatmogendheid toen een andere betekenis had dan het nu heeft ?

De Commissie beperkte er zich evenwel niet toe dit enkel feit vast te stellen. Zij vroeg zich vervolgens af of het Palestijns mandaat niet vatbaar was voor een nieuwe interpretatie die, terwijl de leidende principes zouden worden gerespecteerd, voldoende soepel zou zijn opdat het beleid van het Witboek er niet mee in strijd zou blijken. De Commissie aarzelde des te minder om deze vraag te stellen, aangezien volgens de mandaatmogendheid een dergelijke contradictie niet bestond. De Commissie vernam van de minister van Koloniën dat de mandaatmogendheid, vertrouwend op het advies van haar juridische adviseurs, van mening was dat, gezien de gewijzigde situatie, de politiek die zij wilde voeren in overeenstemming was met het mandaat, zelf gebaseerd op artikel 22 van het Volkenbondverdrag en op de Balfourverklaring." 12/

De Commissie kon geen consensus bereiken en door te stellen dat het Witboek van 1939 niet in overeenstemming was met de erkende interpretatie van het mandaat - te weten dat de vestiging van een joods nationaal tehuis er het voornaamste doel van was - deed zij de controversale opnieuw opklaaien. De oorlog, die in 1939 uitbrak, maakte echter een einde aan de activiteiten van de Volkenbond betreffende het Palestijns probleem.

X. HET EINDE VAN HET MANDAAT.

Palestina in 1939.

In 1939 had de situatie in Palestina een kritiek punt bereikt. De Koninklijke Commissie had het mandaat onuitvoerbaar verklaard. De verdelingsvoorstellen van de Commissie zelf waren eveneens onuitvoerbaar gebleken. In het Witboek van 1939 was voorzien dat Palestina binnen tien jaar onafhankelijk en één en onverdeeld zou zijn, en een Palestijns-Arabisch meerderheid zou hebben, maar de Volkenbond had bedenkingen gehad bij deze nieuwe beleidsverklaring. De Volkenbond zelf was nochtans niet in staat gebleken efficiënt op te treden om de verslechtering van de situatie in Palestina tegen te gaan. De Palestijnen hadden zich gerealiseerd dat geweld het enige middel was om hun inherente rechten te doen erkennen. De zionisten van hun kant hadden met geweld gereageerd, om de voordelen die zij hadden verworven te behouden en om hun ultieme aspiraties van een joodse staat in Palestina te verwezenlijken. De monsterachtige nazi-misdaden tegen de joden hadden dezen ertoe gebracht het "nationaal tehuis" in Palestina als een toevluchtsoord te beschouwen. De Tweede Wereldoorlog zou de rol van katalysator spelen in het evenwicht van deze krachten, en de gebeurtenissen volgden elkaar snel op.

Kort voordat de oorlog uitbrak, verklaarden zowel het Joods Agentschap als de Palestijns-Arabisch leiders hun steun aan de geallieerden. De Moefti, die nog steeds in ballingschap was, sloot zich uiteindelijk aan bij de asmogendheden. Het geweld nam af toen de leiders van de twee partijen een politiek bestand in acht namen. Er werden joodse en Arabische bataljons gevormd in Palestina; de joodse eenheden vormden ten slotte een Joodse Brigade.

Uitvoering van de aanbevelingen van het Witboek van 1939.

Ondanks de eisen van de oorlogsinspanning begon de Britse regering, ongerust over de gevaarlijke situatie in Palestina, het beleid, neergelegd in het Witboek van 1939, uit te voeren in de hoop aldus de politieke spanning te doen afnemen. In februari 1940 publiceerden de Palestijnse autoriteiten de "Land Transfer Regulations" (voorschriften inzake de landoverdracht), die Palestina in drie zones indeelden. In de belangrijkste zone was elke overdracht van gronden aan een persoon die geen "Palestijnse Arabier" was verboden, uitzonderingen waren enkel toegelaten onder bijzondere voorwaarden en mits de machtiging van de Hoge Commissaris. In de tweede zone mochten de "Palestijnse Arabieren" enkel tussen elkaar gronden overdragen. In de derde zone was de overdracht van gronden vrij .

De clausules van het Witboek van 1939 betreffende de immigratie werden eveneens uitgevoerd, maar in 1944, bij het verstrijken van de periode van vijf jaar, waren slechts 51 000 van de 75 000 voorziene immigratiecertificaten uitgereikt geworden. Tegenover het probleem van de joodse vluchtelingen, die in Europa het geweld en de vervolgingen ontvluchtten, werden de in het Witboek voorziene beperkingen versoepeld en werd het aantal legale immigranten vastgesteld op 18 000 per jaar, zonder tijdsbeperking.

De joodse reactie.

De Palestijnse opstand, het rapport van de Koninklijke Commissie en het beleid, neergelegd in het Witboek van 1939, vormden een reeks tegenslagen aangaande het doel van het politiek zionisme om een kolonistenstaat te vestigen in Palestina. Het was duidelijk geworden dat de mandaatmogendheid een nieuwe interpretatie gaf aan de verbintenissen die zij vroeger met betrekking tot de Balfourverklaring was aangegaan. Bepaalde zionistische groepen reageerden hierop door een beroep te doen op de volgende drie essentiële middelen : illegale immigratie, terrorisme en het nastreven van de steun van de Verenigde Staten.

De illegale immigratie was geen karakteristiek fenomeen van de oorlogsperiode. Volgens het Hope Simpson-rapport van 1930 vestigden zich "elk jaar enkele duizenden" illegale immigranten in Palestina : ofwel ontsnapten zij aan de grenscontrole, ofwel kwamen zij het land binnen als "pseudo-reizigers" en bleven zij er vervolgens wonen. 1/ Gezien de in Europa heersende omstandigheden was het onvermijdelijk dat dit soort van immigratie toenam. Men schat dat tussen april 1939 en december 1943 meer dan 20 000 immigranten op illegale wijze Palestina zijn binnengekomen. 2/ De omstandigheden waarin deze immigratie zich uitbreidde, werden politiek uitgebuit door joodse organisaties om druk uit te oefenen op de Britse regering, zoals werd beschreven in een officieel document :

"Voor de oorlog reeds werd de reglementering van de joodse immigratie in Palestina aanzienlijk bemoeilijkt door pogingen om de niet-geautoriseerde binnenkomst van grote groepen immigranten te organiseren. Tijdens de oorlog was het meer dan ooit noodzakelijk dat de autoriteiten zich verzetten tegen deze bedreiging van hun gezag, want de schepen die de vluchtelingen vervoerden, waren afkomstig uit door de asmogendheden gecontroleerde landen in Europa, wat de infiltratie van vijandelijke agenten bevorderde. In november 1940 werd beslist dat de illegale immigranten zouden worden gedeporteerd naar een ander toevluchtsoord van het Koloniale Rijk. Het eerste contingent gedeporteerden, gevormd in toepassing van dit beleid, werd samengebracht aan boord van de s.s. Patria in de haven van Haifa. Op 25 november echter zonk dit schip terwijl het voor anker lag, als gevolg van sabotage, gepleegd door joodse sympathisanten te land. 252 personen kwamen om. Een belangrijk aantal illegale immigranten werd vervolgens naar het eiland Mauritius gedeporteerd; zij werden in 1945 in Palestina toegelaten en een gelijk aantal werd van het in het Witboek voorziene contingent afgetrokken." 3/

De joodse immigranten beweerden vaak de Havlaga-doctrine, d.w.z. zelfbeheersing en geweldloosheid, te hebben toegepast tegenover de verschillende oproeren van de Palestijnse Arabieren, die culmineerden in de rebellie. Tijdens de oorlogsjaren nam de joodse gemeenschap eveneens haar toevlucht tot geweld. De toevlucht tot het terrorisme is als volgt beschreven in een officieel Brits document :

"De stilstand in de terroristische activiteiten werd niet gehandhaafd tijdens de ganse oorlog. De joodse gemeenschap was ontstemd over de reglementeringen inzake de landoverdracht en over de maatregelen tegen de illegale immigratie. In 1942 liet een kleine groep van zionistische extremisten, geleid door Abraham Stern, van zich spreken door een reeks

politiek gemotiveerde moorden en diefstallen in de streek van Tel Aviv. Het jaar daarop ontdekte men een wijdvertakte samenzwering, verbonden met de Haganah (illegale militaire formatie, geleid door het Joods Agentschap), die tot doel had wapens en munitie te stelen van de Britse strijdkrachten in het Midden-Oosten. In augustus 1944 ontsnapte de Hoge Commissaris ternauwernood aan de dood in een hinderlaag in de buurt van Jeruzalem. Drie maand later, op 6 november, werd de Britse minister voor het Midden-Oosten, lord Moyne, te Caïro vermoord door twee leden van de Stern-groep. Een derde illegale joodse organisatie, de Irgoen Zwai Leoemi, was grotendeels verantwoordelijk voor de vernietiging van overheidsgoederen tijdens het jaar 1944. De aanslagen, gepleegd door de Stern-groep en de Irgoen Zwai Leoemi, werden veroordeeld door de officiële woordvoerder van de joodse gemeenschap...

Op 22 juli 1946 bereikte de door de terroristische organisaties gevoerde campagne een nieuw hoogtepunt, toen een explosie een vleugel verwoestte van het King David Hotel te Jeruzalem, waar de bureaus van het Regeringssecretariaat, evenals een deel van het militair hoofdkwartier, gevestigd waren. Er werden 86 ambtenaren - Arabieren, joden en Britten - en vijf andere inwoners gedood. Tot de latere terroristische activiteiten behoorden de ontvoering van een Brits rechter en van Britse officieren, de sabotage van het spoorwegnet en van de olie-installaties te Haifa, en het opblazen van een club van Britse officieren te Jeruzalem, wat een aanzienlijk verlies aan mensenlevens tot gevolg had. Omdat het bestuur van het land niet zou worden gehinderd door terroristische represailles tegen de aldus bedreigde Britse gemeenschap, werden de Britse burgers die niet onmisbaar waren en de families van de militairen uit Palestina geëvacueerd; de overblijvende leden van de Britse gemeenschap werden begin februari 1947 in veiligheidszones samengebracht. In dezelfde maand werd de krijgswet voor een bepaalde duur (in welomschreven gebieden) afgekondigd ..." 4/

Alhoewel het officieel elke verantwoordelijkheid heeft ontkend, bestaat er grond om aan te nemen dat het Joods Agentschap betrokken is geweest bij deze activiteiten, zoals blijkt uit een officieel rapport :

"De informatie waarover Zijne Majesteits Regering beschikte toen zij haar recente actie in Palestina ondernam, bracht haar ertoe de volgende conclusies te trekken :

- 1) De Haganah en de met haar verbonden strijdkracht, de Palmach (operevend onder de politieke leiding van vooraanstaande leiders van het Joods Agentschap) hebben deelgenomen aan zorgvuldig geplande sabotage- en gewelddaden, onder de dekmantel van 'de Joodse Verzetsbeweging';
- 2) De Irgoen Zwai Leoemi en de Stern-groep hebben sinds de vorige herfst, in samenwerking met het Oppercommando van de Haganah, aan bepaalde van deze operaties deelgenomen...
- 3) Het omroepstation 'Kol Israel', dat beweert 'de Stem van de Verzetsbeweging' te zijn en dat uitzendt onder de algemene leiding van het Joods Agentschap, heeft zijn steun verleend aan deze organisaties." 5/

Deze terreur-campagne tegen de Palestijnse Arabieren en de Britten nam dergelijke afmetingen aan dat Churchill, een fervent verdediger van de

zionistische doelstellingen en toenmalig eerste minister, in het Lagerhuis verklaarde :

"Indien onze dromen ten gunste van het zionisme moeten verdwijnen in de rook van de pistolen van de moordenaars, en indien onze inspanningen voor de toekomst van het zionisme een nieuwe generatie gangsters, nazi-Duitsland waardig, doen ontstaan, dan zullen velen onder ons, waaronder ikzelf, de positie die wij in het verleden zo consequent en trouw verdedigd hebben, moeten herzien. Indien er, zij het ook maar een hoop op een vreedzame en vruchtbare toekomst voor het zionisme moet zijn, dan moeten deze perverse activiteiten ophouden en moeten zij die ervoor verantwoordelijk zijn met wortel en tak uitgeroeid worden..."
(Verwijzend naar de oproep van het Joods Agentschap aan de joodse gemeenschap om ...

"... de leden van deze destructieve bende te elimineren, hen elke toevlucht en bescherming te ontzeggen, hun bedreigingen te weerstaan en aan de autoriteiten alle noodzakelijke bijstand te verlenen bij de preventie van terroristische daden en bij de uitroeiing van de terroristische organisatie", zegde Churchill :)

"Dit zijn straffe woorden, maar wij moeten wachten tot deze woorden in daden zijn omgezet. Wij moeten wachten om te zien dat niet alleen de leiders, maar elke man, elke vrouw en elk kind van de joodse gemeenschap zijn of haar best doet om spoedig een eind te stellen aan dit terrorisme."
6/

Het "Biltmore-programma".

De Zionistische Organisatie trachtte haar positie te verstevigen door de steun te verwerven van de Verenigde Staten, ter vervanging van de steun van Groot-Brittannië, die zij verloren had. In mei 1942 was de Executieve van het Joods Agentschap te New York bijeen. In wat bekend staat als het "Biltmore-programma" maakte zij het reeds lang bestaande doel, een joodse staat te stichten in Palestina door middel van een onbeperkte immigratie, officieel bekend. Zij verklaarde :

"De Conferentie bevestigt haar categorieke verwerping van het Witboek van mei 1939 en kent er geen enkele morele of juridische waarde aan toe. Het Witboek poogt de joodse rechten op immigratie en vestiging in Palestina te beperken, en in feite op te heffen en, zoals Dhr. Winston Churchill stelde in het Lagerhuis in mei 1939, vormt het 'een inbreuk op, en een afwijzing van de Balfourverklaring'... 7/

De Conferentie dringt erop aan, dat de poorten van Palestina zouden worden geopend; dat het Joods Agentschap zou worden belast met het toezicht op de immigratie in Palestina en zou worden bekleed met het gezag noodzakelijk voor de uitbouw van het land, met name voor de ontwikkeling van de onbewoonde en onbebouwde gronden; en dat een joods commonwealth, geïntegreerd in de structuur van de nieuwe democratische wereld, in Palestina zou worden gevestigd..." 7/

In mei 1945 legde het Joods Agentschap officieel de volgende eisen voor aan de Britse regering :

- "1) Dat een onmiddellijke beslissing om van Palestina een joodse staat te maken zou worden aangekondigd.
- 2) Dat het Joods Agentschap zou worden bekleed met alle noodzakelijk gezag om zoveel joden naar Palestina te brengen als zal worden noodzakelijk en mogelijk geacht om ze daar te vestigen, en om alle hulpbronnen van het land, in 't bijzonder de grondrijksdommen en de energiebronnen, vlug en volledig te ontwikkelen.
- 3) Dat een internationale lening en andere hulp zouden worden verstrekt voor de overbrenging van het eerste miljoen joden naar Palestina en voor de economische ontwikkeling van het land.
- 4) Dat van Duitsland gevorderde herstelbetalingen in natura zouden worden toegekend aan het joodse volk voor de heropbouw van Palestina, en dat alle Duitse bezittingen in Palestina, als een eerste voorschot, zouden worden gebruikt voor het opnieuw vestigen van joden uit Europa.
- 5) Dat internationale faciliteiten zouden worden verschaft voor het vertrek en de doortocht van alle joden, die zich in Palestina wensen te vestigen." 8/

De Zionistische Organisatie keurde officieel het programma goed door er openlijk haar politiek van te maken en concentreerde haar inspanningen vooral op de Verenigde Staten :

"In november 1945 echter zou een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van Palestina een aanvang nemen. De zionistische druk in de Verenigde Staten, die de Amerikaanse regering tijdens de oorlog had weerstaan, deed zich opnieuw gelden bij het herstel van de vrede en steunde zich op rapporten van Amerikaanse congresleden ... over het lot van joden in de kampen voor ontheemden (displaced persons).

President Truman reageerde hierop in een brief aan Dhr. Attlee, waarin hij de Britse regering verzocht de poorten van Palestina te openen voor een additionele 100 000 dakloze joden uit Europa." 9/

Op het einde van de oorlog werd - logisch gevolg van de rol die de Verenigde Staten gespeeld hadden - een Anglo-Amerikaanse Onderzoekscommissie opgericht om aan de twee regeringen aanbevelingen te doen inzake Palestina. De minister van Buitenlandse Zaken van de nieuwe Labour-regering in Groot-Brittannië, door de omstandigheden niet in staat de aanbevelingen van het Witboek van 1939 uit te voeren en geconfronteerd met het feit dat de Volkenbond door de oorlog geëlimineerd was geworden en was vervangen door de Organisatie van de Verenigde Naties, definieerde de grote lijnen van het toekomstige beleid in deze bewoordingen :

"Zijne Majesteits Regering kan zich niet ontdoen van de plichten en de verantwoordelijkheden die zij krachtens het mandaat heeft, zolang het mandaat wordt gehandhaafd... dit wil zeggen, zolang geen maatregelen zijn genomen - maatregelen die, zo is te hopen, door het rapport van de Onderzoekscommissie zullen worden bevorderd - om Palestina onder voogdij te plaatsen. De Britse regering... zal een permanente en, indien mogelijk, geconcerteerde oplossing uitwerken, die zij aan de Organisatie van de Verenigde Naties zal voorleggen." 10/

De Anglo-Amerikaanse Onderzoekscommissie.

De uit twaalf leden bestaande Commissie begon haar werkzaamheden in januari 1946. Zij legde zich een tijdslimiet op van 120 dagen en beëindigde haar rapport in april. Zoals vroegere Britse commissies bestudeerde zij de geschiedenis van Palestina van de jaren die volgden op de Balfourverklaring, maar zij sloot haar onderzoek af met een reeks aanbevelingen, die in feite in strijd waren met deze van de Britse Commissie.

De joodse positie analyserend, merkte het rapport op :

"De joden van Palestina zijn ervan overtuigd dat het Arabisch geweld lonend was. Tijdens de ganse duur van het Arabische oproer hebben de joden in het nationaal tehuis, ondanks de vele provocaties, de bevelen van hun leiders opgevolgd en een merkwaaardige zelfdiscipline aan de dag gelegd. Zij hebben geschoten, maar alleen uit zelfverdediging; zij hebben slechts zelden represailles uitgevoerd tegen de Arabische bevolking. Zij stellen met bitterheid vast dat de beloning voor hun zelfbeheersing de Conferentie en het Witboek van 1939 was ...

Een onmiddellijk resultaat van het succes van het Arabisch terrorisme was het ontstaan van het joods terrorisme en - van nog grotere betekenis - een sluiten van de rangen, een opvoeren van de discipline, evenals een algemene militarisering van het joodse leven in Palestina. Het Joods Agentschap werd het politiek hoofdkwartier van een volksleger, dat wist dat het op elk moment klaar moest staan om te vechten voor het bestaan zelf van zijn gemeenschap. De Palestijnse joden, die meenden zowel van hun natuurlijke als van hun legale rechten beroofd te zijn, begonnen het vertrouwen in de mandaatmogendheid te verliezen. De gevaarlijke opvatting verspreidde zich dat het met geweld, en niet met geduld was, dat gerechtigheid zou worden bekomen. De positie van de gematigden, die erop aandrongen gedisciplineerd te blijven en vertrouwen te stellen in de plechtige beloften van Groot-Brittannië, werd geleidelijk aan ondermijnd; de positie van de extremisten, die ernaar verlangden de Arabieren na te volgen, werd geleidelijk aan versterkt ... 11/

De staat in de staat :

De joden hebben onder de bescherming van het Joods Agentschap en de Vaad Leoemi een krachtige en sterk gestructureerde gemeenschap ontwikkeld. Er bestaat aldus een virtuele joodse staat, zonder territoriale basis, met eigen uitvoerende en wetgevende organen, die in vele opzichten parallel functioneren met de administratie van de mandaatmogendheid en die het concreet symbool vormen van het joods nationaal tehuis. Dit joodse schaduwkabinet heeft opgehouden samen te werken met de autoriteiten bij de handhaving van wet en orde en bij de onderdrukking van het terrorisme..."
12/

Een onheilspellend aspect van de laatste jaren is de ontwikkeling van omvangrijke gewapende strijdkrachten, zonder legale basis. Hierna volgt de structuur ervan, zoals zij ons werd meegedeeld door de militaire autoriteiten :

De algemene organisatie draagt de naam 'Haganah'. Zij is het illegaal verlengstuk van de vroegere organisatie van gewapende wachters die, ten

tijde van de Turkse overheersing, de joodse nederzettingen beschermden. Zij is vandaag perfect georganiseerd, met een centrale leiding en ondergeschikte territoriale commando's; zij heeft een drievoudige structuur en in elk van de drie eenheden zijn vrouwen actief :

- Een statische strijdkracht, samengesteld uit kolonisten en stedelingen; het aantal leden wordt geschat op 40 000.
- Een landleger, waarvan de 'Jewish Settlement Police' de kern uitmaakt en dat is opgeleid voor meer mobiele operaties; het zou ongeveer 16 000 leden tellen.
- Een voltijdse strijdkracht (Palmach), die permanent gemobiliseerd is en over transportmiddelen beschikt; haar effectief wordt geschat op 2 000 in vreedstijd en op ongeveer 6 000 in oorlogstijd.

Het is bekend dat de Haganah zich sedert vele jaren wapens aanschaft. Grote hoeveelheden zijn afkomstig van de overblijvende stocks van de campagnes in het Midden-Oosten. Wapens en munitie worden bewaard en verborgen in speciaal daartoe gebouwde schuilplaatsen in nederzettingen en steden...

Benevens de Haganah bestaan er nog twee andere illegale gewapende organisaties, die beide het gevolg zijn van een afscheiding. De ene is de 'Irgoen Zwai Leoemi', die in 1935 gevormd werd door dissidente leden van de Haganah. De andere is de 'Stern-groep', die zich bij het begin van de oorlog afscheidde van de Irgoen, toen deze een 'wapenstilstand' aankondigde. De Irgoen opereert onder het bevel van haar eigen geheim commando en onderneemt voornamelijk sabotagedaden en terroristische acties tegen de mandaatmogendheid; haar sterkte wordt geschat op 3 000 à 5 000 leden. De Stern-groep neemt haar toevlucht tot terrorisme; haar effectief ligt tussen de 200 à 300 leden... (De Britse regering merkte op dat deze schattingen 'eerder aan de lage kant' zijn).

De drie organisaties die zojuist vermeld werden, zijn illegaal..." 13/

Het standpunt van de Palestijnse Arabieren werd als volgt samengevat :

"De Arabische zaak, teruggebracht tot zijn elementaire gegevens, is gebaseerd op het feit dat Palestina een land is dat sedert meer dan duizend jaar door de Arabieren bewoond is, en op een ontkenning van de joodse historische aanspraken op Palestina. De Arabieren beweren dat de Britse regering, door de Balfourverklaring af te kondigen, iets wegaf wat Groot-Brittannië niet toebehoorde en zij hebben steeds volgehouden dat het mandaat in strijd was met het Volkenbondverdrag, waaraan het zijn gezag ontleende. De Arabieren ontkennen dat de rol die de Britten gespeeld hebben bij hun bevrijding van de Turken, Groot-Brittannië het recht geeft over hun land te beschikken. Zij verklaren zelfs dat de Turkse overheersing te verkiezen was boven de Britse overheersing, indien deze laatste uiteindelijk leidt tot hun onderwerping aan de joden. Zij beschouwen het mandaat als een schending van hun recht op zelfbeschikking aangezien het hen een immigratie opdringt, die zij niet wensen en die zij niet zullen dulden - een invasie van Palestina door de joden...

Het voorstel dat geen zelfbestuur zou worden toegekend aan Palestina zolang de joden er de meerderheid niet hebben verworven, blijkt totaal onaanvaardbaar voor de Arabieren. Zij willen meester zijn in hun eigen huis. De Arabieren waren reeds van voor het Biltmore-programma en de aanspraak op een joodse staat gekant tegen de idee van een joods nationaal tehuis. Onnodig te zeggen dat hun verzet intenser en bitterder is geworden sinds dit programma werd aangenomen..." 14/

De Anglo-Amerikaanse Commissie verwierp de idee van een spoedige onafhankelijkheid voor - een al dan niet verdeeld - Palestina. Zij was van mening dat de vijandigheid tussen Arabieren en joden in Palestina 'aanleiding zou geven tot strijd tussen de burgers, wat de wereldvrede in gevaar zou kunnen brengen'... De Commissie scheen te denken dat de vijandigheid uiteindelijk zou verdwijnen (zonder te preciseren hoe dit zou gebeuren) en dat Palestina tot op dat moment een onder de voogdij van de Verenigde Naties geplaatst gebied zou moeten worden, intussen zou het mandaat van kracht blijven. De Commissie scheen eveneens te denken dat de eenheid van Palestina op de een of andere wijze zou worden gehandhaafd en zij beval een verklaring aan volgens dewelke :

"De joden de Arabieren niet zullen overheersen en de Arabieren de joden niet zullen overheersen in Palestina; Palestina noch een joodse, noch een Arabische staat zal zijn " 15/,

en de toekomstige regering internationaal zou worden gewaarborgd.

Tot de onmiddellijke maatregelen die de Commissie aanbeval, behoorden de afschaffing van de "Land Transfer Regulations" van 1940, teneinde de vrije overdracht van gronden toe te laten, en de onmiddellijke uitreiking van 100 000 immigratie-certificaten aan de slachtoffers van de nazi-vervolging. Zij beval eveneens aan een verklaring af te leggen dat het terrorisme zou worden onderdrukt en riep het Joods Agentschap op om te dien einde samen te werken met de autoriteiten.

In feite beval de Commissie de voortzetting aan van een mandaat, dat de mandaatmogendheid onuitvoerbaar had geacht. Onmiddellijk na de publicatie van het rapport van de Commissie legde de president van de Verenigde Staten een verklaring af, waarin hij onder andere zegde :

"Ik ben zeer gelukkig dat het verzoek dat ik heb gedaan om onmiddellijk 100 000 joden in Palestina toe te laten unaniem werd gesteund door de Anglo-Amerikaanse Onderzoekscmissie. De overbrenging van deze ongelukigen zou nu zo vlug mogelijk moeten gebeuren... Ik ben eveneens tevreden dat de Commissie in feite de opheffing van het Witboek van 1939, met inbegrip van de bestaande beperkingen inzake de immigratie en de overdracht van gronden, aanbeveelt om de verdere ontwikkeling van het joods nationaal tehuis mogelijk te maken. Het is ook verheugend dat het rapport de uitvoering overweegt van grootschalige economische ontwikkelingsprojecten in Palestina, wat de komst van nieuwe immigranten zou vergemakkelijken en aan de ganse bevolking zou ten goede komen. Benevens deze onmiddellijke doelstellingen behandelt het rapport talrijke andere belangrijke politieke kwesties en vraagstukken van internationaal recht, die zorgvuldig moeten worden bestudeerd, wat ik me voorneem te doen." 16/

De Britse regering verklaarde echter dat zij de aanbevelingen van de Commissie niet onmiddellijk kon aanvaarden en dat ze verder zouden onderzocht worden. In de loop van dit onderzoek door Britse en Amerikaanse ambtenaren werd een plan ontworpen voor de oprichting van twee autonome provincies in een Palestina dat verder zou worden bestuurd onder het gezag van een Britse Hoge Commissaris. Dit plan verkreeg de goedkeuring van de Britse regering, maar niet van de Amerikaanse regering en de kwestie bleef onopgelost.

Daarop vroegen de twee regeringen dat hun het standpunt zou worden meege-deeld van de onafhankelijke Arabische regeringen, die intussen de Arabische Liga hadden opgericht in maart 1945 en die het toekomstig lidmaatschap van een uiteindelijk onafhankelijk Palestina in het vooruitzicht stelden. Aangezien de Palestijnse Arabieren hun eigen standpunten niet konden naar voren brengen, bepleitten de Arabische regeringen vurig hun zaak; zij bekwamen van de Amerikaanse regering dat zij zouden worden geraadpleegd over elke formule ter regeling van het Palestijns probleem. De Britse en Amerikaanse regeringen stelden vervolgens voor een conferentie te organiseren om het Palestijns probleem te bespreken.

De Conferentie van Londen.

De nieuwe Conferentie van Londen kwam bijeen van september 1946 tot februari 1947; zij begon in afwezigheid van de vertegenwoordigers van de Palestijnse Arabieren en joden die, de eenen zowel als de anderen, de uitnodiging hadden afgewezen. De deelnemende Arabische landen verwierpen het plan dat voorzag in een verdeling in provincies en legden aan de Britse regering hun eigen voorstellen voor, die in essentie hierop neerkwamen :

- a) Palestina zou een unitaire staat zijn met een permanente Arabische meerderheid en zou onafhankelijk worden na een korte overgangsperiode (twee of drie jaar) onder Brits mandaat.
- b) Binnen deze unitaire staat zouden de joden die het Palestijns burgerschap (dat slechts zou worden toegekend na een verblijf van tien jaar in het land) hadden verworven, alle burgerlijke rechten genieten, op voet van gelijkheid met alle andere burgers van Palestina.
- c) Bijzondere waarborgen zouden worden voorzien om de religieuze en culturele rechten van de joodse gemeenschap te waarborgen.
- d) De joodse gemeenschap zou recht hebben op een aantal zetels in de Wetgevende Vergadering, in verhouding tot het aantal joodse burgers (zoals hoger gedefinieerd) in Palestina, met dien verstande dat het aantal joodse vertegenwoordigers in geen geval meer zou bedragen dan een derde van het totaal aantal leden.
- e) Alle wetgeving betreffende de immigratie en de overdracht van gronden zou de goedkeuring vereisen van de Arabieren in Palestina, tot uitdrukking gebracht door een meerderheid van de Arabische leden van de Wetgevende Vergadering; en de aan de joodse gemeenschap toegekende waarborgen zouden slechts kunnen worden gewijzigd mits de goedkeuring van de meerderheid van de joodse leden van de Wetgevende Vergadering." 17/

Van zijn kant verwierp het Zionistisch Congres, dat in 1947 te Bazel bijeen was, vijftig jaar na de Verklaring van Bazel, het plan voor provinciale autonomie als "een karikatuur van de Britse verplichtingen krachtens het mandaat"; het verwierp tevens elke vorm van voogdijschap en eiste :

- "a) Dat Palestina zou worden erkend als een joods commonwealth, geïntegreerd in de structuur van de democratische wereld.
- b) Dat de poorten van Palestina zouden worden opengezet voor de joodse immigratie.
- c) Dat het Joods Agentschap zou worden bekleed met het toezicht op de immigratie in Palestina en met het noodzakelijk gezag voor de uitbouw van het land." 18/

In februari 1947 deelde de Britse regering haar eigen voorstellen mee aan de Arabische vertegenwoordigers, waarbij zich de vertegenwoordigers van de Palestijns-Arabische Hogere Executieve gevoegd hadden, en aan het Joods Agentschap, dat officieuze onderhandelingen was begonnen met de Britse regering. Beide partijen verwierpen de voorstellen. De Zionistische Organisatie, versterkt door een nieuwe, omvangrijke stroom van zowel legale als illegale immigranten, door goed uitgeruste strijdkrachten, waarvan de Joodse Brigade de kern vormde, en door massale steun uit het buitenland, was niet bereid een compromis te aanvaarden over het doel dat zij, sedert zo lang reeds, nastreefde en waarvan de verwezenlijking zo nabij was - een joodse staat in Palestina. De Palestijnse Arabieren, met de steun van de andere Arabische volkeren, waren vastbesloten meester te blijven van hun land en te verhinderen dat het verder zou worden gedomineerd door de voortdurende joodse immigratie. De impasse was totaal en er dreigde geweld op grote schaal in Palestina.

Geplaatst tegenover deze situatie besliste Groot-Brittannië af te zien van zijn rol als mandaatmogendheid en het Palestijns probleem, dat de Balfourverklaring en het Palestijns mandaat binnen een tijdsverloop van dertig jaar hadden teweeggebracht, over te dragen aan de Organisatie van de Verenigde Naties. Op 18 februari 1947 verklaarde de minister van Buitenlandse Zaken in het Lagerhuis :

"Zijne Majesteits Regering ... wordt geconfronteerd met een onverzoenlijk conflict van beginselen. Er zijn in Palestina ongeveer 1 200 000 Arabieren en 600 000 joden. Voor de joden is de essentiële principiële kwestie de stichting van een soevereine joodse staat. Voor de Arabieren bestaat de essentiële beginselkwestie erin de vestiging van de joodse soevereiniteit op om het even welk deel van Palestina tot het uiterste te weerstaan. De gesprekken van vorige maand hebben zeer duidelijk aangetoond, dat er geen enkele kans bestaat om dit conflict door een tussen de partijen onderhandelde regeling op te lossen. Maar indien het conflict moet worden opgelost door een arbitrale beslissing, dan is dit geen beslissing die Zijne Majesteits Regering, als mandataris, bevoegd is te nemen. Zijne Majesteits Regering heeft op zichzelf, volgens de termen van het mandaat, geen enkele macht om het land, of aan de Arabieren, of aan de joden toe te kennen, of zelfs niet om het tussen hen te verdelen.

Het is in deze omstandigheden dat wij hebben beslist dat wij niet in staat zijn om, hetzij het plan van de Arabieren, hetzij dit van de joden te aanvaarden, of om zelf een eigen oplossing op te leggen. Wij zijn dan ook tot het besluit gekomen, dat de enige uitweg die ons nog rest, is het probleem te onderwerpen aan het oordeel van de Organisatie van de Verenigde Naties. Het is onze bedoeling haar een historisch verslag te geven van de manier waarop Zijne Majesteits Regering haar opdracht in Palestina heeft vervuld in de loop van de laatste vijftig jaar. Wij zullen uitleggen dat het mandaat in de praktijk onuitvoerbaar is gebleken en dat de verplichtingen die de twee gemeenschappen in Palestina op zich hebben genomen onverenigbaar zijn gebleken. Wij zullen de verschillende voorstellen, die werden naar voren gebracht om de situatie op te lossen, omschrijven, namelijk het Arabisch plan, de zionistische aspiraties, in zoverre wij deze kennen, de voorstellen van de Anglo-Amerikaanse Commissie en de verschillende voorstellen die wij zelf geformuleerd hebben. Wij zullen vervolgens vragen aan de Organisatie van de Verenigde Naties ons rapport in beschouwing te nemen en een regeling van het probleem aan te bevelen. Wij zijn niet van plan zelf een bepaalde oplossing aan te bevelen." 19/

De transformatie van het onder mandaat geplaatst Palestina.

Nadat Palestina een kwarteeuw onder mandaat had gestaan, was het op demografisch vlak radicaal veranderd. De Palestijnse bevolking was enorm toegenomen - van 750 000 inwoners bij de volkstelling van 1922 tot bijna 1 850 000 op het einde van 1946 - een toename van bijna 250%. Tijdens deze periode was de joodse bevolking gestegen van 56 000 inwoners na de Eerste Wereldoorlog tot 84 000 in 1922 en tot 608 000 in 1946, een toename van bijna 725%. 20/ Daar waar de joodse gemeenschap na de Eerste Wereldoorlog minder dan een tiende uitmaakte van de Palestijnse bevolking, vertegenwoordigde zij er in 1947 bijna een derde van. Deze toename was voor een groot deel toe te schrijven aan de geboorten in Palestina; het aantal legale immigranten alleen reeds bedroeg echter meer dan 376 000, terwijl het aantal illegale immigranten werd geschat op nog eens 65 000 - een totaal van 440 000. 21/ De joodse bevolking verbleef voornamelijk in de steden - ongeveer 70 à 75% in en rond de steden Jeruzalem, Jaffa-Tel Aviv en Haifa. 22/

Het grondbezit was ook aanzienlijk gewijzigd. In 1920 hadden de joodse organisaties 650 000 dunums, op een totaal landoppervlak van 26 miljoen dunums, in hun bezit; op het einde van 1946 bedroeg dit cijfer 1 625 000 dunums - een toename met ongeveer 250% 23/; de joodse nederzettingen hadden een groot aantal Palestijns-Arabisch boeren verdrongen. Deze oppervlakte vertegenwoordigde echter nog maar 6,2% van de totale oppervlakte van Palestina en 12% van de bebouwbare gronden. 24/

Door een ironische samenloop van omstandigheden zouden de Palestijnse Arabieren een ervaring ondergaan te vergelijken met deze van de joden - een diaspora. Dat de joden medegevoelen verdienden, stond buiten kijf. Zelfs voor de nazi-terreur een aanvang nam, bestond dit medegevoelen voor het joodse volk bij de Palestijnse Arabieren. In praktisch elk officieel rapport werd benadrukt dat er geen rassenhaat bestond voor de Balfourverklaring. In 1937 nog, tijdens de Palestijnse opstand voor onafhankelijkheid, verklaarde de Koninklijke Palestina-commissie :

"Een bevoegd vertegenwoordiger van de Arabische zaak vertelde ons dat de Arabieren hun hele geschiedenis door niet enkel geen anti-joodse gevoelens hebben gekoesterd, maar bovendien hebben aangetoond dat de geest van compromis diep in hun mentaliteit geworteld is. Elk fatsoenlijk mens, zo voegde hij eraan toe, zou alles hebben gedaan wat menselijkerwijze mogelijk is om de ellende van deze personen te verlichten, op voorwaarde evenwel dat hierdoor niet evenveel ellende aan een ander volk zou worden toegebracht." 25/

Arnold Toynbee die, vooraleer een wereldbekaamd historicus te worden, zich op het ministerie van Buitenlandse Zaken rechtstreeks had ingelaten met het Palestijns mandaat, schreef in 1968 :

"Gedurende deze ganse periode van dertig jaar heeft Groot-Brittannië, jaar na jaar, een contingent joodse immigranten in Palestina toegelaten dat varieerde volgens de sterkte van de druk die respectievelijk door de Arabieren en door de joden werd uitgeoefend. Deze immigranten zouden niet zijn kunnen binnenkomen, indien zij niet beschermd waren geweest door Britse prikkeldraadversperringen. Indien Palestina onder Turkse heerschappij was gebleven, of indien het in 1918 een onafhankelijke Arabische staat was geworden, dan zouden de joodse immigranten nooit in voldoende aantal in Palestina zijn toegelaten om hen in staat te stellen de Palestijnse Arabieren in hun eigen land te overstelpen. De reden waarom de staat Israël vandaag bestaat en waarom er vandaag 1 500 000 Palestijns-Arabische vluchtelingen zijn, is dat de joodse immigratie gedurende dertig jaar door de Britse militaire macht aan de Palestijnse Arabieren werd opgedrongen, totdat de immigranten voldoende talrijk en voldoende bewapend waren om zichzelf te verdedigen met hun eigen pantservoertuigen en hun eigen vliegtuigen. De Palestijnse tragedie is niet enkel een lokale tragedie; het is een tragedie voor de wereld, omdat het een onrecht is die de wereld bedreigt." 26/

VERWIJZINGEN EN NOTEN

Hoofdstuk II : Het ontstaan van het Palestijns probleem (pp 9-12)

- (1) Hurewitz, J.C. Diplomacy in the Near and Middle East
(Princeton: Van Nostrand, 1956) Vol. II p. xvi
- (2) British Government Correspondence between Sir Henry McMahon and the Sherif Hussein of Mecca
Parliamentary Papers - Cmd. 5957 (1939)
- (3) Report of a Committee on Correspondence between Sir Henry McMahon and the Sherif of Mecca
Parliamentary Papers - Cmd. 5974 (1939) p. 48
- (4) Ibid. p. 49
- (5) Ibid. pp.50-51
- (6) Ibid. p. 11
- (7) Ibid. p. 11

Een historische voetnoot bij de Anglo-Arabische akkoorden kwam voor in de "Feisal-documenten", bestaande uit de briefwisseling van 1919 tussen de zoon van Sherif Hoessein en Weizmann. Men heeft beweerd dat deze briefwisseling (in het Engels, wat Feisal niet kende) de vorige akkoorden ongeldig maakte.

Het is echter duidelijk dat deze latere briefwisseling niet officieel was, en de opinie van de Speciale VN-Commissie voor Palestina is beslissend :

"Het Feisal-Weizmann-akkoord werd niet als geldig beschouwd, aangezien de gestipuleerde voorwaarde (d.w.z. de Arabische onafhankelijkheid) toendertijd niet vervuld was." (U.N. doc. A/364, UNSCOP Report to the General Assembly, 3 September, 1947, p. 35)

De kwestie van de geldigheid van deze documenten werd onderzocht door een bevoegd persoon, die het origineel van het document bezat. Zie Jeffries J.M.N. : Palestine : The Reality (London, Longmans Green, 1939) pp. 248-257.

Hoofdstuk III : De Balfourverklaring (pp.13-23)

- (1) Laqueur Walter The Israel Arab Reader
(New York, Bantam Books, 1976) pp. 6-11
- (2) Herzl, Theodor The Complete Diaries of Theodor Herzl
(New York, Herzl Press and Thomas Yosecoff, 1960)
Vol. I, p.343
- (3) Sykes, Christopher Crossroads to Israel
(London, Collins, 1965) p. 24
- (4) Esco Foundation for Palestine Palestine: A Study of Jewish, Arab and British Policies (New Haven, Yale University Press, 1947)
Vol. I, p. 41
- (5) Stein, Leonard The Balfour Declaration
(New York, Simon + Schuster, 1961) p.64
- (6) Sokolow, Nahum History of Zionism, 1600-1918
(London, Loggmans, Green, 1919) Vol. I p. xxio
- (7) Kohn Hans: "Ahad Ha'am: Nationalist with a Difference" in
Smith, Gary (ed):
Zionism: The Dream and the Reality
(New York, Harper and Row, 1974) pp. 31-32
- (8) Weisgal, Meyer (ed) Chaim Weizmann (New York, Dial Press, 1944) p. 131
- (9) Weizmann, Chaim Trial and Error
(New York, Harper, 1949) p. 149
- (10) Ibid. pp. 177-178
- (11) Ibid. p. 181
- (12) Op. Cit. p. 374
- (13) Ibid. p. 375
- (14) Ibid. p. 386
- (15) Ibid. p. 416
- (16) Op. Cit. p. 186

- (17) Stein Zionism
(London, Ernest Benn, 1925) pp. 113-115
- (18) Stein The Balfour Declaration - Chapters 31, 34, 35
Jeffries, J.M.N. Palestine: The Reality
(London, Longman, 1939) pp. 163-171
John, Robert and The Palestine Diary
Hadawi, Sami (New York, New World Press, 1970) Vol. I, pp. 75-9
- (19) Jeffries Op. Cit. p. 172
- (20) Ibid.
- (21) Stein The Balfour Declaration p. 552
- (22) Weizmann Op. Cit. pp. 207-208
- (23) Stein The Balfour Declaration p. 470
- (24) Ibid.
- (25) Weizmann Op. Cit. p. 207
- (26) Jeffries Op. Cit. p. 178
- (27) Mallison, W.T. "The Balfour Declaration: An Appraisal in International Law" in Abu Lughod, Ibrahim: The Transformation of Palestine
(Evanston, Northwestern University Press, 1971) p. (
- (28) Ibid. p. 67-69
- (29) Temperley, Harold (ed.) A History of the Peace Conference at Paris Vol. VI
(London, Hodder and Stoughton, 1924) p. 173
- (30) British Government British Public Record Office
Cabinet no. 24/24 (Aug. 1917)
- (31) Weizmann Op. Cit. p. 212
- (32) Linowitz, Sol M. "The Legal Basis for the State of Israel"
American Bar Association Journal
Vol. 43, 1957 p. 522
- (33) Cattau, Henry Palestine and International Law
(London, Longman, 1973)
Mallison Op. Cit.

Hoofdstuk IV : De mandaten van de volkenbond (pp.24-26)

(1) Hurewitz Op. Cit. p.

Hoofdstuk V : Palestina onder mandaat (pp.27-40)

(1) Weisgal Op. Cit. p. 297

(2) British Government Public Record Office Cabinet No. 27/23 (1918)

(3) Public Record Office Foreign Office No. 371/3398 (1918)

(4) Ibid.

(5) Public Record Office Foreign Office No. 800/215 (1919)

(6) Antonius, George The Arab Awakening
(New York, Putnam, 1946) p. 283

(7) Hurewitz Op. Cit. p. 39

(8) Ibid. p. 45

(9) United States Government Foreign Relations of the United States:
the Paris Peace Conference
(Washington, 1944) Vol. I, pp. 1-14

(10) Nutting, Anthony The Arabs

(11) U.S. Government Op. Cit. Vol. XII pp. 780-781

(12) Ibid. Vol. XII pp. 793 ff

(13) British Government Public Record Office Foreign Office No. 800/217 (1919)

(14) Public Record Office Foreign Office No. 371/4183 (1919)

(15) Royal Institute of International Affairs
(R.I.I.A.) Great Britain and Palestine
(London, Chatham House, 1946) p. 13

(16) British Government Public Record Office Foreign Office No. 371/5114

(17) Weizmann Op. Cit. pp. 279-280

- (18) British Government Public Record Office Foreign Office No. 371/5199
- (19) Public Record Office Foreign Office No. 371/5245
- (20) Public Record Office Foreign Office No. 371/5248
- (21) Hansard's Reports,
House of Lords, 21 June 1922, p. 1025
- (22) Esco Foundation Op. Cit., Vol. I, p. 252
- (23) Ibid.
- (24)
- (25) British Government Palestine Royal Commission: Report
Cmd. 5479 (1937) pp.
- (26) Cattan Op. Cit. pp. 30-33

(Note: Public Record Office (London) references source:
Ingrams, Doreen : The Palestine Papers
London, John Murray, 1972)

Hoofdstuk VI : Palestina onder mandaat : het "joods nationaal tehuis" (pp.41-49)

- (1) British Government Palestine: Statement of Policy
Cmd. 1700 (1922) p.
- (2) United Nations Report of United Nations Special Committee
on Palestine - Doc. No. A/648 (Paris 1948) p. 21
- (3) Moore, John Norton The Arab-Israeli Conflict
(Princeton, University Press, 1974) - pp. 22 ff.
- (4) British Government The Political History of Palestine under the
British Administration (Memorandum to UNSCOP)
Jerusalem, 1947, p. 3
- (5) Palestine Royal Commission Report
Cmd. 5479 (1937) p. 279
- (6) Report and General Statement of the Census of 19
Jerusalem, 1922 p. 3
- (7) Report of the Commission on the Palestine
Disturbances - Cmd. 3530 (1930) pp. 104-105
- (8) Palestine, Government of A Survey of Palestine
Jerusalem, 1946, Vol. I, p. 244
- (9) British Government Palestine: Report on Immigration, Land
Settlement and Development - Cmd. 3686, p. 39
- (10) Ibid. p. 23
- (11) Ibid. pp. 52-53
- (12) Ibid. p. 54
- (13) Ibid. p. 55
- (14) Ibid. p. 54
- (15) Ibid. pp. 141-142
- (16) Palestine: Statement of Policy
Parliamentary Papers Cmd 3692 (1930) pp. 4-5
- (17) Ibid. pp. 10-11
- (18) Ibid. pp. 18-21
- (19) Ibid. pp. 22-23
- (20) Moore Op. Cit. pp. 143-149 (text of letter)

(21) Weizmann

Trial and Error

p. 335

(22) R.I.I.A.

Great Britain and Palestine

p. 61

Hoofdstuk VII : Palestina onder mandaat - Het Palestijns verzet (pp.50-55)

- (1) **British Government** Palestine Royal Commission: Report
Cmd. 5479 (1937) p. 50
- (2) Palestine: Disturbances in May 1921
Report of the Commission of Inquiry
Cmd. 1540 (1921) p. 59
- (3) Report of the Commission on the Palestine
Disturbances of August 1929 - Cmd. 3530 (1930)
- (4) Ibid. pp. 124-131
- (5) Palestine Royal Commission: Report
Cmd. 5479 (1937) p. 82
- (6) Ibid. pp. 84-87
- (7) Ibid. pp. 91-92
- (8) Ibid. p. 105 - An account of the revolt can be
found in this report at pp. 96-106. Also see
R.I.I.A. Great Britain and Palestine
pp. 88-97
- (9) **R.I.I.A.** Op. Cit. p. 115
- (10) Ibid. pp. 116-118
- (11) **Kennedy, Joseph S** "Orde Wingate: Father of the Jewish Commandos"
The American Zionist, Vol. LXVIII, No. 3
(Jan. 1978) p. 32

Hoofdstuk VIII : Palestina onder mandaat : de verdelingsplannen (pp.56-64)

(1)	British Government	<u>Palestine Royal Commission: Report</u>
Cmd. 5479 (1937) pp. 41-42
(2)		Ibid. pp. 55-56
(3)		Ibid. p. 58
(4)		Ibid. p. 104
(5)		Ibid. pp. 110-111
(6)		Ibid p. 124
(7)		Ibid. p. 370
(8)		Ibid. pp. 130-132
(9)		Ibid. p. 373
(10)		Ibid. pp. 375-376
(11)		<u>Palestine Partition Commission: Report</u>
Cmd. 5854 (1938)
(12)	Esco Foundation	<u>Op. Cit.</u> Vol. II pp. 855-856
(13)	British Government	<u>Statement of Policy</u>
Cmd. 5893 (1938)
(14)		<u>Statement of Policy</u>
Cmd. 6019 (1939)
(15)		<u>Ibid.</u>

Hoofdstuk IX : Palestina en de Volkenbond (pp.65-71)

- (1) Pic, Pierre "Le Régime du Mandat d'après le Traité de Versailles": Revue générale de Droit International Public, Vol. XXX, p. 334
- (2) International Court of Justice "Advisory Opinion regarding the Status of South-West Africa" ICJ Reports. (1950) p. 132
- (3) Wright, Quincy "Sovereignty of the Mandates" American Journal of International Law, Vol..17 (1923), p. 696
- (4) League of Nations Responsibilities of the League arising out of Article 22 (Mandates)
Doc. No. 20/48/161 - Geneva, 1920, p. 3
- (5) Report to Council on the 5th Extraordinary Session of the P.M.C.
Doc. No. C.661. 1924 VI - Geneva, 1924, p. 4
- (6) Report to the Council on the 17th Extraordinary Session of the P.M.C.
Doc. No. C.355 (1) M.147 (1), 1930 VI
Geneva 1930 pp. 139-140
- (7) Ibid. p. 143
- (8) Minutes of the 17th Extraordinary Session of the P.M.C.
Doc. No. C.355 M.147 - 1930 (VI) p. 40
- (9) Report to the Council on the 32nd Extraordinary Session of the P.M.C.
Doc. No. C.330 M.222 1937 VI
Geneva 1937 pp. 226-228
- (10) Ibid. pp. 229-230
- (11) Report to the Council on the 34th Session of the P.M.C. - Doc. No. C.216 M.219 1938 VI
Geneva 1938 p. 228
- (12) Report to the Council on the 36th Session of the P.M.C. - Doc. No. C.170 M.100 1939 VI
Geneva 1939, p. 275

Hoofdstuk X : Het einde van het mandaat (pp.72-83)

- (1) **British Government** Report on Immigration, Land Settlement and Development - Cmd. 3686 (1930) pp. 120, 125-126
- (2) **R.I.I.A.** Great Britain and Palestine
p. 132, fn.
- (3) **British Government** The Political History of Palestine
(Memorandum to UNSCOP)
(Jerusalem, 1947) p. 30
- (4) Ibid. pp. 31-32
- (5) Palestine: Statement Relating to Acts of Violence
Cmd. 6873 (1946) p. 3
- (6) Survey of Palestine
Vol. I, p. 73
- (7) **Laqueur** Op. Cit. pp. 78-79
- (8) **R.I.I.A.** Op. Cit. pp. 139-140
- (9) Ibid. p. 139
- (10) Ibid. p. 142
- (11) **British Government** Report of the Anglo-American Committee of Enquiry
Cmd. 6808 (1946) pp. 26-28
- (12) Ibid. p. 34
- (13) Ibid. pp. 39-41
- (14) Ibid. pp. 29-30
- (15) Ibid. pp. 1-10
- (16) The Political History of Palestine p. 35
- (17) Ibid. p. 38
- (18) Ibid. p. 39
- (19) Ibid. p. 40
- (20) **Government of Palestine** A Survey of Palestine - Supplement
Jerusalem (1947) p. 10

- (21) Ibid. pp. 17,23
- (22) Abu Lughod, Janet "The Demographic Transformation of Palestine' in Abu Lughod, op. cit., p. 153
- (23) Government of Palestine A Survey of Palestine - Supplement p. 30
- (24) Ruedy, John "Dynamics of Land Alienation" in Abu Lughod, Op. Cit., p. 134
- (25) British Government Palestine Royal Commission - Report
Cmd. 5479 (1937) p. 395
- (26) John, Robert and Hadawi, Op. Cit. pp. xiv-xv
Sami

BIJLAGEN.

<u>Bijlage</u>		<u>Pagina</u>	<u>Referentie</u>
I	Het Sykes-Picot-akkoord - Uittreksel en kaart	97	9
II	"Uitgesloten gebieden" volgens de Hoessein-McMahon-briefwisseling - Kaart	98	11
III	Ottomaanse administratieve eenheden - Kaart	99	11
IV	Artikel 22 van het Volkenbondverdrag - Tekst	100	25
V	Het Palestijns mandaat - Tekst	102	36
VI	Zionistische aanspraken op Palestina - Kaart	109	38
VII	Verdelingsplan A van de Koninklijke Commissie - Kaart	110	61
VIII	Plan B, voorgesteld door de Palestijnse Verdelingscommissie - Kaart	111	61
IX	Plan C, voorgesteld door de Palestijnse Verdelingscommissie - Kaart	112	61

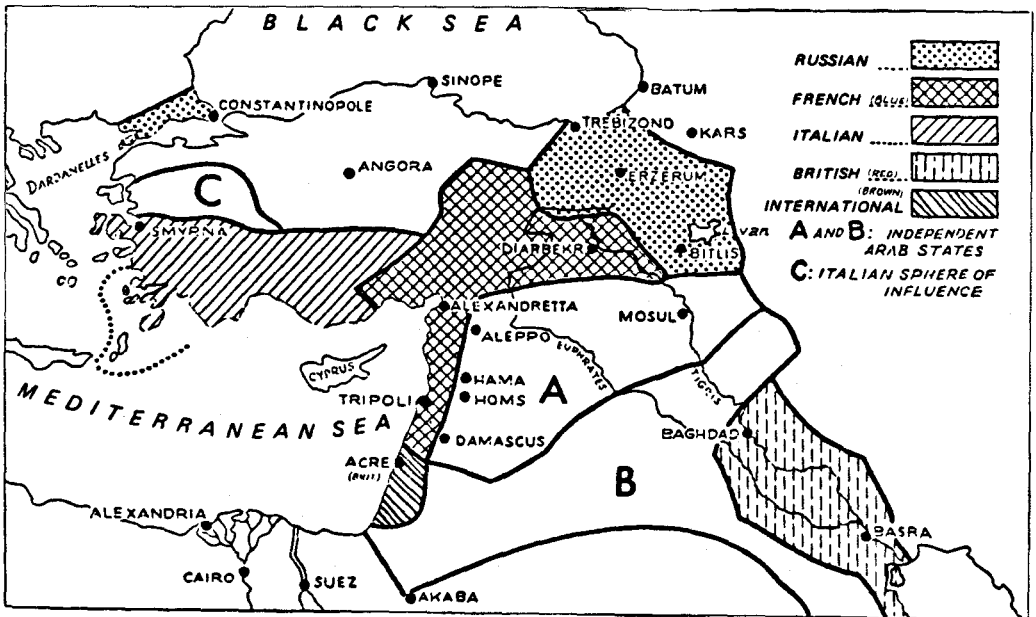
BIJLAGE I

(Ref. p.9)

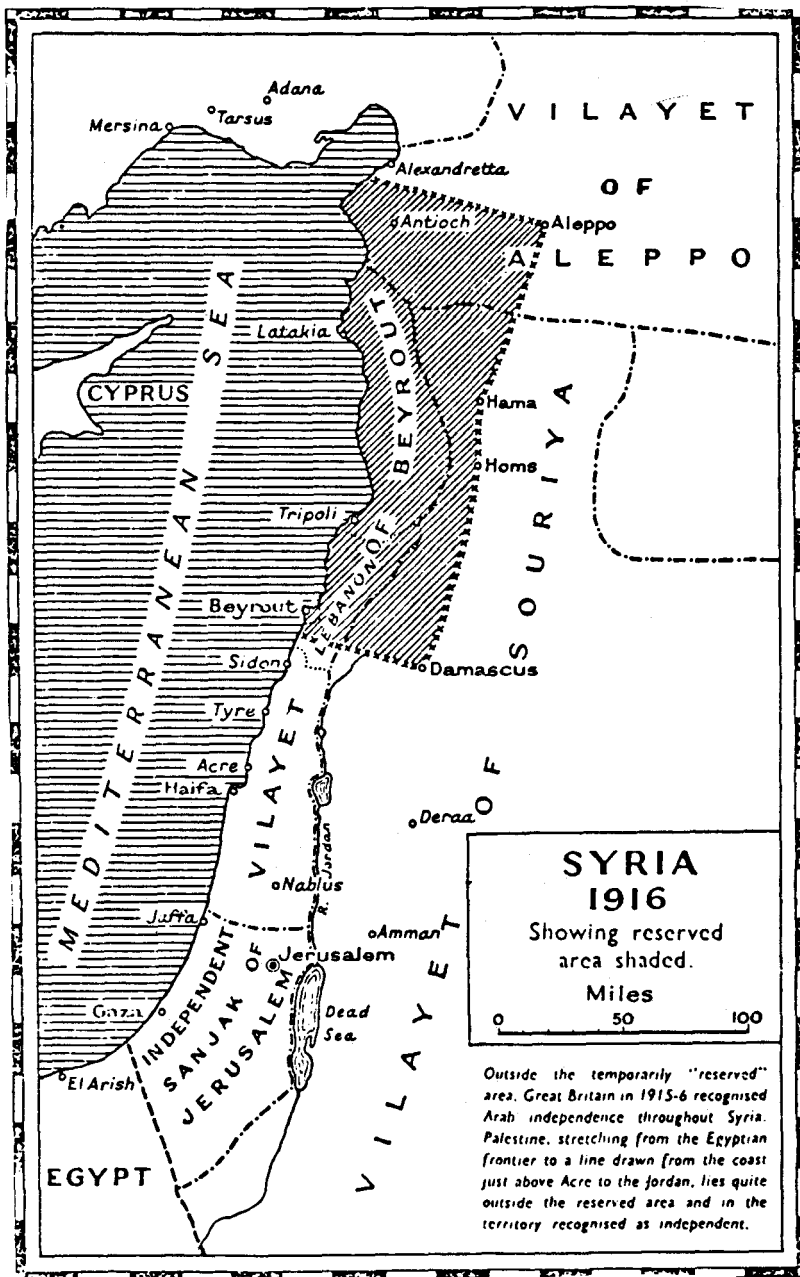
Uittreksel van het Sykes-Picot-akkoord van 16 mei 1916 :

"Er werd overeengekomen tussen de Franse en Britse regeringen :

1. Dat Frankrijk en Groot-Brittannië bereid zijn een onafhankelijke Arabische staat of een confederatie van onafhankelijke Arabische staten, onder de suzeriniteit van een Arabische leider, in de zones A en B, aangeduid op de kaart in bijlage, te erkennen en te beschermen.
2. Dat het Frankrijk in de in het blauw gekleurde zone en Groot-Brittannië in de in het rood gekleurde zone zal toegelaten zijn deze rechtstreekse of onrechtstreekse administratie of controle te vestigen die zij wenselijk en passend achten om samen te gaan met de Arabische staat of de confederatie van Arabische staten.
3. Dat in de in het bruin gekleurde zone een internationaal bestuur zal worden gevestigd, waarvan de vorm zal worden bepaald na beraadslaging met Rusland, en vervolgens in overleg met de andere geallieerden en met de vertegenwoordigers van de Sherif van Mekka."

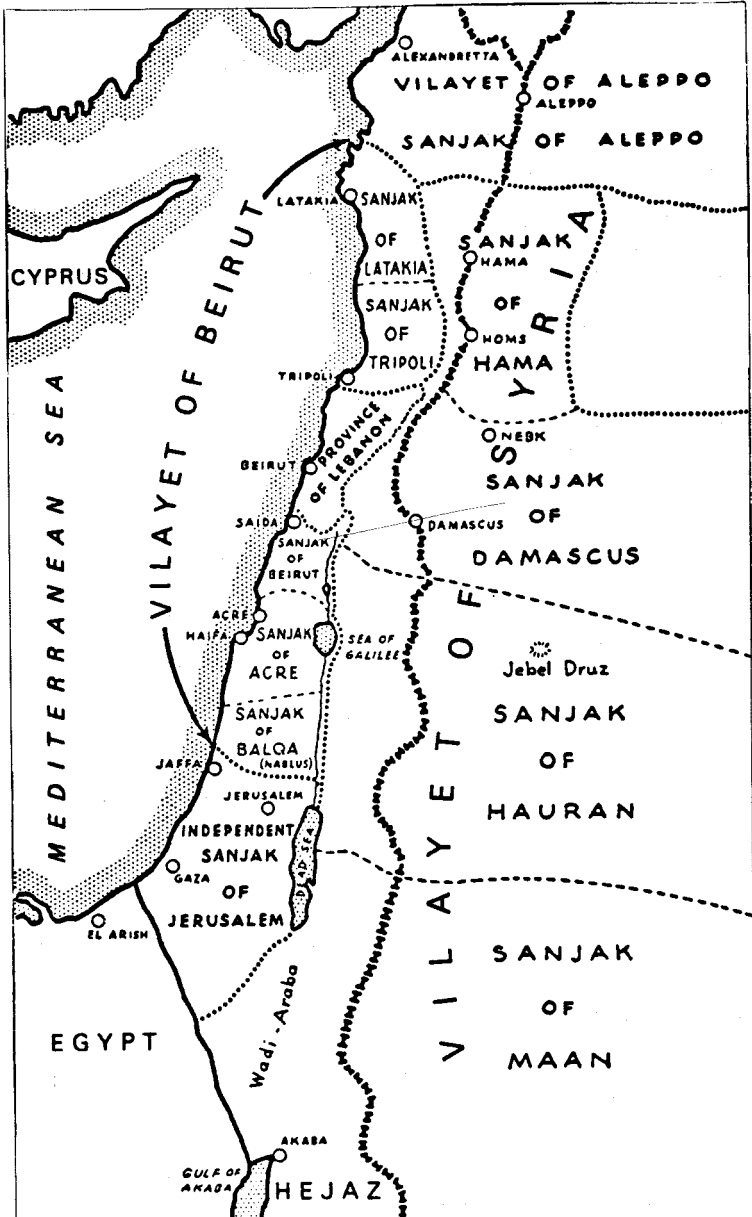
HET SYKES-PICOT-AKKOORD, 1916

De gebieden "voorbehouden" onder de Hoessein-McMahon-briefwisseling.
 (Bron : Jeffries : Palestina - The Reality)

BIJLAGE III

(Ref. p.11)

PALESTINA EN SYRIE IN 1915
(Met aanduiding van de Ottomaanse administratieve eenheden)

(Gebaseerd op kaart in Cmd. 5957, 1939)

BIJLAGE IV

(Ref. p. 25)

Artikel 22 van het Volkenbondverdrag, 28 juni 1919.

1. De volgende beginselen zijn toepasselijk op de kolonies en gebieden die, tengevolge van de oorlog, niet langer onder de soevereiniteit staan van de staten die hen vroeger bestuurden en die worden bewoond door volkeren, die nog niet in staat zijn zichzelf te besturen in de bijzonder moeilijke omstandigheden van de moderne wereld. Het welzijn en de ontwikkeling van deze volkeren vormen een heilige opdracht van de beschaving, en waarborgen voor de volbrenging van deze opdracht horen in dit Verdrag te worden opgenomen.
2. De beste methode om dit beginsel praktisch te realiseren bestaat erin de voogdij over deze volkeren toe te vertrouwen aan ontwikkelde naties die uit hoofde van hun hulpbronnen, hun ervaring of hun geografische ligging het best geschikt zijn om deze verantwoordelijkheid op zich te nemen, en die bereid zijn ze te aanvaarden; zij zouden deze voogdij uitoefenen als Mandatarissen en in naam van de Volkenbond.
3. De aard van het mandaat moet verschillen volgens de graad van ontwikkeling van het volk, de geografische situatie van het grondgebied, zijn economische voorwaarden en andere gelijkaardige omstandigheden.
4. Bepaalde gemeenschappen, die voorheen behoorden tot het Turkse Rijk, hebben een zodanige graad van ontwikkeling bereikt dat hun bestaan als onafhankelijke naties voorlopig kan worden erkend, op voorwaarde dat een Mandataris hen bij het bestuur raad en bijstand verleent tot op het moment dat zij in staat zijn op zichzelf te staan. De wensen van deze gemeenschappen dienen de voornaamste overweging te zijn bij de keuze van een Mandataris.
5. Andere volkeren, voornamelijk deze van Centraal-Afrika, kennen een graad van ontwikkeling die vereist dat de Mandataris het bestuur van het grondgebied op zich neemt op een wijze die de geloofs- en godsdienstvrijheid zal waarborgen, enkel beperkt door de vereisten van de handhaving van de openbare orde en de goede zeden, het verbod bepaalde misbruiken te plegen zoals de handel in slaven, wapens en alcohol, en het verbod versterkingen of militaire en vlootbases te vestigen en een militaire opleiding te geven aan de inboorlingen voor andere doeleinden dan voor de politie of de verdediging van het grondgebied, en die eveneens aan de andere leden van de Volkenbond gelijke kansen zal bieden voor handel en verkeer.
6. Er zijn gebieden, zoals Zuid-West-Afrika en bepaalde zuidelijke eilanden van de Stille Zuidzee die, tengevolge van hun zwakke bevolkingsdichtheid, hun kleine oppervlakte, hun afgelegenheid van de beschavingscentra, hun geografische contiguitet met het grondgebied van de Mandataris, of van andere omstandigheden, het best kunnen bestuurd worden krachtens de wetten van de Mandataris, als een integrerend deel van zijn grondgebied,

onder voorbehoud van de hogervermelde waarborgen in het belang van de inheemse bevolking.

7. Voor elk afzonderlijk mandaat zal de Mandataris jaarlijks een rapport overmaken aan de Raad betreffende het gebied waarmee hij belast is.

8. Indien de graad van gezag, controle of bestuur, uit te oefenen door de Mandataris, niet voorafgaandelijk werd overeengekomen door de Leden van de Volkenbond, dan zal deze uitdrukkelijk worden omschreven door de Raad.

9. Er zal een permanente Commissie worden opgericht om de jaarrapporten van de Mandatarissen te ontvangen en te onderzoeken en om de Raad te adviseren over alle kwesties betreffende de naleving van de mandaten.

BIJLAGE V

(Ref. p. 36)

Het mandaat voor Palestina, 24 juli 1922.

"De Raad van de Volkenbond :

Overwegende dat de Voornaamste Geallieerde Mogendheden zijn overeengekomen, ten einde de bepalingen van artikel 22 van de Volkenbond uit te voeren, het bestuur van het grondgebied Palestina, dat vroeger deel uitmaakte van het Ottomaanse Rijk, binnen de grenzen te bepalen door de genoemde Mogendheden, toe te vertrouwen aan een Mandataris, gekozen door deze Mogendheden; en

Overwegende dat de Voornaamste Geallieerde Mogendheden ook zijn overeengekomen dat de Mandataris verantwoordelijk zou zijn voor de uitvoering van de verklaring, oorspronkelijk gedaan door de Regering van Zijne Britse Majesteit op 2 november 1917, en aanvaard door de genoemde Mogendheden, ten gunste van de vestiging in Palestina van een nationaal tehuis voor het joodse volk, met dien verstande dat niets zal worden gedaan dat de burgerlijke en godsdienstige rechten van de bestaande niet-joodse gemeenschappen in Palestina of de rechten en politieke status, die de joden in enig ander land genieten, zou kunnen schaden; en

Overwegende dat deze verklaring de erkenning inhoudt van de historische band van het joodse volk met Palestina en van de gronden voor de heroprichting van zijn nationaal tehuis in dat land; en

Overwegende dat de Voornaamste Geallieerde Mogendheden Zijne Britse Majesteit gekozen hebben als Mandataris voor Palestina; en

Overwegende dat het mandaat over Palestina werd geformuleerd in de volgende termen en voor goedkeuring werd voorgelegd aan de Raad van de Volkenbond; en

Overwegende dat Zijne Majesteits Regering het mandaat over Palestina heeft aanvaard en er zich toe verbonden heeft het uit te oefenen in naam van de Volkenbond, overeenkomstig de hiernavolgende bepalingen ;

Overwegende dat volgens het hogervermelde artikel 22 (paragraaf 8) voorzien is dat indien de graad van gezag, controle of bestuur, uit te oefenen door de Mandataris, niet voorafgaandelijk werd overeengekomen door de Leden van de Volkenbond, deze uitdrukkelijk zal worden omschreven door de Raad van de Volkenbond;

Bevestigend het genoemd mandaat, stelt zijn termen als volgt vast :

Artikel 1

De Mandataris zal de volledige wetgevende en bestuursbevoegdheid hebben, onder voorbehoud van de beperkingen die onder de termen van dit mandaat kunnen worden vastgelegd.

Artikel 2

De Mandataris zal ervoor verantwoordelijk zijn in het land zodanige politieke, administratieve en economische omstandigheden tot stand te brengen, die de vestiging van het joods nationaal tehuis, zoals werd voorzien in de preambule, zullen waarborgen en die eveneens de ontwikkeling van zelfbesturende instellingen, evenals de bescherming van de burgerlijke en godsdienstige rechten van alle inwoners van Palestina, ongeacht hun ras of religie, zullen verzekeren.

Artikel 3

De Mandataris zal, in de mate dat de omstandigheden het toelaten, de lokale autonomie aanmoedigen.

Artikel 4

Een geschikt joods agentschap zal officieel worden erkend en zal het recht hebben adviezen te verstrekken aan de Administratie van Palestina en met haar samen te werken aangaande alle economische, sociale en andere kwesties die van invloed kunnen zijn op de vestiging van het joods nationaal tehuis en op de belangen van de joodse bevolking in Palestina, en, steeds onder voorbehoud van de controle van de Administratie, bij te dragen tot, en deel te nemen aan, de ontwikkeling van het land.

De Zionistische Organisatie zal, voor zover haar organisatie en samenstelling naar de mening van de Mandataris geschikt zijn, worden erkend als zo'n agentschap. Zij zal in overleg met de Regering van Zijne Britse Majesteit maatregelen nemen om de medewerking te verzekeren van alle joden die bereid zijn bij te dragen tot de vestiging van het joods nationaal tehuis.

Artikel 5

De Mandataris zal erop toezien dat geen Palestijns grondgebied wordt afgestaan of verpacht aan, of op enigerlei wijze onder het toezicht wordt geplaatst van de Regering van een vreemde Mogendheid.

Artikel 6

De Administratie van Palestina zal, terwijl er over gewaakt wordt dat geen schade wordt berokkend aan de rechten en de positie van de andere bevolkingsgroepen, de joodse immigratie in convenabele omstandigheden vergemakkelijken, en zal, in samenwerking met het joods agentschap vermeld in artikel 4, de intensieve vestiging van joden op de gronden van het land, met inbegrip van de staatsgronden en de onbebouwde terreinen, niet vereist voor publieke doeleinden, aanmoedigen.

Artikel 7

De Administratie van Palestina zal een wet op de nationaliteit uitvaardigen. Deze wet zal bepalingen bevatten, bedoeld om de verwerving van de Palestijnse nationaliteit te vergemakkelijken voor de joden die zich permanent in Palestina vestigen.

Artikel 8

De privileges en immuniteiten van de vreemdelingen, met inbegrip van de consulaire jurisdictie en bescherming, die krachtens de Capitulaties en de gebruiken werden in acht genomen in het Ottomaanse Rijk, zullen niet toepasselijk zijn in Palestina.

Tenzij de Mogendheden waarvan de onderdanen deze privileges en immuniteiten genoten op 1 augustus 1914, voorafgaandelijk hebben afgezien van de herinvoering van deze privileges en immuniteiten, of hebben ingestemd met hun niet-toepassing gedurende een bepaalde periode, zullen deze privileges en immuniteiten op het einde van het mandaat onmiddellijk, volledig of met de wijzigingen waarover de betrokken Mogendheden het eens geworden zijn, worden heringevoerd.

Artikel 9

De Mandataris zal erover waken dat in Palestina een gerechtelijk systeem wordt ingesteld dat, zowel aan vreemdelingen als aan inboorlingen, een volledige waarborg van hun rechten verzekert.

De eerbied voor het persoonlijk statuut van de verschillende volkeren en gemeenschappen en voor hun godsdienstige belangen zal volledig worden gewaarborgd. In het bijzonder zal de controle van de administratie van de Waqfs uitgeoefend worden in overeenstemming met de godsdienstige wetten en de beschikkingen van de stichters.

Artikel 10

In afwachting van de totstandkoming van speciale uitleveringsverdragen betreffende Palestina, zullen de uitleveringsverdragen die van kracht zijn tussen de Mandataris en de andere vreemde Mogendheden toegepast worden op Palestina.

Artikel 11

De Administratie van Palestina zal alle noodzakelijke maatregelen nemen om de belangen van de gemeenschap in verband met de ontwikkeling van het land te waarborgen en, onder voorbehoud van de internationale verplichtingen, aangegaan door de Mandataris, zal zij de volledige bevoegdheid hebben om beslissingen te treffen betreffende de publieke eigendom of controle van alle natuurlijke hulpbronnen van het land, of van de reeds tot stand gebrachte of nog tot stand te brengen werken en diensten van openbaar nut. Zij zal een agrarisch systeem, aangepast aan de behoeften van het land, invoeren, waarbij onder andere rekening zal worden gehouden met de wenselijkheid de intense kolonisatie en intensieve bebouwing van het land te bevorderen.

De Administratie kan, in de mate dat zij in deze zaken zelf niet rechtstreeks optreedt, met het joods agentschap, vermeld in artikel 4, overeenkomen dat het, onder rechtvaardige en billijke voorwaarden, alle werken en diensten van openbaar nut zal kunnen verrichten of exploiteren en alle natuurlijke rijkdommen van het land zal kunnen ontwikkelen. In deze overeenkomsten zal worden bepaald dat de winsten, rechtstreeks of onrechtstreeks uitgekeerd door dit agentschap, niet hoger zullen zijn dan een

redelijke interestvoet op het kapitaal en dat elk winstoverschot door het agentschap zal worden gebruikt in het belang van het land en op een wijze, goedgekeurd door de Administratie.

Artikel 12

De buitenlandse betrekkingen van Palestina, evenals het toekennen van exequatur aan de consuls van vreemde Mogendheden behoren tot de bevoegdheid van de Mandataris. De Mandataris zal eveneens het recht hebben diplomatieke en consulaire bescherming te verlenen aan burgers van Palestina die zich buiten de territoriale grenzen bevinden.

Artikel 13

Terwijl hij de vereisten van openbare orde en decorum garandeert, neemt de Mandataris alle verantwoordelijkheid op zich in verband met de Heilige Plaatsen en religieuze gebouwen of sites in Palestina, met inbegrip van de verantwoordelijkheid de bestaande rechten te handhaven en de vrije toegang tot de Heilige Plaatsen, godsdienstige gebouwen en sites, evenals de vrije godsdienstuitoefening te waarborgen. Voor alle aangelegenheden die hiermee verband houden zal hij slechts verantwoording verschuldigd zijn aan de Volkenbond, met dien verstande dat niets in dit artikel de Mandataris zal verhinderen om met de Administratie deze arrangementen te maken die hij zal noodzakelijk achten met het oog op de uitvoering van de bepalingen van dit artikel, en eveneens met dien verstande dat niets in dit mandaat zal kunnen worden geïnterpreteerd als dat aan de Mandataris het gezag wordt toegekend om zich in te laten met de inrichting of het beheer van de zuiver mohammedaanse heiligdommen, waarvan de privileges gewaarborgd zijn.

Artikel 14

Er zal een speciale Commissie worden benoemd door de Mandataris om de rechten en eisen in verband met de Heilige Plaatsen, alsmede de rechten en eisen met betrekking tot de verschillende godsdienstige gemeenschappen in Palestina te onderzoeken, af te bakenen en te bepalen. De wijze van benoeming van de leden van deze Commissie, haar samenstelling en haar functies zullen ter goedkeuring aan de Raad van de Volkenbond worden voorgelegd, en de Commissie zal niet worden benoemd of in werking treden zonder de goedkeuring van de Raad.

Artikel 15

De Mandataris zal erop toezien dat de volledige geloofsvrijheid en de vrije uitoefening van alle godsdienstvormen, enkel beperkt door de handhaving van de openbare orde en de goede zeden, aan allen worden gewaarborgd. Er zal geen enkel onderscheid gemaakt worden tussen de inwoners van Palestina op grond van ras, godsdienst of taal. Geen enkel persoon zal, enkel op grond van zijn godsdienstige overtuiging, van Palestina worden uitgesloten.

Het recht van de gemeenschappen om hun eigen scholen te behouden voor het onderwijs van hun eigen leden in hun eigen taal zal niet worden aangetast, op voorwaarde dat zij zich houden aan de algemene onderwijsvoorschriften die de Administratie kan uitvaardigen.

Artikel 16

De Mandataris zal zodanig toezicht uitoefenen op de religieuze of liefdadigheidsinstellingen van alle belijdenissen in Palestina, als kan vereist zijn voor de handhaving van openbare orde en goed bestuur. Onder voorbehoud van dit toezicht zullen in Palestina geen maatregelen worden genomen om het werk van deze instellingen te hinderen of om er zich mee te bemoeien, of om vertegenwoordigers of leden van deze instellingen op grond van hun godsdienst of nationaliteit te discrimineren.

Artikel 17

De Administratie van Palestina kan, op vrijwillige basis, de strijdkrachten organiseren, nodig voor het behoud van vrede en orde, evenals voor de verdediging van het land, onder het toezicht evenwel van de Mandataris; zij zal echter niet het recht hebben deze strijdkrachten te gebruiken voor andere dan hogergenoemde doeleinden, tenzij mits de goedkeuring van de Mandataris. De Administratie van Palestina zal geen militaire, vloot- of luchtmacht oprichten of onderhouden, behalve voor de vermelde doeleinden.

Niets in dit artikel zal de Administratie van Palestina beletten bij te dragen in de onderhoudskosten van de strijdkrachten van de Mandataris in Palestina.

De Mandataris zal te allen tijde het recht hebben om de wegen, havens en spoorwegen van Palestina te gebruiken voor de doortocht van de gewapende strijdkrachten en voor het transport van brandstof en bevoorrading.

Artikel 18

De Mandataris zal erop toezien dat geen enkel onderscheid wordt gemaakt tussen hen die de nationaliteit bezitten van enige Lidstaat van de Volkenbond (met inbegrip van de ondernemingen opgericht overeenkomstig de wetten van deze Staat) en hen die de nationaliteit bezitten van de Mandaatmogendheid of van enige andere Staat, noch inzake belastingen, handel of navigatie, noch in de uitoefening van industrieën of beroepen, noch in de behandeling van handelsschepen of vliegtuigen van de burgerluchtvaart. Zo ook zal er in Palestina geen discriminatie worden toegepast ten aanzien van goederen afkomstig uit of bestemd voor een van de genoemde Staten, en zal er, onder billijke voorwaarden, vrijheid van doorvoer zijn over gans het grondgebied van het mandaat.

Onder voorbehoud van voornoemde bepalingen en van de andere bepalingen van het mandaat, kan de Administratie van Palestina, op advies van de Mandataris, deze belastingen en douanerechten opleggen die zij noodzakelijk zal achten en de maatregelen nemen die haar het meest geschikt zullen lijken om de ontwikkeling van de natuurlijke hulpbronnen van het land te bevorderen en om de belangen van de bevolking te waarborgen. Zij kan, op advies van de Mandataris, eveneens een speciale douaneovereenkomst afsluiten met een van de Staten, waarvan het grondgebied in 1914 volledig deel uitmaakte van Aziatisch Turkije of van Arabië.

Artikel 19

De Mandataris zal, in naam van de Administratie van Palestina, toetreden tot alle algemene internationale conventies, die reeds bestaan of die

hierna zullen worden afgesloten met de goedkeuring van de Volkenbond, over de volgende onderwerpen : de slavenhandel, de handel in wapens en munitie, de drughandel, de commerciële gelijkheid, de vrijheid van doorvoer en navigatie, de luchtvaart, de communicatie door middel van post, telegrafie en draadloze telegrafie, de litteraire, artistieke of industriële eigendom.

Artikel 20

In zoverre religieuze, sociale en andere omstandigheden het toelaten zal de Mandataris, in naam van de Administratie van Palestina, meewerken aan de uitvoering van elk gemeenschappelijk beleid, aangenomen door de Volkenbond ter preventie en bestrijding van ziekten, plante- en dierenziekten inbegrepen.

Artikel 21

De Mandataris zal binnen een termijn van twaalf maanden, te rekenen vanaf deze datum, een Wet aangaande de antiquiteiten, gebaseerd op de volgende regels, uitvaardigen en de uitvoering ervan waarborgen. Deze wet zal aan de onderdanen van alle Lidstaten van de Volkenbond een gelijke behandeling waarborgen inzake opgravingen en archeologisch onderzoek...

Artikel 22

Het Arabisch, het Engels en het Hebreeuws zullen de officiële talen zijn van Palestina. Elke Arabische indicatie of inscriptie op postzegels of op geld zal eveneens in het Hebreeuws voorkomen, en omgekeerd.

Artikel 23

De Administratie van Palestina zal de heiligedagen van de respectieve gemeenschappen in Palestina erkennen als wettelijke rustdagen voor de leden van deze gemeenschappen.

Artikel 24

De Mandataris zal aan de Raad van de Volkenbond een jaarrapport overmaken, ter voldoening van de Raad, betreffende de maatregelen die in de loop van het jaar werden genomen om de bepalingen van het mandaat uit te voeren. De teksten van alle wetten en reglementen die tijdens het jaar werden afgekondigd, zullen bij dit rapport worden gevoegd.

Artikel 25

In de gebieden, gelegen tussen de Jordaan en de oostelijke grens van Palestina zoals zij uiteindelijk zal worden bepaald, zal de Mandataris het recht hebben om, met de goedkeuring van de Raad van de Volkenbond, de toepassing van de bepalingen van dit mandaat die hij omwille van de bestaande lokale omstandigheden ontoepasselijk acht, uit te stellen of op te schorten, en om alle maatregelen te nemen die hij passend vindt met het oog op het bestuur van deze gebieden, op voorwaarde dat geen enkele van deze maatregelen in strijd is met de bepalingen van de artikels 15, 16 en 18.

Artikel 26

De Mandataris aanvaardt dat indien er zich tussen de Mandataris en een ander Lid van de Volkenbond een geschil, van welke aard ook, zou voordoen betreffende de interpretatie of de toepassing van de bepalingen van het mandaat, dit geschil, indien het niet via onderhandelingen kan worden geregeld, zal worden onderworpen aan het Permanent Hof van Internationale Justitie, voorzien door artikel 14 van het Volkenbondverdrag.

Artikel 27

De goedkeuring van de Raad van de Volkenbond is vereist voor elke wijziging van de termen van dit mandaat.

Artikel 28

In geval van de beëindiging van het mandaat, dat hierbij aan de Mandataris wordt toevertrouwd, zal de Raad van de Volkenbond alle nodige schikkingen treffen om de rechten, gegarandeerd door de artikels 13 en 14, onder de waarborg van de Volkenbond, voor altijd veilig te stellen en zal zijn invloed gebruiken om te verzekeren dat de Regering van Palestina, onder de waarborg van de Volkenbond, de financiële verplichtingen, wettelijk aangegaan door de Administratie van Palestina tijdens de duur van het mandaat, met inbegrip van de rechten van de ambtenaren op pensioen of op gratificatie, nakomt.

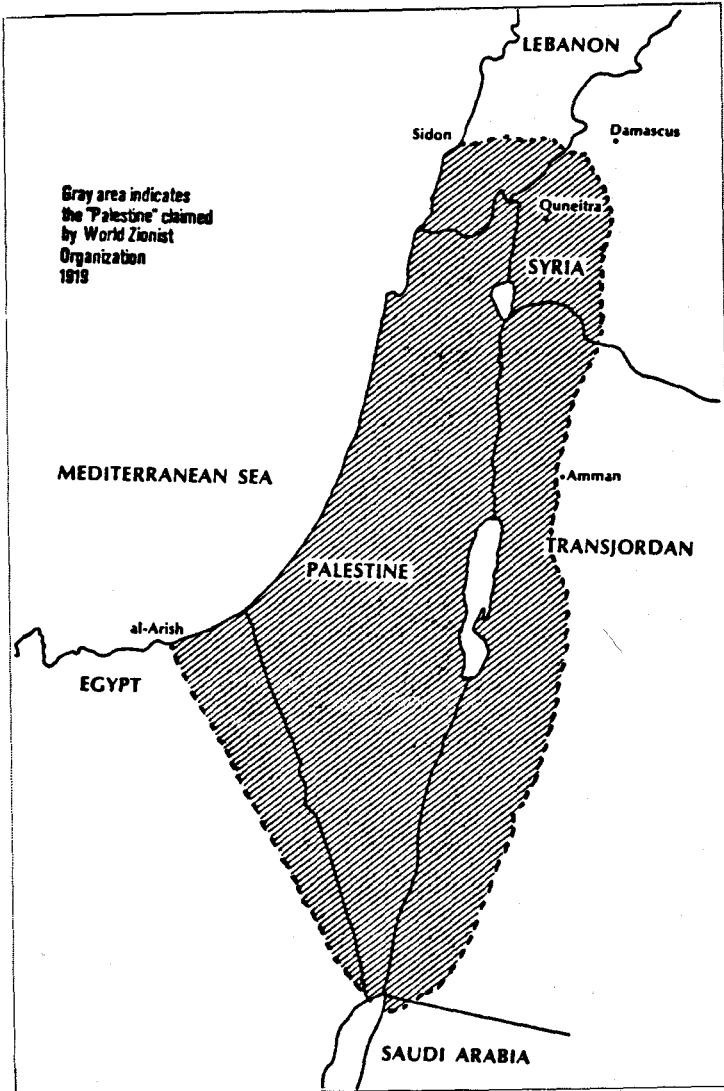
Het origineel van deze akte zal worden gedeponereerd op het archief van de Volkenbond en gewaarmerkte afschriften zullen door de Secretaris-generaal van de Volkenbond aan alle Leden van de Volkenbond worden overgemaakt.

Gedaan te Londen, de vierentwintigste dag van juli, negentienhonderdtweentwintig. 1/

1/ Het Palestijns mandaat trad in werking op 29 september 1922.

BIJLAGE VI

(Ref. p. 38)

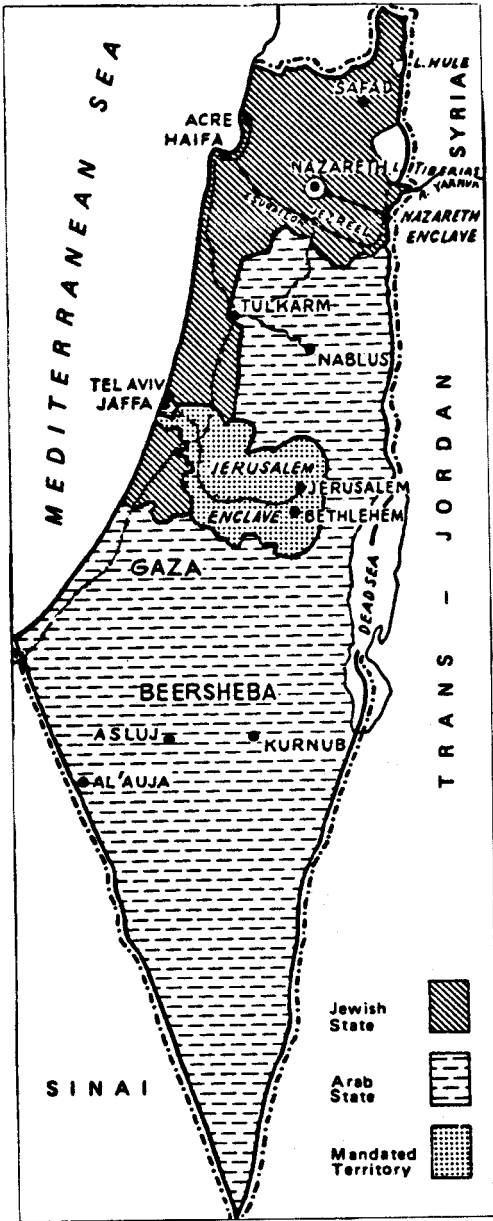

"PALESTINA" OPGEEIST DOOR DE ZIONISTISCHE ORGANISATIE, 1919

(Bron : Ruedy in Abu Lughod : The Transformation of Palestine)

BIJLAGE VII

(Ref. p. 61)

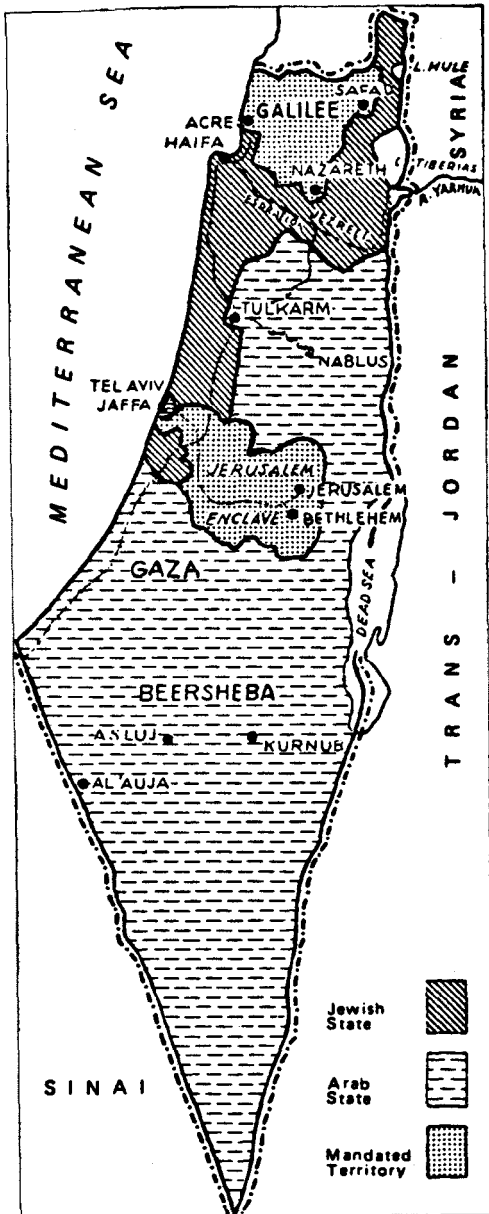
VERDELINGSPLAN A VAN PALESTINA, 1938

(Verdelingsplan van de Koninklijke Commissie, 1937, uitgewerkt door de Palestijnse Verdelingscommissie, 1938)

(Gebaseerd op kaart in Cmd. 5854, 1938)

BIJLAGE VIII

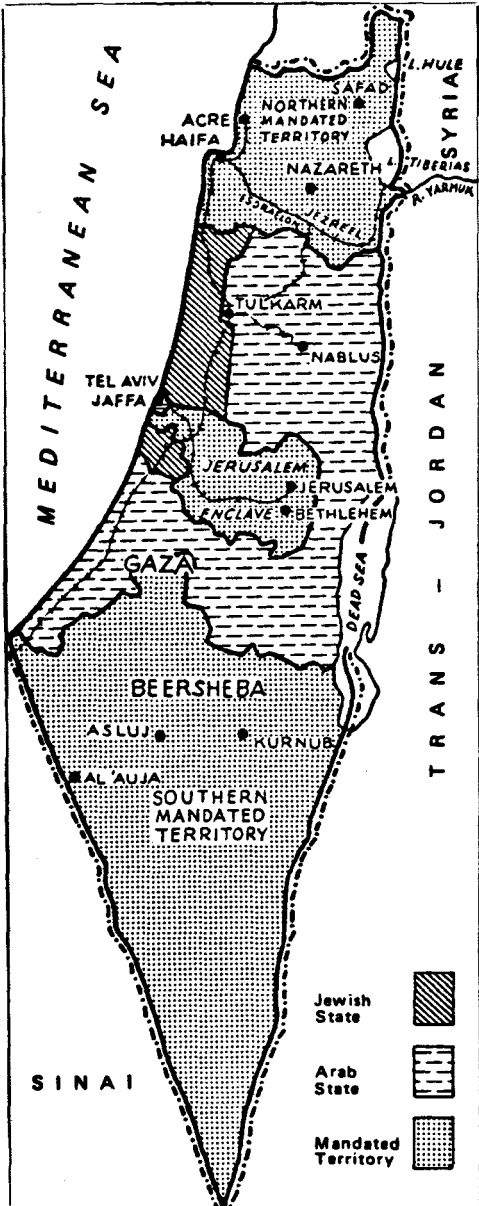
(Ref. p.61)

VERDELINGSPLAN B VAN PALESTINA, 1938

(Voorgesteld door de Palestijnse Verdelingscommissie, 1938)

(Gebaseerd op kaart in Cmd. 5854, 1938)

VERDELINGSPLAN C VAN PALESTINA, 1938
 (Voorgesteld door de Palestijnse Verdelingscommissie)
 (Gebaseerd op kaart in Cmd. 5854, 1938)

Oorsprong en evolutie van het Palestijns Probleem

Deel II: 1947-1977

**Verenigde Naties
New York, 1979**

OORSPRONG EN EVOLUTIE VAN HET PALESTIJNS PROBLEEM.

Deel II : 1947-1977

Inhoudstafel

<u>Hoofdstuk</u>		<u>Bladzijde</u>
I	Inleiding	117
II	Buitengewone zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties omtrent Palestina	118
III	De speciale commissie van de organisatie van de Verenigde Naties voor Palestina	126
IV	De commissie Ad Hoc belast met de Palestijnse kwestie	138
V	De verdeling van Palestina	149
VI	Het einde van het mandaat en de stichting van Israël	158
VII	Palestina en de organisatie van de Verenigde Naties 1948-1967	167
VIII	Palestina en de organisatie van de Verenigde Naties 1967-1977	175
IX	Het comité van de Verenigde Naties voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijns volk	187
X	Het statuut van de Palestijnse entiteit	192
	Referenties en noten	196
	Bijlagen	206

Voorafgaande nota

Deze studie werd opgesteld ter attentie van het Comité ter beoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, ten gevolge van de resolutie 32/40B van de Algemene Vergadering van 2 december 1977.

Ze werd opgesteld door de speciale dienst voor de Palestijnse rechten, in overeenstemming met de volgende richtlijnen van het Comité:

De studie zou het probleem in zijn historisch perspectief moeten plaatsen, met nadruk op de nationale identiteit en de rechten van het Palestijnse volk. Zij zou de evolutie van het probleem moeten schetsen tijdens het mandaat van de Volkenbond en tonen hoe de zaak voor de organisatie van de Verenigde Naties aanhangig werd gemaakt. Ze zou tevens de periode moeten bestrijken tijdens dewelke de organisatie zich met het probleem ingelaten heeft.

De studie bestaat uit twee delen.

Het eerste deel (afzonderlijk uitgegeven) geeft de historiek weer van het vraagstuk tussen 1917 en 1947, periode tijdens dewelke Palestina bestuurd werd krachtens een mandaat van de Volkenbond.

Het tweede deel volgt de evolutie van de Palestijnse kwestie vanaf het ogenblik dat ze voor de organisatie van de Verenigde Naties aanhangig werd gemaakt tot op vandaag, met andere woorden van 1947 tot 1977.

1. INLEIDING

De Palestijnse kwestie werd iets na de tweede wereldoorlog voor de organisatie van de Verenigde Naties gebracht.

Op het einde van de eerste wereldoorlog was Palestina in te delen bij de verschillende Arabische gebieden die voordien onder Ottomaans bewind waren en waarvan de Volkenbond een mandaatgebied gemaakt had. Volgens de bepalingen van het Volkenbondverdrag met betrekking tot deze gebieden (art.22), betrof het "bepaalde gemeenschappen die vroeger tot het Ottomaans Rijk behoorden, (en) een zodanig ontwikkelingspeil bereikt hebben, dat hun bestaan als onafhankelijke natie voorlopig erkend kan worden, op voorwaarde dat de raadgevingen en hulp van een Mandataris hun administratie kunnen leiden tot op het ogenblik dat ze in staat zullen zijn zichzelf te besturen. De wensen van die gemeenschappen ~~moeten~~ eerst in overweging worden genomen wat betreft de keuze van de Mandataris".

Met uitzondering van één enkel , werden al deze mandaatgebieden (beschouwd als mandaat van het type "A") waarvan de onafhankelijkheid voorlopig erkend werd, zoals voorzien, volstrekt onafhankelijke staten. De uitzondering was Palestina, waar het mandaat, in plaats van te beantwoorden aan het beding "op voorwaarde dat de raadgevingen en de hulp van een Mandataris hun administratie zouden leiden", als fundamenteel doel had, gevolg te geven aan de "Balfour verklaring", door de Britse regering uitgegeven in 1917, en welke de steun van deze regering uitte voor "de vestiging in Palestina van een nationale haard voor het joodse volk". Deze verbintenis werd ingeschreven in het mandaat over Palestina dat de Volkenbond officieel aan Groot-Brittannië gaf in 1922, zonder ooit kennis te hebben genomen van de wensen van het Palestijnse volk, zoals het verdrag het stelde.

Tijdens de 25 jaren van het Palestijns mandaat, van 1922 tot 1947, trad er een sterke joodse inwijking op, onder meer uit Oost-Europa. Het aantal inwijkelingen steeg aanzienlijk in de jaren '30, ten gevolge van de beruchte jodenvervolging door het Nazi-regime bedreven. Tijdens deze periode is de joodse bevolking in Palestina , hoofdzakelijk bestaande uit inwijkelingen, gestegen van minder dan 10% in 1917 tot méér dan 30% in 1947. De eisen van de Palestijnen met het oog op hun onafhankelijkheid en hun weerstand tegen de joodse inwijking leidde in 1937 tot een rebellie, gevolgd door terroristische aanslagen en gewelddaden, gepleegd door elk van beide partijen tijdens en onmiddellijk na de tweede wereldoorlog. In haar hoedanigheid van gemandateerde macht, poogde Groot-Brittannië de toepassing van verschillende formules, teneinde een land dat geteisterd werd door geweld naar de onafhankelijkheid te brengen. Een verdelingsplan, een formule van provinciale autonomie, een onafhankelijk en verenigd Palestina werden in overweging genomen en dan weer opgegeven, en in 1947 stuurde Groot-Brittannië, ten einde raad, het probleem terug naar de organisatie van de Verenigde Naties.

II. BUITENGEWONE ZITTING VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE VERENIGDE NATIES OMTRENT PALESTINA

De Palestijnse kwestie werd bij de organisatie van de Verenigde Naties aanhangig gemaakt in februari 1947, op vraag van Groot-Brittannië, mandataire Macht die Palestina bestuurd had sinds 1917, eerst als bezettingsmacht, later in uitvoering van een mandaat, haar toegekend door de Volkenbond in 1922. Op deze datum waren alle landen uit het Midden-Oosten die onder mandaat werden geplaatst, onafhankelijk. De enige uitzondering werd gevormd door Palestina, grondgebied sui generis waarvan de toetreding tot de onafhankelijkheid verhindert was geweest door het geweld, veroorzaakt door de tegenstrijdige voorwaarden van het mandaat. Daar waar het mandaat principieel een overgang had moeten vergemakkelijken met het oog op de onafhankelijkheid, had de verbintenis welke het inhield ten voordele van de vestiging in Palestina van een nationale haard voor het joodse volk, een toestand geschapen waar de lokale conflicten tussen Arabieren en joden omtrent het karakter van de toekomstige Palestijnse staat, het proces vermoeilijkte. De pogingen vanwege het Verenigd Koninkrijk om het probleem op te lossen door Palestina te delen in twee onafhankelijke staten of door afstand te doen van het mandaat en zodoende plaats te ruimen voor een onafhankelijk en verenigd Palestina faalden door de oppositie van de Arabische Palestijnen in het eerste geval en deze van de zionistische beweging in het tweede geval. Geconfronteerd met een situatie die ze niet langer onder controle kon houden, maakte de Britse regering het probleem aanhangig voor de organisatie van de Verenigde Naties, stellend dat haar hoedanigheid van mandataris haar tegensrijdige verplichtingen oplegde die onverzoenbaar bleken.

De Palestijnse kwestie voor de Verenigde Naties

De beslissing genomen door de Britse regering om de Palestijnse kwestie te onderwerpen aan de organisatie van de Verenigde Naties werd gevolgd door verscheidene weken, gewijd aan de studie van de verschillende mogelijke oplossingen en de moeilijkheden waarmee deze gepaard gingen. Indien de Veiligheidsraad zich met de zaak inliet, liep men gevaar op het vetorecht te botsen. Een andere mogelijkheid was de Voogdijraad, doch dit vereiste een voogdij-overeenkomst die Groot-Brittannië in een zelfde toestand bracht als deze waaraan zij zich juist poogde te onttrekken. Uiteindelijk werd besloten de zaak te onderwerpen aan de Algemene Vergadering.

Ondertussen bleef het geweld toenemen in Palestina, waar groepen zionistische terroristen die nu tot de aanval overgingen, hun aanvallen en sabotagedaden vermenigvuldigden. De onwettige inwijking in Palestina steeg aanzienlijk. De gewone zitting moest niet plaats hebben vòòr verschillende maanden, zodat de Britse regering, onder druk gebracht door het geweld in Palestina, de bijeenroeping vroeg van een buitengewone zitting van de Algemene Vergadering teneinde te onderzoeken of het mogelijk bleek een speciale commissie te vormen, belast met het opstellen van aanbevelingen...met betrekking tot de toekomstige regering van Palestina. 1/

Het vraagstuk van de Palestijnse onafhankelijkheid

De eerste buitengewone zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd op 2 april 1947 geopend teneinde het Palestijnse vraagstuk te bestuderen, met Dhr. Oswaldo Aranha (Brazilië) als verkozen voorzitter. Om een grondig debat te verkrijgen omtrent het vraagstuk van de Palestijnse onafhankelijkheid, bundelden Saoedi-Arabië, Egypte, Irak, Libanon en Syrië hun inspanningen en richtten gelijkaardige vragen opdat de Algemene Vergadering een bijkomend punt op de dagorde zou voegen, getiteld "Overdracht van het mandaat over Palestina en verklaring van de onafhankelijkheid van dat land" 2/. Het secretariaat ontving eveneens van het joods Agentschap in Palestina alsmede van andere zionistische en joodse organisaties vragen om gehoord te worden door de Vergadering. Deze twee vragen werden door het Bureau bestudeerd.

De Arabische landen ondersteunden hun vraag door met klem te stellen dat aangezien de Volkenbond de voorlopige onafhankelijkheid van de territoria onder een mandaat van het type A erkend had, de UNO niet kon weigeren de kwestie van de onafhankelijkheid te bestuderen in het geval van Palestina. De gehele historiek van het onder mandaat geplaatst Palestina werd in herinnering gebracht, de Balfour verklaring en het Pact werden ontleed en de verschillende verslagen van de Commissie werden aangehaald. De vertegenwoordiger van Libanon verklaarde terzake:

"En daarbij, door niet onmiddellijk de mogelijkheid van de onafhankelijkheid in overweging te nemen, bent U wel zeker de oplossing niet te bevooroordelen? Zegt U dan niet in feite dat de organisatie van de Verenigde Naties zelf, niet een zekere Macht, maar de organisatie van de Verenigde Naties het perspectief van een onafhankelijke Palestina zodanig vreest dat ze zelfs niet toestemt om erover te spreken in de voltallige zitting van de Algemene Vergadering? De eindoplossing van het vraagstuk op zodanige wijze bevooroordeelen lijkt mij aanzienlijk erger dan eenvoudigweg te stellen, zoals wij het vandaag doen, dat we deze kwestie ter discussie gaan brengen met dit einddoel voor ogen, en dat we ten dien einde alle argumenten zullen aanbrengen.

Zeker, de organisatie van de Verenigde Naties staat boven een regering of een staat. Ze kan dus niet voldoen aan de verplichtingen van één regering, van twee regeringen en zelfs niet van een vereniging van regeringen. Zeker, zij is voldoende onafhankelijk van elke regering, zij overstijgt ze van zò hoog dat ze in haar onafhankelijkheid elke mogelijkheid kan overwegen en ter discussie kan brengen, ook deze van de onafhankelijkheid".

3/

Aangezien de meerderheid van de permanente leden gekant waren tegen zijn inschrijving, kwam men tot het besef dat het punt voorgesteld door de Arabische landen niet kon aanvaard worden. Egypte verklaarde dat het niet zou aandringen op een stemming, maar gezien de Voorzitter besloten had dat de stemming verplicht zou zijn, werd het voorstel verworpen door het Bureau 4/ (en enkele dagen later in voltallige zitting) 5/. De vraag van het Verenigd Koninkrijk werd op de dagorde gebracht van de buitengewone zitting.

Palestijnse vertegenwoordiging en zionistische vertegenwoordiging

De vraag van het joods agentschap om gehoord te worden door de Algemene Vergadering was gegrond op het feit dat daar waar het de Arabische staten waren die het Palestijns standpunt verdedigden, niemand het joodse standpunt vertegenwoordigde. Deze aanvraag werd het hevigst gesteund door Polen, dat een bijzonder belang inriep vanwege het feit dat bijna de helft der joodse inwijkelingen in Palestina uit Polen of andere Oost-Europese staten afkomstig waren. Het probleem bleek ingewikkeld te zijn daar geen enkel precedent noch beschikking bestond omtrent de vertegenwoordiging van niet-gouvernementele organisaties vòòr de Vergadering. De Secretaris-Generaal verklaarde terzake:

"Het is niet de eerste keer dat wij gelijkaardige aanvragen ontvangen om gehoord te worden door de Algemene Vergadering betreffende punten die aan de dagorde zijn. De vorige Voorzitter heeft deze aanvragen steeds geweigerd zonder het Bureau te raadplegen... gezien hij van oordeel was dat het aan hem toekwam de Vergadering te beheren. Niemand heeft ooit aangedrongen... Geen enkele vertegenwoordiger van een niet-gouvernementele organisaties heeft ooit een audiëntie gekregen van de Algemene Vergadering betreffende punten aan de dagorde.

Dit wou ik verduidelijken daar indien het Bureau aanbeveelt dat op de buitengewone zitting niet-gouvernementele organisaties zouden toegelaten worden zich te laten horen door de Vergadering, het daarbij een praktisch zal veranderen die we tot nu toe steeds gevolgd hebben..." 6/

De de Algemene Vergadering gaf niettemin als aanwijzing aan de Eerste Commissie om de aanvraag van het joods agentschap te aanvaarden ten einde zijn standpunt te kunnen uiteenzetten. Er werd eveneens aan de Eerste Commissie gevraagd om "andere mededelingen" van dezelfde aard te onderzoeken, die de UNO ontvangen had of nog kon ontvangen.

Deze beslissing van de Algemene Vergadering leidde onmiddellijk tot het probleem betreffende aanvraag tot audiëntie ingediend door de Palestijnse arabieren. Overeenkomstig de resolutie van de Algemene Vergadering werd de Palestijnse aanvraag verwezen naar de Eerste Commissie wat onmiddellijk aanleiding gaf tot een Palestijnse klacht, per telegram gericht:

"Verwijzend naar onze brief van 5 mei waarbij wij aanvragen om gehoord te worden met betrekking tot het Palestijns probleem, hebben wij de eer U over het volgende in te lichten:
Onze aanvraag, ingediend in naam van de arabieren in Palestina, die de grote meerderheid van de bevolking van het land uitmaken, werd samen met andere aanvragen onderworpen aan de beslissing van de Eerste Commissie, daar waar de aanvraag van het joods agentschap, die een vreemde en opgedrongen minderheid vertegenwoordigt, onmiddellijk aanvaard werd door de Algemene Vergadering. Dit is niet in overeenstemming te brengen met de toestand en de rechten van de arabieren in Palestina, noch met de principes van rechtvaardigheid en democratie. Hoewel de

arabische delegatie uit Palestina niet kan geloven dat dit de bedoeling geweest is van de eerbare Leden van de Algemene Vergadering, zijn de feiten en de gevolgen van de resolutie echter zo, dat de arabische delegatie uit Palestina, onder voorbehoud van toekomstige houding, geen andere mogelijkheid inziet dan de intrekking van haar aanvraag tot audiëntie. Terzelfdertijd houden wij eraan voor de Verenigde Naties te verklaren dat de arabieren noch het mandaat over Palestina noch elke handeling of organisme die eruit zou voortvloeien, ooit hebben erkend, en dit ook nooit zullen doen. Wij zouden U erkentelijk zijn, Mijnheer de Secretaris-Generaal, mocht U deze mededeling overbrengen aan de Algemene Vergadering.

Voor de arabische delegatie uit Palestina..." 7/

Deze Palestijnse klacht mikte op de internationale erkenning die door de Vergadering toegekend werd aan het joods agentschap, juist zoals de Volkenbond voordien gehandeld had en waarbij in beide gevallen de arabieren uit Palestina in een ondergeschikte positie gedrongen werden. De arabische staten dienden eveneens een klacht in en de zaak werd geregeld door de Eerste Commissie die de Vergadering een resolutie aanbeveelde opgesteld als volgt:

"...de beslissing van de Eerste Commissie welke aan het Hoog Arabisch Comité de gelegenheid geeft om zich te laten aanhoren vertolkt zorgvuldig het standpunt van de Vergadering" 8/.

Toen besloot het Hoog Arabisch Comité zich aan te bieden voor de Eerste Commissie.

De beraadslagingen betreffende de speciale Commissie

De twee complexe vragen waaraan de Eerste Commissie, onder voorzitterschap van Dhr. Lester Pearson (Canada) het hoofd moest bieden, betroffen de samenstelling van de speciale Commissie van de Verenigde Naties over Palestina alsmede het mandaat van deze commissie. De duidelijk verschillende benaderingswijzen dienaangaande bleken uit de twee belangrijkste ontwerpen van resolutie die aan de Eerste Commissie onderworpen werden.

Het eerste, voorgesteld door Argentinië, stelde een speciale commissie voor, bestaande uit 11 leden en samengesteld uit de leden van de Veiligheidsraad, één Arabische staat en vijf andere staten, zodanig uitgeloot dat er een vertegenwoordiging van alle streken verzekerd werd. De speciale Commissie zou Britse, arabische en joodse vertegenwoordigers aanhoren en zou de meest uitgebreide bevoegdheden hebben "zowel voor de opname van de feiten als voor het uiten van aanbevelingen" 9/. Het tweede ontwerp van resolutie, ingediend door de Verenigde Staten, stelde een speciale commissie voor, bestaande uit zeven "neutrale" staten, waarbij de permanente leden van de Veiligheidsraad alsook de arabische staten uitgesloten werden. De taak van deze commissie, welke zou worden toegelaten om te zetelen "overal waar zij het wenselijk of noodzakelijk zou achten voor de uitvoering van haar taak", zou erin bestaan:

" alle feiten die verband zouden houden met deze zaak samen te brengen, ontleden en in verbinding stellen; de getuigenissen van de betrokken regeringen te ontvangen, alsook van elke niet-gouvernementele organisatie of eender welk persoon die de commissie oordeelt te moeten raadplegen; de verschillende gestelde problemen ter studie te nemen en de voorstellen tot oplossing van de Palestijnse kwestie, die ze nuttig acht voor een doeltreffend onderzoek van het probleem door de Vergadering, te onderwerpen aan de volgende zitting van de Algemene Vergadering; " 10/.

Een fundamentele vraag tijdens de debatten betreffende de speciale Commissie was te weten of het probleem van de joodse vluchtelingen uit Europa moest gekoppeld worden aan het Palestijns probleem. De noodzaak om deze twee problemen te scheiden werd op de volgende wijze onderstreept door een vertegenwoordiger van een Europees land:

" ...de moeilijkheid om een billijke en voldoende oplossing aan het Palestijns probleem te bieden wordt verzaagd door het feit dat men een verband heeft willen leggen tussen twee problemen die niet noodzakelijk met elkaar verbonden zijn.

Het eerste probleem bestaat uit de kwestie van het toekomstig statuut van Palestina; het tweede, uit de thuisloze joden uit Europa. Het is een gewoonte deze twee problemen te verbinden bij elke discussie omtrent de kwestie van Palestina. Men beschouwt het als een vaststaand feit dat de enige oplossing aan het humanitair probleem van de thuisloze joden bestaat in een immigratie in de richting van Palestina, waardoor het verbonden wordt aan de politieke kwestie van het toekomstig statuut van Palestina.

Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat het in verbinding stellen van deze twee problemen als enig gevolg heeft dat de oplossing ervan bemoeilijkt wordt. Het staat vast dat de vreselijke tragedie van de thuisloze joden uit Europa de noodzaak van een oplossing aan het probleem van Palestina nog dringender maakt, vanaf het ogenblik dat men Palestina als enig toevluchtsoord voor joodse vluchtelingen gaat beschouwen.

Men zal de moeilijkheidsgraad van het probleem der thuisloze joden slechts kunnen verminderen vanaf het ogenblik dat de Lidstaten aan de joodse vluchtelingen tijdelijke of definitieve haarden zouden toekennen. " 11/.

De vertegenwoordiger van Syrië verduidelijkte het Arabisch standpunt dienaangaande de dag daarop, toen de afvaardiging die de boven vermelde verklaring had gedaan, haar standpunt veranderde:

"De vertegenwoordiger...wenst het probleem van de verplaatste personen en van de vluchtelingen in Europa te verbinden met de Palestijnse kwestie. Wij zien echter niet in hoe deze twee zaken met elkaar kunnen verbonden worden...

In één der resoluties betreffende de vluchtelingen en verplaatste personen in Europa...wordt duidelijk gestipuleerd dat de hervestiging van de verplaatste personen in geen geval mag in een niet autonoom grondgebied zonder de instemming van dat grondgebied, en dat ze op geen enkele plaats mag worden overwogen, waar ze als gevolg zou hebben de vriendschappelijke betrekkingen tussen de staten te storen.

De organisatie, belast met de zorg voor de vluchtelingen is reeds opgesteld en zal binnenkort in werking treden. Het is deze organisatie, en niet de Speciale Commissie die we hier moeten samenstellen, die de hervestiging of de repatriëring van de vluchtelingen en verplaatste personen uit Europa ter studie zal moeten nemen.

De palestijnse kwestie is volledig onafhankelijk en te scheiden van deze der personen in Europa die slachtoffer werden van slechte behandelingen. De Arabieren uit Palestina zijn in geen enkel geval verantwoordelijk voor de vervolging van de joden in Europa. Deze vervolgingen werden veroordeeld door de gehele beschaafde wereld en de Arabieren zijn te rekenen bij diegenen die hun deelneming betogen met de vervolgte joden. Men zou echter niet kunnen stellen dat de oplossing van dat probleem op Palestina rust, klein land, dat zijn deel aan vluchtelingen en inwijkelingen ontvangen heeft sinds 1920...Elke afvaardiging die zijn deelneming wenst te betuigen bezit in zijn land meer plaats dan er voorhanden is in Palestina en beschikt over mogelijkheden om die vluchtelingen te ontvangen en hen ter hulp te komen." 12/

Van zijn kant drong de vertegenwoordiger van het joods agentschap, die nu deel nam aan de beraadslagingen van de organisatie van de Verenigde Naties aan, opdat de twee kwesties verbonden zouden worden en opdat de Speciale Commissie voor Palestina zich naar Europa zou begeven:

"De leden van de Commissie zullen zich de vraag stellen -ik ben er zeker van- waarom de boten vol weerloze joodse vluchtelingen -mannen, vrouwen en kinderen die door de hel van nazi-Europa gegaan zijn- vòòr de kust van de joodse nationale haard teruggedrongen worden door een mandataire regering die als voornaamste verbintenis de verantwoordelijkheid genomen heeft om de joodse inwijking in dat land te vergemakkelijken.

Indien men de aanwezigheid van het joodse volk in Palestina als wettig aanvaardt, dan moet men al wat deze premisse veronderstelt en al wat eruit voortvloeit eveneens aanvaarden. Het voornaamste is dat het de joden moet toegelaten worden zich in onbegrensde aantal te vestigen in Palestina, zolang ze hierdoor de huidige bewoners van het land niet verplaatsen, en hen geen onrecht aandoen, daar zij er ook wettig verblijven. Zolang men deze premisse niet aanvaardt, rest er nog weinig om over te beradslagen." 13/.

Het project van de Verenigde Staten werd (met enkele veranderingen) aangenomen, na het intrekken van het project van Argentinië en de opdracht van de Speciale Commissie voor Palestina werd aangenomen in algemene bewoordingen:

"De speciale Commissie zal een rapport opstellen voor de Algemene Vergadering en zal de voorstellen inbrengen die zij gepast acht voor de oplossing van het Palestijns probleem." 14/.

Bij afwezigheid van elke duidelijke vermelding over de toestand van de vluchtelingen in Europa, was het de speciale Commissie voor Palestina toegelaten enquêtes te verrichten overal waar ze het nuttig achtte, hetgeen een rechtstreekse band verzekerde tussen het probleem van de joodse vluchtelingen in Europa en dat van de toekomst van Palestina.

Tijdens de debatten van de Commissie stelden de vertegenwoordigers van USSR en Polen amendementen voor aan het mandaat van de speciale Commissie voor Palestina, met het oog op het indienen van voorstellen door de Commissie omtrent de vestiging van de "onafhankelijke democratische Staat Palestina"; deze twee amendementen werden verworpen 15/. Tijdens de voltallige zitting echter vermeldde de vertegenwoordiger van de USSR een eventuele verdeling van Palestina:

"Dat geen enkele staat uit West-Europa in staat is geweest de verdediging op te nemen van de elementaire rechten van het joodse volk, of het te verdedigen tegen de gewelddaden ontketend door de fascistische beulen, verklaart het verlangen van de joden naar een eigen staat. Het zou onrechtvaardig zijn geen rekening te houden met dit feit en het joodse volk het recht te ontkennen om zulk verlangen waar te maken ...

De stichting van één enkel Joods-Arabische staat met gelijke rechten voor joden en Arabieren kan dus in overweging genomen worden als één der mogelijke oplossingen voor het zo ingewikkeld probleem van Palestina, en zelfs als één van diegene die het meest aandacht verdienen...

Indien het zo was dat deze oplossing niet haalbaar werd vanwege de hoe langer hoe gespannen betrekkingen tussen joden en Arabieren dan zou men een tweede oplossing in overweging moeten nemen die, juist zoals de eerste, voorstanders kent in Palestina en die voorziet in de verdeling van dat land in twee onafhankelijke staten: een joodse staat en een Arabische staat. Ik herhaal het: deze oplossing zou slechts gerechtvaardigd zijn indien zou blijken dat de betrekkingen tussen joden en Arabieren zo gespannen worden dat het onmogelijk zou blijken deze te verbeteren, en dat het onmogelijk bleek een vreedzame samenleving tussen joden en Arabieren te verzekeren..." 16/

De Arabische delegaties protesteerden heftig omdat men verzuimd had een onafhankelijke Palestijnse staat te vermelden in het mandaat van de speciale Commissie voor Palestina:

"...in één pennetrek heeft men elke verwijzing naar de onafhankelijkheid van Palestina afgeschaft, waarbij de Commissie zich zelfs niet heeft kunnen aansluiten bij de geest waarin de Britse regering in haar brief gericht aan de Verenigde Naties, gevraagd heeft dit probleem op te lossen. Wij zijn van oordeel dat de Eerste Commissie haar rechten is te buiten gegaan en uit het kader van haar lastgeving is getreden door te beslissen de zin te schrappen betreffende 'de toekomstige regering van Palestina' en door deze te vervangen door een vage en algemene verwijzing naar 'de Palestijnse kwestie'..."17/

De eisen ten voordele van de Arabieren uit Palestina hadden niet veel succes geogst tijdens de buitengewone zitting. Het mandaat van de speciale Commissie voor Palestina vermeldde zelfs de beëindiging van het mandaat, noch de onafhankelijkheid van Palestina. Het probleem van de Joodse vluchtelingen uit Europa werd verbonden met dat van Palestina.

III. DE SPECIALE COMMISSIE VAN DE ORGANISATIE VAN DE VERENIGDE NATIES VOOR PALESTINA (UNSCOP)

De UNSCOP hield voorbereidende vergaderingen in New York, tijdens dewelke zij haar voorzitter verkoos, een Zweedse rechter, M. Emil Sandstroem, en begaf zich naar Palestina rond half juni 1947. De Secretaris-Generaal van de Arabische Liga had erop gewezen dat de de liga zou samenwerken, maar de Palestijnse directie van het Hoog Arabisch Comité sprak zich uit tegen de samenwerking, waarover ze de UNSCOP informeerde per telegram:

"Hoog Arabisch Comité Palestina wenst organisatie der Verenigde Naties te informeren dat na aandachtig bestuderen van de beraadslagingen en van de voorwaarden waarin de Onderzoekscommissie over Palestina samengesteld werd, en van de debatten die geleid hebben tot het aannemen mandaat, heeft besloten dat Arabieren uit Palestina zich zouden moeten onthouden van elke samenwerking en afzien van elke verschijning voor genoemde Commissie voor volgende voornaamste redenen: ten eerste weigering organisatie Verenigde Naties normale oplossing aan te nemen door inlassen overdracht mandaat en verklaring onafhankelijkheid in dagorde buitengewone zitting organisatie Verenigde Naties en in mandaat; ten tweede om probleem joodse vluchtelingen in de wereld niet te hebben gescheiden van probleem Palestina; ten derde om de opname van de mondiale religieuze belangen in de plaats te hebben gesteld van de belangen van de inwoners van Palestina, hoewel deze eersten niet op het spel staan. Daarbij natuurlijke rechten Arabieren uit Palestina zijn evident en kunnen niet blijvend onderwerp zijn van onderzoek maar verdienen erkend te worden op basis principes Handvest Verenigde Naties." 1/

De voorzitter van de UNSCOP deed een oproep per radio en per brief met het oog op het verkrijgen van de samenwerking van het Hoog Arabisch Comité, hetwelk zijn beslissing om niet samen te werken handhaafde.

Voorstelling van de joodse stelling aan de UNSCOP

De joodse organisaties daarentegen verleenden hun volledige medewerking aan de UNSCOP door haar meer dan 100 documenten te onderwerpen waarvan sommigen lang en uitvoerig waren, daar waar de Arabische staten slechts twee korte documenten hadden voorgesteld. Bovendien benoemde het joods Agentschap twee verbindingsofficieren bij de UNSCOP, op vraag van deze laatste. De terroristische zionistische groepen hadden zich borg gesteld voor de veiligheid van de UNSCOP.

De joodse stelling werd verdedigd door talrijke sprekers gedurende verschillende zittingen. M. David Ben Gourion, één der belangrijkste verdedigers van het zionisme, beschuldigde Groot-Brittannië, die in het kader van de "politiek van Churchill" een "nationale haard" had opgericht, ervan de joodse verzuchtingen te ondergraven:

"We zijn een zwakke kleine natie en we weten dat er voor ons geen veiligheid kan zijn, noch als individuen, noch als volk, noch in de Diaspora, noch in ons vaderland, zelfs na de verklaring van onze onafhankelijkheid, in ons eigen staat, zolang de hele menselijke familie niet verenigd zal zijn in vrede in goede wil...

Een groot volk en de volledige beschaafde wereld heeft ons recht erkend om in Palestina een nationale haard herop te bouwen. En nu heeft die zelfde regering, die belast werd met de heilige opdracht om de nationale joodse haard te begunstigen, heeft ons opgesloten in een territoriaal ghetto.

Maar dit verandert niets aan het feit dat het mandaat over Palestina niet toegepast werd. Zijn oorspronkelijk doel werd niet bereikt en werd zelfs veelvuldig verhinderd. De mandataire Macht heeft gefaald in Palestina, niet omdat de joden en Arabieren niet samenwerkten, maar omdat ze weigerde samen te werken met het mandaat..."2/

Toen men bij hem informeerde over de positie van het joods Agentschap aangaande de verdeling van Palestina, wou Ben Gourion zich niet verbinden:

"...wij behouden de houding die we verleden jaar aangenomen hebben, te weten dat we bereid zijn het probleem te onderzoeken van een joodse staat in een aangepaste zone van Palestina en dat we een recht hebben over Palestina in zijn geheel. We zouden bereid zijn het aanbod te onderzoeken van een joodse staat in een aangepaste zone van Palestina."3/

Toen hem werd gevraagd wat er zou gebeuren indien een beslissing van de organisatie der Verenigde Naties ten voordele van de zionistische doelstellingen hevig protest zou ontketenen vanwege de Palestijnse Arabieren, antwoordde hij "...dan zullen we ons wel alleen kunnen verdedigen" 4/.

M. Weizmann, die het woord nam in eigen naam, toonde zich gunstiger gezind tegenover een verdeling:

"...Ik ben persoonlijk, na eliminatie, tot deze conclusie gekomen, dat de verdeling de beste oplossing vormt. Ik weet dat men het heeft over een binationale staat; over een soort federatieve oplossing; ...ik denk niet dat deze plannen dezelfde voordelen vertonen als de verdeling die definitief, absoluut en duurzaam is. Elke oplossing welke een zekere graad van onzekerheid inhoudt, brengt het risico met zich mee nieuwe twisten te veroorzaken. De joden zullen proberen iets beters te verkrijgen. De Arabieren zullen pogen terug te nemen wat we hebben. Ik leid er dus uit af vande verdeling een soort Salomon's oordeel uitmaakt, en dat dit in de huidige omstandigheden wellicht beter is..." 5/

Zoals men het kon verwachten verwierp de Britse regering de aantijgingen door de zionisten tegen hem geuit:

"...Het algemeen thema van de verklaringen van M. Ben Gourion bestaat in een aanval tegen Groot-Brittannië die hij ervan beschuldigt te hebben gefaald aan haar internationale verplichtingen. M. Ben Gourion verklaart (op bladzijde 61 van zijn getuigenis) dat de administratie van Palestina en deze van Londen vanaf het begin een tendentieuze houding hebben aangenomen tegenover het mandaat en dat zij alles gedaan hebben wat in hun macht was om de normale uitoefening van dat mandaat tegen te werken. In deze omstandigheden moet men eenvoudigweg herbevestigen dat de nationale haard nooit had kunnen opgericht worden zonder de rechtstreekse bijstand en de steun die hem werd toegekend door Groot-Brittannië, die in deze inspanning

haar staatsmiddelen gespendeerd heeft en het leven van Britse onderdanen heeft opgeofferd. Elke objectieve waarnemer zal oordelen dat de joden op zijn minst een grove vergissing begaan door deze bijdrage te negeren, door de waarheid te verbergen en door niet te willen erkennen dat er nooit enige reden geweest is om de meest overdreven verzoeken van de joden in te willigen, ondanks de gewelddadige tegenstand die door de inwoners van het land werd geboden." 6/

De Palestijns-Arabische stelling

Na de zionistische positie alsmede deze van de Britse regering te hebben aanhoord, drong de UNSCOP met klem aan opdat de Palestijnse en Arabische woordvoerders hun stelling naar voren zouden brengen. Het Hoog Arabisch Comité voor Palestina herhaalde zijn weigering om voor de UNSCOP te verschijnen, met er aan toe te voegen dat het het Palestijns dossier aan de Algemene Vergadering zou voorleggen. Alle landen van de Arabische liga aanvaardden om in Libanon met de UNSCOP te vergaderen, met Transjordanië als enige uitzondering, die slechts raadplegingen met de UNSCOP aanvaardde in Amman.

De voornaamste argumenten aangehaald bij de voorstelling van de Arabische stelling kunnen als volgt worden samengevat:

"...de kwestie van de stichting van een joodse staat kan pas worden onderzocht indien men terzelfdertijd aandacht heeft voor twee andere samenhangende problemen, zijnde de kwestie van de inwijking en deze van de subsidies toegekend door het buitenland. Een joodse staat zou vanzelfsprekend de inwijking in Palestina in eigen handen hebben. Hij zou kunnen beslissen om geen enkele beperkingen te stellen en het economische argument, te weten dat het onmogelijk is om een groot aantal mensen te doen leven op zeer kleine grondgebied, zou waardeloos worden indien de joodse staat nog steeds op financiële hulp vanuit het buitenland zou kunnen rekenen. Aldus zou de joodse staat, indien deze zijn deuren wijd open stelt aan de inwijking en indien hem een financiële hulp vanuit het buitenland wordt verleend, een zeer dicht bevolkte staat worden. Van dan af loopt men het risico dat zijn bevolking niet één miljoen maar tot twee, drie of vier zou oplopen, gezien deze voor zijn overleving niet zou afhangen van zijn economie of van zijn eigen produktie. Vanaf het ogenblik dat de bevolking een zekere numerieke drempel zal overschreiden, zal deze staat niet langer een schuiloord vormen, waar joden veiligheid kunnen vinden, maar zal het een bruggehoofd worden tegen de Arabische wereld. Dit is hetgeen we absoluut willen vermijden.

...het zijn geen vreemdelingen die over de bestemming van Palestina mogen beslissen. Dit zou tegen het Handvest ingaan. De bestemming van Palestina zal onderworpen worden aan de beslissing van het volk van Palestina. Het is het volk van Palestina dat over zijn eigen bestemming moet beslissen...

...Het zionisme heeft geen enkele wettelijke vordering in te brengen wat betreft Palestina. In de toepassing van hun programma hebben de zionisten uitsluitend gerekend op de steun van een bewind, ingesteld door een vreemde mogendheid en ingegeven door willekeur en onrecht. Hun gezag was het gezag van de repressie..." 7/

De vertegenwoordiger van Egypte uitte zijn bijzondere bezorgdheid:

"...De Egyptische regering overweegt zeker met een aanzienlijke bezorgdheid de vestiging van joodse kolonies in de nabijheid van de Egyptische grens. Dit zou slechts de aanduiding vormen van een eerste stap naar de vervulling van de joodse ambities met betrekking tot de Sinaï, waarvan reeds melding werd gemaakt in verschillende verklaringen, en de Egyptische regering heeft zeker schikkingen getroffen tegen dat gevaar dat steeds dichterbij de Egyptische gebieden nadert..." 8/

Een afvaardiging van de UNSCOP begaf zich naar Amman en kon tot de bevinding komen dat Transjordië de Arabische positie omtrent de Palestijnse kwestie volledig onderschreef.

Het bezoek van de UNSCOP in Europa

Vanuit Palestina begaf de UNSCOP zich naar Genève. Van daar uit werd er een subcommissie gestuurd om de toestand te onderzoeken in de vluchtelingenkampen van Duitsland en Oostenrijk. In haar rapport, duidde ze het volgende aan:

"De subcommissie heeft een onderzoek gedaan naar andere mogelijkheden dan de herplaatsing, zijnde de repatriëring of de opslorping door de Duitse of Oostenrijkse gemeenschappen. Het meerendeel van de ondervraagde personen, waarvan velen teruggekeerd waren naar hun vroegere verblijfplaatsen in een poging om verwanten of goederen terug te vinden, weigerden de repatriëring. De redenen die ze daarvoor opgegeven hebben waren vooreerst gegrond op de angst om het antisemitisme te zien aangroen...Het antisemitisme is er sterk aanwezig, voornamelijk tegenover de joden die zich nu in de verzamelcentra bevinden.

De vraag die zich stelt is te weten of de vastberadenheid om naar Palestina uit te wijken aanzienlijk zou verminderen in het geval er ernstige vooruitzichten zouden geboden worden om zich in andere landen te vestigen. De overgrote meerderheid van de ondervraagde personen hebben verklaard dat zij niet van plan waren zich te vestigen in een ander land dan Palestina en dat ze nog liever of onbeperkt wachtten op de mogelijkheid om naar Palestina te gaan, of zouden pogen er zich clandestien te begeven...

In feite is het mogelijk dat de geest die in de centra heerst te wijten is aan een speciale samenwerking van factoren die de ene op de andere inspelen. De propaganda speelt ongetwijfeld een zekere rol, alsook de zelfovertuiging...Wat de propaganda betreft, vormen de affiches en de drukwerken die we in meerdere centra gezien hebben een zeker bewijs. Er is namelijk in één van de centra een affiche waarop vermeld staat: Palestina, joodse staat voor het joodse volk; een ander affiche toonde de joden van Oost-Europa op weg naar een Palestina dat veel uitgestrekter

is dan dat ze op vandaag is..." 9/

In een afzonderlijke nota verduidelijkte de UNSCOP :

"...Mr. Sommerfelt, van de voorbereidende Commissie voor de Internationale Vluchtelingenorganisatie, heeft voor ons toegegeven dat het joods Agentschap een aanzienlijke propaganda voerde, rechtstreeks of onrechtstreeks, in de kampen voor verplaatste personen, teneinde de joden er toe te brengen naar Palestina uit te wijken. Hij merkte echter op dat diegene die in deze kampen verblijven, over het algemeen aanvaardden om zich naar andere plaatsen dan Palestina te begeven, indien men hen de middelen toe geeft..." 10/

De UNSCOP beëindigde in augustus 1947 zijn onderzoek dat drie maanden geduurd had en vatte in zijn rapport de joodse en Arabische stellingen als volgt samen:

"De joodse stelling

De joodse stelling welke we hier onderzoeken is voornamelijk deze van het joods agentschap dat krachtens het Mandaat over een speciaal statuut geniet voor de verdediging van de joodse belangen in Palestina.

De joodse stelling oogt op de stichting van een joodse staat in Palestina, en op de inwijking in Palestina voor en na de stichting van de joodse staat, onder enig voorbehoud van de beperkingen opgelegd door de economische opslorplingsmogelijkheden van deze staat. In de joodse stelling zijn de kwestie van de joodse staat en deze van een onbeperkte inwijking eng verbonden. Enerzijds is een joodse staat noodzakelijk om een vluchtoord te verschaffen aan de joodse inwijkelingen die vanuit de kampen voor verplaatste personen of vanuit andere plaatsen in Europa, Noord-Afrika, het Nabije Oosten waar hun toestand voor het ogenblik moeilijk is, met klen aandringen om naar Palestina te kunnen uitwijken. Anderzijds heeft de joodse staat een dringende nood aan joodse inwijkelingen om de sterke numerieke meerderheid die de Arabieren tegenwoordig op de joden in Palestina hebben, te veranderen. De joodse stelling aanvaardt openlijk de moeilijkheid welke de stichting van een joodse staat op de geheel grondgebied van Palestina op vandaag zou meebrengen waar de joden in feite een minderheid zouden uitmaken, waar ze op zijn best in een deel van Palestina in het begin een lichte numerieke meerderheid zouden genieten. Dit is de reden waarom de joodse stelling, zowel om politieke als om humanitaire redenen veel nadruk legt op het recht van de joden om in Palestina te kunnen inwijken. Ze legt in het bijzonder de nadruk op het recht van de joden om 'terug te keren' in Palestina..." 11/

Wat de Arabische stelling betreft, werd deze als volgt verwoord:

"De Arabische stelling

De Arabische stelling vraagt de onmiddellijke stichting van een Arabische onafhankelijke Palestijnse staat, ten westen van de Jordaan...

Ze bevestigen het 'natuurlijk' recht dat de Arabische meerderheid bezit om het onomstreden bezit te behouden van een land dat het zijne is sinds vele eeuwen. Deze stelling van het natuurlijk recht steunt zich op het argument dat de Arabische band met Palestina op een ononderbroken wijze bestaat sinds het begin van het historisch tijdperk.

De Arabieren eisen eveneens 'verworven' rechten op, gegrond op de officiële beloften aan het Arabisch volk, gedaan tijdens de eerste wereldoorlog...

Vanuit Arabisch oogpunt, vormen deze collectieve verbintenissen de formele erkenning van de Arabische politieke rechten in Palestina, die Groot-Brittannië gehouden zou worden, krachtens haar contractuele verbintenissen, te aanvaarden en toe te passen -hetgeen ze tot nu toe niet gedaan heeft...

De Arabieren hebben steeds hardnekkig volgehouden dat het Mandaatover Palestina, dat in zijn tekst de Balfour verklaring heeft opgenomen, onwettig is en de Arabische staten hebben geweigerd het te erkennen..." 12/

De UNSCOP is echter niet in staat geweest om overeen te komen aangaande de aanbevelingen. De meerderheid van haar leden (Canada, Guatemala, Nederland, Peru, Tsjechoslovakije, Uruguay en Zweden) beveelden aan om Palestina in twee staten te verdelen die politiek gescheiden en onafhankelijk zouden zijn, doch die een gemeenschappelijk economisch beheer zouden hebben. Jeru alem zou een internationale stad zijn. De minderheid van de leden (India, Iran, Yougoslavië) stelden de stichting voor van een onafhankelijk Palestina onder de vorm van een federale staat, met Jerusalem als hoofdstad. (Australië steunde geen van beide voorstellen.)

De enige punten waarover de leden het eensgezind waren, waren het einde van mandaat, het principe van de onafhankelijkheid en een verantwoordelijkheid van de organisatie van de Verenigde Naties. De Commissie beveelde immers aan:

"Dat het Mandaat over Palestina een einde zou nemen op een datum die zo dicht mogelijk in de toekomst ligt...

Dat de onafhankelijkheid zou toegekend worden aan Palestina op een datum die zo dicht mogelijk in de toekomst ligt...

Dat, tijdens de overgangperiode, de overheid belast met de administratie van Palestina en met haar onafhankelijkheid verantwoordelijk zou zijn voor de Verenigde Naties...

Dat de Algemeen Vergadering zonder verwijl een internationaal akkoord zou uitvaardigen en in praktijk brengen ten einde in uiterste spoed het probleem van de behoeftige Europese joden waarvan ongeveer 250 000 zich in verzamelkampen bevinden, teneinde hun moeilijke toestand en de ernst van het Palestijns probleem te verlichten..." 13/

De argumenten voorgesteld ten voordele van het verdelingsplan met economische unie, voorgesteld door de meerderheid waren de volgende:

"Het basisprincipe waarop het voorstel tot verdeling rust is het volgende: de rechten die de Arabieren en joden over Palestina inroepen zijn de ene en de andere geldig, doch onverzoenbaar, en tussen al de voorgestelde oplossingen, zal de verdeling de meest realistische en meest praktische regeling toelaten; deze stelt de oplossing voor welke de meest geëigende grondslag kan vormen om gedeeltelijk tegemoet te komen aan de vorderingen en nationale verzuchtingen van beide partijen...

Het fundamenteel konflikt in Palestina bestaat in een botsing tussen twee intense nationalismen. Onafhankelijk van de historische oorsprong van het konflikt, de goede of de slechte grondslag van de beloften en tegenbeloften en van de internationale tussenkomst te wijten aan het mandaat, zijn er op vandaag in Palestina zo'n 650 000 joden en 1 200 000 Arabieren met verschillende levenswijzen en voor het ogenblik verdeeld door politieke belangen die een volledige en effectieve politieke samenwerking tussen hen bemoeilijkt, weze zij spontaan of veroorzaakt door grondwettelijke beschikkingen.

De verdeling kent aan de oplossing van het vraagstuk een definitief karakter toe, hetgeen één der meest noodzakelijke voorwaarden ervan is. Elke andere voorgestelde oplossing zou de beide partijen ertoe brengen gedurig drukking uit te oefenen teneinde veranderingen in hun voordeel te verkrijgen. Het feit van de toekenning van de onafhankelijkheid aan de twee staten zou aan zulke inspanningen elke reden van bestaan ontnemen.

De verdeling rust op een realistische beoordeling van de werkelijke betrekkingen tussen joden en Arabieren in Palestina. Een volledige politieke samenwerking zou onontbeerlijk zijn opdat een enige staat, zoals vooropgesteld door het voorstel tot federale staat, behalve in het geval van voorstellen die ronduit voorzien in een staat die beheerd zou worden ofwel door Arabieren, ofwel door joden.

De verdeling is het enig middel om Arabieren en joden te verplichten zelf hun politiek en hun economie te leiden, hetgeen waarschijnlijk een nieuwe en belangrijke factor zal aanbrengen -door hen voor hun verantwoordelijkheden te plaatsen en door hen de volledige gevolgen van hun eigen handelingen te laten ondergaan- die de politieke toestand zal verbeteren. Deze factor zou ontbreken in de voorgestelde oplossing van een federale staat.

De joodse inwijking vormt vandaag het belangrijkste probleem van Palestina en het is deze factor, meer dan welk andere die de onmisbare samenwerking tussen de Arabische en de joodse gemeenschappen in een enige staat voornamelijk belet. De stichting van een joodse staat, overeenkomstig het voorstel van verdeling, is de enige hoop om dat probleem uit het strijd-toneel te verwijderen.

"Het is geweten dat de Arabieren sterk gekant zijn tegen de verdeling, maar de Commissie is van oordeel dat deze oppositie verminderd zal worden door een oplossing die op definitieve wijze de grenzen van het grondgebied dat aan de joden wordt toegekend zou vastleggen en die een impliciete beperking van de inwijking zou inhouden. Het feit dat deze oplossing bekrachtigd zou worden door de organisatie der Verenigde Naties kent haar een definitief karakter toe, hetgeen de vrees van de Arabieren betreffende de toekomstige expansie van de joodse staat zou moeten teniet doen..."¹⁴,

De argumenten voorgesteld door de minderheid aan voorstanders van een aanbeveling ten voordele van een onafhankelijke federale staat waren de volgende:

"Het is ontegensprekelijk zo dat geen enkele oplossing aan het Palestijns probleem beschouwd kan worden als een oplossing aan het joods probleem in het algemeen.

Het wordt erkend dat Palestina het gemeenschappelijk vaderland is van de Arabieren en de autochtone joden, dat deze twee volkeren historische banden hebben met dat land en dat zij een levensbelangrijke rol spelen in zijn economisch en cultureel leven.

Het komt er dus op aan om tot een dynamische oplossing te komen die gelijke rechten aan joden en Arabieren zou toekennen in een land dat hen gemeenschappelijk zal zijn en dat de economische eenheid behoudt welk onontbeerlijk is aan het leven en de ontwikkeling van het land.

De overtuiging die de auteur van dat project bezielt is dat het voorstel komend van de andere leden van de Commissie en ogend op een kunstmatige stichting van een economische en sociale unie, nadat de politieke en geografische eenheid van het land door de verdeling gebroken werd, onverwezenlijkbaar en ontoepasbaar is en geen aanleiding kan geven tot twee leefbare staten.

De internationale gemeenschap zou een tragische vergissing begaan door al zijn inspanningen niet in deze richting te spannen. Het feit zelf dat de Verenigde Naties zich zouden uitspreken voor de instandhouding van Palestina zou er grotendeels toe bijdragen de samenwerking tussen beide volkeren aan te moedigen en een atmosfeer te scheppen ten voordele van de ontwikkeling van een geest van samenwerking. We zijn er van bewust dat het moreel en politiek aanzien van de Verenigde Naties dienaangaande ernstig op het spel staan...

Hoewel het probleem van de joodse inwijking eng verbonden is met de Palestijnse kwestie, kan men niet beschouwen dat Palestina het joods probleem op wereldvlak kan oplossen. Twee factoren verzetten er zich duidelijk tegen: het tekort aan ruimte en beschikbare bestaansmiddelen en de hevige en hardnekkige vijandelijkheden van de Arabieren die de meerderheid in dat land uitmaken.

Voor deze redenen is het onmogelijk om de joden het recht op een onbeperkte inwijking in Palestina te erkennen, welke ook de periode zou zijn waarover deze zich zou spreiden. Men zou dus

niet kunnen voor ogen hebben dat het aantal joden die op vandaag in Palestina leven, dankzij een massale vrije inwijking zou kunnen aangroeien tot zij er de meerderheid zouden uitmaken..."15/

Deze twee plannen werden voorgelegd aan de Algemene Vergadering in september 1947.

De UNSCOP en de gebeurtenissen in Palestina

Tijdens de vijf weken die ze in Palestina doorbracht, beperkte de UNSCOP haar activiteiten niet tot officiële zittingen. Bijna onmiddellijk na haar aankomst in Jerusalem, heeft de UNSCOP zich moeten inlaten met een netelige zaak: de terdoodveroordeling van drie leden van de Irgun wegens terroristische activiteiten wachtte op de bevestiging van de Hoge Commissaris. Een leider van de Irgun, M. Menahem Begin, had verklaard dat indien die veroordeelden terechtgesteld werden, de Irgun, bij wijze van vergelding de twee Britse serganten die ze gevangen genomen had, zou ter dood brengen. De UNSCOP ontving een petitie van familieleden van de veroordeelden, met de vraag in hun voordeel tussen te komen. Deze kwestie, die aan de UNSCOP een bevoegdheidsprobleem stelde, werd met gesloten deuren behandeld. Na afloop van de debatten, nam de UNSCOP een resolutie aan waarbij ze haar vrees uitte omtrent de mogelijke onwenselijke weerklank welke de rechtstelling van de drie veroordeelden zou kunnen hebben op de volbrenging van haar taak. Ze maakte de brief over aan de Secretaris Generaal van de Verenigde Naties en informeerde de families dat zou overgemaakt worden aan de mandataire Macht 16/. De Britse regering antwoordde dat de zaak:

"...geschorst was. Indien de veroordelingen bevestigd worden door de generaal opperbevelhebber, zou de Hoge Commissaris voor Palestina indien hij het wenselijk acht, het genaderecht kunnen uitoefenen dat hem overgedragen is door Hare Majesteit. De regering van Hare Majesteit heeft als voortdurend gebruik om niet tussen te komen in de uitoefening van dat recht van de Hoge Commissaris..."17

Kort nadat de UNSCOP Palestina had verlaten, werden de drie terdoodveroordeelden terechtgesteld en de twee Britse Serganten werden als vergelding ter dood gebracht, hetgeen geweldgolven van een toegenomen intensiteit ontketende.

Andere incidenten grepen plaats ten gevolge van de onwettige inwijking die toen een hoogtepunt kende. De UNSCOP onderging een aanzienlijke druk vanwege het joods Agentschap dat haar vroeg de internerings kampen op Cyprus te bezoeken waar de clandestiene inwijkelingen die aangehouden werden, opgesloten waren, maar ze besloot geen bezoek te zullen brengen 18/. Tijdens één van deze incidenten werd het schip Exodus 1947 die 4 500 clandestine vluchtelingen vervoerde onderschept door Britse vaartuigen en onder geleide in de haven van Haifa gebracht, waar de overscheping van de passagiers moest plaats hebben. Dit gaf aanleiding tot gewelddaden welke de leden van de UNSCOP bijwoonden in hun rapport optekenden:

"...Het is ongetwijfeld zo dat de toepassing van de bedingen van het Witboek van 1939, hoewel verzacht sinds december 1945 door de toekenning van 1 500 toelatingen tot inwijking per maand aan de joden, in de hele joodse gemeenschap een diep wantrouwen

en een hevige wraakgevoel tegen de mandataire Macht. Die gevoelens manifesteren zich met de meeste hevigheid wanneer de administratie zich inspannt om de ontschepping van onwettelijke inwijkelingen te beletten. Tijdens haar verblijf in Palestina heeft de Commissie sommige van haar leden kunnen horen de incidenten beschrijven waarvan ze getuig werden in Haifa, toen de Exodus 1947, geladen met inwijkelingen in deze haven onder geleide werd gebracht. In deze incident, zoals in anderen van dezelfde aard, heeft de Commissie bemerkt, enerzijds de hardnekkigheid van de onwettelijke immigratiepogingen, ondanks de ernstige preventieve maatregelen van de administratie, en anderzijds de omvang van de steun die deze pogingen van de joodse bevolking in Palestina en in het buitenland geniet. De onophoudelijke strijd teneinde nieuwe joden in Palestina binnen te laten buiten de quota vastgesteld door de administratie, geeft een gedachte van de kloof die zich gevormd heeft tussen het joods Agentschap en de joodse gemeenschap enerzijds, en de administratie anderzijds. De huidige spanning laat het joods Agentschap geensinds toe om 'aanbevelingen te geven aan de administratie van Palestina en ermee samen te werken', in de kwesties die de joodse gemeenschap aanbelangen, zoals het Mandaat voorzag..."19/

De toestand in Palestina in 1947

De UNSCOP beschreef als volgt de toestand die overweegde in Palestina tijdens haar verblijf:

"De huidige toestand

Er heerst op vandaag een grote spanning in Palestina. Het land is vanuit verscheidene standpunten onderworpen aan een semi-militair regime. In de straten van Jerusalem en op andere belangrijke punten zijn prikkeldraadversperringen, straatversperringen, posten met machinegeweren en voortdurende patrouilles van pantservoertuigen gemene zaak geworden. In weinig betrouwbare streken leven de ambtenaren van de administratie en de manschappen binnen veiligheidszones onder scherp toezicht, en leven in versterkte en streng bewaakte gebouwen. De bewegingsvrijheid kan op elk ogenblik aanzienlijk beperkt worden; de avondklok en de krijgswet zijn een veel voorkomend verschijnsel geworden. Voor hernieuwde terroristische aanvallen, streeft de regering van Palestina er vooral naar om in stand te houden wat zij beschouwt als essentiële omstandigheden van openbare veiligheid. Er werd meer en meer beroep gedaan op de buitengewone veiligheidsmaatregelen, voorzien door de Denfense Emergency Regulations. Volgens deze bepalingen mag elke persoon voor onbeperkte tijd gevangen genomen worden of onder toezicht van de politie geplaatst worden tijdens een jaar op bevel van de commandant van een militaire zone, en kan gedeporteerd of uitgezonden worden op bevel van de Hoge Commissaris. Wanneer er redenen zijn te geloven dat 'de hechtenis of de deportatie gerechtvaardigd zijn' kan ieder persoon zonder mandaat aangehouden worden door een lid van het Britse leger en van de politie en gedetineerd voor ten hoogste één week in afwachting dat de militaire commandant over zijn lot beschikt. De beschikkingen met betrekking tot de militaire rechtbanken beletten elk beroep op vonnissen of beslissingen van een militaire rechtbank of om deze in vraag te stellen. Vele aanhoudingen werden verricht krachtens deze beschikkingen en op datum van 12 juli 1947 beliep het aantal personen als veiligheidsmaatregel opgesloten, 820

waarvan 291 in Kenya krachtens de Kenya Control of Detained Persons Ordinance, 1947. Op uitzondering van 4 Arabieren, waren alle gedetineerden joden. Er waren meer dan 17 873 inwijkelingen opgesloten.

De administratie heeft haar standpunt aangaande het behoud van de openbare veiligheid als volgt uiteengezet:

Het Britse Commonwealth erkent aan geen enkele gemeenschap het recht om geweld te gebruiken voor politieke doelstellingen. Sinds het begin van het jaar 1945, hebben de joden impliciet dat recht opgeëisd, en door een campagne van wederrechtelijkheid, misdaden en sabotage de stelling gesteund volgens dewelke, welke belangen er ook in het geding zijn, niets in de weg mag staan van de stichting van een joodse staat, noch aan de vrije inwijking van joden in Palestina. Het is waar dat vele joden op vandaag geen poging doen om de misdaden begaan in naam van deze politieke verzuchtingen te verrechtvaardigen. Ze erkennen dat zo'n wijze van handelen schade berokkent aan hun faam bij de rechtbank van de wereldlijke opinie. Niettemin blijft de joodse gemeenschap van Palestina openlijk weigeren om de administratie het terrorisme te helpen afschaffen met het voorwendsel dat de politiek van de Administratie tegen de joodse belangen ingaat. Deze houding heeft een duidelijk gevolg gehad: dat de joodse leiders het betreuren of niet, ze heeft de dissidenten aangemoedigd en hen de weg vrij gelaten voor hun acties..." 20/

Het rapport van de UNSCOP hield eveneens een beschrijving in omtrent de vooruitgang geboekt door de zionistische beweging in de verzevenlijking van haar objectief om een joodse staat te stichten in Palestina:

"Ontwikkeling van de nationale haard

In 1937 vatten de leden van de Koninklijke Commissie voor Palestina aldus hun indrukken samen: 'twaalf jaren geleden was de nationale haard een experiment, op vandaag is het een bloeiende onderneming.' Tijdens de tien jaren die gevolgd hebben op de verschijning van dat rapport, is de bevolking van Palestina overgegaan van 400 000 naar ongeveer 625 000. De 203 landbouwcolonies die ongeveer 97 000 joden samenbrachten zijn 300 colonies en kleine steden geworden die ongeveer 140 000 inwoners samenbrengen. De grote steden van de Yishouw (joodse gemeenschap van Palestina) hebben eveneens veel aan belangrijkheid en aantrekkingskracht gewonnen...

In de praktijk maken alle joden vanaf een leeftijd van minstens 18 jaar en levend in Palestina sinds minstens drie jaren, van rechtswege deel uit van de joodse gemeenschap. Alle volwassenen, leden van de gemeenschap, minstens 20 jaar oud, nemen deel aan de verkiezingen van de Vergadering, waaruit de leden van de Vaad Leumi (Nationale Raad) gekozen worden. De Vaad Leumi onderhoudt bijna uitsluitend met zijn eigen middelen en de fiscale opbrengsten die hem toekomen, in samenwerking met andere joodse organisaties, het joodse schoolsysteem en een netwerk van sociale en sanitaire diensten...

Het joods Agentschap bekleed een bijzondere plaats in het leven van de joodse gemeenschap, zowel door zijn statuut, vastgesteld

bij artikel 4 van het Mandaat, als door de functie te vervullen van organisatie ter vertegenwoordiging van de joden uit de gehele wereld. Onderverdeeld in Palestina in een twintigtal diensten, die over het algemeen overeenstemmen met de staatsministeries van een onafhankelijke land, bekommert het agentschap zich met alle aspecten van het joodse economisch en sociaal leven in Palestina en speelt een beslissende rol in de belangrijke economische en politieke kwesties, meer bepaald wat betreft de inwijking en de ontwikkeling van de landbouw.

De Yishouw is dus een eng verbonden gemeenschap voorzien van een zeer vooruitstrevende organisatie die, dankzij de inspanningen van al haar leden, een nationale leven geschapen heeft dat genoeg afgescheiden is om de titel van 'Staat in de Staat' te verdienen welke ze toegekend kreeg van de Koninklijke Commissie..." 21/

IV. DE COMMISSIE AD HOC BELAST MET DE PALESTIJNSE KWESTIE

Toen de tweede zitting van de Algemene Vergadering samenkwam in september 1947, vormde ze een Commissie ad hoc belast met de Palestijnse kwestie, waarbij ze in haar gewone zitting de andere punten van haar dagorde onderzocht.

De essentiële punten van de plannen voorgesteld door de UNSCOP (meerderheids- en minderheidsplan) waren de volgende:

Het voorstel van de meerderheid: Verdeling met economische unie

"Verdeling en onafhankelijkheid - Na een overgangsperiode van twee jaren, berekend vanaf de eerste september 1947, zal Palestina, binnen de perken van haar huidige grenzen, een onafhankelijke Arabische staat, een onafhankelijke joodse staat, en de stad Jerusalem behelsen... De onafhankelijkheid zal pas toegekend worden aan elke staat, op zijn aanvraag, wanneer hij een grondwet zal aangenomen hebben..., een verklaring zal gericht hebben aan de organisatie van de Verenigde Naties welke bepaalde waarborgen inhoudt en een verdrag zal gesloten hebben welk de economische unie van Palestina scheidt en een systeem van samenwerking tussen de twee staten en de stad Jerusalem opricht.

Nationaliteit - Wanneer de onafhankelijkheid uitgeroepen zal worden, zullen de Palestijnse burgers, alsmede de Arabieren en joden die, ofschoon ze de Palestijnse nationaliteit niet bezitten, in Palestina verblijven, staatsburger worden van de staat waarin ze verblijven...

Economische unie - De twee staten zullen een verdrag afsluiten en tekenen... Het verdrag zal onmiddellijk uitvoerende kracht hebben, en zonder dat er een ratificatie zal nodig zijn. Het zal beschikkingen bevatten welke de vestiging van een Palestijnse economische unie voorzien...

Bevolking - De cijfers die bij benadering de verdeling aanwijzen van de inwoners van beide staten, zoals men er de stichting van voorstelt, zijn de volgende:

	Joden	Arabieren en anderen	Totaal
Joodse staat	498 000	407 000	905 000
Arabische staat	10 000	725 000	735 000
Stad Jerusalem	100 000	105 000	205 000

Daarbij zullen er zich nog in de joodse staat ongeveer 90 000 Bedoeinen (Arabisch) bevinden...

(Jerusalem) - De stad Jerusalem zal onder een bewind van internationale voogdij staan; een voogdijakkoord zal de Verenigde Naties aanduiden als Gezag belast met de administratie..." 1/

Het voorstel van de minderheid: een federale staat van Palestina

"De onafhankelijke staat Palestina - De volkeren van Palestina hebben gegronde redenen om de erkenning van hun recht op onafhankelijkheid te vragen; er zal een onafhankelijke federale staat Palestina gesticht worden, op het einde van een overgangperiode welke de drie jaren niet zal overschreiden...

De onafhankelijke federale staat Palestina zal een Arabische staat en een joodse staat inhouden...

Tijdens de overgangperiode zal de bevolking van Palestina een grondwetgevende vergadering verkiezen die de grondwet van de onafhankelijke federale staat Palestina zal opstellen...

De onafhankelijkheid van de federale staat Palestina zal door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties uitgeroepen worden van zodra het Gezag belast met de administratie van het grondgebied haar de verzekering zal gegeven hebben dat de grondwetgevende vergadering, bedoeld in vorig paragraaf, een grondwet zal aangenomen hebben...

Er zal een enige Palestijnse nationaliteit bestaan die aan Arabieren, joden en anderen zal toegekend worden.

Jerusalem - Jerusalem zal de hoofdstad zijn van de onafhankelijke federale staat Palestina en zal samengesteld zijn, ten behoeve van het plaatselijk bestuur, uit twee onderscheiden gemeenten, waarvan de ene de Arabische wijken van de stad zal omvatten, daarin begrepen het gedeelte van de stad zich binnen de muren bevindt, de zones met joodse meerderheid.

De joodse inwijking in Palestina

Het probleem van de joodse inwijking in Palestina zal op de volgende wijze behandeld worden:

a) Gedurende drie jaren, te rekenen vanaf het begin van de overgangperiode voorzien in de vooropgestelde oplossing, en zelfs indien deze periode korter zou moeten zijn, zal de joodse inwijking toegelaten worden binnen de grenzen van de joodse staat die deel zal uitmaken van de voorgestelde onafhankelijke federale staat Palestina. Deze inwijking zal het opslorplingsvermogen van bedoelde staat niet mogen overschreiden, in acht genomen de rechten van de huidige bevolking en van de schatting van haar normale stijgingspercentage. Het Gezag, door de Verenigde Naties belast met de toezicht op deze overgangsmatregelen zal waken op de nauwgezette inachtneming van deze principes.

b) Om de objectieve schatting van het opslorplingsvermogen van de joodse staat binnen de onafhankelijke staat Palestina mogelijk te maken, zal er een internationale commissie opgericht worden, samengesteld uit drie vertegenwoordigers, aangesteld door de Arabieren uit Palestina, drie vertegenwoordigers aangesteld door de joden uit Palestina, en drie vertegenwoordigers door het gepaste organisme binnen de Verenigde Naties." 2/

De voorzienbare reacties op de fundamenteel verschillende aan-

bevelingen die door de UNSCOP waren uitgebracht lieten zich kennen zelfs vooraleer de Algemene Vergadering samenkwam. Het politiek Comité van de Arabische liga verklaarde dat het hevig gekant was tegen het verdelingsplan. Het Hoog Arabisch Comité voor Palestina veroordeelde het plan als:

"Een te grote onrechtvaardigheid voor Palestina...een overduidelijke schending van de natuurlijke rechten van de Arabieren in hun eigen land...een echo van de zionistische invloed..." 3/

Het Hoog arabisch Comité die de samenwerking met de UNSCOP geweigerd had, besloot de Palestijnse stelling te verdedigen voor de Vergadering.

De zionistische Organisatie keurde de verdelingsresolutie goed, waarbij ze toch liet gelden dat de joodse staat een onvoldoende uitgestrekte grondgebied toebedeeld kreeg en bestempelde het minderheidsvoorstel van 'onaanvaardbaar' 4/. De zionisten bereidden zich eveneens voor op de Vergadering.

Palestina bevond zich eens te meer voor een historische beslissing betreffende haar toekomst, die de beslissing van de Verenigde Naties in herinnering bracht, waarbij zij een territorium onder mandaat werd. De vraag die zich toen stelde was nog fundamenteler -zou Palestina de onafhankelijkheid bereiken als een verenigde entiteit of enkel dankzij een verdeling. De debatten van de organisatie van de Verenigde Naties werden lang en intens. Hier zal het voldoen de argumenten samen te vatten zoals ze voorgesteld werden door de belanghebbende partijen. Zoals bij elke bespreking, werden de officieuze politieke akkoorden afgesloten achter de schermen, beslissend voor het eindresultaat.

Hoewel Groot-Brittannië haar voornemen duidelijk had laten kennen om het mandaat op te geven, haar positie als mandataire Macht gaf een bijzondere betekenis aan haar houding ten opzichte van de aanbevelingen van de UNSCOP. De vertegenwoordiger van het Verenigd Koninkrijk verklaarde dat zijn regering over het algemeen de principes die door de UNSCOP eenparig werden goedgekeurd, aanvaardde en zich zou schikken naar elke beslissing van de organisatie van de Verenigde Naties maar dat zij geen verantwoordelijkheid wou voor de toepassing ervan en dat zij in elk geval haar gewapende machten zou terugtrekken:

"Wat betreft...de verplaatste personen van joodse oorsprong, is het Verenigd Koninkrijk van oordeel dat het volledig probleem van de verplaatste personen, dat ze nu joods of niet-joods zijn, de verantwoordelijkheid van de internationale gemeenschap en een spoedige ingreep vereist..."

De regering van het Verenigd Koninkrijk is bereid om de verantwoordelijkheid op te nemen van de toepassing van elk plan waarover Arabieren en Joden een overeenkomst zouden bereikt hebben. Indien de Vergadering een politiek zou aanbevelen die niet aanvaardbaar zou zijn, noch voor joden, noch voor Arabieren, dan zou het Verenigd Koninkrijk de uitvoering ervan niet kunnen verzekeren. In dit geval zou men de toepassing van deze politiek aan enig ander Gezag moeten vragen." 5/

De vertegenwoordiger van het Hoog Arabisch Comité bracht volgende commentaren naar voren aangaande de voorstellen van de UNSCOP:

"De zaak van de Arabieren uit Palestina is gegrond op de principe van internationale justitie. Het is de zaak van een volk dat wenst te leven in het vreedzaam bezit van een land waar de Voorzienigheid en de geschiedenis hem geplaatst hebben. De Arabieren uit Palestina begrijpen niet waarom hun recht om te leven in vrijheid en vrede en om hun land te ontwikkelen volgens hun eigen tradities systematisch in vraag moet gesteld worden en voortdurend het voorwerp moet uitmaken van onderzoeken...

De zionisten voeren een agressieve campagne met als doel zich met geweld meester maken van een land dat hen erfrechtelijk niet toekomt. Er is dus van de ene kant wettige zelfverdediging en van de andere kant agressie. De bestaansreden van de organisatie der Verenigde Naties is bestand te verlenen aan de partij van de wettige zelfverdediging tegen dat van de agressie...

De strijd welke de Arabieren uit Palestina tegen het zionisme voeren heeft niets te maken met antisemitisme. De Arabische wereld is één van de zeldzame toevluchtsoorden geweest dat open stond voor de joden tot de Balfour-verklaring en de agressieve geest waarmee het de joodse gemeenschap heeft bezielde de sfeer van goed nabuurschap die er tot dan toe heerste, vergiftigd heeft...

Om dit probleem op te lossen moet men zich houden aan het Handvest van de Verenigde Naties krachtens dewelke de Arabieren van Palestina, die de meerderheid uitmaken, recht hebben op een vrije en onafhankelijke staat...

Wat betreft de wijze waarop de onafhankelijkheid in Palestina gevestigd zou worden en de vorm welke deze zou aannemen, is het Hoog Arabisch Comité van oordeel dat het aan de wettige bezitters van dat land toekomt om erover te beslissen. Eens men het recht op onafhankelijkheid van Palestina zal erkend hebben, zal de organisatie van de Verenigde Naties juridisch niet bevoegd zijn om de grondwettelijke structuur van Palestina te kiezen of op te leggen, daar dit zou neerkomen op een inmenging in de binnenlandse zaken van een onafhankelijk land." 6/

Het joods agentschap definieerde zijn positie als volgt:

"Hoewel het hoopt dat de naties erin zullen toestemmen verplaatste personen te ontvangen die wensen uit te wijken naar andere landen dan Palestina, oordeelt het joods Agentschap dat het onrechtvaardig zou zijn om aan diegenen die de joodse nationale haard willen vervoegen, het recht te weigeren er zich te begeven.

De aanbeveling... volgens dewelke een oplossing betreffende Palestina niet kan beschouwd worden als een oplossing voor het geheel joods probleem, is onbegrijpelijk... De totaliteit van het joods probleem is niets anders dan de eeuwige kwestie van de

joodse ontworteling waaraan slechts één oplossing kan gegeven worden. Deze die voorzien is door de Balfour-verklaring en door het Mandaat en die bestaat in de wedersamenstelling van een joods nationale haard in Palestina.

...het plan van de minderheid binnen de speciale Commissie die, onder de benaming 'staat' in feite slechts semi-autonome cantons of provincies voorziet, is onaanvaardbaar. Palestina zou een Arabische staat zijn met twee joodse enclaves. De joden, die voor altijd herleid zouden worden tot het statuut van een minderheid levend binnen een federale staat, zouden noch hun fiscale politiek, noch zelfs de immigratieproblemen kunnen regelen; dezen, zoals zovele andere materies, zouden toekomen aan de Arabische meerderheid..." 7/

Er volgde een lang algemeen debat, tijdens dewelke men opnieuw de hele geschiedenis van Palestina weergaf, men ontleedde de Balfour-verklaring uit, men bestudeerde het Mandaat en men pluisde op uitvoerige wijze de twee plannen van de UNSCOP. De opvattingen door bepaalde vertegenwoordigers uitgedrukt, worden hieronder samengevat:

Verenigd Koninkrijk

"...ondanks de opstanden en het terrorisme, werd het mogelijk een joods nationale haard te stichten; het biedt plaats aan een joodse gemeenschap die meer dan 600 000 zielen telt. De arabische bevolking is verdubbeld op sociaal en economisch gebied werd er vooruitgang geboekt tot ieders welzijn...

Men heeft voorgesteld dat het Verenigd Koninkrijk de volledige verantwoordelijkheid voor de administratie van Palestina zou dragen, alsook voor de zorg om de veranderingen voorgesteld door de organisatie van de Verenigde Naties, door te voeren, tijdens een onbepaalde overgangperiode, tot de onafhankelijkheid verwezenlijkt zou worden. Het zou onrechtvaardig zijn te vragen aan de regering van het Verenigd Koninkrijk alleen de volledige verantwoordelijkheid van de administratie te dragen tijdens de overgangperiode.

...de onwettelijke inwijking, die zich voltrokken heeft in Palestina onder het oogluikend toezien en met de bijstand van sommige regeringen...wekt passies op. Dezen die de verantwoordelijkheid voor de gevolgen van hun voorstellen niet dragen zouden niet lichtzinnig een verandering van het status quo moeten vragen..." 8/

Verenigde Staten

"...De afvaardiging van de Verenigde Staten onderschrijft de principes die aan de basis liggen van de aanbevelingen die eenparig werden aangenomen...en het plan van de meerderheid met betrekking tot de verdeling van het land en de inwijking. Niettemin zal er aan dit plan bepaalde amendementen en bepaalde verandering moeten aangebracht worden, teneinde een strengere toepassing te verzekeren van de principes die er de basis van uitmaken.

...door het probleem van de toekomstige regering van Palestina aan haar dagorde te brengen, heeft de Vergadering zich in geen geval verbonden om de administratie van Palestina waar te nemen gedurende de overgangperiode die de onafhankelijkheid zou voorafgaan. Voor het ogenblik is het de mandataire Macht die belast is met de administratie van Palestina. Ondertussen zou de Agemene Vergadering aan haar verbintenissen tekortschieten indien ze het probleem van de toepassing van haar aanbevelingen niet zorgvuldig zou bestuderen..." 9/

Sovjet Unie

"...De kern van de kwestie bestaat in het recht tot vrije beschikking van honderduizenden joden en Arabieren die in Palestina leven, het recht van de Arabieren zowel als van de joden van Palestina om vrij en in vrede te leven in een staat die de hunne is. Het past dat de smarten en de noden van dat joodse volk in overweging worden genomen, waaraan geen enkele West-Europees land in staat is geweest de noodzakelijke hulp te brengen toen het streed tegen de nazi's en hun aanhangers voor de verdediging van zijn rechten en van zijn bestaan.

Het joodse volk spant zich in voor de stichting van een eigen staat: het zou onrechtvaardig zijn hem dat recht te ontkennen. Het probleem is dringend en niemand mag er zich aan onttrekken door terug te gaan in lang vervlogen tijden.

Alle volkeren, het joodse volk zoals de anderen, hebben gegronde redenen te vragen dat hun lot niet zou afhangen van de clementie of de welwillendheid van deze of gene staat. De leden van de organisatie van de Verenigde Naties zouden het joodse volk kunnen helpen door te handelen in overeenstemming met de principes van het handvest, die willen dat men aan elk volk zijn recht op onafhankelijkheid en op beschikking over zijn lot, zou waarborgen..." 10/

Zoals hij het gedaan had voor de UNSCOP, verscheen M. Weizmann ten privaten titel. Hij verklaarde:

"...Het mandaat voorzag voor de joodse staat in veel uitgestrekter gebied, acht maal uitgestrekter dan deze die nu voorgesteld wordt, en het is niet gemakkelijk voor de joden om dat compromis te aanvaarden..."

Het gedachte om aan de joden het statuut te geven van een minderheid binnen een Arabische staat werd door alle commissies en alle onpartijdige rechtbanken verworpen...Het is burgers te worden van een Arabische staat dat de joden, zich steunend op de internationale beloften, zich in Palestina gevestigd hebben...

Er blijft dus maar één oplossing over, de verdeling van Palestina en de vestiging van een joodse staat zoals de meerderheidsplan het voorziet..." 11/

Sterke argumenten werden naar voren gebracht ten voordele van de Palestijnse stelling:

"De eerste plicht van de organisatie van de Verenigde Naties is de agressie te voorzien. Wat Palestina betreft, zij heeft juist deze zware schade moeten ondervinden tijdens de laatste dertig jaren, daar ze bezet werd door het Brits leger dat haar inwoners verplicht heeft een joodse inwijking te aanvaarden, die zo talrijk was dat ze dreigde de Arabieren in Palestina te herleiden tot een Politieke minderheid.

...Op het einde van de eerste wereldoorlog telde Palestina 93 t. 100 Arabieren en 7 t. 100 joden; in elk geval heeft deze vorm van verkapte agressie het deel van de joodse bevolking op 33 t. 100 gebracht.

Men heeft beweerd dat de vervolgingen waarvan de Europese joden het slachtoffer zijn geweest, hen een onbepaalde recht tot ingang in Palestina verschafte. Men heeft eveneens verklaard dat de joden zelf Palestina vurig wensten binnen te dringen en weigerden om zich te laten opsloppen door elk ander land... Men kan zich de vraag stellen of de wil van de vervolgte joden de beslissende factor zal uitmaken in de oplossing van dat probleem en of de immigratiewetten van de verschillende landen zullen moeten zwichten voor de wil van de verplaatste personen om in deze of gene land binnen te dringen. Bestaat er een ander land dat bereid is een onbepaalde inwijking toe staan om de zojuist vermelde redenen?

Men heeft gezegd dat de joden er niet zullen in toestemmen zich te laten behandelen als een politieke minderheid in Palestina. Neittemin, de weigering van een minderheid, in om het even welk land, om als dusdanig behandeld te worden, vormt geen geldige reden om deze in een meerderheid te veranderen en omgekeerd. Men zou kunnen beweren dat het juist daarom is dat men op het idee gekomen is van een verdeling; maar het volstaat de door de meerderheid voorgestelde oplossing te bestuderen om zich rekenschap te geven dat over meer dan de helft van het grondgebied de Arabieren zouden moeten herleid worden tot minderheid, teneinde de joodse bevolking toe te laten een staat te stichten met joods overwicht...

...(in) een brief van M. Magnes, Voorzitter van de Hebreeuwse universiteit van Jerusalem, gepubliceerd in de New York Times van 28 september 1947 en waarin het plan van de meerderheid onderworpen wordt aan hevige kritiek, verklaart M. Magnes dat de verdeling geen einde zou maken aan de terroristische activiteiten van de joodse groepen en dat, eens ze de verdeling door terreur verkregen, zouden deze groepen dezelfde middelen gebruiken om zodoende te verkrijgen dat de rest van het land eveneens aan de joden wordt toebedeeld..." 12/

Aan het einde van het algemeen debat, stelde de Voorzitter de samenstelling van twee subcommissies voor, belast met het opmaken van een rapport over de twee voorstellen die aanhangig waren bij de Commissie ad hoc en van een derde subcommissie, met een officieus karakter, die zich zou inspannen om de Arabische en zionistische posities te verzoenen. De vertegenwoordiger van Syrië stelde de samenstelling van een andere subcommissie voor die zou:

"...samengesteld worden uit juristen en belast zou worden met

onderzoeken of de Algemene Vergadering de bevoegdheid heeft om een beslissing te nemen en toe te passen, en die tevens het juridisch aspect van het kontrakt zou moeten bestuderen. Indien het rapport van deze subcommissie geen voldoening bracht, dan zou men de verwijzing van de hele zaak naar het Internationale Hof van Justitie overwegen..." 13/

De Voorzitter ontmoedigde dit voorstel in de mate dat het de werkzaamheden van de Commissie zou verlengd hebben en de Commissie ad hoc besloot dat de twee subcommissies op de volgende wijze zouden samengesteld worden:

Subcommissie nr. 1:

Canada, Guatemala, Hongarije, Polen, Sovjet Unie, Tsjechoslovakije, Venezuela, Verenigde Staten, Zuid-Afrika.

Subcommissie nr. 2:

Afghanistan, Colombia, Irak, Libanon, Pakistan, Saoedi Arabië, Syrië, Yemen.

De twee subcommissies vergaderden gedurende vier weken op het einde van 1947. De subcommissie nr. 1 bracht, na hevige besprekingen omtrent de datum van de onafhankelijkheid en de vorm en omvang van het controle van de organisatie van de Verenigde Naties tijdens de overgangsperiode, de belangrijke hierna vermelde veranderingen aan het plan van de meerderheid voorgesteld door de UNSCOP, teneinde het in overeenstemming te brengen met bepaalde beslissingen waarop het Verenigd Koninkrijk de nadruk had gezet:

a) De overgangsperiode die vooraf op twee jaren was vastgesteld, werd aanzienlijk verminderd. Het Verenigd Koninkrijk zou zich terugtrekken op 1 augustus 1948 en de Britse regering zou tot op deze datum Palestina blijven regeren, zonder de verantwoordelijkheid te dragen voor de toepassing van eender welke beslissing van de organisatie van de Verenigde Naties en door elke beslissing met betrekking tot de omvang van haar samenwerking met de organisatie van de Verenigde Naties in eigen handen te hebben. Een overgangsperiode van twee jaren zou volgen, tijdens dewelke Palestina bestuurd zou worden door een Commissie van de organisatie van de Verenigde Naties (samengesteld uit vijf leden) gekozen door de Algemene Vergadering en verantwoordelijk voor de Veiligheidsraad. De twee staten zouden de onafhankelijkheid verkrijgen op 1 oktober 1948.

b) De Arabische stad Jaffa, door de UNSCOP toegekend aan de joodse staat, zou een Arabische enclave vormen op het joods grondgebied en zou verbonden worden met de Arabische staat.

De kwestie van de zuiderse helft van Palestina -de Neguev- waarvan de totaliteit toegekend werd aan de joodse staat door het meerderheidsplan voorgesteld door de UNSCOP werd eveneens terug onderzocht. Een voorstel werd uitgebracht om het verdelen tussen de Arabische staat en de joodse staat. De zionistische leiders drongen in het bijzonder aan opdat de totaliteit van de Neguev, inbegrepen zijn monding op de golf van Akaba, onder hun controle zou zijn. Weizmann beschrijft als volgt de wijze waarop het probleem behandeld werd:

"Er zijn veel ogenblikken van spanning geweest voor de eindbeslissing van 29 november, die niet alleen betrekking hadden op de wijze waarop de vertegenwoordigers zouden stemmen. Er was bij voorbeeld het probleem van de daadwerkelijke territoriale verdeling. Toen deze vraag besproken werd, waren bepaalde vertegenwoordigers van de Verenigde Staten van oordeel dat de joden een te grote deel van Palestina verkregen en dat de Arabieren het recht zouden hebben om bepaalde bezwaren op te werpen. Ze stelden voor om van de joodse staat zoals het voorgesteld was, een aanzienlijk deel van de Neguev in te houden en ons aldus Akaba af te nemen. Vanaf de periode van de Balfour-verklaring had ik een groot belang gehecht aan Akaba... Akaba is de deur tot het Indisch Oceaan en biedt een reisweg tussen Palestina en het Verre Oosten dat veel korter is dan diegene die langs Port Saïd en het Suez kanaal gaat.

Ik werd enigsinds ongerust toen ik vernam, de tweede week van november, dat de Amerikaanse vertegenwoordiging, gedreven door de wens een meer aanvaardbare compromis te vinden met de Arabieren, voorstelde om het zuiders deel van de Neguev in te houden, inbegrepen Akaba. Na beraadslaging met leden van het uitvoerend Comité van het joods Agentschap, besloot ik mij naar Washington te begeven teneinde President Truman te zien en hem te hele zaak voor te leggen.

...Anderzijds wees ik de President op het feit dat indien de Egyptenaren besloten om de joodse staat vijandig te zijn, hetgeen ik hoopte niet het geval zou zijn, zouden ze ons de scheepvaart op het Suez-kanaal kunnen ontzeggen, van zodra het hun bezit zou worden, zijnde binnen enkele jaren. De Irakezen zouden ons eveneens de doorvaart in het Perzisch Golf kunnen beletten. Wij liepen aldus het risico volledig afgesneden te worden van het Oosten...Ik kon tot mijn grote vreugde merken dat de President mijn kaart zeer snel en zeer aandachtig las. Hij beloofde mij dat hij onmiddellijk contact zou opnemen met de Amerikaanse afvaardiging in Lake Success." 14/

De rapporten van de twee subcommissies werden voorgelegd aan de Commissie ad hoc op 24 november 1947 in een zeer gespannen atmosfeer. Het rapport van de subcommissie nr. 2 (ter stemming gebracht vòòr deze van de subcommissie nr. 1) beschreef uitvoerig de argumenten ten voordele van een verenigd Palestina, door de juridische kwestie van de bevoegdheid van de organisatie van de Verenigde Naties omtrent de verdeling van het land, aan te raken:

"De studie van Hoofdstuk XII van het Handvest van de Verenigde Naties toont duidelijk aan dat, noch de Algemene Vergadering, noch enig ander orgaan van de Verenigde Naties bevoegd is om enige oplossing voor een mandaatgebied te voorzien en minder aan te bevelen of op te dringen...

De Algemene Vergadering heeft geen bevoegdheid om een andere oplossing dan de erkenning van de oafhankelijkheid van Palestina aan te bevelen, en nog minder om deze op te dringen en dat de vestiging van de toekomstige regering van Palestina een probleem is die enkel toekomt aan het volk van Palestina...

Samenvattend, de ontbinding van de Volkenbond, die aan het Mandaat elke juridische grondslag ontnomen heeft, alsmede de verklaring, van een recentere datum, volgens dewelke de mandataire Macht haar wil heeft te kennen gegeven om zich uit Palestina terug te trekken, openen de weg naar de oprichting door het volk van Palestina van een onafhankelijke regering in dat land, zonder dat noch de organisatie van de Verenigde Naties, noch een ander partij zou tussenkomen...

De beschikkingen die de vestiging van een joods nationale haard in Palestina voorzien, doen geen enkel inbreuk op de hierboven vermelde conclusie. De opstellers van het Mandaat konden zich niet voorstellen en mochten zich ook niet voorstellen dat de joodse inwijking in Palestina een ontwijking van de politieke structuur met zich bracht. Elk ander interpretatie zou neerkomen op een schending van de principes van het Pakt en zou één der voornaamste doelstellingen van het Mandaat tot niets herleiden...

Daarbij, de verdeling impliceert een vervreemding van het grondgebied en de vernietiging van de territoriale integriteit van de staat Palestina. De Verenigde Naties kunnen eveneens zijn grondgebied niet ontnemen aan de meerderheid van de bevolking van Palestina, noch het besteden aan het uitsluitend gebruik van een minderheid..." 15/

De eerste resolutie van het rapport, die de bevoegdheid van de Algemene Vergadering om over de verdeling van Palestina te beslissen in vraag stelde, werd verworpen. De tweede, die de internationale samenwerking aanbeveelde om het probleem van de joodse vluchtelingen te behandelen, werd eveneens verworpen maar de Commissie besloot om deze aanbeveling in te lassen in haar rapport aan de Algemene Vergadering. De derde, die de stichting van een onafhankelijk en verenigd Palestina vroeg, werd eveneens verworpen.

Het rapport van de subcommissie nr. 1, die inhoudelijk met enkele veranderingen de aanbevelingen van de meerderheid binnen de UNSCOP ten voordele van een verdeling van Palestina overnam, werd ter stemming gebracht op 25 november 1947. Het resultaat van de stemming was 25 stemmen tegen 13 met 17 onthoudingen*. Gezien de

-
- * Stemden voor : Australië, Bolivië, Brazilië, Canada, Chili, Costa Rica, Denemarken, Dominikaanse Republiek, Ecuador, Guatemala, IJsland, Nicaragua, Noorwegen, Panama, Peru, Polen, Socialistische sovjetrepubliek Bielorussland, Socialistische Sovjetrepubliek Oekraïne, Tjechoslovakije, Unie der Socialistische Sovjetrepublieken, Verenigde Staten van Amerika, Uruguay, Venezuela, Zuid-Afrikaanse Unie, Zweden.
- Stemden tegen: Afghanistan, Cuba, Egypte, India, Irak, Libanon, Pakistan, Saoedi Arabië, Siam, Syrië, Turkije, Yemen.
- Onthoudingen : Argentinië, België, China, Colombia, El Salvador, Ethiopië, Frankrijk, Griekenland, Haïti, Honduras, Liberia, Luxemburg, Mexico, Nieuw-Zeeland, Nederland, Verenigd Koninkrijk, Joegoslavië.
- Waren afwezig: Filipijnen, Paraguay.

meerderheid van twee derden niet noodzakelijk was wanneer de Vergadering als ad hoc Commissie zetelde, werd het voorstel betreffende de verdeling van Palestina aangenomen en aanbevolen aan de Algemene Vergadering.

V. DE VERDELING VAN PALESTINA

De stemming van de Algemene Vergadering moest de eindakte uitmaken waarmee hetgeen deze Vergadering reeds besloten had toen ze zetelde als Commissie ad hoc, bekrachtigd werd, te weten de verdeling van Palestina. Om deze beslissing geldig te maken in voltallige zitting, was de tweederden meerderheid niettemin onontbeerlijk. Gezien het uur van de cruciale beslissing naderde, en dat elke stem beslissend was, grepen de woordvoerders van de aanwezige partijen de laatste kans die hen geboden werd om hun stelling te verdedigen, onder meer in acht genomen het aantal onthoudingen tijdens de eindstemming bij de Commissie ad hoc.

Toen hij het rapport voorstelde die de verdeling aanbeveelde, liet de Rapporteur opmerken dat de officieuze consultatiegroep geen enkel resultaat bereikt had, daar

"...de partijen hadden beiden vertrouwen in het succes van hun zaak voor de Algemene Vergadering. Dit is waarom het niet mogelijk is geweest verzoening en het akkoord van beide partijen te bewerken." 1/

Positie van de Mandataris

De Britse Regering, waarvan het Mandaat over Palestina nu binnen de komende maanden moest eindigen, verduidelijkte opnieuw haar positie:

"Het is met grote spijt dat mijn regering bemerkt heeft dat er nog geen minnelijke schikking gevonden werd. Ik zeg dat niet in een geest van kritiek. Mijn regering zou de laatste zijn om de moeilijkheid van de opdracht te minimiseren, daar hij de eerste is om de gedane inspanningen op prijs te stellen. Niettemin blijkt de poging gedaan om tot een regeling te komen, gebaseerd op wederzijdse instemming tot mislukking gedoemd. Mijn afvaardiging zou aan haar taak tekortgekomen zijn, indien ze de nadruk niet gelegd had, vanaf het begin van de zitting, op de noodzaak waarin de Algemene Vergadering zich bevond om de toestand te onderzoeken die dreigt voor te komen op het ogenblik van de terugtrekking van de troepen op het ogenblik belast met de handhaving van orde en eerbiediging van de wet in Palestina. Hun vetrek zal een leegte nalaten en het moeilijkste deel van de taak van de Algemene Vergadering zal erin bestaan de middelen te vinden om deze leegte op te vullen...

...ik heb de opdracht uitdrukkelijk te herhalen dat Regering van Groot-Brittannië niet kan toelaten dat haar troepen en haar administratie zou gebruikt worden om beslissingen toe te passen die niet zouden aanvaard worden door beide partijen in Palestina..." 2/

Het debat over de verdeling

Tijdens het algemeen debat, verklaarden de staten die voorstanders waren van de verdeling dat dit de best mogelijke aanpak om de politieke realiteiten van Palestina voor ogen te zien en het probleem van de joodse vluchtelingen in Europa op te lossen, en onderstreepten dat ze geen andere oplossing zagen. De staten die tegen de verdeling van Palestina uitspraken, verklaarden dat de organisatie van de Verenigde Naties niet juridisch bevoegd was om zo'n ingrijpende maatregel te treffen en bevestigden dat deze verdeling het principe van zelfbeschikking schond door het te weigeren aan het Palestijns volk en eveneens afbreuk deed aan artikel 6 van het Mandaat dat stelde dat er geen "inbreuk mocht gemaakt worden op de rechten en de toestand van de andere delen van de bevolking (het is te zeggen niet-joods)". Deze staten beschuldigden daarbij de betrokken machten om politieke drukkingsmiddelen te gebruiken om de stemmen bijeen te brengen die nodig waren voor de tweederden meerderheid. De enige uittreksels uit opmerkelijke verklaringen die we hierna zullen aantreffen geven een gedachte van de sfeer die er heerste tijdens deze beslissende zitting.

Staten ten voordele van de verdeling

Polen

"...Welk oplossing zoeken wij? De antwoord is eenvoudig. Het Arabisch volk uit Palestina zowel als het joods volk willen hun nationale onafhankelijkheid. Ze vragen het einde van het Mandaat en van de huidige toestand en de stichting van hun nationale staten.

Gedurende een zekere tijd heeft mijn afvaardiging en mijn regering geloofd en gehoopt dat dat nationaal streven zijn uitdrukking zou kunnen vinden in een Palestijnse staat waarin Arabieren en joden verenigd zouden zijn op voet van gelijkheid en vrij zouden zijn hun nationaal leven te ontplooiën. Nochtans is de toestand zo dat dat doel niet kan bereikt worden, althans niet in de huidige stand van zaken. We moeten dus twee staten stichten, een Arabische staat en een joodse staat, teneinde te voldoen aan het nationaal streven van de twee gemeenschappen die in Palestina leven. Er is geen andere uitweg en elk persoon die het nationaal streven van joden en Arabieren op billijke wijze zal willen voldoen aan de het nationaal streven van joden en Arabieren moet dat voorstel steunen..." 3/

Brazilië

"...de kwestie impliceert belangrijke veranderingen aan het politiek status quo van een belangrijke streek, veranderingen die de juridische principes en de verworven rechten diep zullen beïnvloeden.

Nochtans, zij wordt ons vandaag voorgesteld als een voldongen feit, gezien de belofte, vervat in hetgeen men de Balfour-Verklaring noemt en het later instellen van een mandaat van de Volkenbond in het uitdrukkelijk doel om een 'joodse nationale Haard' op te richten, de inwijking veroorzaakt heeft in Palestina van een aanzienlijk aantal personen van het joodse

ras, die er zich op permanente wijze gevestigd hebben, er zeer belangrijke ondernemingen opgericht hebben en een vaderland gesticht hebben die zich snel ontwikkeld heeft, in die mate dat het nu de karakteristieken vertoont van een staat..." 4/

Verenigde Staten van Amerika

"...Het voorstel van verdeling met economische unie dat we hier voor ogen houden, vormt een project dat werkelijk bedacht werd door de organisaties van de Verenigde Naties. Het werd opgesteld na de speciale zitting van de organisatie en is het werk van de speciale Commissie van de organisatie alsmede van de huidige zitting van de Algemene Vergadering...

Tijdens de debatten werd er veel gesproken over de opportuniteit en de noodzakelijkheid om aan de Algemene Vergadering een plan voor te leggen dat de goedkeuring zou verkrijgen van de twee belangrijkste protagonisten in deze situatie. Ik denk dat er hier geen enkele afvaardiging is die niet op de hoogte is dat er geen enkel plan voorgesteld werd, zij het aan deze Vergadering of aan de mandataire Macht, dat tegelijk de instemming van Arabieren en joden kon verkrijgen. Nooit werd er zo'n plan voorgesteld en ik denk niet dat er ooit een zal voorgesteld worden. Indien de Verenigde Naties dat probleem ooit moeten oplossen, dan zal het slechts met het scalpel kunnen gebeuren. Noch de joden, noch de Arabieren zullen ooit volledig tevreden zijn met hetgeen we doen en het betreft hier een punt dat we beter niet uit het oog zouden verliezen.

...De afvaardiging van de Verenigde Staten gelooft oprecht dat het verdeelplan aanbevolen door de Commissie ad hoc belast met de Palestijnse kwestie, ondanks al zijn onvolmaaktheden, aan het Palestijns volk, op dit ogenblik, de meest praktische middelen bezorgt om deze verheven doelstellingen te bereiken..." 5/

USSR

"...Men zou zich de vraag kunnen stellen waarom een zeer sterke meerderheid binnen de afvaardigingen, aanwezig in de Vergadering, zich juist over deze oplossing heeft uitgesproken en niet over een andere. De enige mogelijke uitleg is dat alle andere oplossingen weinig praktisch bleken en weinig aangepast aan de werkelijkheid bleken. Het is onder meer het geval voor het project dat de stichting van één enkele onafhankelijke judeo-Arabisch staat voorzag, waarbinnen joden en Arabieren over gelijke rechten zouden beschikt hebben. De ervaring opgedaan tijdens het onderzoek van de Palestijnse kwestie en tijdens de werkezaamheden van de speciale Commissie heeft aangetoond dat de joden en de Arabieren uit Palestina niet kunnen en niet willen samenleven. Men moest eruit besluiten dat, aangezien deze twee volkeren, die in Palestina wonen en die er beiden diepe historische wortels hebben, niet binnen één en dezelfde staat kunnen leven, er niets anders overblijft dan twee staten in plaats van één te stichten, het is te zeggen, een joodse staat en een Arabische staat. Dat was, volgens onze delegatie, de enige praktische oplossing..." 6/

Staten gekant tegen de verdeling

Filipijnen

"...De regering van de Filipijnen heeft besloten dat het zijn steun onmogelijk kon verlenen aan elke voorstel dat tot politieke tweedracht en territoriale verbrokkeling van Palestina zou leiden.

We hebben de juridische argumenten overwogen en we hebben vastgesteld dat ze geen beslissende faktor uitmaken in de uitwerking van een juiste en praktische oplossing. Wat ook het gewicht zij dat we kunnen toekennen aan de argumenten van het een of het ander kamp, het blijkt duidelijk aan de regering van de Filipijnen dat de rechten per mandaat toegekend, weze zij achteraf bevestigd door een internationaal akkoord, geen inbreuk doen op het doorslaggevend recht van een volk om zijn politiek toekomst te bepalen en de territoriale integriteit van zijn geboorteland te vrijwaren.

Wij oordelen dat het probleem grotendeels moreel is. Het komt er op neer te weten of de Verenigde Naties moeten aanvaarden om de toepassing van een politiek onder hun verantwoordelijkheid te nemen, die niet verplicht gemaakt wordt door geen enkel duidelijk beding in het Handvest, die niet overeen te brengen is met de fundamentele principes en duidelijk het werkelijk nationaal streven van het Palestijns volk tegenstaat. De regering van de Filipijnen is van oordeel dat de Verenigde Naties zulke verantwoordelijkheid niet zou moeten opnemen..." 7/

Libanon

"...Te oordelen naar het persnieuws dat ons regelmatig om de twee of drie dagen toekomt, kan ik mij inbeelden aan welke drukingsmiddelen, aan welke politieke manoeuvres, uw zin voor rechtvaardigheid, billijkheid en democratie, onderhevig werd de laatste zesendertig uren. Ik kan mij ook inbeelden welke weerstand U tegen al deze pogingen geboden hebt, teneinde te vrijwaren hetgeen we hier het heiligst en het dierbaarst hebben in deze organisatie, teneinde de principes van het Handvest intact te bewaren, teneinde de democratie alsmede de democratische praktijken van ons organisatie veilig te stellen. Vrienden, denk hier aan deze democratische praktijken, aan de vrijheid van stemmen die heilig is voor elk van onze delegaties; indien dit vervangen werd door het tyranniek systeem welk erin bestaat elke afvaardiging te gaan vinden in zijn hotelkamer, in bed, in de gangen, in de wachtkamer, om haar te verplichten, onder druk van economische sancties of onder de verleiding van om het even welke belofte, te stemmen in de ene of de andere zin, denk aan wat er van onze organisatie zal worden. Zouden we een democratie organisatie zijn? Zouden we een eerbiedwaardige organisatie zijn in de ogen van de wereld? Juist op dit ogenblik vraag ik U te denken aan de zware gevolgen die zulke manoeuvres zouden hebben, vooral indien we er zouden aan toegeven..." 8/

Colombia

"...De verdelingsplan werd aangenomen door de Commissie ad hoc met vijftientig stemmen tegen dertien en zeventien onthoudingen. We hebben gelezen en horen zeggen dat bij de Algemene Vergadering, bij de stemming over dezelfde kwestie, de tweederden meerderheid, vereist door ons reglement niet zou bereikt worden, op één enkele stem na. Het schijnt ons echter buiten twijfel te staan dat dit voorstel de steun van twee en dertig delegaties ontbreekt. Met andere woorden, op het punt waar we nu staan, betreft het hier eigenlijk het voorstel van een minderheid, welke, ons inziens, een minderheid zal blijven. Zij zal die hoedanigheid niet verliezen, zelfs al slaagt zij erin de bijkomende stemmen van drie of vier afvaardigingen bijeen te brengen; en de zwakte van het voorstel zal er des te duidelijker op worden indien we het belang van het probleem op internationaal vlak en de merkwaardigheid die deze oplossing inhoudt om over de samengevoegde steun van de Verenigde Staten en van de USSR te beschikken, voor ogen nemen. Het zal duidelijk blijken aan elke niet verwittigde toeschouwer dat dat voorstel, zonder de deze almachtige steun, nooit tot aan de Algemene Vergadering zou gekomen zijn. Het kan zijn dat het hier aangenomen wordt; wij zouden niettemin willen opmerken dat stemmen die met tegenzin worden uitgebracht ten gevolge van oproepen van het laatste ogenblik, ingegeven door overwegingen die buiten de kwestie staan, de toestand niet zal verbeteren tegenover de mening van de buitenwereld...

In die omstandigheden zijn wij van mening dat de Algemene Vergadering een gelukkig idee zou hebben om haar beslissing tot later uit te stellen..." 9/

Pakistan

"...Hoe zal Palestina onafhankelijk worden? Welk soort onafhankelijkheid zal ze hebben? Welk oplossing wordt er ons hier gevraagd goed te keuren en van kracht te laten worden? In feite, volgens de bewoordingen van het voorstel dat bij de Algemene Vergadering aanhangig werd gemaakt, zullen wij het zijn die zullen beslissen over welk onafhankelijkheid aan Palestina voorbehouden zal worden - en niet het volk van Palestina. Er is geen sprake van het zelfbeschikkingsrecht van Palestina, geen sprake om de instemming van de inwoners van het land te vragen. We zullen stellen dat Palestina onafhankelijk en soeverein zal zijn, maar Palestina zal ons toekomen; ze zal dat vrucht niet zijn, ons zo kostbaar als ons oogappel, de gouden appel die de legende liet fonkelen voor onze uiteenlopende blikken, maar de twistappel tussen Oost en West, tenzij deze eenheid, die de naam van onze organisatie op zo'n ontgoochelende wijze afkondigt, erin slaagt zich te vestigen.

We zullen er mee aanvangen het lichaam van Palestina te versnijden in drie stukken joodse staat en drie stukken Arabische staat, dan komt de enclave van Jaffa, en Jerusalem, hart van Palestina, zal voor steeds een internationale stad worden. Aldus zal Palestina vorm beginnen krijgen.

Palestina aldus versneden, zullen we voor altijd haar bloedig lichaam voor altijd kruisigen. Het zal voor altijd zijn; Palestina zal nooit aan haar volk toebehoren en zal steeds op het kruis blijven.

Welk gezag heeft de organisatie om aldus te handelen? Welk wettelijk gezag, welk juridisch gezag heeft ze om een onafhankelijke staat voor altijd te onderwerpen aan de administratie van de organisatie van de Verenigde Naties?...

Indien we, door onze stemming van vandaag, de verdeling niet aanvaarden, we sluiten daarom andere oplossingen niet uit. Maar, in het omgekeerd geval, zetten we elke vreedzame oplossing aan de kant. Dat diegene die een zodanige verantwoordelijkheid wil opnemen, er zich mee belast. Ik bezweer u: verwerp de mogelijkheden niet die overblijven. De organisatie van de Verenigde Naties moet trachten te verenigen en te verzoenen, niet te verdelen en tweedracht te zaaien..." 10/

Elf delegaties hadden zich uitgesproken ten voordele van het verdelingsplan:

België, Brazilië, Canada, Guatemala, Nederland, Nieuw-Zeeland, Polen, Unie der Socialistische Sovjetrepublieken, Uruguay, Verenigde Staten, Zweden.

Dertien delegaties hadden zich gekant tegen het voorstel:

Colombia, Cuba, Egypte, Filipijnen, Griekenland, Haïti, Iran, Irak, Libanon, Pakistan, Saoedi-Arabië, Syrië, Yemen.

Frankrijk had een niet bindende positie ingenomen. Het Verenigd Koninkrijk als mandataire Macht, had zijn bedoeling te kennen gegeven zich te onthouden, juist zoals China en Ethiopië.

Na Door inspanningen van het laatst ogenblik geleverd door de staten die gekant waren tegen het plan teneinde een verdrag van de Vergadering te verkrijgen of een verwijzing van de kwestie voor het Internationaal Hof van Justitie, werd het verdelingsplan uiteindelijk ter stemming gebracht op 29 november 1947, en aangenomen met 33 stemmen tegen 13, met 10 onthoudingen:

Stemden voor: Australië, België, Bolivië, Brazilië, Canada, Costa Rika, Denemarken, Dominikaanse Republiek, Ecuador, Filipijnen, Frankrijk, Guatemala, Haïti, IJsland, Liberia, Luxemburg, Nederland, Nieuw-Zeeland, Nicaragua, Noorwegen, Panama, Paraguay, Peru, Polen, Socialistische Sovjetrepubliek van Bielorusland, Socialistische Sovjetrepubliek Oekraïne, Tsjechoslovakije, Unie der Socialistische Sovjetrepublieken, Uruguay, Verenigde Staten, Venezuela, Zuid-Afrikaanse Unie, Zweden.

Stemden tegen: Afghanistan, Cuba, Egypte, Griekenland, India, Iran, Irak, Libanon, Pakistan, Saoedi-Arabië, Syrië, Turkije, Yemen.

Onthoudingen: Argentinië, Chili, China, Colombia, El Salvador, Ethiopië, Honduras, Mexico, Verenigd Koninkrijk, Yougoslavië.

De Arabische staten en meerdere andere staten verklaarden dat ze zich niet gebonden achtten door de aanbeveling van de Algemene Vergadering, sinds ze haar beschouwden als tegenstrijdig met het Handvest van de organisatie Verenigde Naties. Andere staten drukten zich bezorgd uit betreffende de toekomstige gevolgen van de stemming aangaande de verdeling van Palestina. Volgend uittreksel geeft een gedachte over de gevoelens van het ogenblik.

"Een noodlottige beslissing werd genomen. De teerling is geworpen. In de woorden van de grootste Amerikaan: we hebben ernaar gestreefd om recht te doen zoals God ons gegeven heeft het recht in te zien. We zijn erin geslaagd om een voldoende aantal van onze collega's afgevaardigden ertoe te overhalen het recht te zien wij het zagen, maar het hen niet mogelijk geweest om zich uit te spreken ten voordele van het recht zoals zij het begrepen hadden. Zijn onze harten drievig, ons geweten is opgelucht. Wij zouden niet willen dat het anders was...

Niemand kan vandaag voorspellen of het voorstel dat deze twee grote mogenheden hebben voorgestaan en gesteund, in zijn uitwerking begunstigende of nadelige gevolgen zal hebben.

We zijn erg bevreesd dat de voordelen van de verdeling, indien er zijn, nogal beperkt zullen zijn vergeleken met de het kwaad dat het zal aanrichten. De beslissing die hier juist werd genomen mist elke juridische grond. We hebben geen verwijten tegen diegene van onze vrienden en collega's die onder zware druk verplicht werden om van partij te veranderen en om hun stemmen toe te kennen aan een voorstel waarvan de rechtvaardigheid en de billijkheid twijfels nalaten. We hebben enkel gevoelens van sympathie voor hen, wanneer we denken aan de pijnlijke situatie waarin zij zich bevonden, toen ze enerzijds de stem van hun oordeel en van hun geweten hoorden, en anderzijds samen met hun regeringen de druk ondergingen..." 12/

Beschikkingen van de verdelingsresolutie

De resolutie van de Algemene Vergadering om Palestina te verdelen, bekend als Resolutie 181 (II), bestond feitelijk uit een aanbeveling "aan het Verenigd Koninkrijk als mandataire Macht voor Palestina, en aan alle andere leden van de Vereingde Naties om, met aanzien voor de toekomstige regering van Palestina, het verdeelplan met economische unie aan te nemen en na te komen" en waarbij de Veiligheidsraad verzocht werd om "alle nodige maatregelen, voorzien in het plan, te treffen voor de toepassing ervan...".

Palestina diende verdeeld te worden in een niet nader bepaalde joodse staat en een niet nader bepaalde Arabische staat. Groot-Brittannië moest zich terugtrekken op 1 augustus 1948 ten laatste, waarbij het niertemin een gebied ter beschikking stelde van de joodse staat, vòòr 1 februari 1948, welk een zeehaven inhiel teneinde een "aanzienlijke inwijking" in de hand te werken. Tijdens de overgangperiode die een aanvang nam in november 1947, zouden de organisatie van de Verenigde Naties geleidelijk de administratie over het ganse gebied overnemen, administratie die zou waargenomen worden door toedoen van een commissie, waarbij de machten aan de twee staten zouden overgedragen worden op de

dag van de onafhankelijkheid, zijnde ten laatste op 1 oktober 1948. De twee staten zouden verbonden worden door een economische unie.

Het grondgebied van Palestina was verdeeld in acht delen. Drie werden toegekend aan de joodse staat en drie aan de Arabische staat. Het zevende, Jaffa, moest een Arabische enclave uitmaken op joods grondgebied (bijvoegsel I).

Het achtste deel kwam overeen met Jerusalem, opgesteld als corpus separatum onder een bijzonder internationaal regime. Het moest geadministreerd worden door de Voogdijraad van de organisatie van de Verenigde Naties gedurende een beginperiode van 10 jaar, op het einde van dewelke zijn statuut het voorwerp moest uitmaken van een herziening door de Voogdijraad en "de personen die hun verblijfplaats hebben in de stad, zullen dan in alle vrijheid, per referendum, hun suggesties laten kennen met betrekking tot eventuele veranderingen aan het statuut van de stad".

De waarborgen voor de staten wat betreft Jerusalem waren in volgende termen opgesteld:

"Er zal geen enkele aantasting gebeuren van de bestaande rechten betreffende de heilige plaatsen, religieuze gebouwen of plekken.

Wat betreft de heilige plaatsen, de vrijheid van toegang, van bezoek, en van overgang zal gewaarborgd worden, overeenkomstig de bestaande rechten, aan alle bewoners of burgers van de andere staat of van de stad Jerusalem, alsmede aan de vreemdelingen, zonder onderscheid van nationaliteit, onder voorbehoud van overwegingen van nationale veiligheid en van openbarte ordehandhaving en van wellevendheid.

De heilige plaatsen en de religieuze gebouwen en plekken zullen beschermd blijven. Elke daad, van aard om hun heilig karakter te schenden, op om het even welke wijze, zal verboden worden..."

Het doel van deze ingewikkelde territoriale verdeling was te kunnen verzekeren dat de joodse staat een zo groot mogelijk aantal joden zou omvatten en het aantal joden die in de Arabische staat verbleven (geschat op 10 000 personen), tot een minimum te herleiden. Een zeer groot aantal Arabische Palestijnen zouden echter binnen de grenzen van de joodse staat verblijven: 497 000 (inbegrepen 90 000 bedoeïnen), tegen 498 000 joden 13/. De verdelingsresolutie bevatte uitvoerige waarborgen om het recht van de minderheden te verzekeren, namelijk:

"De vrijheid van geweten en de vrije uitoefening van elke eredienst, overeen te brengen met de openbare orde en de goede zeden, zijn aan ieder gewaarborgd.

Er zal geen enkele discriminatie gebeuren, welke deze ook weze, tussen de inwoners, te wijten aan verschillen in ras, religie, taal of geslacht.

Elke persoon die onder de jurisdictie van de staat valt, zal op gelijke voet recht hebben op de bescherming van de wet.

Het traditioneel familierecht en de persoonlijke staat van de verschillende minderheden, alsmede hun religieuze belangen, de grondvesten inbegrepen, zullen geëerbiedigd worden...

De staat zal aan de minderheid, Arabisch of joods, het lager en middelbaar onderwijs verzekeren, in zijn taal en overeenkomstig de culturele tradities...

Er zal geen enkel aantasting gebeuren van het recht van de gemeenschappen om hun eigen scholen te bewaren, ten einde het onderricht en de opvoeding van hun leden in hun taal te verrichten, op voorwaarde dat die gemeenschappen zich aanpaasen aan de algemene richtlijnen op het openbaar onderwijs die de staat zal kunnen uitvaardigen...

Geen enkele onteigening van een stuk grond, in het bezit van een Arabier in de joodse staat (of van een jood in de Arabische staat) zal toegelaten worden, tenzij voor openbaar nut. In elk geval van onteigening zal de eigenaar volledig en vooraf vergoed worden, volgens een tarief door het Hoge Hof vastgesteld..."

De vrijheid van beweging en overgang moest eveneens door de twee staten verzekerd worden.

De waarborgen betreffende het statuut van Jerusalem en het recht van de minderheden moest in elke staat het statuut van grondwettelijke bepaling hebben:

"Vòòr de erkenning van de onafhankelijkheid, zal de voorlopige regering van elk van beide staten een verklaring richten tot de organisatie van de Verenigde Naties;...

De bedingen welke die verklaring zal bevatten zullen erkend worden als grondwet van de staat. Geen wet, geen regeling en geen officiële maatregel zullen tegen deze wetten kunnen gelden."

VI. HET EINDE VAN HET MANDAAT EN DE STICHTING VAN ISRAEL

De toestand in Palestina

De resolutie van de Verenigde Naties bracht geen oplossing aan het Palestijns probleem en het geweld verergde. Als protest tegen de verdeling van het land, riep het Palestijnse Hoog Arabisch Comité op tot een algemene staking. De vrijvingen tussen joden en Palestijnen namen toe en de joodse paramilitaire machten genoten van een grotere vrijheid naarmate de Britse troepen hun terugtocht aanvingen. Terzelfdertijd als het aantal treffen tussen joden en Arabieren vermeerderde, werden de sabotagedaden en de aanvallen op militaire installaties door deze groepen, die Britse wapens in de wacht sleepten, een alledaagse aangelegenheid in de Palestijnse situatie. Daar de gebeurtenissen een gewapend treffen van grote omvang lieten uitschijnen, meldde Groot-Brittannië dat ze een einde aan het Mandaat ging stellen op 15 mei 1948, verscheidene maanden vóór de datum, vooropgesteld door het plan van de organsiatie van de Verenigde Naties.

De Veiligheidsraad kon geen enkele wezenlijke beslissing nemen, na onderzoek van de resolutie 181 (II) (verdelingsresolutie) in december 1947. In maart 1948 werd het ontwerp van voorstel dat bedoeld was om aan de Raad de middelen te geven om de verdelingsresolutie in de praktijk te kunnen brengen, verworpen, en de Raad beperkte zich met de vraag dat er een einde zou worden gesteld aan de gewelddaden in Palestina. Onder druk van de omstandigheden die snel evolueerden, bereikte de verdelingsresolutie zelfs de staat niet van verwijzing naar de Zesde Commissie voor onderzoek van de juridische gevolgen en weerslag. De Commissie van de Verenigde Naties voor Palestina, samengesteld ten gevolge van de resolutie 181 (II) kon zich niet begeven naar Jerusalem en moest zich beperken tot het houden van raadplegingen te New York. Het werd onmogelijk om de militie samen te stellen die de Commissie zou geholpen hebben om haar taak te vervullen in Palestina, gezien de versnelde terugtocht van de Britse troepen en de verergering van de toestand: het balans van de verliezen tijdens de drie eerste maanden na het aannemen van de verdelingsresolutie was van 869 doden en 1 909 gewonden 1/

De zionistische politiek van territoriale uitbreiding

Terwijl de Britse regering zich geleidelijk onttrok van Palestina, en dat de organisatie van de Verenigde Naties in de onmogelijkheid verkeerde om haar eigen gezag in de plaats te stellen, hield de zionistische beweging zich bezig met het vestigen van haar controle over het grondgebied van de opkomende joodse staat. Terzelfdertijd lieten de aangrenzende Arabische staten hun intentie kennen om tussen te komen.

De geschriften van de zionistische leiders tonen duidelijk aan dat de zionistische politiek erin bestond, tijdens de periode van de terugtocht van de Britse troepen, een zo groot mogelijk grondgebied te bezetten (daarin begrepen de "westeroever"), voorbij de grenzen toegekend aan de joodse staat door de verdelingsresolutie. Een globaal militair plan, Plan "D" (of Dalet) genoemd, werd als volgt ontleed door een hoog Israelisch ambtenaar:

"In maart 1948, bereidde het opperbevel van de Haganah een globaal operationeel plan "D", ter vervanging van de plannen "A", "B" en "C" die de strategie van de Haganah tijdens de vorige jaren gericht had. Het uur van het plan "D" moest aanbreken op het ogenblik dat de ontruiming van de Britse troepen genoeg gevorderd was opdat de Haganah zich beschermd voelde tegen een Britse interventie en dat het bereikte mobilisatieniveau toeliet een grootschalig plan uit te voeren. De opdracht van de Haganah was zo eenvoudig als revolutionair: 'Zich verzekeren van het controle over het grondgebied toegkend aan de joodse staat en de grenzen ervan verdedigen, alsmede deze van de groepen van joodse kolonies en de verder gelegen eilandjes van joodse bevolking, tegen de vijandelijke geregelde en paramilitaire strijdkrachten, opererend vanuit basissen gelegen buiten of binnen het grondgebied van de joodse staat.'" 2/

Begin schreef:

"In de maanden die de Arabische invasie vooraf gegaan zijn, en terwijl de vijf Arabische staten voorbereidingen troffen met het oog op een samengespannen agressie, bleven we uitvallen verrichten in de Arabische zone. Begin 1948 legde we aan onze officieren en soldaten uit dat dit echter niet voldoende was. Aanvallen van zo'n aard, geleid door joodse strijdkrachten hadden ongetwijfeld verregaande psychologische gevolgen en hun militaire gevolgen, in de mate waarin ze het Arabisch front uitbreidden en de vijanden op het defensief stelden, waren niet gespeend van enige waarde. Maar voor ons was het duidelijk dat zelfs de meest heldhaftige uitval niet genoeg was om het eindresultaat te bereiken. Onze enige hoop was het controle over het grondgebied te verkrijgen.

Op het einde van januari 1948, bij een samenkomst van de leiding van de Irgoun aan dewelke de sectie Plannificatie samenwerkte, hebben wij vier strategische objectieven vooropgesteld: 1) Jerusaleem; 2) Jaffa; 3) de vlakte van Lydda-Ramleh; en 4) de Driehoek.

Door ons die objectieven voorop te stellen, wisten we dat de goede afloop afhing van verschillende factoren, vooreerst de middelen aan manschappen en materiaal ter onze beschikking. Dientengevolge hebben wij besloten de plannen te beschouwen als zoveel 'alternatieven': we zouden uitvoeren wat we konden. Het gebeurde dat, van de vier delen van het strategisch plan, enkel het tweede volledig kon uitgevoerd worden.

Bij het eerste en het derde deel zijn we in staat geweest om belangrijke successen te oogsten op het slagveld, maar geen beslissende zeges.

Wat het vierde deel betreft, we hebben nooit de mogelijkheid gehad om er een begin van uitvoering aan te geven. De verovering van Jaffa neemt daarentegen een belangrijke plaats in de strijd van het joodse volk voor zijn onafhankelijkheid.

(De "Driehoek" is "de naam over het algemeen gebruikt om de zone van Arabische bevolking aan te duiden gelegen in het midden van West-Eretz-Israël, bij benadering afgebakend door een driehoek waarvan de steden Naplouse, Jenin en Tulkarm

de toppten uitmaken en die het grootste gedeelte van het niet-woestijngebied bevat, gelegen ten westen van het Jordaan, tegen-niet begrepen in de staat Israël".) 3/

Ben Gourion schrijft:

"...De operationele machten, Palmach in het bijzonder, werden toen ontplooid en gingen weldra het bewijs leveren van de onstuimigheid die ons leger ging bezielen en hem de overwinning brengen.

...de nieuwe stad van Jerusalem werd bezet en de guerilleros werden verjaagd uit Haifa, Jaffa, Tiberiade en Safad terwijl de strijdkrachten van de mandataire Macht nog aanwezig waren. Er is veel wijsheid en zelfbeheersing nodig geweest om het diskrediet van het Britse leger niet op te lopen. De Haganah deed haar werk goed; één of twee dagen vòòr de Arabische was geen enkele kolonie verloren, geen enkele weg bezet, hoewel onze beweging aanzienlijk ontredderd was, ondanks de uitdrukkelijke verzekering van de Britten dat zij de veiligheid op de wegen zouden behouden tot het einde van hun verblijf. De Arabieren begonnen uit de steden te vluchten bijna vanaf het begin van de ongeregelheden, in de eerste dagen van december 1947. Naarmate de strijd uitbreiding nam, vervoegden de Bedoeïnen en de Fellahs de uittocht, maar de meest afgelegen joodse uitbatingen werden niet verlaten en al de kwaadwillige daden van een wankelend administratie (ik bedoel Groot-Brittannië, de mandataire Macht) konden ons niet beletten ons doel te bereiken op 14 mei 1948 in een zuiver joodse staat en nog ruimer dankzij de Haganah..." 4/

De eerste Palestijnse uittocht

Deze territoriale uitbreiding, verwezenlijkt door het gebruik van macht veroorzaakte de uittocht van vele vluchtelingen, ver van de vijandigheidszones. De Palestijnen voeren aan dat deze uittocht in een vrijwillige politiek past, bedoeld om de Arabische Palestijnen te verjagen om plaats te maken voor de inwijkelingen, en vernoemen zioniste bronnen, inbegrepen Herzl:

"We zullen proberen de bezitloze bevolkingslagen op te sporen om de grens over te gaan, door hen werk te verzekeren in de transitlanden en door hen elk werk te weigeren in ons eigen land.

Zowel het verloop van de onteigening als de evacuatie van de arme bevolking moeten met stilzwijgen en voorzichtigheid tot een goed einde worden gebracht.

De plannen van Herzl betreffende de afmetingen van de joodse staat worden aangehaald als andere bewijzen van deze politiek. Vertellend over een ontmoeting met Churchill en 1939, schrijft Weizmann:

"(ik) heb hem bedankt voor de onophoudelijke belangstelling die hij toonde voor de zionistische zaak. Ik heb hem gezegd: 'U stond aan de wieg van de onderneming. Ik hoop dat U de voltooiing ervan zult meemaken'. Dan voegde ik er aan toe dat we na de oorlog een staat wilden oprichten die of vier miljoen joden tellen in Palestina. Hij antwoordde: 'Ja ik beaam volledig deze doelstelling'." 6/

Een andere beschuldiging van de Palestijnen is dat het terrorisme gericht tegen de burgerlijke bevolking door militaire en psychologische middelen, integraal deel uitmaakte van deze politiek van uitwijzing van de Palestijnen, en ze halen opnieuw zionistische geschriften aan:

"...Het moet heel duidelijk zijn tussen ons dat er geen plaats is voor twee volkeren in dat land...We zullen ons doel om een onafhankelijke natie te vormen als de Arabieren in dat kleine land blijven. De enige oplossing is een Palestina, ten minste een westelijke Palestina (t.t.z. ten westen van de Jordaan) zonder Arabieren...En er zijn geen andere middelen dan de Arabieren over te brengen naar de buurlanden, van ze allen over te brengen; geen dorp, geen stam moet overblijven...Het is enkel bij de voltooiing van deze overdracht dat ons land onze broeders met miljoenen zal kunnen ontvangen. Er is geen andere uitweg..." 7/

Eén van de meest beruchte voorbeelden van terrorisme gericht tegen de burgerbevolking heeft zich voorgedaan, volgens Palestijnse en andere bronnen, in april 1948 te Deir Yassin, een dorp dichtbij Jerusalem, gelegen in het grondgebied toegekend aan de joodse staat door de verdelingsresolutie. Een voormalig Israëliisch militair gouverneur schrijft:

"We hebben een ander soort tegenslag gehad op 9 april, toen de eenheden Etzel en Stern, zonder de minste aanzetting, samen een vrijwillige aanval verrichtten tegen het Arabisch dorp van Deir Yassin aan de westelijke uiteinde van Jerusalem. Er was geen enkele reden tot aanvallen. Het was een vreedzaam dorp, dat de toegang geweigerd had aan de Arabische vrijwilligerseenheden gekomen van over de grens, en dat aan geen enkel aanval op de joodse zones had meegewerkt. De dissidente groepen kozen het uit om zuiver politieke redenen. Het was een vrijwillige daad van terrorisme..."

...Men liet de tijd niet aan de vrouwen en kinderen om het dorp te ontruimen, terwijl men hen er het bevel van had gegeven door luidsprekers en zij waren talrijk onder de 254 slachtoffers geteld door het Hoog Arabisch Comité.

Het voorval was rampzalig op alle vlakken. De dissidenten bezetten het dorp gedurende twee dagen, om het dan te verlaten. Ze oogstten het misprijzen van de meeste joden van Jerusalem, en het joods Agentschap bracht hen openbaar een ondubbelzinnige afkeuring. Maar ze bezorgden de Arabieren een krachtig argument tegen ons en de woorden 'Deir Yassin' dienden hen eindeloos om hun eigen wreedheden te verrechtvaardigen en om de bevolking van de Arabische dorpen te overtuigen zich aan te sluiten aan de massale uittocht die toen in gang was over heel Palestina." 8/

Andere zionisten weerleggen de aanklacht, waardoor ze de controverser veroorzaken. Begin schrijft:

"De vijandelijke propaganda was bedoeld om ons naam te bevleken. Uiteindelijk heeft ze ons geholpen. De Arabieren van Eretz-Israel werden door paniek gegrepen...De geterroriseerde Arabieren gingen op de vlucht, zelfs voor enig treffen met de joodse

strijdkrachten. Het zijn de werkelijke feiten niet, maar de uitgevonden geschriften over Deir-Yassin die ons geholpen hebben op weg naar beslissende zeges op het slagveld. De legende van Deir-Yassin hielp ons ondermeer bij de verovering van Haïfa...Alle joodse strijdkrachten raakten vooruit tot Haïfa als een mes door boter. De door paniek gegrepen Arabieren gingen op de vlucht al roepend: 'Deir Yassin!'" 9/

Welke de voorstellingswijzen van een gecontroverseerde zaak ook wezen, het psychologisch gevolg van zulke voorvallen is een massale uittocht van de burgerbevolking geweest.

Yigal Allon beschrijft aldus de aangewende psychologische taktiek:

"Ik heb alle joodse Mukhtars die kontakten onderhouden met de Arabieren in verschillende dorpen, bijgebracht en hen gevraagd om aan de oren van enkele Arabieren te fluisteren dat machtige joodse hulptroepen in Galilea waren toegekomen en dat ze alle dorpen uit de Huleh gingen uitbranden. Zij moesten de vriendelijke raad geven aan deze Arabieren te ontkomen terwijl het nog mogelijk was. En het gerucht verspreide zich dat het tijd was om te vluchten. De vluchtelingen waren ontelbaar. De taktiek bereidde helemaal haar doel. Het politiegebouw van Halsa viel in onze handen zonder één schot. Volledige zones werden gekuist, de verkeerswegen werden betrouwbaar en we konden ons organiseren om de invallers langs de grenzen op te wachten zonder vrees voor de achterlinies." 10/

De vrees verspreid onder de Palestijnse bevolking heeft een beslissend effect gehad op het vervolg van de gebeurtenissen in Palestina. Zij is de oorsprong geweest van een massale uittocht van vluchtelingen naar de aangrenzende landen. Het aantal Palestijnse vluchtelingen ten gevolge van de vijandigheden werd geschat op 726 000 11/ op het einde van 1949, of de helft van de inheemse bevolking van Palestina. De beschuldiging volgens dewelke de Arabische leiders hen tot vluchten zouden hebben aangespoord wordt door een rapport van de organisatie van de Verenigde Naties weerlegd, waarbij opgemerkt wordt dat de vluchtelingen het krijgstoneel ontvluchtten of uitgedreven werden:

"Ten gevolge van het konflikt in Palestina is de bijna volledige Arabische bevolking ontvlucht of werd ze uit de streken, door joden bezet, verdreven.

De vijandigheden die zich in Palestina hebben voorgedaan, hebben een verontrustend aantal personen gedwongen om zich van hun haardstede te verwijderen. In Palestina en in de aangrenzende landen zijn de vluchtelingen in meerderheid Arabieren. De toekomst van deze Arabische vluchtelingen is één van de omstreden problemen en zijn oplossing vertegenwoordigt ernstige moeilijkheden...

Die vluchtelingen komen hoofdzakelijk uit grondgebieden die, krachtens de resolutie van de Vergadering van 29 november, bestemd waren om deel uit te maken van de joodse staat. De uittocht van de Arabieren uit Palestina werd veroorzaakt door paniek te wijten aan gevechten die zich hebben voorgedaan in hun gemeenschappen of aan geruchten over werkelijke of veronderstelde terreurdaden, of is het gevolg geweest van uitdrijvingsmaatregelen..." 12/

Het einde van het Mandaat en de geboorte van Israël

Terzelfdertijd als de vijandigheden toenamen in Palestina, deed de organisatie van de Verenigde Naties nieuwe inspanningen om de middelen te vinden om een einde te stellen aan het geweld. Een voorstel van de Verenigde Staten, strekkend tot het plaatsen van Palestina onder de voorlopige voogdij van de organisatie van de Verenigde Naties, botste op een hevige tegenstand vanwege de zionistische leiders, die er een mogelijke verbreking van de verdelingsbeslissing in zagen. Het voorstel om een bestand te onderhandeling onderging dezelfde weerstand. Weizmann ontleedt dat ogenblik als volgt:

"...men gaf reeds toe in Washington dat, om rekening te houden met de 'feiten', men tot een grondige herziening moest komen en dat de beslissing van november verdaagd moest worden -wellicht sine die - als niet daadwerkelijk nietig verklaard...

In die omstandigheden verkreeg ik een onderhoud met de President van de Verenigde Staten...De President verzekerde mij van zijn persoonlijke sympathie en toonde het vast voornemen om het verdelingsproject te bespoedigen. Ik vraag mij niettemin af of hij zelf op de hoogte was in hoeverre de uitvoerders van het staatsdepartement zijn eigen politiek en zijn eigen voornemens tegenwerkten...de vertegenwoordiger van de Verenigde Staten bij de Veiligheidsraad meldde de wending van de Amerikaanse politiek. Hij stelde voor om de toepassing van de verdeling op te schorten, om een wapenstilstand te bewerken in Palestina en om een buitengewone zitting van de Algemene Vergadering bijeen te roepen om een voogdij over Palestina goed te keuren, die in voege zou treden op het einde van het Mandaat, zijnde op 15 mei. Ondanks alle verwittigingen was de kloep onverwacht, bitter en schijnbaar noodlottig voor onze lang onderhouden verwachtingen...

Men had er zich aan verwacht dat het voogdijplan aangenomen zou worden zonder moeilijkheden; maar tijdens de voorbije twee maanden sinds dat voorstel, was de toestand weer volledig veranderd...

Toen het aan de Vergadering duidelijk werd dat het voogdijplan niet kon aangenomen worden, werd er een andere verdragende formule op punt gesteld - een 'voorlopig Bestand' : de twee partijen zouden het vuur staken, geen poliiteke beslissing zou genomen worden, een beperkte contingent aan joodse inwijkelingen zou toegelaten worden gedurende enkele maanden, en in ruil voor deze twijfelachtige en tijdelijke veiligheid, zouden de joden zich onthouden om hun staat te verklaren, overeenkomstig de beslissing van november...

Over de kwestie van dat bestand, evenals over deze van de voogdij, heb ik nooit een ogenblik twijfel gehad. Het was mij duidelijk dat een terugtocht fataal zou geweest zijn. Onze enig kans was van dan af, zoals in het verleden om feiten te veroorzaken, om de wereld voor feiten te plaatsen en op deze grondvesten te bouwen..." 13/

Israël verklaarde zijn onafhankelijkheid op 14 mei 1948. De volgende dag, wees het vertrek van de Britse Hoge Commissaris officieel het einde van het Mandaat aan.

De verklaring waardoor de staat Israël opgericht werd heeft beschreven langs welke paden de hedendaagse geschiedenis hem het bestaan geschonken had:

"...In het jaar 5657 (1897), na een oproep van de spirituele vader van de joodse staat, Theodore Herzl, kwam het eerst zionistisch congres bijeen een verklaarde het recht van het joodse volk op een nationale hergeboorte op zijn eigen land.

Dat recht werd erkend in de Balfour-verklaring van 2 november 1917 en terug bevestigd in het Mandaat van het Volkenbond dat onder meer de historische band tussen het joodse volk en Eretz-Israël en het recht van het joodse volk om zijn nationale haard herop te bouwen, door de internationale gemeenschap heeft laten sanctioneren.

De catastrofe die onlangs het joodse volk getroffen heeft - de slachting van miljoenen joden in Europa - is een nieuwe en duidelijke manifestatie geweest van de dringende noodzaak om het probleem van zijn ontworteling op te lossen door opnieuw een joodse staat in Eretz-Israël te stichten die de deuren van het vaderland wijd open zou stellen aan alle joden en die aan het joodse volk het statuut van volwaardig lid binnen de familie der naties zou toekennen...

De 29 november 1947 heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties een resolutie aanvaard welke de stichting van een joodse staat in Eretz-Israël voorzag; de Algemene Vergadering heeft aan de inwoners van Eretz-Israël gevraagd om van hun kant de noodzakelijke maatregelen te treffen om deze resolutie toe te passen. Deze erkenning door de organisatie van de Verenigde Naties van het recht van het joodse volk om zijn eigen staat op te richten is onherroepelijk.

Dat recht is het natuurlijk recht van het joodse volk om meester te zijn over zijn eigen bestaan, zoals alle andere naties, in zijn soevereine staat..." 14/

Tijdens de maanden die het einde van het Mandaat vooraf gingen, hebben de joodse strijdkrachten het voorzorg genomen om de steden en de sleutelzones voorbehouden aan de Arabische staat, te bezetten. Ben Gourion schrijft vòòr het einde van het Mandaat:

"...geen enkele joodse kolonie, hoe afgezonderd ook, werd ingenomen of bezet door de Arabieren, terwijl de Haganah...zich meester maakte van talrijke Arabische posities en Tiberias, en Haifa, Jaffa en Safad heeft bevrijd...Aldus, op een dag door het noodlot getekend, was het deel van Palestina waar de Haganah kon werken bijna volledig geleidigd van zijn Arabische bevolking." 15/

Het grootste deel van Jerusalem, stad waarvan het verdelingsplan de internationalisatie voorzag, was eveneens bezet geweest door joodse troepen.

Op het einde van het Mandaat hadden de joodse strijdkrachten gezorgd voor de bezetting van nieuwe grondgebieden gelegen buiten de grenzen voorzien door de verdelingsresolotie. Onregelmatige eenheden afkomstig van aangrenzende Arabische staten waren rreds Palestina binnengedrongen tijdens de laatste weken van het Mandaat, en regel-

matige strijdkrachten afkomstig uit dezelfde landen volgden hen nu. De Arabische liga informeerde per telegram de Secretaris-Generaal van de organisatie van de Verenigde Naties van de redenen van het Arabisch initiatief. Na de historiek van de Palestijnse kwestie en de inspanning van de Arabische staten om de Palestijnse Arabieren te helpen om hun wettige onafhankelijkheid te veroveren, te hebben opgenoemd, vermeldde het telegram:

"Nu dat het Mandaat over Palestina een einde genomen heeft, waarbij geen enkel wettelijk ingesteld gezag om de wet en de orde te doen heersen in het land en om aan de personen en aan de goederen een noodzakelijke en voldoende bescherming te verzekeren, verklaren de Arabische staten wat volgt:

- a) Het recht om een regering te vestigen in Palestina behoort aan haar inwoners, krachtens het principe van zelfbeschikking, erkend door het Volkenbondpact zowel als door het Handvest van de Verenigde Naties;
- b) De vrede en de orde werden ernstig gestoord in Palestina en, ten gevolge van de joodse agressie, wordt er geschat dat meer dan 250 000 Arabieren gedwongen werden hun haardsteden te verlaten en uit te wijken naar Arabische buurlanden. De huidige gebeurtenissen in Palestina hebben de verborgen intenties en de imperialistische motieven van de zionistische aanvallers bloot gesteld...
- c) De mandataire Macht heeft reeds verklaard dat zij bij het einde van het Mandaat niet langer verantwoordelijk zou zijn voor het in stand houden van de wet en de orde in Palestina... Er is dus geen enkele administrerende macht in Palestina...
...
- e) ...De recente onrusten in Palestina vormen een ernstige en rechtstreekse dreiging voor de vrede en de veiligheid in de grondgebieden van de Arabische staten zelf. Om deze redenen, en overwegend dat het een heilige plicht is om de veiligheid van Palestina te verzekeren, alsook uit bezorgdheid om een nieuwe verslechtering van de huidige voorwaarden en om te beletten dat de wanorde en de anarchie zich tot de Arabische buurlanden zouden uitstrekken, teneinde ook de leemte veroorzaakt door het einde van het mandaat en door het ontbreken van enig wettelijk opgericht gezag om het op te volgen, op te vullen, zien de Arabische regeringen zich verplicht tussen te komen met als enig doel de vrede en de veiligheid te herstellen en de wet en de orde te doen heersen in Palestina.

De Arabische staten erkennen dat de onafhankelijkheid en de soevereiniteit van Palestina, tot nu toe onderworpen aan het Brits Mandaat, van nu af aan de facto gevestigd zijn ten gevolge van de beëindiging van het Mandaat en ze houden voer dat enkel de wettige inwoners van Palestina bevoegd en gerechtigd zijn om in Palestina een administratie op te richten die alle regeringsopdrachten zal vervullen zonder buitenlandse tussenkomst. Van zodra dit objectief bereikt zal zijn, zal de tussenkomst van de Arabische staten, die enkel bedoeld is om de vrede te herstellen en de wet en de orde te doen heersen, een einde nemen, en zal de soevereine staat van Palestina de hoedanigheid hebben om, in samenwerking met de andere lid-

staten van de Arabische liga, alle maatregelen te treffen geschikt om het welzijn en de veiligheid van haar onderdanen en van haar grondgebied te vergroten..." 16/

De strijd tussen de Arabische krachten enerzijds en wat nu de Israëliische strijdkrachten geworden was aan de andere zijde, laaide op en leidde tot de eerste oorlog van het Midden-Oosten. De Israëliische strijdkrachten waren talrijk en goed getraind, gezien ze gerekruteerd waren uit de joodse Brigade, gevormd tijdens de tweede wereldoorlog, en uit de verschillende gewapende groepen zoals de Haganah, de Palmach en de Irgoun. Ze waren voorzien van wapens verkregen in Palestina en buiten Palestina tijdens de periode van het Mandaat. De interventie van de Arabische staten om de "Arabische staat" Palestina ter hulp te komen, had bijna geen enkel effect in aanwezigheid van het beslissend militair overwicht van Israël. In een tijdspan van enkele weken had Israël het grootste gedeelte van het grondgebied van Palestina bezet, met uitzondering van de "westelijke oever" van de Jordaan, gehouden door het Arabisch legioen van Jordanië, en de strook van Gaza gehouden door Egyptische strijdkrachten (zie de kaart in annex II). Maar, op die uitzonderingen na, controleerde Israël van nu af virtueel het geheel grondgebied opgeëist door de zionistische beweging op de Vredesconferentie van 1919 als "joods nationale Haard".

VII. PALESTINA EN DE ORGANISATIE VAN DE VERENIGDE NATIES - 1948 - 1967

In 1948 was de organisatie van de Verenigde Naties onontwaaibaar verwickeld in de Palestijnse kwestie. Zij was van nu af aan verantwoordelijk voor de internationale verplichtingen betreffende de onvervreembare rechten van het Palestijnse Volk, die niet gewaarborgd werden tijdens het Mandaat en die nu bedreigd waren door de verdelingsresolutie. Geconfronteerd met een bedreiging voor de vrede, zonder voorgaande in de twee jaren van bestaan van de organisatie van de Verenigde Naties, bedreiging die de twee eerste buit gewone zittingen van de Algemene Vergadering niet hadden kunnen verwijderen, beveelde de Veiligheidsraad een staakt-het-vuren op 29 mei 1948, datum waarop Israël zijn bezetting van het Palestijns grondgebied voorbij hetgeen hem toegekend werd in het verdelingsplan reeds had kunnen verstevigen.

De graaf Bernadotte, benoemd als bemiddelaar van de organisatie van de Verenigde Naties door de Algemene Vergadering de dag van het vervallen van het Mandaat, werd naar Palestina gestuurd om toe te zien op het staakt-het-vuren en "een vreedzame schikking van de toekomstige toestand van Palestina te bemoedigen". Hij slaagde erin een voorlopig bestand te doen naleven en bracht zijn eerste voorstellen naar voren omtrent Palestina door een "unie bestaande uit twee leden, de ene Arabisch, de andere joods" voor te stellen. Dat plan voorzag in bepaalde territoriale aanpassingen aan de grenzen, de terugkeer van alle vluchtelingen en bepaalde perken aan de joodse inwijking 1/. De twee partijen verwierpen dat plan, waarbij Israël vooral bezwaren had tegen de voorstellen betreffende de immigratie.

De voorstellen van Bernadotte

Bij het vervallen van het eerst bestand vroeg de Bemiddelaar met aandrang een nieuw onbepaald bestand, dat uitgevaardigd werd door de Veiligheidsraad op 15 juli. De besluiten van de zending van de Bemiddelaar zijn samengevat in zijn rapport:

"De toestand van de enorme massa aan Arabische vluchtelingen die verergerde van dag tot dag verontrustte en ergerde veel de Arabische leiders. Zij waren van oordeel dat de oplossing van dat probleem onontbeerlijk was aan de regeling van de Palestijnse kwestie. Het scheen mij dat, in de Arabische staten, de Palestijnse kwestie een aanzienlijke beroering bracht in de publieke opinie...

Ik gaf er mij rekenschap van dat de houding van de joden vertsrakt was tijdens de periode, verstreken tussen de twee bestanden, dat de joden zich blijkbaar veeleisender toonden aangaande de voorwaarden van de regeling en dat de joodse opinie minder geneigd was om het idee van een bemiddeling te aanvaarden. De militaire inspanningen die de joden volbracht hadden tussen de twee bestanden had bij hen het vertrouwen en het gevoel van onafhankelijkheid doen groeien. Het vertrouwen in de organisatie van de Verenigde Naties was verminderd, en men bemerkte een groeiende neiging om haar zwakheden aan de kaak te stellen in de Palestijnse zaak..." 2/

De Arabische staten weigerden een Israëliisch voorstel tot rechtstreekse onderhandelingen, overgebracht door de Bemiddelaar. Bernadotte besloot daaruit dat zijn vroeger voorstel van unie onverwezenlijk was. Hij deed nieuwe aanbevelingen, gegrond op de hypothese dat de Palestijnen en de Arabieren het bestaan van Israël moesten erkennen.

Het nieuwe plan voorzag een Arabische staat welke Transjordanië en het merendeel van de grondgebieden omvatte, toegekend aan de "Arabische staat" door de verdelingsresolutie, met belangrijke territoriale aanpassingen die het Arabisch grondgebied zouden verstevigen door hem de streek van de Neguev toe te voegen, terwijl Galilea aan Israël zou toekomen. Jerusalem zou onder de administratie van de organisatie van de Verenigde Naties geplaatst worden 3/.

Dat plan werd eveneens verworpen door de Arabische staten (met uitzondering van Jordanië) en door Israël. Bernadotte stelde andere maatregelen voor, maar vòòr dat de organisatie van de Verenigde Naties zijn aanbevelingen in praktijk kon brengen, werd hij vermoord; volgens de Israëliische autoriteiten, is het de groep Stern, één der terroristische organisaties die meer en meer openlijk handelde sinds het einde van het Mandaat, die verantwoordelijk is voor deze moord.

Uit het rapport betreffende de moord, voorgesteld aan de organisatie van de Verenigde Naties bleek dat het voorlopig Israëliisch bewind weinig gedaan had om een einde te stellen aan de perscampagne, opgevoerd tegen de Bemiddelaar en de organisatie van de Verenigde Naties, volgens dewelke "de Bemiddelaar willekeurig gekant was tegen de joodse eisen en het controle over het bestand een vrijwillige discriminerende maatregel was tegen de belangen van Israël". De Israëliische autoriteiten hadden geen "bijzonder belang" gehecht aan de dreigingen in deze termen uitgebracht door de groep Stern: "De plicht is nu om Bernadotte te verjagen... gezegend weze de hand die het zal doen", hoewel deze van een kennelijk gewelddadige groep uitging. De Minister van buitenlandse zaken van Israël verklaarde dat "de groep Stern in Israël enkel als politieke organisatie bestond, gezien de militaire vleugel ervan ontbonden werd, en de leden ervan door het leger werden opgenomen ter individuele titel". De moordenaars van de graaf Bernadotte droegen het uniform van het Israëliisch leger. Het rapport vermeldde dat "het voorlopig Israëliisch bewind moet de volledige verantwoordelijkheid dragen... van deze moorden..." 4/

De Veiligheidsraad verzocht de Israëliische regering om een onderzoek te verrichten over de moord, en hem een rapport voor te stellen, maar ontving geen enkel rapport.

De wapenstilstandsovereenkomsten en de resolutie 194 (III)

De vijandigheid van de Arabische landen tegen een rol van de organisatie van de Verenigde Naties in de Palestijnse kwestie, veroorzaakt door de verdelingsresolutie verminderde naarmate Israël zijn militaire macht vermeerderde en zijn bezetting van het Palestijns grondgebied verstevigde. De Bemiddelaar ad interim, M. Ralph Bunche, slaagde erin wapenstilstandsovereenkomsten te onderhandelen tussen Israël enerzijds en Egypte, Jordanië, Libanon en Syrië anderzijds, die getekend werden tussen februari en juli 1949. (Zie kaart in bijlage II.)

Die overeenkomsten stipuleerden, onder meer dat "de wapenstilstand tussen de strijdkrachten een onotbeerlijke stap (was) naar het einde van een gewapend conflict en de herstelling van de vrede in Palestina en herkenden "het principe volgens dewelke geen enkel militair of politiek voordeel moest opgegeven worden". De overeenkomsten "enkel ingegeven door militaire en geen politieke overwegingen" bevooroordeelden de politieke standpunten niet van de partijen over een definitieve regeling van de Palestijnse kwestie. Aldus gaven ze aan Israël geen enkel recht op de gebieden, bezet tijdens de vijandigheden van 1948, die gelegen waren buiten de grenzen, gesteld door de verdelingsresolutie. Hoewel het nog grotere gebieden bezette dan diegenen die hem door de resolutie toegekend waren, vroeg Israël op 29 november 1948 om toegelaten te worden bij de organisatie van de Verenigde Naties en op 17 december 1948, werd zijn aanvraag verworpen door vijf stemmen tegen één met vijf onthoudingen. 5/

Eén week vooraf had de Algemene Vergadering een andere resolutie aangenomen die een belangrijk document werd voor Palestina. Gebaseerd op de aanbevelingen van Bernadotte beschikte de resolutie 194 (III)(tekst in bijlage III) wat volgt:

a) De Vergadering richtte een verzoeningscommissie op, zetelend in Jerusalem, die de functie voortzette van de Bemiddelaar en van de Bestandscommissie.

b) Ze verzocht de Veiligheidsraad om maatregelen te treffen voor de demilitarisatie van Jerusalem en vroeg aan de verzoeningscommissie om voorstellen uit te brengen betreffende een permanent internationaal regime voor Jerusalem, gezien het bijzonder belang van deze stad voor de drie grote wereldgodsdiensten.

c) Ze vroeg eveneens dat het probleem van de vluchtelingen op de volgende wijze zou behandeld worden:

"...de vluchtelingen die het wensen moeten zo snel mogelijk kunnen terugkeren in hun haardsteden en moeten er in vrede met hun geburen kunnen leven, en vergoedingen moeten worden betaald ten titel van compensatie voor de goederen van diegenen die beslissen om niet in hun haardsteden terug te keren en voor elke verloren of beschadigd goed telkens wanneer, krachtens de principes van internationaal recht of uit billijkheid, dat verlies of die beschadiging hersteld moet worden door de verantwoordelijk regeringen of autoriteiten..."

Het belang van deze resolutie bestaat vooral in het feit dat ze uitdrukkelijk het recht op vreedzaam terugkeer van de Palestijnen in hun haardsteden instelde (recht dat elk jaar herbevestigd werd door de Algemene Vergadering tot op heden)

De Verzoeningscommissie en de processen-verbaal van Lausanne

De Verzoeningscommissie voor Palestina werd opgericht in januari 1949 met Frankrijk, Turkije en de Verenigde Staten als leden. Hoewel de Arabische staten tegen de resolutie stemden en de rechtstreekse onderhandelingen met Israël weigerden, werkten ze samen met de Commissie die de enige hoop bood om de kwestie van de terugkeer van de vluchtelingen te regelen en de terugtocht van Israël tot aan de grenzen vastgesteld door de verdelingsresolutie, waar-

onder zijn terugtocht uit Jerusalem. In 1950 echter, tegen de resolutie van de organisatie van de Verenigde Naties in, bracht Israël zijn hoofdstad van Tel-Aviv over naar het westelijk deel van Jerusalem.

In april 1949 slaagde de Commissie erin om een samenkomst te organiseren in Lausanne, bestaande uit afzonderlijke onderhouden met de twee partijen, gezien de Arabische staten rechtstreekse onderhandelingen met Israël weigerden. De Arabische staten vroegen dat de kwestie van de vluchtelingen, de meest dringende, als eerste geregeld werd, maar Israël drong aan opdat deze zaak gekoppeld werd aan de territoriale regeling en een vredesverdrag. De inspanningen van de Commissie om de twee kwesties samen te brengen misten hun doel. De tweede mei 1949 tekenden de Arabische staten en Israël twee afzonderlijke processen-verbaal waardoor zede grenzen, vastgesteld door de verdelingsresolutie, aanvaarden als "vertrekpunt voor beraadslagingen met de Commissie". Zodoende herbevestigden ze de internationale verbintenis om een Palestijns Arabische staat op te richten op basis van de verdelingsresolutie, maar de Commissie liet weten dat de positie van Israël gepaard ging met een aantal reserves hierna opgesomd:

"De kwestie van de vluchtelingen"

...De Arabische delegaties blijven van oordeel dat de eerste stap moet bestaan in de aanvaarding door de regering van Israël van het principe verklaard bij de resolutie 194 (III) en dat de terugkeer in hun haardstede betreft van de vluchtelingen die de wens uitdrukken om in vrede te leven met hun bureu. De Commissie is er niet in geslaagd dat principe te laten erkennen door de regering van Israël...De weigering van Israël om het principe van de terugkeer van de vluchtelingen te aanvaarden wordt aangehaald door de delegaties van de Arabische staten als de reden van hun gereserveerde en terughoudende houding tegenover de territoriale kwestie...

De territoriale kwesties

De Israëlische delegatie heeft voorgesteld dat de politieke grens tussen respectievelijk Israël en Egypte en Libanon dezelfde zou zijn als diegene die deze landen afscheidde onder het Brits Mandaat...

Wat betreft de politieke grens tussen Israël en het Hachemitisch Koninkrijk Jordanië, stelde de Israëlische delegatie voor dat ze dezelfde zou blijven als diegene die Transjordanië van Palestina scheidde onder het Brits Mandaat...

Wat betreft het centrale gedeelte van Palestina, momenteel bezet door Jordaanse strijdkrachten, stelt de Israëlische delegatie voor dat, zonder dat de kwestie van het toekomstig regime van dat gebied aangehaald zou worden, de grens die Israël zal afscheiden van dat gedeelte de huidige lijn zou volgen die tussen de Israëlische en Jordaanse strijdkrachten loopt...

De Israëlische delegatie heeft verklaard dat Israël geen enkel mikken heeft op de centrale zone van Palestina, hierboven vermeld en wenst niet op dit ogenblik, een suggestie voor te stellen aangaande de bestemming die er aan gegeven moet worden. De Israëlische delegatie heeft gezegd dat zij van oordeel is dat de bestemming die moet gegeven worden aan deze streek een kwestie is aangaande dewelke de delegaties van de Arabische staten, de Arabische inwoners van het gebied en de vluchtelingen een voorstel zouden moeten doen na overeenstemming. Zolang het toekomstig regime van deze streek niet bepaald zal zijn, zal Israël het Hachemitisch Koninkrijk van Jordanië blijven erkennen als de de facto bezettende militaire macht.

Wat betreft de streek van Jerusalem, heeft de Israëlische delegatie verklaard dat haar toekomst een afgescheiden kwestie uitmaakt dat niet ter sprake wordt gebracht door dat voorstel.

...Van hun kant hebben de delegaties van de Arabische staten een voorstel geopperd met de bedoeling dat de vluchtelingen afkomstig uit bepaalde streken (met name de "Westelijke oever") in de mogelijkheid gesteld zouden worden onmiddellijk hun haardsteden te verwoegen. De afvaardigingen der Arabische staten hebben aangetoond dat dit voorstel een territoriaal aspect heeft, gezien het de terugkeer van de vluchtelingen in als Arabisch territorium aangeduide streken beoogt, die in principe als Arabisch territorium zouden moeten erkend worden.

Wat het voorstel van de de Israëlische afvaardiging betreft, met betrekking tot de grenzen tussen Israël en Egypte en Libanon respectievelijk, met inbegrip van het voorstel in verband met de Gaza-strook, hebben de Arabische delegaties de Commissie erover ingelicht dat dit voorstel -naar hun mening- een flagrante schending van de termen van het proces-verbaal van 12 mei 1949 inhield, dat de territoriale kwesties op het oog heeft, daar ze beschouwen dat dit voorstel veeleer aanhechtingen impliceert dan territoriale aanpassingen die voorzien zijn door de beschikkingen van het proces-verbaal.

In de mate dat bovengenoemd voorstel, voortkomend van de Arabische delegaties een territoriaal karakter heeft, heeft de Israëlische afvaardiging een houding aangenomen in de zin dat ze -in de huidige omstandigheden- een zekere verdeling van het territorium op in 1947 aangenomen verhouding, niet als territoriale regeling kan aanvaarden.

Het rapport van de Commissie scheen te laten verstaan dat Israël op dat ogenblik een Arabisch-Palestijnse staat op het oog had, beperkt tot de gebieden die door Egypte en Jordanië werden achtergehouden, doch dit voorstel was op dat tijdstip onaanvaardbaar, zowel voor de Palestijnse Arabieren als voor de Arabische staten.

(De door de Commissie daarna geleverde inspanningen om het recht op een vreedzame terugkeer te verzekeren voor de Palestijnse Arabieren en te onderhandelen over een internationaal bewind voor Jeruzalem leidden tot niets. De Commissie organiseerde een nieuwe bijeenkomst te Parijs in 1951, opnieuw zonder resultaat. Ofschoon ze haar officiële pogingen nog gedurende enkele jaren heeft verdergezet en met name gepoogd heeft een internationaal

bewind voor Jeruzalem op te richten, bleef haar rol uiteindelijk beperkt tot routine-activiteiten, zoals het aanleggen van lijsten van bezittingen, van de geblokkeerde bankrekening der vluchtelingen van eigenaars, vluchtelingen, enz, en ze speelde werkelijk niet de minste rol in de Palestijnse kwestie.)

Israël wordt lid van de organisatie van de Verenigde Naties

Op 11mei 1949, de avond van de ondertekening der processen-verbaal te Lausanne, werd Israël toegelaten tot de organisatie der Verenigde Naties. In een verklaring vòòr de politieke Commissie, verklaarde de Israëlische afgevaardigde dat zijn land de principes van het Handvest der Verenigde Naties zou naleven en de beslissingen van de organisatie zou toepassen. Israël was de enige natie die de hoedanigheid van staat bereikt had en een territorium bij middel vaneen akte van de Verenigde Naties . De considerans van de resolutie die Israël als lid van de organisatie der Verenigde Naties aannam, vermeldde uitdrukkelijk de inzet van Israël om de resoluties 181(II) en 194(III) toe te passen, die de kern van de Palestijnse kwestie vormden voor de organisatie der Verenigde Naties:

Het rapport van de Veiligheidsraad betreffende de aanvraag tot toetreding van Israël tot de organisatie van de Verenigde Naties ontvangen hebbende,

Nota nemend van de mening van de Veiligheidsraad dat Israël een vreedzame staat is, bekwaam tot het vervullen van de verplichtingen van het Handvest en bereid om het te doen,

Nota nemend dat de Veiligheidsraad aan de Algemene Vergadering heeft aanbevolen om Israël toe te laten tot de organisatie der Verenigde Naties,

Akte nemend, bovendien, van de verklaring door dewelke de Israëlische staat zonder enig voorbehoud de verplichtingen aanvaardt voortkomend uit het Handvest van de Verenigde Naties en er zich toe verbindt ze na te leven vanaf de dag waarop hij lid zal worden van de Verenigde Naties.

Zijn resolutie herinnerend van 29 november 1947 en 11 december 1948, en akte nemend van de verklaringen afgelegd vòòr en de verstrekte uitleg aan de speciale Politieke Commissie door de afgevaardigden van de Israëlische regering, met betrekking tot het in werking treden van voornoemde resoluties,

besluit de Algemene Vergadering

de functie vervullend die haar toekomen in de termen van artikel 4 van het Handvest en het artikel 125 van zijn interne regeling,

1. Beslist dat Israël een vreedzame staat is die de verplichtingen van het Handvest aanvaardt, die bekwaam is om de genoemde verplichtingen te vervullen en bereid is om het te doen
2. Beslist om Israël toe te laten tot de organisatie der Verenigde Naties." 7/

De vermelding, in de considerans van de resolutie 181 (II) en 194 (III), welke eerste Israël en de nog niet bestaande Arabisch-Palestijnse staat gesticht had, en welke tweede het recht op terugkeer aan de Palestijnse vluchtelingen die de wens uitdrukten naar hun haarden terug te keren en in vrede te leven met hun burens, had voorbehouden, hield in dat Israël het doorlopend bestaan erkende van een Arabisch-Palestijnse entiteit. Deze entiteit zelf was evenwel nog niet geschapen. Het gedeelte van haar grondgebied dat door Israël bezet werd in 1948, werd in feite door deze laatste opgeslorpt, toen hij besloot zijn wetgeving uit te breiden tot die zones die beschouwd werden integrerend deel uit te maken van Israël. De tekst van de "ordonnantie betreffende het domein van de bevoegdheid en van de machten" van 22 september 1948 is de volgende:

"De voorlopige staatsraad decreteert het volgende:

1. Elke wet die toepasbaar is op het geheel van de Israëliërische staat zal worden beschouwd als toepasbaar op de gehele zone, met inbegrip van het grondgebied van de Israëliërische staat en elk deel van Palestina dat de minister van Defensie bij afkondiging zal vastgelegd hebben, als bezet door het Israëliërisch defensie-leger.
2. Elke persoon of groep van personen gerechtigd door de wet zoals hierboven gedefinieerd, om publieke functies uit te oefenen of te handelen in de gehele Israëliërische staat, zal worden beschouwd als gerechtigd uit te oefenen in de gehele zone met inbegrip van de Israëliërische staat, zal worden beschouwd als gerechtigd om de publieke functies uit te oefenen in de gehele zone, met inbegrip van de Israëliërische staat en elk deel van Palestina dat de Minister van defensie zal afgekondigd hebben als bezet door het Israëliërisch defensie-leger.
3. Deze ordonnantie zal uitwerking krijgen met terugwerkende kracht vanaf de zesde Iyar, 5708 (15 mei 1948) en alle maatregelen die, bij afwezigheid van de beschikkingen van deze ordonnantie zonder uitwerking zouden gebleven zijn, worden met terugwerkende kracht bekrachtigd bij deze." 8/

Op 24 april 1950 kwam de westelijke oever officieel onder Jordaanse toezicht. De Jordaanse wetgeving stipuleerde het volgende:

"...de herbevestiging van zijn intentie om het geheel van Arabische rechten in Palestina te vrijwaren, de bescherming van deze rechten met alle wettelijke middelen bij het uitvoeren van zijn natuurlijke rechten, doch zonder schade aan de definitieve regeling van de rechtvaardige zaak van Palestina, in het kader van het nationale streven, van de samenwerking tussen Arabische landen en de internationale gerechtigheid 9/.

De Palestijnse kwestie vervormde zich tot een omvangrijk conflict tussen Arabieren en Israëliëten, zoals al diegenen die deze gevolgen van de oprichting van Israël in Palestina, ondanks de oppositie van de Arabisch-Palestijnse meerderheid voorzien hadden, vreesden.

De Suez-oorlog van 1956, was één van de gevolgen van dit meningsverschil, ondanks het feit dat noch de kwestie, noch het Palestijns grondgebied er rechtstreeks bij betrokken waren. De Israëliërisch-Arabische oorlog van 1967 had nochtans onmiddellijk en rechtstreeks

weerslag op de Palestijnse kwestie. Israël bezette de "Westelijke Oever", de Gaza-strook en het oostelijk deel van Jeruzalem, evenals aangrenzende grondgebieden ; op deze manier controleerden ze een veel uitgestrekter territorium dan hetgene waar de zionistische wereldorganisaties in 1919 aanspraak op maakten, op de oostelijke oever van de Jordaan na (kaart in bijlage IV).

De grote meerderheid van de Palestijnen op de Westelijke Oever en de Gaza werden vluchtelingen, een aantal onder hen reeds voor de tweede maal, daar ze in deze streek reeds hun toevlucht gezocht hadden tijdens de eerste uittocht van 1948. Diegenen die in de door Israël bezette gebieden bleven na 1967 maakten deel uit van een nieuwe categorie, die zich onderscheidde van hen die zich binnen de grenzen van Israël bevonden vòòr 1967 en die recht hadden op het Israëliësche staatsburgerschap. Deze nieuwe categorie was er een van een volk dat een vreemde militaire bezetting onderging onderworpen aan de militaire wet, met al zijn weerslagen en gevolgen betreffende het onderdrukken van vrijheden en burgerrechten.

Doch slechts een minderheid van het Palestijnse volk bevond zich binnen de grenzen van Israël van vòòr 1967 en in de bezette gebieden. De meerderheid onder hen was op het ogenblik volledig verbannen. In juni 1967, waren er op een totaal van 2,7 miljoen personen van Palestijnse oorsprong, ongeveer 1,7 miljoen die in Israël of de bezette gebieden leefden - ongeveer 1 miljoen op de Westelijke Oever, 400.000 op de Gaza-strook en 300.000 in de door Israël gecontroleerde zones - 10/. Na de oorlog van 1967, verlieten ongeveer een half miljoen Palestijnen hun haardstede, doch 900.000 bleven in de recentelijk door Israël bezette zones, wat een totaal van 1,2 miljoen Palestijnen onder Israëliësche controle betekent. 11/. Anderhalf miljoen waren verbanneñ vluchtelingen, dat wil zeggen dat ze zich in een ander land dan het hunne bevonden, daar hun vaderland onder toezicht van de Israëliësche staat stond.

VIII. PALESTINA EN DE ORGANISATIE VAN DE VERENIGDE NATIES - 1967-1977

Op internationaal vlak werd de Palestijnse kwestie in dit stadium nog hoofdzakelijk beschouwd als een "vluchtelingenprobleem" en de Palestijns-Arabische nationaliteit weerhiel nauwelijks de aandacht. De toenemende spanning tussen de Arabieren en Israël bleef een onopgelost probleem dat voortdurend de toestand vergiftigde, daar de Arabische staten Israël beschouwden als een onwettelijke staat. Een broze vrede werd in stand gehouden tot in 1956 met de hulp van de urgentiekrachten van de Verenigde Naties (UNEF) en na 1967 werd de verantwoordelijkheid voor het handhaven van de vrede toevertrouwd aan het organisme van de Verenigde Naties, belast met het toezicht op het bestand (UNTSO).

De resoluties 237 (1967) en 242 (1967) van de Veiligheidsraad Onmiddellijk na het staakt-het-vuren van juni 1967 nam de Veiligheidsraad éénparig de resolutie 237 (1967), die de hierna vermelde beschikkingen bevatte, aan :

"De Veiligheidsraad,

...

Overwegende dat de essentiële en onvervreembare mensenrechten geëerbiedigd dienen te worden, zelfs gedurende de wisselvaligheden van de oorlog,

Overwegende dat de partijen, in het conflict verwickeld, zich dienen te schikken naar de verplichtingen van de Conventie van Genève, betreffende de behandeling van de krijgsgevangenen van augustus 1949,

1. Verzoekt de Israëliëse regering om de zekerheid, het welzijn en de veiligheid van de inwoners van de zones waar de militaire operaties plaats gegrepen hebben en de terugkeer van de inwoners die uit deze zones gevlucht zijn sinds het ontstaan van de vijandelijkheden, te vergemakkelijken ;

2. Beveelt de betrokken regeringen aan, om de humanitaire principes die de behandeling van de krijgsgevangenen en de bescherming van de burgers in oorlogstijden beheersen, nauwgezet na te leven, zoals ze vermeld zijn in de Conventie van Genève van 12 augustus 1949 ;

..."

Er werden steeds verder inspanningen geleverd om een oplossing te vinden voor de kwestie van het Midden-Oosten. Na drukke besprekingen en het onderzoeken van verschillende formules, nam de Veiligheidsraad op 22 november 1967 de resolutie 242 (1967) aan. De tekst van de voornaamste beschikkingen van resolutie 242, die een fundamenteel werktuig geworden is voor alle debatten die gevolgd zijn, aangaande een vredesoplossing in het Midden-Oosten, wordt hierna weergegeven :

"De Veiligheidsraad,

Onderstreept de onaanvaardbaarheid van de aanwinst van een grondgebied door oorlog en de noodzaak om te werken aan een

rechtvaardige en duurzame vrede, die aan elke staat van de streek zou toelaten om in veiligheid te leven,

Onderstreept daarbij dat alle lidstaten bij de ondertekening van het Handvest de verbintenis hebben aangegaan om overeenkomstig Artikel 2 van het Handvest te handelen,

1. Verklaart dat de uitvoering van de principes van het Handvest het instellen van een rechtvaardige en deugdzame vrede vergt in het Midden-Oosten, welke de toepassing van volgende twee principes zou moeten inhouden :

- i) Het terugtrekken van de Israëlische strijdkrachten uit de gebieden, bezet tijdens het recent conflict ;
- ii) Het staken van elke krijgslustige uitspraak of staat van oorlog en eerbiediging en erkenning van de soevereiniteit, de territoriale integriteit en politieke onafhankelijkheid van elke staat van de streek en hun recht om in vrede te leven binnen hun veilige en erkende grenzen, beschut tegen bedreiging of krachtdaden ;

2. Bevestigt tevens de noodzaak

- a) om de vrijheid van scheepvaart op de internationale waterwegen van de streek te vrijwaren ;
- b) om een rechtvaardige regeling van het vluchtelingenprobleem te bewerken ;
- c) om de territoriale onschendbaarheid en politieke onafhankelijkheid van elke staat van de streek te waarborgen, door maatregelen die de oprichting van gedemilitariseerde zones behelzen ;

..."

Het doel van de organisatie van de Verenigde Naties bij het aannemen van de resolutie 242, was het scheppen van een kader van vrede in het Midden-Oosten. Deze resolutie maakte echter geen uitdrukkelijke vermelding van Palestina en de enige verwijzing naar de onderliggende Palestijnse kwestie was de vermelding over "het vluchtelingenprobleem".

Bovendien bekrachtigde de resolutie 242 de jurisdictie van Israël over het grondgebied bezet door dat land tijdens de oorlog van 1948, buiten de lijnen vastgesteld door de verdelingsresolutie, op het territoriaal vlak, door Israël te verzoeken zich terug te trekken tot aan de grenzen van vòòr de oorlog van 1967 .

Syrië en Irak verwierpen de resolutie terwijl Egypte en Jordanië als voorafgaandelijke voorwaarde voor elke bespreking, de terugtrekking eisten van Israël uit de gebieden bezet tijdens de oorlog van 1967. Israël weigerde door te verklaren dat het probleem van de terugtrekking, dat van de vluchtelingen en andere problemen, enkel konden geregeld worden door rechtstreekse onderhandelingen

met de Arabische staten en het sluiten van een vredesverdrag.

De Jarring Opdracht

Overeenkomstig de resolutie 242 van de Veiligheidsraad, benoemde de Secretaris-Generaal Ambassadeur Jarring van Zweden, als bijzonder Vertegenwoordiger, in een nieuwe inspanning van de organisatie van de Verenigde Naties om te pogen een nieuwe regeling te treffen in het Midden-Oosten. De pogingen door Ambassadeur Jarring ondernomen, om het sluiten van nieuwe akkoorden aan te moedigen op basis van de resolutie 242 (1967), misten hun doel. In 1971 stelde hij in een gelijkaardig memorandum (bijlage V), aan Egypte en Israël voor, om zich gelijktijdig en wederzijds te verbinden om op bevredigende wijze alle andere aspecten van een vredesregeling te bepalen. Israël zou zich ertoe verbinden om zijn strijdkrachten uit het bezette Egyptische grondgebied terug te trekken tot aan de grens die Egypte van het onder mandaat staande Palestina afscheidde. Egypte van zijn kant zou zich ertoe verbinden om een vredesovereenkomst met Israël onder bepaalde uitdrukkelijke voorwaarden die betrekking zouden hebben op resolutie 242 (1967). Egypte aanvaardde om de gevraagde overeenkomst aan te gaan op voorwaarde dat Israël ook de nodige verbintenissen zou aangaan wat zijn eigen verplichtingen betreft.

Zonder concreet de verbintenis te vernoemen, welke men hem vroeg te onderschrijven, antwoordde Israël dat hij de wil door Egypte uitgesproken, om een vredesverdrag met Israël te sluiten, gunstig tegemoet zag en herhaalde dat hij bereid was om positieve besprekingen te voeren omtrent elk onderwerp betreffende een vredesakkoord tussen de twee landen. Israël verklaarde dat hij zich ertoe verbond om zijn strijdkrachten terug te trekken tot veilige, erkende en aanvaarde grenzen, die vastgesteld zouden worden door het vredesakkoord. Israël zou zich terugtrekken tot aan de grenzen van vóór 5 juni 1967. Daar hij geen gemeenschappelijke besprekingsbasis had kunnen bewerken, werd de Jarring-Opdracht opgeheven in 1972.

De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie

De Jarring-besprekingen werden gevoerd op basis van resolutie 242 en hadden dus geen betrekking op het fundamenteel probleem van de Palestijnse nationale identiteit, hetwelk ondergeschikt was aan het conflict in het Midden-Oosten. Niettemin hadden de oorlog van 1967 en de uitbreiding van Israël die leidde tot de bezetting van geheel Palestina, tot rechtstreeks gevolg dat het militant karakter van de strijd gevoerd door de Palestijnen om hun fundamentele nationale rechten te heroveren, aangewakkerd werd. De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, opgericht in 1964, nam in 1968 een nieuw Pact aan waaruit bleek dat alle Palestijnen zich ertoe verbonden om de strijd voor hun rechten voort te zetten, gezien de internationale gemeenschap zich tot dan toe onmachtig had getoond om zich van haar verantwoordelijkheid te kwijten, die ze droeg sinds méér dan een halve eeuw. Het Pact schreef Israël de hoedanigheid toe van onwettelijke staat, waardoor Israël weigerde te onderhandelen met de PLO. De aanwakking van de strijd gevoerd door de PLO om de nationale identiteit van Palestina en haar opeising van het onvervreembare recht op zelfbeschikking te herbevestigen, trok meer en meer de wereldaandacht op de wil van het Palestijnse volk, om zijn nationale rechten terug te vinden. De beschikkingen

van resolutie 194 (III) uit 1948, hetwelk een spaciaal statuut voor Jeruzalem en het recht voor de Palestijnse vluchtelingen om naar hun haardsteden terug te keren, indien zij dit wensten en indien zij bereid waren om met hun burenen in vrede te leven, of vergoedingen te ontvangen, voorzag, was bijna elk jaar herbevestigd geweest sinds 1948, terwijl Israël systematisch weigerde om zich te onderwerpen, behalve in het kader van een algemene regeling. Niettemin had men meer dan 20 jaar moeten wachten, sinds de verdeling van Palestina, vòòrdat de nationale Palestijnse rechten vermeld werden in de organisatie van de Verenigde Naties.

Erkenning van de Palestijnse nationale identiteit door de organisatie van de Verenigde Naties

In 1969 erkende de Algemene Vergadering concreet en officieel de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk en verklaarde de Vergadering :

"Erkennend dat het probleem van de Arabische vluchtelingen uit Palestina voortkwam uit het feit dat hun onvervreembare rechten, zoals ze opgesomd zijn in het Handvest van de Verenigde Naties en in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, ontkend worden,

Ernstig bekommerd door het feit dat deze ontkenning van hun rechten verzaard werd door daden van collectieve repressie willekeurige opsluitingen, uitgangsverboden, vernieling van woonsteden en goederen, deportaties en andere repressieve daden tegen de vluchtelingen en andere inwoners van bezette gebieden,

...

Herbevestigd de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk ;

Vestigt de aandacht van de Veiligheidsraad op de ernstige toestand veroorzaakt en geschapen door de politiek en de en de praktijken beoefend door Israël in de bezette gebieden en door zijn weigering om bovengenoemde resoluties toe te passen ;

Verzoekt de Veiligheidsraad om doeltreffende maatregelen te treffen, overeenkomstig de desbetreffende beschikkingen van het Handvest der Verenigde Naties, ten einde de toepassing van deze resoluties te verzekeren." 1/

Niettemin behandelde de Veiligheidsraad het breder probleem van het Midden-Oosten, in het kader van zijn resolutie 242 (1967) en sneed de bijzondere kwestie van de Palestijnse rechten niet aan.

In 1970, kwam de Algemene Vergadering, die haar vroegere aansporingen herbevestigde, opdat Israël zich uit de in 1967 bezette gebieden zou terugtrekken, het recht op terugkeer van de vluchtelingen zou eerbiedigen en zou ophouden met de schending van de mensenrechten, tot de erkenning dat het Palestijns probleem zich aan de kern bevond van de toestand in het Midden-Oosten, in de volgende bewoordingen :

"Erkent dat het volk van Palestina moet kunnen genieten van de gelijkheid van rechten en van zijn zelfbeschikkingsrecht, overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties;

"Verklaart dat de volledige eerbiediging van de onvervreemdbare rechten van het Palestijnse volk een element is, onontbeerlijk voor het vestigen van een rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten".2/

De Algemene Vergadering nam in 1971 en 1972 resoluties aan, opgesteld in gelijkaardige termen. In 1973, in een resolutie betreffende de toestand in Afrika, maar die men kan beschouwen als impliciet betrekking hebbend op het Midden-Oosten, erkende de Algemene Vergadering in de volgende bewoordingen dat de gewapende strijd een wettig instrument was voor de bevrijdingsbewegingen :

"Herbevestigt het onvervreemdbaar recht van elk volk onder koloniale en vreemde overheersing en in de greep van een vreemde mogendheid tot zelfbeschikking, vrijheid en onafhankelijkheid ;

"Herbevestigt eveneens de wettigheid van de strijd der volkeren om zich te bevrijden van de koloniale en vreemde overheersing en de greep van een vreemde mogendheid door alle middelen in hun bezit, met inbegrip van de gewapende strijd;

"...

"Veroordeelt alle regeringen die het recht op zelfbeschikking en onafhankelijkheid van de volkeren niet erkennen, ondermeer van de volkeren van Afrika die nog onder koloniale overheersing staan, en van het Palestijnse volk "3/

Na de oorlog van oktober 1973 in het Midden-Oosten, werd een zekere vooruitgang waargenomen wat betreft het statuut van de PLO, toen, in oktober 1974, de Conferentie van de staats- en regeringshoofden, die gehouden werd in Rabat, een resolutie aannam, waarbij ze het recht tot zelfbeschikking en tot eigen nationale haard van het Palestijnse volk bevestigde en de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie erkende als de wettige vertegenwoordiger van het Palestijnse volk. Het feit dat Jordanië deze resolutie aanvaard had, was van een bijzonder belang, gezien Jordanië van 1948 tot 1967 de Westelijke Oever had geadministreerd. De resolutie verklaarde dat de Conferentie :

Een zeker aantal afvaardigingen drukten hun terughoudendheid uit aangaande de gebruikte bewoordingen over de gewapende strijd. De stemming van de Derde Commissie aangaande de betrokken paragraaf (par. 2) kwam op 82 stemmen tegen 12, met 23 onthoudingen. Op de Algemene Vergadering werd de resolutie aangenomen met 97 stemmen tegen 5, met 28 onthoudingen.

"Bevestigt het recht van het Palestijns-Arabisch volk om terug naar zijn vaderland te keren en zijn recht op zelfbeschikking.

"Bevestigt het recht van het Palestijnse volk om een onafhankelijk nationaal gezag op te richten onder het beheer van de Bevrijdingsorganisatie van Palestina, als enige wettige vertegenwoordiger van het Palestijnse volk, op elk bevrijd Palestijns grondgebied. De Arabische landen zijn vastberaden om een dergelijk gezag te steunen van zodra het opgericht wordt.

"Verklaart de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie te steunen in de uitoefening van haar nationale en internationale verantwoordelijkheden, in het kader van de Arabische verbintenissen."

De Palestijnse kwestie bij de organisatie van de Verenigde Naties

In september 1974 stelden een groot aantal staten samen voor, dat het punt getiteld "Palestijnse kwestie", als afzonderlijk punt op de dagorde van de Algemene Vergadering zou gebracht worden. Op a aanbeveling van het Bureau van de Vergadering stond de Palestijnse kwestie opnieuw op de dagorde, voor het eerst sinds 1952. In oktober 1974, bij 105 stemmen tegen 4, met 20 onthoudingen, werd de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden van de Vergadering.

"De Algemene Vergadering,

"Overwegend dat het Palestijnse volk de belangrijkste betrokken partij is bij de Palestijnse kwestie,

"Nodigt de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie uit, als vertegenwoordiger van het Palestijnse volk, om deel te nemen aan de beraadslagingen van de Algemene Vergadering over de Palestijnse kwestie in voltallige zitting."4/

Een maand later werden de rechten van de Palestijnen volledig erkend bij de organisatie van de Verenigde Naties toen de Algemene Vergadering bij 87 stemmen tegen 8, met 37 onthoudingen, volgende resolutie aannam :

"De Algemene Vergadering

"Ernstig bezorgd door het feit dat er nog geen enkele rechtvaardige oplossing gevonden werd voor het probleem van Palestina en erkennend dat dat probleem blijvend de internationale vrede en veiligheid in gevaar brengt,

"Erkennend dat het Palestijnse volk moet genieten van het recht op zelfbeschikking, overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties,

"Uit zijn ernstige bezorgdheid voor het feit dat het Palestijnse volk belet werd van zijn onvervreembare rechten te kunnen genieten, in het bijzonder zijn recht op zelfbeschikking,

"Zich inspirerend op de doelstellingen en principes van het

Handvest,

"Herinnerend aan haar desbetreffende resoluties die het recht van het Palestijnse volk op zelfbeschikking bevestigen,

1. Herbevestigt de onvervreembare rechten van het Palestijnse in Palestina, inbegrepen :
 - a) Het recht op zelfbeschikking zonder buitenlandse inmenging;
 - b) Het recht op onafhankelijkheid en nationale soevereiniteit;
2. Herbevestigt tevens het onvervreembare recht van Palestijnen om terug te keren naar hun haardsteden en goederen, van waar ze verplaatst en ontworteld werden, en vraagt hun terugkeer;
3. Onderstreept dat de algehele eerbiediging en de verwezenlijking van deze onvervreembare rechten onontbeerlijk zijn aan de regeling van de Palestijnse kwestie;
4. Erkent dat het Palestijnse volk een voorname partij is bij de vestiging van een rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten;
5. Erkent bovendien het recht van het Palestijnse volk om zijn rechten te heroveren door alle middelen overeenkomstig de principes van het Handvest der Verenigde Naties;
6. Doet een oproep tot alle staten en internationale organisaties opdat zij het Palestijnse volk zouden helpen in zijn strijd om de herovering van zijn rechten, overeenkomstig het Handvest;
7. Verzoekt de Secretaris-Generaal om contacten te leggen met de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie aangaande alle zaken die de Palestijnse kwestie aanbelangen;" 5/

Terzelfdertijd kende de Vergadering aan de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie het statuut toe van waarnemer bij de Vergadering en bij de andere internationale conferenties, ingericht onder de bescherming van de UNO 6/. De 13 november 1974 nam Yasser Arafat, Voorzitter van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie het woord vóór de Algemene Vergadering. In zijn toespraak, waarvan men hierna een aantal uittreksels weergeeft, sneed hij rechtstreeks het probleem aan van het terroristische imago van de PLO :

"Zij die ons bestempelen als terroristen, doen het om de wereldopinie te mystifiëren en haar te beletten de werkelijkheid te zien, om ons ware gelaat te zien, het gelaat van de rechtvaardigheid. Zij volharden in het verbergen van hun ware gelaat, dat deze is van de terreur en de tirannie, en in het ontkennen van de toestand van wettige zelfverdediging waarin wij ons bevinden.

Het verschil tussen de revolutionnair en de terrorist wordt gevonden in de reden van hun strijd. Diegene die strijd voor een rechtvaardige zaak, diegene die strijd voor de vrijheid en de bevrijding van zijn land van de veroveraars en de kolonialisten kan moeilijk bestempeld worden als terrorist, of dan zou het Amerikaanse volk als terrorist moeten bestempeld worden toen hij streed tegen het Britse kolonialisme; men zou de weerstand van de Europeanen, geboden tegen de nazi's als terrorisme moeten beschouwen; men zou eveneens op dezelfde wijze de strijd van de volkeren uit Azië, Afrika en Latijns Amerika moeten bestempelen. Velen onder U, vergaderd in deze zaal, zouden als terroristen moeten worden beschouwd...

Het is onnodig de talloze resoluties, die door de Algemene Vergadering ter veroordeling van de door Israël begane aanvallen tegen de Arabische staten, de Israëlische schendingen van de mensenrechten en de artikelen van de Conventie van Genève, evenals de resoluties met betrekking tot de stad Jeruzalem en het herstel van zijn vroeger statuut in herinnering te brengen.

Ik ben een rebel, en vrijheid is mijn zaak. Ik weet dat zich onder U mensen bevinden, die zich in dezelfde toestand van dissidentie als de mijne hebben bevonden, en vanuit dewelke ik mijn strijd moet voeren. U heeft zich moeten te weer staan om van uw ideaal een werkelijkheid te maken. Van-daag moet U dus met mij mijn ideaal delen. Ik denk dat het dat is, wat me toestaat om een oproep te richten tot uw hulp, opdat wij gezamenlijk onze betrachtingen zouden omzetten in een schitterende werkelijkheid, ons gemeenschappelijk streven naar een vreedzame toekomst op de gezegende grond van Palestina...

In mijn officiële hoedanigheid van Voorzitter van de PLO en hoofd van de Palesijnse revolutie, roep ik uit dat wanneer we praten over onze gemeenschappelijke hoop voor het Palestina van morgen, onze perspectieven tevens alle joden die momenteel in Palestina leven en die aanvaarden om met ons samen te leven op een vreedzame manier, zonder discriminatie, omvatten.

Gedurende al deze tijd, heeft de Palestijn niet opgehouden met aan de terugkeer te denken. De verknochtheid van de Palestijn aan zijn vaderland en zijn wil om terug te keren, werden nooit aangetast; zijn enthousiasme werd nooit geraakt, niets heeft hem kunnen doen afstand nemen van zijn identiteit of grond. De tijd heeft hem zijn vaderland niet doen vergeten, zoals sommigen het hadden gehoopt. Wanneer ons volk zijn hoop in de internationale gemeenschap verloren is, die verder zijn rechten bleef ontkennen, en wanneer hij er zich reken-schap heeft van gegeven dat hij niet één duim van zijn vaderland zou kunnen terugvinden met louter politieke middelen, heeft hij geen andere keuze gehad, dan zijn toevlucht te nemen tot de gewapende strijd. Hij heeft in deze strijd al zijn materiële en menselijke middelen geïnvesteerd. Wij hebben met moed de meest afgrijpselijke daden van het Israëlische terrorisme weerstaan, dat deze strijd wou ontmoedigen en doen ophouden.

We bieden hen de toegeeflijkste oplossing aan, die ons zou toelaten om samen te leven, in het kader van een rechtvaardige vrede, in ons democratisch Palestina...

Ik richt eeb oproep tot U, opdat U ons volk in de mogelijkheid zou stellen, zich op zijn eigen grond te vestigen als soevereine, onafhankelijke natie.

Ik ben gekomen als drager van een olijftak en van het geweer van een vrijheidsstrijder. Laat de olijftak niet uit mijn handen vallen. Ik herhaal het: laat de olijftak neit uit mijn handen vallen.

De oorlog zet Palestina in vuur, maar het zal ook in Palestina zijn, dat de vrede zal herboren worden." 7/

De afgevaardigde van Israël verklaarde in zijn antwoord :

"...het is voor de hand liggend dat diegenen die het initiatief tot dit debat hebben genomen over de zogenaamde Palestijnse kwestie, zich in de eerste plaats bekommeren niet over het verwezenlijken van de rechten der Palestijnen, maar over de eliminatie van de rechten van het joodse volk. De vernietiging van Israël en de ontkenning aan het Israëliësch volk van zijn recht op zelfbeschikking en onafhankelijkheid, zijn de doelstellingen die officieel door de PLO werden opgesomd, en het is om deze te verkrijgen dat de Arabische regeringen dit debat hebben aangevraagd. Door op deze manier te handelen, door een initiatief te nemen om een uitnodiging tot de PLO te richten en door de beslissingen die genomen zijn op de recente Conferentie van Rabat aan te nemen, hebben de Arabische regeringen hun associatie met de Organisatie herbevestigd, die een schild biedt aan Arabische misdadigersbendes. Dat is geenszins verwonderlijk. De PLO komt niet voort uit de Palestijnse gemeenschap; zij vertegenwoordigt het Palestijnse volk niet; zij is een schepping van de Arabische regeringen zelf; zij werd opgericht op de eerste topontmoeting van de Arabische staatshoofden in Kaïro in 1964, als oorlogswapen van het terrorisme tegen Israël. Haar pact vermeldt dat het bestaan van Israël nietig en onbestaand is, dat het heraanknopen van historische en geestelijke banden tussen de joden en Palestina niet overeenkomt met de historische werkelijkheid, dat de joden niet een enkel volk zijn, met een onafhankelijke entiteit.

De steun die aan de moorddadige ideologie en aan de duistere doelstellingen van de PLO was toegekend, vindt zijn uitdrukking in de Verenigde Naties op verschillende manieren. Meermaals werd allusie gemaakt op het "fundamenteel probleem" van de Palestijnse kwestie, wat een eufemisme is om Israël aan te duiden als staat. Soms vallen de sprekers schaamteloos de onafhankelijkheid van Israël aan, kwalificeren hem belasterend als koloniaal, vragen dat hij zou vervangen worden door een tweede Arabisch-Palestijnse staat, die zich bij Jordanië zou voegen. Bij andere gelegenheden zijn de gebruikte bewoordingen iets algemener; danspreekt men over het herstel van onvervreemdbare rechten van het Palestijnse volk, van zijn zelfbeschikking, enz. Sinds 8 juni 1974, datum van de bijeenkomst van de PLO in Kaïro en de topconferentie van Rabat, spreekt men nog slechts over het bewerken van het gezag van de PLO

op de grondgebieden die van Israël werden afgerukt, terwijl verduidelijkt wordt dat het slechts een eerste stap zou zijn naar de algehele vernietiging van Israël..." 8/

Schending van de mensenrechten

De organisatie van de Verenigde Naties heeft zich bezig gehouden met de kwestie van de schending van de mensenrechten na de oorlog van 1967 en de Israëliëse bezetting van de rest van het Palestijnse grondgebied en gedeelten van het grondgebied van Arabische buurlanden. In augustus 1967, heeft de Algemene Vergadering de resolutie 237 (1967) van de Veiligheidsraad goedgekeurd, waarin Israël verzocht wordt om de terugkeer van de vluchtelingen toe te staan en de internationale conventies na te leven, die betrekking hebben op de behandeling van de burgers in oorlogstijden 9/. In 1968, herbevestigde de Algemene Vergadering het recht van de vluchtelingen om naar hun haardsteden terug te keren en richtte een "Speciale Commissie, gelastigd met het onderzoek naar de Israëliëse praktijken met betrekking tot de mensenrechten van de bevolking in de bezette gebieden" op 10/. Israël weigerde de Commissie toe te laten zich in de bezette gebieden te begeven, doch de Commissie heeft de evolutie van de toestand in deze streken kunnen volgen aan de hand van geloofwaardige bewijzen, afkomstig van verschillende bronnen, waarover ze geregeld rapporten heeft voorgelegd aan de Algemene Vergadering, betreffende de veronderstelde schendingen van de mensenrechten door Israël. De Algemene Vergadering heeft meermaals resoluties aangenomen die het Israëliësch gedrag in de bezette gebieden bekritiseerden.

De resolutie die in 1977 werd aangenomen, in termen die herinnerden aan de resoluties die tijdens de voorgaande jaren waren aangenomen, verklaart dat de Algemene Vergadering :

"Veroordeelt de volgende Israëliëse politiek en praktijken:

- a) aanhechting van bepaalde delen van de bezette gebieden;
- b) oprichten van Israëliëse kolonies in de genoemde gebieden en overplaatsing van een vreemde bevolking in deze gebieden;
- c) evacuatie, afvoering, uitdrijving, verplaatsing en overplaatsing van een vreemde bevolking in deze gebieden;
- d) aanslaan en ontiëgenen van Arabische goederen in de bezette gebieden en alle andere transacties met betrekking tot de aanwinst van gronden en welke de Israëliëse autoriteiten, instituties of staatsburgers betrekken enerzijds, en inwoners of instituties van de bezette gebieden anderzijds;
- e) Afbraak en vernieling van Arabische huizen;
- f) Massale aanhoudingen, administratieve opsluitingen en slechte behandelingen waarvan de Arabische bevolking slachtoffer is;
- g) slechte behandeling en folteringen aan de gevangenen;
- h) Plundering van het archeologische en culturele patrimonium;

i) Hinderpalen aan de vrijheden en religieuze praktijken en aantastingen van de familiale en gewoonterechten;

j) onwettelijke uitbating van de natuurlijke rijkdommen, de middelen en de bevolking van de bezette gebieden." 11/

De Mensenrechtencommissie heeft eveneens de Israëlische schendingen van de mensenrechten in de bezette gebieden aangeklaagd. Men zal hierna uittreksels vinden van haar resolutie van 1977 :

"De Mensenrechtencommissie,

Rekening houdend met het feit dat, in haar resolutie 31/20, de Algemene Vergadering haar resolutie 3376 (XXX) herbevestigt, waarbij ze haar ernstige bezorgdheid uitte voor het feit dat geen enkel vooruitgang geboekt werd met het oog op :

a) De uitoefening door het Palestijnse volk van zijn onvervreembare rechten in Palestina, inbegrepen het recht op zelfbeschikking zonder externe inmenging en het recht op onafhankelijkheid en nationale soevereiniteit,

b) De uitoefening door de Palestijnen van hun onvervreembare recht om terug te keren naar hun haardsteden en hun goederen, vanwaar ze verplaatst en ontwortled werden,

Hevig geïlarmeerd door het aanhouden van de schendingen van van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden die Israël begaat in de bezette Arabische gebieden, meer bepaald door de maatregelen omdat op hun annexatie, alsmede door het feit dat de vestiging van bevolkingskolonies, de massale vernieling van huizen, de foltering en slechte behandeling van gevangenen, de onteigening van goederen en het opleggen van discriminatoire economische reglementeringen aanhouden,

1. Uit de ongerustheid en de diepe bezorgdheid welke haar wordt ingegeven door de ernstige toestand die inde bezette Arabische gebieden heerst ten gevolge van het aanhouden van de Israëlische bezetting en agressie, toestand die verder verergert;

2. Vraagt met aandrang aan Israël om onmiddellijk maatregelen te treffen voor de terugkeer van de Palestijnen en andere inwoners van de bezette Arabische gebieden die verplaatst werden;

3. Betreurt eens te meer dat Israël de schending aanhoudt in de bezette gebieden van de fundamentele regels van het internationaal recht en de toepasselijke internationale conventies, en in het bijzonder ernstige inbreuken pleegt aan de conventie van Genève betreffende de bescherming van burgerpersonen in oorlogstijden, van 12 augustus 1949, schendingen die beschouwd worden als oorlogsmisdaden en een belediging voor de mensheid, en dat hij volhardt in het negeren van de resoluties van de Verenigde Naties terzake, en dat hij tegenover de inwoners van de bezette Arabische gebieden een politiek voortzet van schending van de fundamentele mensenrechten.

6. Bevestigt dat alle maatregelen die aldus door Israël genomen werden om het natuurlijk karakter, de demografische samenstelling of het statuut van de bezette gebieden met inbegrip van Jeruzalem, te wijzigen, nietig en onbestaande zijn en vraagt Israël met aandrang om verslag uit te brengen over alle maatregelen van die aard die reeds genomen zijn en voortaan af te zien van elke nieuwe handeling die tot doel zou hebben het statuut van de bezette Arabische gebieden, met inbegrip van Jeruzalem, te wijzigen.

...

8. Vraagt met klem aan Israël om alle Arabieren die op grond van hun strijd voor zelfbeschikking en de bevrijding van hun grondgebied aangehouden of gevangen genomen werden, vrij te laten, en in afwachting van hun invrijheidstelling, hen de bescherming toe te kennen die voorzien is in de bepalingen betreffende de behandeling van krijgsgevangenen, en in verband hiermee vraagt het de Secretaris-Generaal om alle inlichtingen betreffende de gevangenen op te vragen, zoals hun aantal, identiteit en de plaats en de duur van hun detentie, en om deze inlichtingen ter beschikking te stellen van de Commissie tot haar volgende zitting;

9. Vraagt bovendien eens te meer aan Israël, om de verplichtingen na te leven waartoe hij gebonden is op grond van het Handvest van de Verenigde Naties en de Universele Verklaring van de rechten van de mens, en de verplichtingen te erkennen en in acht te nemen die de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgers oplegt;

10. Vraagt opnieuw aan alle staten en alle internationale organisaties en bijzondere instellingen om geen enkele wijziging te erkennen die door Israël werd tot stand gebracht in de bezette gebieden en om te vermijden maatregelen te nemen waarvan Israël zou kunnen gebruik maken om de politiek en de praktijken voort te zetten die in deze resolutie worden aangehaald."

Het decennium 1967-1977 tijdens hetwelke twee grote conflicten zijn uitgebroken in het Midden-Oosten, heeft een radicale verandering doen ontstaan in de houding tegenover het Palestijnse probleem. In plaats van het te beschouwen als een vluchtelingenprobleem, is men gaan erkennen dat het om een belangrijk vraagstuk gaat, dat de fundamentele rechten van het Palestijnse volk aangaat en zijn recht om naar het vaderland terug te keren en het recht op nationale zelfbeschikking uit te voeren.

IX. HET COMITE VAN DE VERENIGDE NATIE VOOR DE UITOEFENING VAN DE ONVERVREEMDBARE RECHTEN VAN HET PALESTIJNS VOLK

Bij haar dertigste zitting in 1975, verzocht de Algemene Vergadering om de tussenkomst van de Veiligheidsraad zodat het Palestijnse volk zijn rechten zou kunnen laten gelden. De vergadering vroeg de deelname van de PLO, op gelijke voeten met andere partijen, in alle onderhandelingen over het Midden-Oosten, gehouden onder de auspiciën van de organisatie van de Verenigde Naties, door de Secretaris-Generaal te verzoeken een inspanning te doen om de uitnodiging te verzekeren van de PLO op de Vredesconferentie over het Midden-Oosten, voor het eerst bijeengeroepen te Genève in december 1973).1/

Verder, in een andere resolutie, drukte de Algemene Vergadering er haar bezorgheid over uit dat:

"...tot op heden geen rechtvaardige oplossing voor het Palestijns probleem werd gevonden,

...dat het Palestijns probleem verder de internationale vrede en veiligheid in gevaar brengt,

...dat geen enkel vooruitgang werd geboekt in de richting van:

a) De uitoefening door het Palestijns volk van zijn onvervreembare rechten in Palestina, inbegrepen het recht op zelfbeschikking, zonder tussenkomst van buitruit, en het recht op nationale onafhankelijkheid en soevereiniteit;

b) De uitoefening door de Palestijnen van hun onvervreembaar recht om terug te keren naar hun tehuis en eigendommen, waaruit zij werden verplaatst en ontcorteld". 2/

Bij dezelfde resolutie richtte de Algemene Vergadering de Comité tot Uitoefening van de Onvervreembare Rechten van het Palestijnse Volk op. De leden van dat Comité zijn:

Afghanistan, Cuba, Cyprus, Duitse Democratische Republiek, Guineë, Guyana, Hongarije, India, Indonesië, Laotiaanse Democratische Volksrepubliek, Madagascar, Maleisië, Mali, Malta, Pakistan, Roemenië, Senegal, Sierra Leone, Socialistische Sovjetrepubliek van Oekraïne, Tunesië, Turkije en Joegoslavië.

De volgende staten namen deel als waarnemers in het werk van het Comité: Egypte, Irak, de Libische Arabische Republiek, Mauretanië en de Syrische Arabische Republiek. Hieraan kunnen de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie en de Liga der Arabische staten toegevoegd worden, eveneens als waarnemers.

Ambassadeur Medoune Fall van Senegal is voorzitter van deze Commissie geweest sinds haar oprichting. Het mandaat van de Commissie bestond erin de aanbevelingen voor een uitvoeringsprogramma te formuleren, ontworpen om het het Palestijnse volk mogelijk te maken om zijn onvervreembare rechten uit te oefenen, namelijk:

"a) het zelfbeschikkingsrecht zonder externe tussenkomst

b) het recht op nationale onafhankelijkheid en soevereiniteit

c) het onvervreemdbaar recht van de Palestijnen om naar hun thuis en eigendom terug te keren, uit hetwelk zij werden verplaatst en ontworteld."

De Commissie vaardigde haar eerste rapport uit na verscheidene vergaderingen in de loop van 1976, met de volgende voornaamste aanbevelingen (tekst in bijvoegsel VI):

"Het recht op terugkeer

Eerste fase

De eerste fase houdt de terugkeer naar hun haardstede in, van de Palestijnen die verplaatst werden als gevolg van de oorlog van juni 1967. De Commissie beveelt aan dat:

i) De Veiligheidsraad zou om de onmiddellijke naleving van haar resolutie 237 (167) moeten verzoeken, en dat zulk een naleving niet in verband mag gebracht worden met enige andere voorwaarde;

Tweede fase

De tweede fase handelt over de terugkeer naar hun haardstede van de Palestijnen die tussen 1948 en 1967 werden verplaatst. De Commissie beveelt aan dat:

i) Terwijl de eerste nageleefd wordt, zouden de organisatie van de Verenigde Naties, in samenwerking met de rechtstreeks betrokken staten en de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie als de tijdelijke vertegenwoordiger van de Palestijnse entiteit verder moeten gaan met het nemen van de nodige schikkingen om het de tussen 1948 en 1967 verplaatste Palestijnen mogelijk te maken hun recht uit te oefenen om naar hun haard en bezit terug te keren, in overeenstemming met de betreffende resoluties van de Verenigde Naties, in het bijzonder de resolutie 194 (III) van de Algemene Vergadering;

ii) Palestijnen die niet kiezen om terug te keren naar hun thuis, zouden een rechtvaardige en billijke vergoeding dienen uitbetaald te krijgen zoals voorzien in de resolutie 194 (III).

et recht op zelfbeschikking, onafhankelijkheid en nationale oevereiniteit

..de ontruiming van de gebieden die, in overtreding van de eginzelen van het Handvest en de betreffende resoluties van de erenigde Naties, met geweld bezet werden, is een conditie sine ua non voor uitoefening door het Palestijns volk van zijn onverreemdbare rechten in Palestina...

) De Veiligheidsraad zou een kalender moeten opstellen voor de olledige ontruiming door de Israëliische bezettingstroepen van e zone die in 1967 werden bezet...

Indien de Veiligheidsraad het nodig acht, zou hij in een tijde- jke vredesmacht kunnen voorzien teneinde het verloop van de truiiming te vergemakkelijken;

c) De Veiligheidsraad zou aan Israël moeten vragen om af te zien van de vestiging van nieuwe nederzettingen en om zich tijdens de beschouwde periode terug te trekken uit de nederzettingen die sinds 1967 in de bezette gebieden gevestigd werden...

d) Israël zou tevens moeten uitgenodigd worden om de beschikkingen van de Conventie van Genève met nauwgezetheid na te leven...

e) De ontruimde gebieden... zouden moeten opnieuw in bezit genomen worden door de organisatie van de Verenigde Naties die vervolgens de ontruimde gebieden zal overdragen aan de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, als vertegenwoordiger van het Palestijnse volk; ...

g) Van zodra de onafhankelijke Palestijnse entiteit zal opgericht zijn, zou de organisatie der Verenigde Naties, in samenwerking met de onmiddellijk betrokken staten en de Palestijnse entiteit, nieuwe beschikkingen moeten nemen voor de volledige verwezenlijking van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, de oplossing van de hangende problemen en het verwerken van een rechtvaardige en duurzame vrede in de regio, overeenkomstig de desbetreffende resoluties van de Verenigde Naties..."

Naar aanleiding van het voorstellen van deze aanbevelingen aan de Algemene Vergadering in 1976, heeft de Voorzitter van het Comité onder meer verklaard:

"Nooit in de geschiedenis der naties is de aktie van een internationale organisatie zo bepalend geweest voor de lotbestemming van een volk als die van de organisatie van de Verenigde Naties voor het lot van het Palestijnse volk...

Sinds het Palestijns vraagstuk op 2 april 1947 aan de organisatie van de Verenigde Naties werd voorgelegd door het Verenigd Koninkrijk, heeft het het karakter aangenomen van een probleem van zelfbeschikkingsrecht waarvoor de Verenigde Naties tot op heden nog geen rechtvaardige en bijgevolg duurzame oplossing hebben gevonden.

Omwille van deze redenen is het Palestijnse vraagstuk steeds aanwezig geweest in de Verenigde Naties, in een onzekere toestand, sinds de prille begindagen van de organisatie. Dit heeft ertoe geleid dat zij, meer dan aan welk ander probleem ook, er een hoeveelheid tijd, besprekingen en inspanningen heeft moeten besteden, zonder er nochtans in te slagen om een rechtvaardige en duurzame vrede tot stand te brengen... Deze situatie betekent geensinds dat de Verenigde Naties niet in staat zijn om een vreedzame regeling van dit probleem uit te werken...

Er moet toegegeven worden dat deze taak zowel belangrijk is als moeilijk. Belangrijk omdat de organisatie van de Verenigde Naties zich voor de eerste keer op konkrete wijze buigt over een probleem dat de kern uitmaakt van het conflict in het Midden-Oosten. Moeilijk, omdat het in de praktijk brengen van de rechten van het Palestijnse volk het voorwerp uitmaakt van afwijkende interpretaties die vaak diametraal tegenover elkaar staan...

Zoals U hebt kunnen vaststellen heeft ons Comité tijdens zijn werkzaamheden uitsluitend gesteund op de resoluties en desbetreffende beslissingen van de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad, zowel wanneer het ging over het vluchtelingenvraagstuk, als over de ontruiming van de bezette gebieden, als tenslotte over de verwezenlijking van het zelfbeschikkingsrecht van het Palestijnse volk...

...het mandaat van het Comité, (dat) er niet in bestond de het vraagstuk van het Midden-Oosten te regelen noch de rechten van Israël te herbevestigen, maar wel de wegen en middelen vast te leggen die de toepassing van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk kunnen toelaten." 4/

De aanbevelingen van het Comité werden vooraf onderzocht door de Veiligheidsraad, waar de Voorzitter heeft verklaard:

"De huidige toestand vergt vanwege de Veiligheidsraad een grondig onderzoek van de aanbevelingen die hem heden worden voorgelegd ten einde de regeling te bespoedigen van een vraagstuk dat, zoals iedereen weet, het tot stand brengen van de vrede in het Midden-Oosten beoogt. Deze houding lijkt ons des te meer verantwoord aangezien de organisatie van de Verenigde Naties een grote verantwoordelijkheid draagt in het drama dat de Arabische bevolking van Palestina op dit moment meemaakt.

De staat Israël heeft eveneens alle belang bij het tot stand brengen van een werkelijke en duurzame vrede met zijn burenen in het Midden-Oosten. Brutaal, blind en onrechtvaardig geweld kan niets opbouwen dat niet kan vernietigd worden door een nod nog sterkere kracht die gebaseerd is op rechtvaardigheid, moraliteit en het goed recht. De Israëliische leiders hebben te veel verbeeldingskracht en verantwoordelijkheidszin om niet te begrijpen dat de tijd niet in hun voordeel speelt. Helaas moeten wij toegeven dat zij te veel kansen laten verloren gaan. (De Voorzitter citeert vervolgens M. Mendes-France) :

'Wanneer een volk zich wil bevrijden van een bezetter slaagt het er steeds in, zelfs als de bezetter militair sterker is. Dat was het geval in Viëtnam, in Algerije, in Angola. Zo zal het ook zijn in Palestina'." 5/

De Veiligheidsraad heeft het Palestijnse vraagstuk besproken in het kader van de verslagen van het Comité en een ontwerp van resolutie onderzocht dat in houdt dat de Raad:

"Bevestigt de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk op zelfbeschikking, eveneens het recht op terugkeer en het recht op onafhankelijkheid en soevereiniteit in Palestina, overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties." 6/

De resolutie verkreeg 10 stemmen tegen één (de Verenigde Staten) en 4 onthoudingen*. De resolutie werd niet aangenomen op grond van het veto. 7/

*Hebben voor gestemd: Benin, China Guyana, Japan, Pakistan, Panama,

De Raad heeft het verslag van het Comité opnieuw onderzocht in oktober 1977. De Voorzitter van het Comité heeft onmiddellijk onderstreept dat:

"...zijn opdracht er niet in bestond het vraagstuk van het Midden-Oosten in zijn geheel te behandelen, maar eerder de middelen te zoeken om de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk te laten gelden. In andere woorden, de taak van ons Comité bestaat er hoofdzakelijk in om het fundamenteel onevenwicht recht te zetten dat steeds kenmerkend is geweest voor de verschillende benaderingen van de Verenigde Naties tegenover het Palestijns vraagstuk. Ver v n de apostel van de partijdigheid te willen zijn, heeft het Comité er vooral op gestaan dat spijtig onevenwicht te corrigeren en het Palestijnse vraagstuk in zijn ware kontekst en onder zijn ware gelaat te situeren..." 8/

De voorzitter heeft de nadruk gelegd op het feit dat de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk erkend waren door de meerderheid van staten en hij heeft eraan toegevoegd dat:

"Het bestaansrecht van Israël door niemand mag worden betwist. Maar het is tevens van belang dat het op zijn beurt de wettige rechten van zijn burenen erkent. De wereld is tegenwoordig hongerig naar vrede en veiligheid. Israël heeft geensinds het recht om op deze manier verder voortdurend het overleven zelf van onze planeet te bedreigen..." 9/

De Veiligheidsraad stelde uiteindelijk de debatten uit zonder een beslissing te nemen, hoewel dit punt nog steeds op zijn dagorde ingeschreven staat.

Arabische Libische Republiek, Verenigde Republiek Tanzania, Roemenië, Unie der Socialistische Sovjet Republieken.

Hebben zich onthouden : Frankrijk, Italië, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Zweden.

X. HET STATUUT VAN DE PALESTIJNSE ENTITEIT

Het Palestijnse vraagstuk heeft tegenwoordig een stadium bereikt waarin het natuurlijk en onvervreemdbaar echt van het Palestijnse volk op zelfbeschikking en op de oprichting van een Palestijnse entiteit een steeds groeiende aandacht geniet, evenals de initiële die het ontstaan van het Palestijnse probleem hebben beïnvloed en onderliggende vraagstukken. Deze factoren werden in deze studie aangehaald, maar het is nuttig van ze opnieuw voor de geest te halen om dit probleem in zijn juiste perspectief te plaatsen.

In 1977 bestond er een Palestijnse entiteit die in zich twee van de belangrijkste kenmerken van een natie verenigde, namelijk een volk dat sinds eeuwen gevestigd was op een welomschreven grondgebied. Deze entiteit maakt samen met andere deel uit van een imperium dat uiteen gevallen is tijdens de eerste wereldoorlog. Palestina behoorde tot de lijst van entiteiten waarvan de Volkenbond erkende dat "het bestaan als onafhankelijke natie voorlopig erkend kan worden". Volgens het verdrag van de Volkenbond had het mandaat in een administratief kader moeten voorzien met het oog op het gemakkelijken van de overgang naar de volledige onafhankelijkheid, maar het eiste tevens van de mandataris dat hij de vestiging op zich zou nemen van een joods nationaal thuisland. De autochtone bevolking van Palestina werd niet geraadpleegd bij het uitwerken van deze politiek.

Het in praktijk brengen van deze politiek heeft de demografische samenstelling en de stru tuur van het grondbezit in Palestina gewijzigd. De joodse gemeenschap vertegenwoordigde slechts ongeveer 9% van de bevolking van Palestina in 1917, maar in 1947, door de massale inwijking, was dit percentage gestegen tot bij de 32%. In 1977 vertegenwoordigde de oppervlakte van de gronden die aan de joden toebehoorden 2,5% van de totale oppervlakte van Palestina. In 1947 had dit cijfer 6,2% bereikt.

Deze veranderingen, samen met andere factoren en andere beleids-opties, hebben een situatie doen ontstaan waarbij, in plaats van onafhankelijkheid te vinden zoals het gebeurd was met andere mandaatgebieden, Palestina verdeeld werd door een resolutie van de Verenigde Naties, aangezien de mandaathoudende overheid verklaarde niet in staat te zijn om het conflict op te lossen dat ontstaan was door de onverenigbare verplichtingen van het mandaat. De resolutie over de verdeling, die verworpen werd door de Palestijnse Arabieren evenals door de Arabische staten, kende 56% van het grondgebied van Palestina toe aan 32% van haar bevolking.

Tijdens de oorlog van 1948 heeft de nieuwe staat Israël zijn grondgebied uitgebreid en 77% van Palestina in bezit genomen. Israël nam eveneens het grootste deel van Jerusalem in bezit, een stad die volgens de verdelingsresolutie geïnternationaliseerd moest worden. Jordanië en Egypte bezetten de overige delen van het grondgebied dat door deze resolutie was toegekend aan de Arabische Palestijnse staat die nooit het daglicht zag. Meer dan de helft van de autochtone Palestijnen vluchtten of werden verdreven, in die mate dat het aantal vluchtelingen opliep tot 726 000 op het einde van 1949.

Tijdens de oorlog van 1967 bezette Israël de rest van het Palestijnse grondgebied dat tot dan onder Jordaanse en Egyptische controle stond. Het ging onder andere om het resterende gedeelte van Jerusaleem, dat Israël tot zijn hoofdstad maakte. De oorlog veroorzaakte een tweede Palestijnse uittocht, waarvan het aantal geschat wordt op een half miljoen personen. In 1970 leefde op een totale palestijnse bevolking, die geschat werd op 3 miljoen, meer dan de helft, het is te zeggen 1,6 miljoen in ballingschap; één miljoen leefde in de door Israël bezette gebieden en 400 000 binnen de grenzen van Israël vóór 1967. Israël had geweigerd gevolg te geven aan de oproep van de organisatie van de Verenigde Naties, die zij bijna elke jaar herhaalt sinds 1948, om de terugkeer van de Palestijnse vluchtelingen te vragen die wensen terug te keren naar hun haardstede om er in vrede te leven met hun bureu, en om een schadevergoeding uit te betalen aan hen die niet wensen terug te keren.

Israël heeft eveneens geweigerd het gedeelte van de resolutie 242 van de Veiligheidsraad van 22 november 1967 (bevestigd door de resolutie 338 (1973) ten gevolge van de oorlog van 1973 in het Midden-Oosten) toe te passen, waarbij aan Israël gevraagd werd om zich terug te trekken uit de in 1967 bezette gebieden, dit onder voorwendsel dat een terugtrekking slechts kan voorzien worden in het kader van een definitieve regeling, die rekening houdt met de andere paragraaf van het beschikkend gedeelte van de resolutie, namelijk:

"...het respect en de erkenning van de soevereiniteit, de territoriale integriteit en de politieke onafhankelijkheid van elke staat in de regio en van hun recht om in vrede te leven binnen veilige en erkende grenzen, beveiligd tegen bedreigingen of daden van geweld."

De inspanningen die binnen en buiten de organisatie der Verenigde Naties geleverd werden ten gunste van een dergelijke regeling van het conflict in het Midden-Oosten worden sinds meer dan 10 jaar voortgezet en hebben nog geen resultaat opgeleverd. Het conflict in het Midden-Oosten, dat vier grote oorlogen heeft veroorzaakt en een voortdurende bedreiging vormt voor de wereldvrede, is een gevolg van het Palestijnse vraagstuk. De Algemene Vergadering heeft sinds 1969 niet opgehouden dit feit te bevestigen en te onderstrepen dat het Palestijnse probleem slechts opgelost kan worden indien het Palestijnse volk de verzekering krijgt van de uitoefening van zijn natuurlijke en onvervreembare recht op terugkeer en op nationale zelfbeschikking.

De grote meerderheid van de Lidstaten van de organisatie van de Verenigde Naties erkent dat het vraagstuk van het Palestijnse volk dient opgelost te worden opdat de vrede in het Midden-Oosten zou terugkeren, wat duidelijk blijkt uit de volgende verklaring:

"De Conferentie heeft geoordeeld dat het tot stand brengen van een rechtvaardige en duurzame vrede in het gebied van het Midden-Oosten volledig afhangt van de regeling van het Palestijnse vraagstuk, dat de kern van het conflict uitmaakt, en dit overeenkomstig de resoluties van de Verenigde Naties die de onvervreembare nationale rechten van het Palestijnse volk erkend hebben." 1/

De Conferentie heeft gepreciseerd dat deze rechten het recht op zelfbeschikking, het recht op terugkeer en het recht op nationale onafhankelijkheid en op de oprichting van een onafhankelijke, soevereine staat in Palestina inhielden, overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties.

De Conferentie van staats- en regeringshoofden van de organisatie van Afrikaanse eenheid, samengekomen in Libreville in juli 1977, heeft verklaard:

"...dat een rechtvaardige en duurzame vrede slechts kan gerealiseerd worden op basis van de algehele terugtrekking van Israël uit de bezette Arabische gebieden en van de erkenning van het wettige nationale recht van het Palestijnse volk op zijn grondgebied, op zijn soevereiniteit en op nationale onafhankelijkheid, evenals zijn recht op zelfbeschikking en op de oprichting van een onafhankelijke staat op zijn nationale grondgebied." 2/

De woordvoerder van de Europeese Economische Gemeenschap, die het woord voerde op de Algemene Vergadering in september 1977, heeft verklaard:

"Voor wat de situatie in het Midden-Oosten betreft, die hen steeds verder verontrust, blijven de negen voor wat de beginselen betreft overtuigd, zoals zij reeds verklaard hebben op 29 juni 1977, dat een regeling zal moeten gesteund zijn op de resolutie 242 (1967) en 328 (1973) van de Veiligheidsraad, evenals op de volgende basisprincipes: ten eerste, de ontoelaatbaarheid van het verkrijgen van gebieden door middel van geweld; vervolgens de noodzaak voor Israël om een einde te maken aan de bezetting van gebied die hij handhaaft sinds het conflict van 1967; verder het respect van de soevereiniteit, de territoriale integriteit en de onafhankelijkheid van elke staat in het gebied en van zijn recht om in vrede te leven binnen veilige en erkende grenzen; en tenslotte de erkenning dat, voor het vestigen van een rechtvaardige en duurzame vrede, en rekening zal moeten gehouden worden met de wettige rechten van de Palestijnen.

De negen blijven eveneens van mening dat een oplossing voor het conflict slechts mogelijk zal zijn indien het wettige recht van het Palestijnse volk om een effectieve uitdrukking aan zijn nationale identiteit te geven vertaald wordt in de feiten. Wat natuurlijk zou inhouden dat rekening wordt gehouden met de noodzaak van een vaderland voor het Palestijnse volk.

De negen herhalen hun vaste overtuiging dat al deze elementen een ondeelbaar geheel uitmaken.

Zij zijn van mening dat de vertegenwoordigers van de partijen in het conflict, het Palestijnse volk inbegrepen, moeten deelnemen aan onderhandelingen op een aangepaste wijze, die moet vastgelegd worden tussen alle betrokken partijen. In het kader van een gezamenlijke oplossing moet Israël bereid zijn om de wettige rechten van het Palestijnse volk te erkennen; tevens moet de Arabische zijde bereid zijn om het recht van Israël te erkennen om in vrede te leven binnen veilige en erkende grenzen." 3/

In oktober 1977 werd in een Sovietrussisch-Amerikaans gezamenlijke communiqué verklaard:

"De Verenigde Staten en de Sovjetunie zijn overtuigd dat, in het kader van een globale regeling van het probleem in het Midden-Oosten, alle specifieke vraagstukken van de regeling moeten opgelost worden, met inbegrip van belangrijke punten zoals de terugtrekking van de Israëlische strijdkrachten uit het gebied dat bezet werd tijdens het conflict van 1967; de oplossing van het Palestijnse vraagstuk, meer bepaald de verzekering van de wettige rechten van het Palestijnse volk, het einde van de oorlogstoestand en het tot stand brengen van normale vreedzame betrekkingen op basis van de wederzijdse erkenning van de beginselen van soevereiniteit, territoriale integriteit en politieke onafhankelijkheid."

De Secretaris-Generaal van de organisatie van de Verenigde Naties heeft inspanningen geleverd ten gunste van de vrede in het Midden-Oosten en hij heeft tevens welke plaats het Palestijnse probleem innam in het geschil.

In een rapport, verschenen in 1976 over de Palestijnse kwestie, merkte de Secretaris-Generaal op dat de beraadslagingen van de Veiligheidsraad dat jaar:

"...de Palestijnse dimensie van het probleem in het Midden-Oosten had onderstreept en het recht van elke staat in streek om in vrede te leven binnen de veilige en erkende grenzen, had erkend..."

De Secretaris-Generaal heeft dat aspect onderstreept in een brief, gedagtekend op 27 januari 1976, gericht aan de vice-president van de Conferentie van Genève 4/.

In het rapport over de activiteiten die hij uitgebracht heeft in augustus 1976, verklaarde de Secretaris-Generaal :

"De Palestijnse dimensie van het probleem in het Midden-Oosten heeft van een toegenomen aandacht genoten in de inspanningen geleverd om een juiste en duurzame vrede in deze streek te vestigen...Ik zou eens te meer willen onderstrepen dat het van een fundamenteel belang is om de Palestijnse kwestie aan te snijden als een essentiële element van de oplossing van het geschil in het Midden-Oosten." 5/

REFERENTIES EN NOTEN

Hoofdstuk II : Buitengewone zitting van de Algemene Vergadering
van de Verenigde Naties omtrent Palestina (p. 118 tot 125)

- 1) organisatie van de Verenigde Naties Officiële documenten van de Algemene Vergadering, eerste buitengewone zitting, vol. 1 Voltallige zittingen. Verslagen in extenso, Doc. A/286
- 2) Ibid., Documenten A/287 tot A/291.
- 3) Ibid., Bureau, vol.II, 29ste zitting, p. 32.
- 4) Ibid., 31ste zitting, p. 81 en 82.
- 5) Ibid., voltallige zittingen. Vol.1, 71ste zitting, p.60.
- 6) Ibid. Bureau, vol.II, 32ste zitting, p.92 en 93
- 7) Ibid. Eerste Commissie, vol.III, 46ste zitting, p. 8, Document A/C.1/145.
- 8) Ibid., 50ste zitting, p.104, Doc. A/C.1/155.
- 9) Ibid., Bijlagen, p.365, Doc. A/C.1/149.
- 10) Ibid., Bijlagen, p.366, Doc. A/C.1/150.
- 11) Ibid., Eerste C sie. Vol. III, 48ste zitting, p. 88 tot 91.
- 12) Ibid., 52ste zitting, p. 184 en 185.
- 13) Ibid., 54ste zitting, p.252.
- 14) Ibid., 56ste zitting, p. 314.
- 15) Ibid., 56ste zitting, p.312 en 313.
- 16) Ibid., voltallige zittingen, vol.I., 77ste zitting, p.132 tot 134.
- 17) Ibid., 78ste zitting, p. 145.

Hoofdstuk III : De speciale Commissie van de organisatie van de
Verenigde Naties voor Palestina (UNSCOP) (p.126 tot 137)

- 1) organisatie van de Verenigde Naties Officiële documenten van de Algemene Vergadering, tweede zitting, supplement n°11, document A/364 (Rapport van de speciale Commissie van de organisatie der Verenigde Naties voor Palestina), vol.II, p. 5.
- 2) Ibid., vol. III, p.12, 17, 23.
- 3) Ibid., p. 74.
- 4) Ibid., p. 67.
- 5) Ibid., p. 99.
- 6) Ibid., vol. IV, p. 21.
- 7) Ibid., vol. IV, p.43, 45, 61.
- 8) Ibid., p. 50.
- 9) Ibid., vol. II, p. 17, 18.
- 10) Ibid., p. 48.
- 11) Ibid., vol. I, p. 32.
- 12) Ibid., p. 35-36.
- 13) Ibid., p. 46-47.
- 14) Ibid., p. 51-52.
- 15) Ibid., p. 63, 68.
- 16) Ibid., vol. I, p. 7.
- 17) Ibid., vol. II, p. 15-16.
- 18) Ibid., vol. I, p. 8.
- 19) Ibid., p. 30-31.
- 20) Ibid., p. 30.
- 21) Ibid., p. 22-23.

Hoofdstuk IV : De Commissie ad hoc belast met de Palestijnse kwestie
(p.138 tot 148)

- 1) organisatie van de Verenigde Naties Officiële documenten van de Algemene Vergadering, tweede zitting, supplement n°11, document A/364 (Rapport van de speciale Commissie van de organisatie der Verenigde Naties voor Palestina), vol. I, p. 52 tot 61.
- 2) Ibid., p. 64 tot 68.
- 3) New York Times, 2 september 1947, p. 1.
- 4) Palestine Post, 3 september 1947, p. 1.
- 5) organisatie van de Verenigde Naties Officiële documenten van de Algemene Vergadering, tweede zitting, Commissie ad hoc belast met de Palestijnse kwestie, 2de zitting, p.3
- 6) Ibid., 3de zitting, p. 6 tot 11.
- 7) Ibid., 4de zitting, p. 15 tot 19.
- 8) Ibid., 15de zitting, p. 96 tot 98.
- 9) Ibid., 11ste zitting, p. 63-64.
- 10) Ibid., 12de zitting, p. 69-70.
- 11) Ibid., 18de zitting, p. 123-124.
- 12) Ibid., 7de zitting, p. 37 tot 39.
- 13) Ibid., 19de zitting, p. 129.
- 14) Weizmann, Chaim Trial and Error (New York, Harper and Bros. 1949), p. 457 tot 459.
- 15) Organisatie van de Verenigde Naties Officiële documenten van de Algemene Vergadering, tweede zitting, Commissie ad hoc, belast met de Palestijnse kwestie, 2de zitting p. 276 tot 279.

Hoofdstuk V : De verdeling van Palestina (p.149 tot 157)

- 1) organisatie van de Verenigde Naties Officiële documenten van de Algemene Vergadering, tweede zitting, voltallige zittingen, vol. II, 124ste zitting, p. 1310.
- 2) Ibid., 124ste zitting, p. 1323 en 1324.
- 3) Ibid., 125ste zitting, p. 1334.
- 4) Ibid., 124ste zitting, p. 1321 en 1322.
- 5) Ibid., 124ste zitting, p. 1325 tot 1382.
- 6) Ibid., 125ste zitting, p. 1359.
- 7) Ibid., 124ste zitting, p. 1313 en 1314.
- 8) Ibid., 125ste zitting, p. 1341.
- 9) Ibid., 127ste zitting, p. 1396 tot 1399.
- 10) Ibid., 126ste zitting, p. 1370 en 1371.
- 11) Ibid., 128ste zitting, p. 1424 en 1425.
- 12) Ibid., 128ste zitting, p.1426.
- 13) Officiële documenten van de Algemene Vergadering, Commissie ad hoc belast met de Palestijnse kwestie, vol. I, p. 54.

Hoofdstuk VI : Het einde van het Mandaat en de stichting van Israël
(p.158 tot 166)

- 1) organisatie van de Verenigde Naties Officiële documenten van de Veiligheidsraad, derde jaar, speciaal supplement n°2, p. 12.
- 2) Lorch, Nathaniel The Edge of the Sword: Israel's War of Independence, 1947-1949 (New York, Putman, 1961), p. 87.
- 3) Begin, Menachem The Revolt (Los Angeles, Nash, 1972), p. 348.
- 4) Ben Gourion, David Rebirth and Destiny of Israel (New York, The Philosophical Library, 1954), p. 419.
- 5) Herzl, Theodore The Complete Diaries (N.Y. Herzl Press 1969), vol. I, p. 88.
- 6) Weizmann Trial and Error, p. 419.
- 7) Weitz, Joseph Diary, aangehaald in Hirst : The Gun and the Olive Branch, p. 130.
- 8) Joseph, Dov The Faithful City (N.Y. Simon and Schuster, 1969), p. 71 en 72.
- 9) Begin Op. cit., p. 164 en 165.
- 10) Allon, Yigal Ha Sepher Ha Palmach, aangehaald in Hirst, Op. cit. p. 142.
- 11) organisatie van de Verenigde Naties Verzoeningscommissie van de Verenigde Naties voor Palestina : eindrapport van de economische studiemissie voor het Midden-Oosten, document A/AC.25/6, p. 19.
- 12) Officiële documenten van de Algemene Vergadering, derde zitting, supplement n°11, document A/648 (Interimair rapport van de Bemiddelaar van de organisatie der Verenigde Naties voor Palestina), eerste deel, sectie 5, § 2 en §6. Derde deel, sectie 1, § 1.
- 13) Weizmann Op.cit., p. 472 tot 476.
- 14) Moore, John Norton The Arab Israeli Conflict (Princeton University Press, 1974), vol. III, p. 349 en 350.
- 15) Ben Gourion Op. cit., p. 292.
- 16) Moore Op. cit., p. 356 en 357.

Hoofdstuk VII : Palestina en de organisatie van de Verenigde Naties
1948-1967 (p.167 tot 174)

- 1) organisatie van de Verenigde Naties officiële documenten van de Algemene Vergadering, derde zitting, supplement n°11, document A/648 (Interimair Rapport van de Bemiddelaar van de UNO voor Palestina), eerste deel, Hoofdstuk III, § 5 en 6.
- 2) Ibid., § 14 en 15.
- 3) Ibid., Hoofdstuk VIII, § 4.
- 4) Officiële documenten van de Veiligheidsraad derde jaar, supplement van oktober 1948, p. 5 tot 7, document S/1018.
- 5) Officiële documenten van de Algemene Vergadering, vierde zitting, supplement n°2, p. 99 tot 101, document A/945, derde deel.
- 6) Ibid., Speciale Politieke Commissie, bijlagen, vol. II, p. 6 tot 8, document A/927.
- 7) Resolutie 273 (III) van de Algemene Vergadering, van 11 mei 1949.
- 8) Badi, Joseph Fundamental Laws of the State of Israël (N.Y., Twayne, 1961), p. 28.
- 9) New York Times, 25 april 1950, p. 14.
- 10) Abu Lughod, Janet The demographic Transformation of Palestine, in Abu Lughod, Ibrahim : The Transformation of Palestine, Evanston, Ill., Northwestern University Press, 1971, p. 162.
- 11) ibid., p. 163.

Hoofdstuk VIII : Palestina en de organisatie van de Verenigde Naties
1967-1977 (p.175 tot 187)

- 1) organisatie van de Verenigde Naties Resolutie 2535B (XXIV) van de Algemene Vergadering, van 10 december 1969. Stemmen : 47 tegen 22, met 47 onthoudingen.
- 2) Resolutie 2672C (XXV) van de Algemene Vergadering van 8 december 1970. Stemmen : 47 tegen 22, met 50 onthoudingen.
- 3) Resoluite 3070 (XXVIII) van de Algemene Vergadering, van 30 november 1973. Stemmen : 97 tegen 5, met 28 onthoudingen.
- 4) Resolutie 3210 (XXIX) van de Algemene Vergadering, van 14 oktober 1974.
- 5) Resolutie 3236 (XXIX) van de Algemene Vergadering, van 22 november 1974.
- 6) Resolutie 3237 (XXIX) van de Algemene Vergadering van 22 november 1974. Stemmen : 95 tegen 17, met 19 onthoudingen.
- 7) Document A/PV.2282, p. 30 en vlgd.
- 8) Document A/PV.2283, p. 25-26.
- 9) Resolutie 2252 (Es-V) van de Algemene Vergadering van 4 juli 1967. Stemmen : 116 tegen 0, met 2 onthoudingen.
- 10) Resolutie 2443 (XXIII) van de Algemene Vergadering van 19 december 1968. Stemmen : 60 tegen 22 met 30 onthoudingen.
- 11) Resoluties van de Algemene Vergadering :
3092B (XXVIII), van 7 december 1973.
Stemmen : 90 tegen 7, met 27 onthoudingen.

3240A (XXIX) van 29 november 1974.
Stemmen : 95 tegen 4, met 31 onthoudingen.

3525A (XXX), van 15 december 1975.
Stemmen : 87 tegen 7, met 26 onthoudingen.

31/106C van 16 december 1976.
Stemmen : 100 tegen 5, met 30 onthoudingen.

32/91C van 13 december 1977.
Stemmen : 98 tegen 2, met 32 onthoudingen.

12)

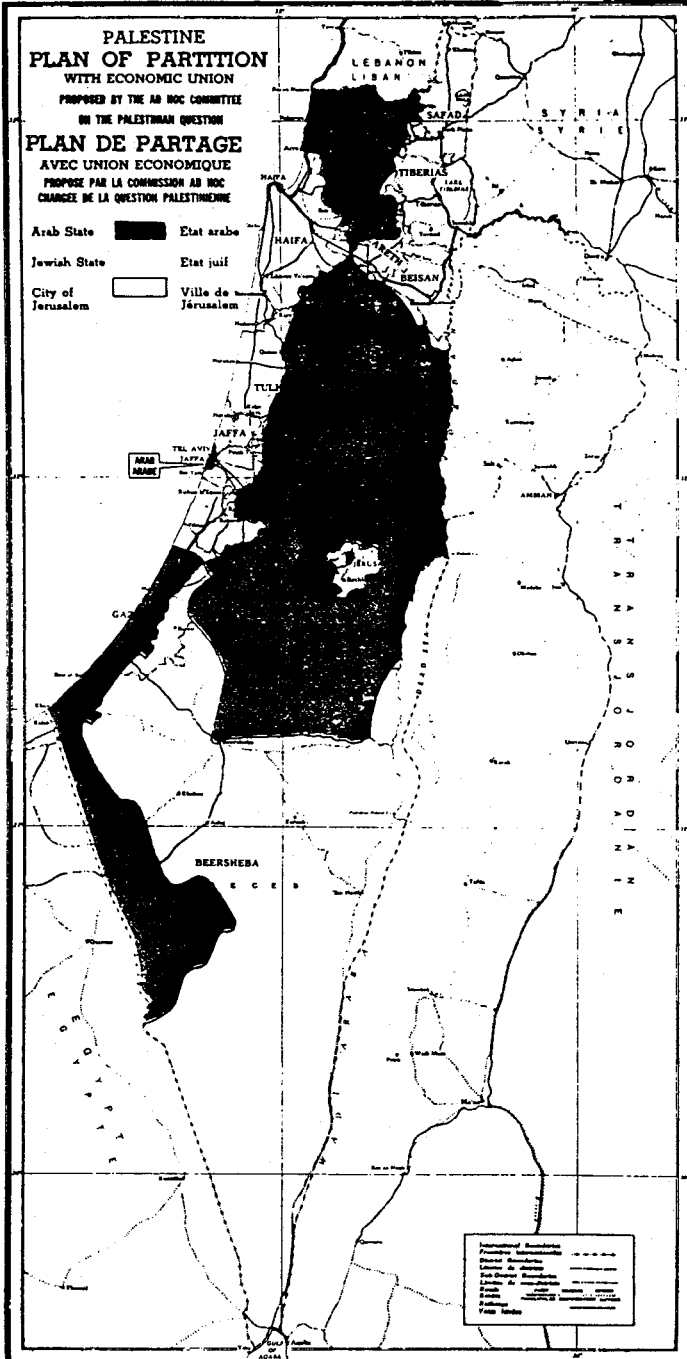
Resolutie 1 (XXXIII) van de Mensenrechten-commissie, van 15 februari 1977. Stemmen : 23 tegen 3, met 6 onthoudingen. In 1977 was de commissie samengesteld uit de hierna genoemde staten : Bulgarije, Canada, Costa Rica, Cuba, Cyprus, Duitse Bondesrepubliek, Ecuador, Egypte, India, Iran, Italië, Jordanië, Lesotho, Libische Arabische Jamahiriya, Opper-Volta, Nigeria, Oostenrijk, Pakistan, Panama, Peru, Rwanda, Senegal, Socialistische Sovjetrepubliek van Bielorusland, Syrische Arabische Republiek, Turkije, Uganda, Unie der Socialistische Sovjetrepublieken, Uruguay, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noorder Ierland, Verenigde Staten van Amerika, Yougoslavië, Zweden.

Hoofdstuk X : Het statuut van de Palestijnse entiteit (p 192 tot 195)

- 1) organisatie van de Verenigde Naties Officiële documenten van de Algemene Vergadering, Eén en dertigste zitting, document A/31/197, Bijlage I, § 79, p. 27.
- 2) Ibid., twee en dertigste zitting, document A/32/160, Bijlage, p. 1.
- 3) Ibid., 7de zitting, document A/32/PV.7, p. 22.
- 4) Officiële documenten van Algemene Vergadering, Eén en dertigste zitting, document A/31/271, p. 4.
- 5) Ibid., supplement n° 1A, document A/31/1/Add. 1, p. 3-4.

BIJLAGEN

<u>Bijlage</u>		<u>Blz.</u>	<u>Ref.</u>
I	Verdelingsplan - Kaart	207	156
II	Demarcatielijnen van de wapenstilstand (1949) - Kaart	208	168
III	Tekst van de resolutie 194 (III) van de Algemene Vergadering van 11 december 1948	209	169
IV	De sinds 1967 door Israël bezette gebieden - Kaart	212	174
V	Het Jarring-memorandum - Tekst	213	177
VI	Aanbevelingen van het Comité voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk	215	188

BIJLAGE III

Resolutie 194 (III) van de Algemene Vergadering van 11 december 1948.

De Algemene Vergadering,

De situatie in Palestina opnieuw onderzocht hebbend,

1. Drukt haar diepe waardering uit voor de vooruitgang die werd geboekt dank zij de goede diensten van wijlen de Bemiddelaar van de Verenigde Naties op de weg naar een vreedzame afwikkeling van de toekomstige situatie van Palestina, waarvoor de Bemiddelaar zijn leven heeft gegeven; en

Dankt de Bemiddelaar ad interim en zijn staf voor hun voortdurende inspanningen en toewijding aan hun taak in Palestina;

2. Richt een Verzoeningscommissie op, bestaande uit drie Lidstaten van de Verenigde Naties en belast met de volgende functies :
 - a) In de mate dat zij het nodig acht in de bestaande omstandigheden, de functies op zich nemen die door resolutie 186 (S-2) van de Algemene Vergadering van 14 mei 1948 aan de Bemiddelaar van de Verenigde Naties voor Palestina werden toegewezen;
 - b) De specifieke functies en richtlijnen die deze resolutie haar geeft, uitvoeren, evenals deze additionele functies en richtlijnen die de Algemene Vergadering of de Veiligheidsraad haar kunnen geven;
 - c) Op verzoek van de Veiligheidsraad elke functie op zich nemen, die door resoluties van de Veiligheidsraad nu is toegewezen aan de Bemiddelaar van de Verenigde Naties voor Palestina of aan de Bestandscommissie van de Verenigde Naties; indien de Veiligheidsraad aan de Verzoeningscommissie vraagt al de functies op zich te nemen die door resoluties van de Veiligheidsraad nu nog zijn toevertrouwd aan de Bemiddelaar van de Verenigde Naties voor Palestina, zal de rol van de Bemiddelaar een einde nemen;
3. Beslist dat een Comité van de Vergadering, bestaande uit China, Frankrijk, de Unie van Socialistische Sovjetrepublicken, de Verenigde Staten van Amerika en het Verenigd Koninkrijk, vóór het einde van het eerste deel van de huidige zitting van de Algemene Vergadering, een voorstel betreffende de namen van de drie Staten die de Verzoeningscommissie zullen vormen, ter goedkeuring van de Vergadering zal voorleggen;
4. Verzoekt de Commissie onmiddellijk in functie te treden, teneinde zo vlug mogelijk relaties tot stand te brengen tussen de partijen onderling en tussen de partijen en de Commissie;
5. Roept de betrokken regeringen en autoriteiten op het domein van de onderhandelingen, voorzien door de resolutie van de Veiligheidsraad van 16 november 1948, uit te breiden en een akkoord na te streven

via onderhandelingen - hetzij rechtstreeks, hetzij met de Verzoeningscommissie gevoerd - met het oog op een definitieve regeling van alle kwesties waarover zij het nog niet eens zijn geworden;

6. Gelast de Verzoeningscommissie maatregelen te nemen teneinde de betrokken regeringen en autoriteiten te helpen om alle kwesties, waarover zij het nog niet eens zijn geworden, op definitieve wijze te regelen;
7. Beslist dat de Heilige Plaatsen - met inbegrip van Nazareth - en de religieuze sites en gebouwen in Palestina zouden moeten worden beschermd en hun vrije toegang gewaarborgd, overeenkomstig de bestaande rechten en de historische praktijk; dat de maatregelen met dat doel aan het effectief toezicht van de Verenigde Naties zouden moeten worden onderworpen; dat wanneer de Verzoeningscommissie van de Verenigde Naties aan de vierde gewone zitting van de Algemene Vergadering gedetailleerde voorstellen zal voorleggen betreffende een permanent internationaal regime voor het grondgebied van Jeruzalem, zij daarin aanbevelingen zou moeten opnemen aangaande de Heilige Plaatsen die zich in dat gebied bevinden; dat wat de Heilige Plaatsen betreft die zich in de rest van Palestina bevinden, de Commissie aan de politieke autoriteiten van de betrokken gebieden zou moeten vragen passende formele waarborgen te geven met betrekking tot de bescherming van de Heilige Plaatsen en de toegang tot deze Plaatsen; en dat deze verbintenissen aan de goedkeuring van de Algemene Vergadering zouden moeten worden onderworpen.
8. Beslist dat, gezien de banden die zij heeft met de drie wereldgodsdiensten, de streek van Jeruzalem, met inbegrip van de huidige municipaliteit van Jeruzalem plus de omliggende dorpen en steden, waarvan de meest oostelijke Abu Dis zal zijn, de meest zuidelijke Bethlehem, de meest westelijke Ein Karim (met inbegrip van de agglomeratie van Motsa) en de meest noordelijke Shu'fat, van een bijzondere behandeling zou moeten genieten, verschillend van deze van de andere gebieden van Palestina, en onder de effectieve controle van de Verenigde Naties zou moeten worden geplaatst;

Nodigt de Veiligheidsraad uit nieuwe maatregelen te nemen teneinde de demilitarisering van Jeruzalem zo spoedig mogelijk te waarborgen;

Gelast de Verzoeningscommissie gedetailleerde voorstellen voor een permanent internationaal regime voor de streek van Jeruzalem aan de vierde gewone zitting van de Algemene Vergadering voor te leggen, die aan elk van de onderscheiden groepen de maximale lokale autonomie, verenigbaar met het speciaal internationaal statuut van de streek van Jeruzalem, zullen waarborgen;

De Verzoeningscommissie is gemachtigd tot het benoemen van een vertegenwoordiger van de Verenigde Naties die, wat het voorlopig bestuur van de streek van Jeruzalem betreft, zal samenwerken met de lokale autoriteiten;

9. Beslist dat, in afwachting dat de betrokken regeringen en autoriteiten het eens worden over meer gedetailleerde maatregelen, de meest vrije

toegang tot Jeruzalem via de weg, het spoor of de lucht zou worden toegekend aan alle inwoners van Palestina;

Gelast de Verzoeningscommissie elke poging door enige partij om deze toegang te beperken onmiddellijk mee te delen aan de Veiligheidsraad, opdat deze de passende maatregelen zou kunnen nemen.

10. Gelast de Verzoeningscommissie akkoorden tussen de betrokken regeringen en autoriteiten na te streven die de economische ontwikkeling van het gebied zullen bevorderen, met inbegrip van akkoorden betreffende de toegang tot havens en vliegvelden en het gebruik van transport- en communicatiemiddelen;
11. Beslist dat de vluchtelingen die naar hun huizen wensen terug te keren en in vrede wensen te leven met hun burens in de mogelijkheid moeten worden gesteld om dit zo vlug mogelijk te doen en dat schadevergoeding zou moeten worden betaald voor de bezittingen van degenen die verkiezen niet terug te keren en voor het verlies of de beschadiging van bezittingen die, volgens de beginselen van het internationaal recht of naar billijkheid, door de verantwoordelijke regeringen of autoriteiten zouden moeten worden vergoed;

Gelast de Verzoeningscommissie de repatriëring, het opnieuw vestigen en de economische en sociale rehabilitatie van de vluchtelingen, evenals de betaling van de schadeloosstelling te vergemakkelijken en nauwe betrekkingen te onderhouden met de Directeur van de Hulp van de Verenigde Naties voor Palestijnse Vluchtelingen, en, via hem, met de passende organen en instellingen van de Verenigde Naties;

12. Machtigt de Verzoeningscommissie deze subsidiaire organen aan te stellen en een beroep te doen op deze technische experts - handelend onder haar gezag - die zij kan nodig achten voor de effectieve kwijting van haar functies en verplichtingen krachtens deze resolutie;

De Verzoeningscommissie zal haar officiële zetel hebben te Jeruzalem. De autoriteiten belast met de handhaving van de orde in Jeruzalem zullen ervoor verantwoordelijk zijn alle noodzakelijke maatregelen te treffen om de veiligheid van de Commissie te waarborgen. De Secretaris-generaal zal een beperkt aantal bewakers ter beschikking stellen voor de bescherming van het personeel en de lokalen van de Commissie.

13. Gelast de Verzoeningscommissie periodiek rapporten over de evolutie van de situatie aan de Secretaris-generaal voor te leggen, opdat hij ze zou overmaken aan de Veiligheidsraad en aan de Leden van de Organisatie van de Verenigde Naties;
14. Nodigt alle betrokken regeringen en autoriteiten uit om samen te werken met de Verzoeningscommissie en om alle mogelijke maatregelen te nemen om te helpen bij de uitvoering van deze resolutie;
15. Verzoekt de Secretaris-generaal de nodige staf en faciliteiten ter beschikking te stellen en passende maatregelen te treffen om de fondsen te verstrekken, vereist voor de uitvoering van de termen van deze resolutie.

BIJLAGE V

Nota door Ambassadeur Jarring op 8 februari 1971 voorgelegd aan Israël en aan de Verenigde Arabische Republiek.

Ik heb met een mengeling van voorzichtig optimisme en groeiende bezorgdheid de discussies gevolgd die onder mijn auspiciën werden hernomen teneinde te komen tot een vreedzame regeling van het Midden-Oosten-vraagstuk. Mijn beperkt optimisme komt voort uit het feit dat volgens mij de partijen en hun posities ernstig aan het definiëren zijn en vooruitgang wensen te boeken op de weg naar een permanente vrede. Mijn groeiende bezorgdheid is dat elk van de partijen halsstarrig eist dat de andere bepaalde verbintenissen aangaat, vooraleer bereid te zijn over te gaan tot het stadium van de formulering van de bepalingen van een definitieve vredesregeling. Er bestaat volgens mij een ernstig gevaar dat wij ons opnieuw in dezelfde impasse zullen bevinden als tijdens de eerste drie jaar van mijn opdracht.

Ik ben derhalve van mening dat ik in dit stadium duidelijk mijn visies moet laten kennen over wat ik beschouw als zijnde de noodzakelijke stappen die moeten worden ondernomen om te komen tot een vreedzame en aanvaardde regeling overeenkomstig de bepalingen en beginselen van de resolutie 242 (1967) van de Veiligheidsraad, die de partijen overeengekomen zijn in haar totaliteit uit te voeren.

Ik ben tot het besluit gekomen dat het enige middel om de impasse te voorkomen die dreigt te ontstaan tengevolge van de meningsverschillen tussen Israël en de Verenigde Arabische Republiek betreffende de prioriteit die moet worden gegeven aan de verbintenissen en beloften - die mij de werkelijke oorzaak schijnen van het huidig immobilisme - is, dat ik aan beide partijen vraag de parallelle en gelijktijdige verbintenissen aan te gaan die de onvermijdelijke eerste voorwaarden lijken te zijn voor een uiteindelijk vredesakkoord tussen hen. Het zou daarna mogelijk moeten zijn om onmiddellijk over te gaan tot de formulering van de bepalingen en termen van een vredesakkoord, niet enkel wat de kwesties betreft waarop de verbintenissen betrekking hebben, maar eveneens en met dezelfde prioriteit wat andere problemen betreft, en in het bijzonder het vluchtelingenvraagstuk.

Meer bepaald wens ik aan de Regeringen van Israël en de Verenigde Arabische Republiek te vragen in het huidig stadium de volgende prealabele verbintenissen aan te gaan, gelijktijdig en op voorwaarde dat de andere partij zijn verbintenissen aangaat, en onder voorbehoud van een uiteindelijke bevredigende oplossing van alle andere aspecten van een vredesregeling, met inbegrip, in het bijzonder, van een rechtvaardige regeling van het vluchtelingenprobleem.

1. Israël

Israël zou er zich toe verbinden zijn strijdkrachten terug te trekken uit het bezet gebied van de Verenigde Arabische Republiek tot aan de vroegere internationale grens tussen Egypte en het Brits Mandaat over Palestina, met dien verstande dat bevredigende schikkingen zouden worden uitgewerkt inzake de volgende punten :

- a) Vestiging van gedemilitariseerde zones;
- b) Praktische veiligheidsmaatregelen in de streek van Charm-el-Cheikh teneinde de vrijheid van scheepvaart in de Straat van Tiran te waarborgen;
- c) Vrijheid van scheepvaart in het Suezkanaal.

2. De Verenigde Arabische Republiek.

De Verenigde Arabische Republiek zou er zich toe verbinden een vredesakkoord te sluiten met Israël, waarin zij ten aanzien van Israël, op basis van reciprociteit, expliciet verschillende verbintenissen en verplichtingen zou aangaan met betrekking tot de volgende punten :

- a) Stopzetting van alle betuigingen van belligerentie of van alle oorlogstoestanden;
- b) Eerbiediging en erkenning van de soevereiniteit, de territoriale integriteit en politieke onafhankelijkheid van de andere Staat;
- c) Eerbiediging en erkenning van het recht van de andere Staat om in vrede te leven binnen veilige en erkende grenzen;
- d) Verantwoordelijkheid er met alle mogelijke middelen op toe te zien dat daden van belligerentie of vijandigheid ten aanzien van de bevolking, de burgers en de bezittingen van de andere partij niet worden geïnspireerd of begaan vanop hun respectieve grondgebieden;
- e) Niet-inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van de andere Staat.

Ik ben mij bij de formulering van deze suggestie bewust van de zware verbintenissen die ik beide partijen vraag aan te gaan, maar ik ben ervan overtuigd dat de huidige situatie vereist dat ik deze stap neem.

BIJLAGE VI

TWEEDE DEEL - AANBEVELINGEN VAN HET COMITE.

I. BASISBESCHOUWINGEN EN LEIDENDE BEGINSELEN.

59. Aangezien de Palestijnse kwestie de kern vormt van het Midden-Oosten-probleem, benadrukt het Comité zijn overtuiging dat voor het Midden-Oosten geen enkele oplossing in overweging kan worden genomen die niet ten volle rekening houdt met de legitieme aspiraties van het Palestijnse volk.
60. De legitieme en onvervreembare rechten van het Palestijnse volk om naar hun huizen en bezittingen terug te keren en om zelfbeschikking, nationale onafhankelijkheid en soevereiniteit te verwerven, worden gesteund door het Comité, dat ervan overtuigd is dat de volledige verwezenlijking van deze rechten op beslissende wijze zal bijdragen tot een globale en definitieve regeling van de crisis in het Midden-Oosten.
61. De participatie van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, vertegenwoordigster van het Palestijnse volk, op voet van gelijkheid met de andere partijen, op basis van de resoluties 3236 (XXIX) en 3375 (XXX) van de Algemene Vergadering, is onontbeerlijk bij alle inspanningen, beraadslagingen en conferenties aangaande het Midden-Oosten die onder de auspiciën van de Verenigde Naties tot stand komen.
62. Het Comité herinnert aan het grondbeginsel van de ontoelaatbaarheid van het verwerven van grondgebied door middel van geweld en onderstreept de daaruit voortvloeiende verplichting om elk aldus bezet gebied volledig en snel te ontruimen.
63. Het Comité is van mening dat het de plicht en de verantwoordelijkheid is van alle betrokkenen om de Palestijnen in staat te stellen hun onvervreembare rechten uit te oefenen.
64. Het Comité adviseert de rol van de Organisatie van de Verenigde Naties en haar organen bij het zoeken naar een billijke oplossing voor de Palestijnse kwestie en bij de uitvoering van die oplossing uit te breiden en te versterken. De Veiligheidsraad in het bijzonder zou passende maatregelen moeten nemen om de uitoefening door de Palestijnen van hun recht om naar hun huizen, gronden en bezittingen terug te keren, te vergemakkelijken. Bovendien dringt het Comité er bij de Veiligheidsraad op aan om de maatregelen, gericht op een billijke oplossing, te bevorderen, rekening houdend met alle machten die hem door het Handvest van de Verenigde Naties zijn toegekend.
65. Het is in dit perspectief en op basis van de talrijke resoluties van de Verenigde Naties dat het Comité, na zorgvuldig alle aangewezen feiten en alle in de loop van zijn beraadslagingen naar voren gebrachte voorstellen en suggesties onderzocht te hebben, zijn aanbevelingen voorlegt nopens de manier waarop het Palestijnse volk de uitoefening van zijn onvervreembare rechten kan worden gewaarborgd.

II. HET RECHT OP TERUGKEER.

66. Het natuurlijk en overvreedbaar recht van de Palestijnen om naar hun huizen terug te keren is erkend in resolutie 194 (III), die sinds haar aanvaarding bijna elk jaar door de Algemene Vergadering opnieuw werd bevestigd. Dit recht werd eveneens eenparig erkend door de Veiligheidsraad in zijn resolutie 237 (1967); het is meer dan tijd dat deze resoluties worden toegepast.

67. Onverminderd het recht van alle Palestijnen om naar hun huizen, gronden en bezittingen terug te keren, is het Comité van oordeel dat het programma, dat beoogt de uitoefening van dit recht te waarborgen, in twee fases zou kunnen worden uitgevoerd :

Eerste fase

68. De eerste fase zou bestaan in de terugkeer naar hun huizen van de Palestijnen die tengevolge van de oorlog van juni 1967 werden verplaatst. Het Comité beveelt aan :

- i) Dat de Veiligheidsraad de onmiddellijke uitvoering zou vragen van zijn resolutie 237 (1967), uitvoering waaraan geen enkele andere voorwaarde zou worden verbonden;
- ii) Dat de middelen van het Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRC), en/of van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Hulp- en Werkverschaffing aan Palestijnse Vluchtelingen in het Nabije Oosten (United Nations Relief and Works Agency) - passend gefinancierd en gemandateerd - aangewend zouden worden om alle logistieke problemen, die kunnen rijzen bij de reïntegratie van de personen die naar hun huizen terugkeren, te helpen oplossen. Deze twee organisaties zouden, in samenwerking met de gastlanden van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, eveneens kunnen helpen bij de identificatie van de verplaatste Palestijnen.

Tweede fase

69. De tweede fase zou bestaan in de terugkeer naar hun huizen van de tussen 1948 en 1967 verplaatste personen. Het Comité beveelt aan :

- i) Dat terwijl de eerste fase wordt uitgevoerd, de Organisatie van de Verenigde Naties, in samenwerking met de rechtstreeks betrokken Staten en de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie als voorlopige vertegenwoordigster van de Palestijnse entiteit, zou overgaan tot het nemen van de nodige schikkingen om de tussen 1948 en 1967 verplaatste Palestijnen in staat te stellen hun recht om naar hun huizen en bezittingen terug te keren, uit te oefenen, overeenkomstig de desbetreffende resoluties van de Verenigde Naties, in 't bijzonder de resolutie 194 (III) van de Algemene Vergadering;
- ii) Dat de Palestijnen die niet naar hun huizen wensen terug te keren op rechtvaardige en billijke wijze zouden worden vergoed, zoals is voorzien in de resolutie 194 (III).

III. HET RECHT OP ZELFBESCHIKKING, NATIONALE ONAFHANKELIJKHEID EN SOEVEREINITEIT.

70. Het Palestijnse volk heeft het inherente recht op zelfbeschikking, nationale onafhankelijkheid en soevereiniteit in Palestina. Het Comité is van mening dat de ontruiming van de gebieden die met geweld werden bezet, in schending van de beginselen van het Handvest en de relevante resoluties van de Verenigde Naties, een *conditio sine qua non* is voor de uitoefening door het Palestijnse volk van zijn onvervreembare rechten in Palestina. Het Comité is daarenboven van oordeel dat wanneer de Palestijnen naar hun huizen en bezittingen zullen zijn teruggekeerd en er een onafhankelijke Palestijnse entiteit zal gevestigd zijn, het Palestijnse volk in staat zal zijn zijn rechten op zelfbeschikking uit te oefenen en te beslissen over zijn regeringsvorm, zonder inmenging van buitenaf.

71. Het Comité is eveneens van oordeel dat de Verenigde Naties de historische plicht en verantwoordelijkheid hebben om alle nodige hulp te verlenen voor de bevordering van de economische ontwikkeling en welvaart van de Palestijnse entiteit.

72. Te dien einde adviseert het Comité :

- a) Dat de Veiligheidsraad een tijdschema zou opstellen voor de volledige ontruiming door de Israëliische bezettingstroepen van de in 1967 bezette gebieden; deze ontruiming zou ten laatste op 1 juni 1977 moeten voltooid zijn;
- b) Dat de Veiligheidsraad, indien hij het nodig acht, tijdelijke troepen voor de handhaving van de vrede zou leveren, teneinde het ontruimingsproces te vergemakkelijken;
- c) Dat de Veiligheidsraad Israël zou vragen af te zien van de vestiging van nieuwe nederzettingen en zich tijdens deze periode terug te trekken uit de nederzettingen die sinds 1967 in de bezette gebieden werden gevestigd. De Arabische bezittingen en alle essentiële diensten in deze gebieden zouden intact moeten worden achtergelaten;
- d) Dat Israël eveneens zou worden verzocht de bepalingen van de Conventie van Genève van 12 augustus 1949 betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd nauwgezet na te leven en te verklaren, in afwachting van zijn spoedige terugtrekking uit deze gebieden, dat het erkent dat deze Conventie van toepassing is.
- e) Dat de ontruimde gebieden, met alle intact gelaten bezittingen en diensten, zouden worden overgenomen door de Verenigde Naties die, met de medewerking van de Liga van Arabische Staten, deze ontruimde gebieden vervolgens zullen overdragen aan de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie als vertegenwoordigster van het Palestijnse volk;
- f) Dat de Verenigde Naties, indien nodig, communicaties tussen Gaza en de Westelijke Jordaanoever zouden helpen tot stand brengen;

g) Dat, van zodra de onafhankelijke Palestijnse entiteit zal gevestigd zijn, de Verenigde Naties, in samenwerking met de rechtstreeks betrokken Staten en met de Palestijnse entiteit, en rekening houdend met de resolutie 3375 (XXX) van de Algemene Vergadering, nieuwe schikkingen zouden treffen voor de volledige verwezenlijking van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, voor de oplossing van de hangende problemen en voor de vestiging van een rechtvaardige en duurzame vrede in het gebied, overeenkomstig alle relevante resoluties van de Verenigde Naties;

h) Dat de Verenigde Naties de nodige economische en technische bijstand zouden verlenen voor de consolidatie van de Palestijnse entiteit.

Oorsprong en evolutie van het Palestijns Probleem

Deel III: 1978-1983

Verenigde Naties
New York, 1984

DE OORSPRONG EN EVOLUTIE VAN HET PALESTIJNS PROBLEEM

DEEL III : 1978-1983

INHOUD

	Pagina
INLEIDING	223
I. PALESTINA EN DE VERENIGDE NATIES, 1978-1983	228
A. Speciale spoedzitting van de Algemene Vergadering over de Palestijnse kwestie	228
B. De Israëlische invasie in Libanon in 1982	230
C. De Israëlische nederzettingen in de bezette gebieden	232
D. Het statuut van Jeruzalem	235
E. Schending van de rechten van de mens	236
F. De Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie	238
II. BESLUIT	243
Bijlagen	245

VOORWOORD

Deze studie vormt het derde deel van een studie, getiteld "Oorsprong en evolutie van het Palestijns probleem", gemaakt voor het Comité voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, ter uitvoering van de resolutie 32/40B van de Algemene Vergadering van 2 december 1977.

Zij werd opgesteld door de Speciale afdeling voor Palestijnse rechten overeenkomstig de hiernavolgende richtlijnen van het Comité :

"De studie zal het probleem in zijn historisch perspectief plaatsen en hierbij de nationale identiteit en de rechten van het Palestijnse volk benadrukken. Zij zal de evolutie van het probleem tijdens de periode van het Volkenbondmandaat nagaan en aantonen hoe het voor de Verenigde Naties werd gebracht. Zij zal eveneens de periode beslaan waarin de Verenigde Naties zich met het probleem hebben ingelaten."

Het eerste deel (afzonderlijk uitgegeven als ST/SG/SER.F/1/deel I) schetst de historiek van het vraagstuk tussen 1917 en 1947. Tijdens het grootste deel van deze periode werd Palestina geregeerd krachtens een mandaat van de Volkenbond.

Het tweede deel (afzonderlijk uitgegeven als ST/SG/SER.F/1/deel II) behandelt de evolutie van de Palestijnse kwestie vanaf het moment dat zij voor de Verenigde Naties werd gebracht in 1947 tot 1977.

Het derde deel beschrijft de gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan tijdens de periode 1978-1983.

INLEIDING

De evolutie van de Palestijnse kwestie van haar ontstaan tot 1977 werd behandeld in de eerste twee delen van deze studie. Sedert 1978 blijft de Palestijnse kwestie de volle aandacht opeisen in de Verenigde Naties en haar politieke en humanitaire aspecten in het bijzonder nemen meer dan ooit een belangrijke plaats in op internationaal vlak.

Sedert jaren is het duidelijk geworden dat de overgrote meerderheid van de leden van de internationale gemeenschap ervan overtuigd zijn dat de verwezenlijking van de legitieme rechten van het Palestijnse volk een conditio sine qua non is voor vrede in het Midden-Oosten.

Deze zelfde meerderheid onderschrijft bepaalde basisbeschouwingen die eveneens tot uiting zijn gekomen met betrekking tot de volgende punten :

- a) De Palestijnse kwestie vormt de kern van het Midden-Oostenprobleem en bijgevolg kan geen enkele oplossing in overweging worden genomen, die geen rekening houdt met de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk;
- b) De verwezenlijking van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, met name het recht op terugkeer en op zelfbeschikking, evenals het recht om een eigen onafhankelijke staat in Palestina te vestigen, zullen bijdragen tot een oplossing van de crisis in het Midden-Oosten;
- c) De deelneming van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO), de vertegenwoordiger van het Palestijnse volk, op voet van gelijkheid met alle andere partijen, op basis van de resoluties 3236 (XXIX) en 3375 (XXX) van de Algemene Vergadering, is onontbeerlijk bij alle inspanningen, beraadslagingen en conferenties aangaande de Palestijnse kwestie en de situatie in het Midden-Oosten, die onder de auspiciën van de Verenigde Naties tot stand komen;
- d) Aangezien het verwerven van grondgebied met geweld ontoelaatbaar is, moet Israël zich volledig en onvoorwaardelijk terugtrekken uit alle aldus bezette gebieden.

Deze standpunten werden herhaaldelijk en unaniem tot uitdrukking gebracht door intergouvernementele organisaties zoals de Conferentie van Staatshoofden en Regeringsleiders van Niet-Gebonden Landen, de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid, de Organisatie van de Islamitische Conferentie en de Organisatie van het Pact van Warschau, evenals door bepaalde regeringen.

Terwijl deze staten en organisaties deze positie consequent hebben verdedigd, hebben andere gouvernementele groepen de laatste jaren eveneens standpunten ingenomen die deze conclusie lijken te benaderen. Op de vergadering van Staatshoofden en Regeringsleiders en ministers van Buitenlandse Zaken van de Raad van Europa, te Venetië (Italië), zette de toenmalige Groep van Negen op gedetailleerde wijze haar standpunt inzake het Midden-Oosten uiteen in haar verklaring van 13 juni 1980 1/. In dit document werd verklaard dat het moment gekomen was om de erkenning en uitvoering van de twee, door de internationale gemeenschap algemeen aanvaarde,

beginselen te bevorderen : het recht van alle staten in het gebied, Israël inbegrepen, om te bestaan binnen veilige grenzen, en gerechtigheid voor alle volkeren, wat de erkenning inhield van de legitieme rechten van het Palestijnse volk. De Negen hebben een vastberaden standpunt ingenomen inzake de Palestijnse kwestie en inzake het feit dat het Palestijnse volk in de mogelijkheid moet worden gesteld om zijn recht op zelfbeschikking ten volle uit te oefenen; zij hebben bevestigd dat de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie bij de met dat doel gevoerde onderhandelingen diende te worden betrokken; dat Israël een eind diende te maken aan de bezetting van de in 1967 veroverde gebieden; dat de Israëlische nederzettingen een ernstige hinderpaal vormden voor het vredesproces in het Midden-Oosten en illegaal waren krachtens het internationaal recht; en dat zij geen enkel unilateraal initiatief, dat tot doel zou hebben het statuut van Jeruzalem te wijzigen, zouden aanvaarden.

Op 28 juli 1982 legden Egypte en Frankrijk een ontwerp-resolutie voor aan de Veiligheidsraad. In haar belangrijkste bepalingen herbevestigde deze resolutie het recht van alle staten in het gebied om te bestaan binnen veilige grenzen, evenals de legitieme nationale rechten van het Palestijnse volk, met inbegrip van het recht op zelfbeschikking, met al zijn implicaties. Deze ontwerp-resolutie werd nooit in stemming gebracht.

Bovendien aanvaardde de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie, waaraan een groot aantal landen deelnamen, in september 1983, onder andere de volgende beginselen :

- De noodzaak elke Israëlische politiek en praktijk in de bezette gebieden, met inbegrip van Jeruzalem, en elke door Israël gecreëerde de facto situatie, die in strijd waren met het internationaal recht en met de relevante resoluties van de Verenigde Naties, inzonderheid de vestiging van nederzettingen, te weerstaan en te verwerpen;
- De noodzaak opnieuw te bevestigen dat alle door Israël genomen wetgevende en administratieve maatregelen, die het karakter en het statuut van de Heilige Stad Jeruzalem hadden gewijzigd of beoogden te wijzigen, met inbegrip van de onteigening van gronden en van de goederen op deze gronden, en in het bijzonder de zogenaamde "Basiswet" met betrekking tot Jeruzalem en de uitroeping van Jeruzalem als hoofdstad van Israël, van nul en gener waarde zijn;
- Het recht van alle staten in het gebied om te bestaan binnen veilige en internationaal erkende grenzen, met gerechtigheid en veiligheid voor allen, wat als conditio sine qua non de erkenning en de verwezenlijking van de legitieme, onvervreembare rechten van het Palestijnse volk vooronderstelde.

De gebeurtenissen ter plaatse bleven echter in negatieve zin evolueren, ook al had er geen enkel belangrijk offensief plaats na het wapenstilstandakkoord, ondertekend op 24 juli 1981. Er volgde een periode van relatieve stabiliteit, die negen maanden duurde. Na enkele sporadische, maar tragische incidenten in juni 1982, viel Israël Libanon binnen. Aanvankelijk verklaarde het, dat het zijn bedoeling was de Palestijnen uit te drijven uit een zone van 40 km breed die aan Israël grensde. Nadat Israël echter verklaard had dat het "zijn bedoeling was de PLO te elimineren", zetten de Israëlische troepen hun opmars verder tot in Beiroet, waar de strijdkrachten van de PLO

meer dan twee maanden stand hielden. De terugtrekking van de PLO uit Beiroet kwam slechts tot stand na het wapenstilstandakkoord van 14 augustus, waarvan de naleving diende gewaarborgd te worden met de hulp van internationale contingenten. De troepen van de PLO trokken zich terug uit Beiroet en werden overgebracht naar buurlanden. Nadat afdoende veiligheidswaarborgen werden verstrekt voor de duizenden Palestijnse burgers die in Libanon achterbleven, werd het hoofdkwartier van de Organisatie naar Tunesië overgebracht.

Op 15 september 1982, kort na de terugtrekking van de internationale troepen, werd Bashir Gemayel, verkozen president van Libanon, vermoord.

Vroeg in de morgen van dezelfde dag drongen Israëliëse strijdkrachten West-Beiroet binnen. Op 16 september controleerde het Israëliësch leger het grootste deel van de westelijke sector van de stad en nam het posities in rond de Palestijnse vluchtelingenkampen. De volgende dag nam de Veiligheidsraad eenparig resolutie 520 (1982) aan, die de recente Israelische inval in Beiroet, die een schending vormde van de wapenstilstandakkoorden en van de resoluties van de Veiligheidsraad, veroordeelde.

Op 17 september vernam men dat gewapende mannen de avond voordien de Palestijnse vluchtelingenkampen Sabra en Chatila in West-Beiroet waren binnengedrongen en een groot aantal burgers in deze kampen aan het afslachten waren.

Op 18 september werd bevestigd dat een groot bloedbad was aangericht in de vluchtelingenkampen. Een aanzienlijk aantal lichamen van mannen, vrouwen en kinderen werd ontdekt, sommigen waren verminkt en velen onder hen waren blijkbaar gedood terwijl zij poogden te vluchten; vele huizen werden opgeblazen terwijl hun bewoners nog binnen waren; er bleek ook een massagraf te zijn in de buurt van de kampen.

De gebeurtenissen in Libanon in de zomer van 1982 toonden eens te meer de noodzaak aan om te komen tot een regeling van de Palestijnse kwestie. De internationale belangstelling om tot een spoedige regeling van dit probleem te komen, kwam opnieuw tot uiting in de verschillende voorstellen die toendertijd werden gedaan.

Op 1 september 1982 deed President Reagan gedetailleerde voorstellen; hij resumeerde het standpunt van de Verenigde Staten van Amerika met betrekking tot een alomvattende regeling van de Midden-Oostenkwestie die, volgens de Amerikaanse regering, de preoccupaties van alle partijen in overweging zou moeten nemen en voldoening zou moeten schenken aan het Palestijnse volk wat zijn legitieme rechten betreft. 2/ Zelfbestuur door de Palestijnen van de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook, in associatie met Jordanië, bood de beste kans op een rechtvaardige en duurzame vrede. Deze benadering was gebaseerd op het principe dat het Arabisch-Israëliësch conflict diende te worden opgelost door onderhandelingen, die een uitwisseling van grondgebied voor vrede impliceerden. Deze uitwisseling ligt besloten in resolutie 242 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. President Reagan bleef ervan overtuigd dat Jeruzalem onverdeeld diende te blijven, maar dat zijn uiteindelijk statuut diende te worden vastgesteld door onderhandelingen. 2/ Deze voorstellen werden echter onmiddellijk verworpen door Israël en vervolgens bekritiseerd door de meeste Arabische staten, die van mening waren dat de voorstellen de Palestijnen de uitoefening

van hun rechten in Palestina niet waarborgden.

Op 9 september 1982 aanvaardde de twaalfde Arabische Topconferentie, gehouden te Fez, Marokko, een uit acht punten bestaand vredesplan voor het Midden-Oosten : 3/

- a) De terugtrekking van Israël uit alle Arabische gebieden die het in 1967 heeft bezet, met inbegrip van de Arabische sector van Jeruzalem;
- b) De ontmanteling van de nederzettingen die Israël sedert 1967 in de Arabische gebieden heeft ingeplant.
- c) Het waarborgen van de geloofs- en godsdienstvrijheid voor alle godsdiensten in de Heilige Plaatsen;
- d) De herbevestiging van het recht van het Palestijnse volk op zelfbeschikking en van zijn recht om zijn onvervreembare en onverjaarbare nationale rechten uit te oefenen, onder leiding van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, zijn enige legitieme vertegenwoordiger, evenals van het recht op schadeloosstelling van degenen die niet naar hun huizen wensen terug te keren;
- e) Het plaatsen van de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook onder het toezicht van de Verenigde Naties voor een overgangperiode van niet meer dan enkele maanden;
- f) De vestiging van een onafhankelijke Palestijnse staat met Jeruzalem als hoofdstad;
- g) Het vastleggen door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties van waarborgen voor het behoud van de vrede tussen alle staten van het gebied, de onafhankelijke Palestijnse staat inbegrepen;
- h) Het waarborgen door de Veiligheidsraad van de uitvoering van deze beginselen.

Alhoewel ze werden verworpen door Israël, werden deze voorstellen, die in menig opzicht overeenkwamen met de positie van de Verenigde Naties, zoals zij oorspronkelijk werd geformuleerd in de aanbevelingen van het Comité voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, door velen beschouwd als een degelijke basis voor een regeling.

Op 15 september 1982 legde L.I. Brezhnev, Voorzitter van het Presidium van de Opperste Sovjet en Algemeen Secretaris van het Centraal Comité van de Communistische Partij van de Sovjetunie, een uit zes punten bestaand plan voor, voor de regeling van de Midden-Oostenkwestie. Deze zes punten, die op 5 januari 1983 opnieuw werden bevestigd door het Politiek Consultatief Comité van de Staten, Partij bij het Verdrag van Warschau, waren de volgende : de ontoelaatbaarheid van het verwerven van grondgebied met geweld en, bijgevolg, de noodzaak van de volledige terugtrekking van Israël uit alle Arabische gebieden, bezet sedert 1967 - de Golanhoogten, de Westelijke Jordaanoever, met inbegrip van het oostelijk deel van Jeruzalem, de Gazastrook en de Libanese gebieden; de werkelijke uitoefening door het Arabische volk van Palestina van zijn onver-

vreembare rechten op zelfbeschikking en op de vestiging van zijn eigen onafhankelijke staat in de Palestijnse gebieden - de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook; eerbied voor het recht van alle staten in het gebied op een veilig en onafhankelijk bestaan en ontwikkeling op basis van volledige reciprociteit; beëindiging van de staat van oorlog en de vestiging van vrede tussen de Arabische staten en Israël; en de uitwerking en aanvaarding van internationale waarborgen voor een vreedzame regeling. 4/

De gebeurtenissen van de zomer van 1982 hebben ook een weerslag gehad in de Verenigde Naties, zowel in de Algemene Vergadering als in de Veiligheidsraad.

I. PALESTINA EN DE VERENIGDE NATIES, 1978-1983

De Algemene Vergadering heeft herhaaldelijk de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk op zelfbeschikking zonder inmenging van buitenaf en op nationale onafhankelijkheid en soevereiniteit in Palestina herbevestigd. Zij heeft eveneens het onvervreembare recht van de Palestijnen om terug te keren naar hun huizen en bezittingen, vanwaar zij werden verplaatst en ontworteld, opnieuw bevestigd. De Vergadering heeft ook benadrukt dat volledig respect voor de verwezenlijking van de onvervreembare rechten van het volk van Palestina onontbeerlijk was voor een oplossing van het probleem en heeft erkend dat het Palestijnse volk de belangrijkste partij was bij de vestiging van een rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten. In 1974 heeft de Vergadering aan de PLO het statuut toegekend van waarnemer in de Assemblée en in andere internationale conferenties, gehouden onder de auspiciën van de Verenigde Naties. 5/ Sindsdien werd de vertegenwoordiger van de PLO uitgenodigd om deel te nemen aan de debatten in de Veiligheidsraad en deze uitnodiging heeft aan de PLO dezelfde rechten inzake deelneming gegeven, als deze toegekend aan een lidstaat, wanneer hij wordt uitgenodigd om te participeren krachtens artikel 37 van de provisionele procedureregels van de Veiligheidsraad. De PLO nam deel aan de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie als vertegenwoordiger van de meest rechtstreeks betrokken partij. De Conferentie besliste dat de PLO-delegatie tussen de volwaardige deelnemers aan de Conferentie diende te worden geplaatst.

De Vergadering heeft tevens herhaaldelijk de aanbevelingen van het Comité voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk onderschreven en heeft er bij de Raad op aangedrongen dit zo vlug mogelijk ook te doen. Vele van de resoluties, aangenomen door de Verenigde Naties in de Algemene Vergadering en in de Veiligheidsraad over de Palestijnse kwestie, werden echter niet toegepast en noch voor het meer algemeen probleem van spanningen tussen Arabieren en Israëlieten, noch voor de situatie in het Midden-Oosten werd reeds een oplossing gevonden. De zaak wordt door de Veiligheidsraad verder in behandeling genomen.

A. Speciale spoedzitting van de Algemene Vergadering over de Palestijnse kwestie.

Gezien de voortdurend verslechterende situatie ter plaatse en het feit dat de Veiligheidsraad, tengevolge van een gebrek aan overeenstemming tussen zijn permanente leden, niet in staat was de aanbevelingen van het Comité voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, goedgekeurd door de Algemene Vergadering, aan te nemen en uit te voeren, werd de Palestijnse kwestie door de Algemene Vergadering onderzocht tijdens een speciale speciale spoedzitting, gehouden van 22 tot 29 juli 1980.

Resolutie ES-7/2 werd aangenomen met 112 tegen 7 stemmen, bij 24 onthoudingen.

In deze resolutie herinnerde de Algemene Vergadering aan, en bevestigde zij opnieuw haar resoluties 3236 en 3237 (XXIX) en alle andere relevante re-

soluties van de Verenigde Naties betreffende de Palestijnse kwestie. Zij herbevestigde dat een alomvattende, duurzame en rechtvaardige vrede in het Midden-Oosten niet tot stand kon worden gebracht zolang Israël zich niet had teruggetrokken uit alle bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, en zolang geen rechtvaardige oplossing was gevonden voor het Palestijns probleem, een oplossing gebaseerd op de verwezenlijking van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk in Palestina. Zij herbevestigde eveneens de onvervreembare rechten van de Palestijnen, met inbegrip van het recht op terugkeer, het recht op zelfbeschikking en het recht om hun eigen onafhankelijke en soevereine staat te vestigen. De Algemene Vergadering bevestigde opnieuw het recht van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, de vertegenwoordiger van het Palestijnse volk, om op voet van gelijkheid deel te nemen aan alle inspanningen, beraadslagingen en conferenties betreffende de Palestijnse kwestie en de situatie in het Midden-Oosten, die onder de auspiciën van de Verenigde Naties tot stand komen. Zij herbevestigde het fundamenteel principe van de ontoelaatbaarheid van het verwerven van grondgebied met geweld, riep Israël op zich terug te trekken uit alle sedert 1967 bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, en drong erop aan dat deze terugtrekking voor 15 november 1980 een aanvang zou nemen. Zij eiste eveneens dat Israël zich zou houden aan alle resoluties van de Verenigde Naties betreffende het historisch karakter van de Heilige Stad Jeruzalem. Zij verklaarde zich gekant tegen alle politieke en plannen, gericht op het opnieuw vestigen van de Palestijnen buiten hun vaderland. De Algemene Vergadering verzocht en machtigde de Secretaris-generaal de noodzakelijke maatregelen te nemen met het oog op de uitvoering van de aanbevelingen, vervat in de paragrafen 59 tot 72 van het rapport van het Comité voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, als basis voor de oplossing van de Palestijnse kwestie. Zij vroeg de Secretaris-generaal ook om op haar vijfendertigste zitting verslag uit te brengen over de toepassing van de onderhavige resolutie. Bovendien verzocht zij de Veiligheidsraad, ingeval Israël deze resolutie niet nakwam, samen te komen teneinde de situatie en de aanvaarding van effectieve maatregelen krachtens Hoofdstuk VII van het Handvest te onderzoeken. De Vergadering besliste ten slotte de zevende speciale spoedzitting tijdelijk te verdagen en de Voorzitter van de laatste gewone zitting van de Algemene Vergadering te machtigen deze zitting te heropenen op verzoek van lidstaten.

De laatste jaren hebben de resoluties van de Algemene Vergadering, die de aanbevelingen van het Comité onderschrijven, steeds meer steun gekregen bij de stemming. In 1980 werd een resolutie aangenomen met 98 tegen 16 stemmen, bij 32 onthoudingen. In 1981 telde men 111 stemmen voor, 12 tegen en 20 onthoudingen, in 1982, 119 voor, 12 tegen en 21 onthoudingen, en in 1983, 126 voor, 2 tegen en 19 onthoudingen.

Tengevolge van nieuwe, ernstige incidenten werd de zevende speciale spoedzitting van de Algemene Vergadering in april, juni, augustus en september 1982 hernomen, wat duidelijk aantoonde welk belang op internationaal vlak aan de Palestijnse kwestie werd gehecht.

B. De Israëlische invasie in Libanon in 1982.

Toen Israël Libanon binnenviel op 4 juni 1982 kwam de Veiligheidsraad in spoedzitting bijeen en op 5 en 6 juni nam hij eenparig respectievelijk de resoluties 508 (1982) en 509 (1982) aan. Deze resoluties, onder andere bepalingen, riepen alle bij het conflict betrokken partijen op alle militaire activiteiten in Libanon onmiddellijk en gelijktijdig stop te zetten en eisten dat Israël onmiddellijk en onvoorwaardelijk zijn militaire strijdkrachten uit Libanon zou terugtrekken. De teksten van deze twee resoluties werden bij dit rapport gevoegd (bijlage II).

Wapenstilstandakkoorden waren in werking getreden op 12 augustus 1982, maar de Veiligheidsraad kwam bijeen op 17 september 1982 om de situatie in Libanon te bestuderen, rekening houdend met de Israëlische inval in West-Beiroet. In zijn resolutie 520 (1982) veroordeelde de Veiligheidsraad de Israëlische inval in West-Beiroet en eiste hij de onmiddellijke terugkeer naar de posities, ingenomen door Israël voor 15 september 1982. De tekst van deze resolutie vindt men eveneens in bijlage (bijlage II).

In november 1983 braken, ten gevolge van onenigheden binnen de PLO, vijandelijkheden uit tussen bepaalde gewapende groepen in en rond de Libanese stad Tripoli.

Op 23 november nam de Veiligheidsraad eenparig resolutie 542 (1983) aan, waardoor hij de rechtstreeks betrokken partijen verzocht een bestand te aanvaarden en hen uitnodigde hun geschillen uitsluitend met vreedzame middelen te regelen. De tekst van de resolutie werd bij dit rapport gevoegd (bijlage II).

In december ging de Voorzitter van de PLO, Yasser Arafat, vergezeld van 3000 gewapende mannen en 1000 militie-leden, te Tripoli aan boord van Griekse schepen. De Secretaris-generaal ging er, na raadpleging van de leden van de Veiligheidsraad, mee akkoord dat een vlag van de Verenigde Naties, als een humanitair gebaar, op de evacuatieschepen zou wapperen.

Op 17 en 18 september 1982 werden Palestijnse burgers afgeslacht in de vluchtelingenkampen van Sabra en Shatila; honderden mannen, vrouwen en kinderen werden meedogenloos vermoord. In verband hiermee besliste de Israëlische regering machtiging te verlenen tot het instellen van een onafhankelijk gerechtelijk onderzoek naar de politieke en militaire omstandigheden van het bloedbad te Beiroet. Het rapport werd op 8 februari 1983 gepubliceerd 6/. Ook de Libanese regering heeft een onderzoek ingesteld, maar de resultaten ervan zijn nog niet beschikbaar.

Op 19 september nam de Veiligheidsraad eenparig resolutie 521 (1982) aan, waarin het bloedbad veroordeeld werd en de Secretaris-generaal verzocht werd maatregelen te treffen om de volledige bescherming van de burgers in en rond Beiroet te waarborgen. De tekst van de resolutie werd bij dit rapport gevoegd (bijlage II).

Tijdens de één vergadering durende herneming van haar zevende speciale spoedzitting over de Palestijnse kwestie op 24 september 1982, nam de Assemblée resolutie ES-7/9 aan bij een geregistreerde stemming van 147

voor en 2 tegen, zonder onthoudingen. Twee paragrafen van het dispositief van deze resolutie werden afzonderlijk in stemming gebracht. Paragraaf 2, waarin de Vergadering er bij de Veiligheidsraad op aandrong, met alle hem ter beschikking staande middelen, de omstandigheden en de omvang van de slachtpartij van Palestijnen en andere burgers in Beiroet op 17 september 1982 te onderzoeken en het rapport betreffende de resultaten van dit onderzoek zo vlug mogelijk bekend te maken, werd aangenomen met 146 stemmen voor, geen tegen en zonder onthoudingen. Paragraaf 4, waarin de Vergadering eiste dat alle lidstaten en andere partijen de soevereiniteit, territoriale integriteit, eenheid en politieke onafhankelijkheid van Libanon binnen zijn internationaal erkende grenzen strikt zouden eerbiedigen, werd aangenomen bij een geregistreerde stemming van 149 voor, geen tegen en zonder onthoudingen. De tekst van de resolutie werd bij dit rapport gevoegd (bijlage II).

Toen de Palestijnse kwestie door de Algemene Vergadering werd onderzocht van 30 november tot 2 december 1982, herbevestigde zij in haar resolutie 37/86 D het beginsel van de ontoelaatbaarheid van het verwerven van grondgebied met geweld; zij herbevestigde eveneens dat een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten niet tot stand kon worden gebracht zonder de onvoorwaardelijke terugtrekking van Israël uit de sedert 1967 bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, en zonder de verwerving en uitoefening door het Palestijnse volk van zijn onvervreembare rechten in Palestina, overeenkomstig de beginselen van het Handvest en de desbetreffende resoluties van de Verenigde Naties. De Assemblée verzocht de Veiligheidsraad zijn verantwoordelijkheden krachtens het Handvest te vervullen en de onvervreembare rechten van het Palestijns Arabische volk te erkennen, met inbegrip van het recht op zelfbeschikking en het recht om zijn eigen onafhankelijke Arabische staat in Palestina te vestigen. De Vergadering herhaalde haar verzoek dat de Veiligheidsraad de nodige maatregelen zou nemen om, in uitvoering van de relevante resoluties van de Verenigde Naties, "het plan uit te voeren dat onder meer aanbeveelt dat een onafhankelijke Arabische staat zou worden opgericht in Palestina".

In haar resolutie 37/86 E herinnerde de Vergadering in 't bijzonder aan de beginselen betreffende de Palestijnse kwestie die door de internationale gemeenschap waren aangenomen geworden, met inbegrip van het recht van alle staten in het gebied om te bestaan binnen internationaal erkende grenzen, en gerechtigheid en veiligheid voor alle volkeren, wat de erkenning en verwerving vereiste van de legitieme rechten van het Palestijnse volk, met inbegrip van het recht op zelfbeschikking en het recht om een onafhankelijke staat in Palestina te vestigen. Overeenkomstig het fundamenteel beginsel van de ontoelaatbaarheid van het verwerven van grondgebied met geweld, eiste de Vergadering dat Israël zich volledig en onvoorwaardelijk zou terugtrekken uit alle sedert juni 1967 bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, en alle bezittingen en diensten intact zou achterlaten. De Vergadering drong er bij de Veiligheidsraad op aan het Israëliësch terugtrekkingsproces te vergemakkelijken en beval aan dat, eens Israël zich uit de bezette Palestijnse gebieden zou hebben teruggetrokken, deze gebieden tijdens een korte overgangperiode onder het toezicht van de Verenigde Naties zouden worden geplaatst, periode tijdens dewelke het Palestijnse volk zijn recht op zelfbeschikking zou uitoefenen. De Vergadering drong ook aan op de verwezenlijking van een alomvattende,

rechtvaardige en duurzame vrede, gebaseerd op de resoluties van de Verenigde Naties en onder hun auspiciën, waaraan alle betrokken partijen, met inbegrip van de PLO, de vertegenwoordiger van het Palestijnse volk, op voet van gelijkheid zouden deelnemen.

C. De Israëlische nederzettingen in de bezette gebieden.

De Israëlische politiek en praktijken, erin bestaand nederzettingen te vestigen in de sedert 1967 bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, brachten er de Veiligheidsraad toe in zijn resolutie 446 (1979) te bepalen dat deze politiek geen rechtsgeldigheid bezat en een ernstige hinderpaal vormde voor de vestiging van een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten.

De Raad riep Israël op de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd van 12 augustus 1949 nauwgezet na te leven en af te zien van elke maatregel die het juridisch statuut en het geografisch karakter van de sedert 1967 bezette Arabische gebieden, met inbegrip van Jeruzalem, zou wijzigen en hun demografische samenstelling aanzienlijk zou beïnvloeden en, in 't bijzonder, geen delen van zijn eigen burgerbevolking naar de bezette Arabische gebieden over te brengen.

De Veiligheidsraad richtte ook een Commissie op, bestaande uit drie van zijn leden, om de situatie met betrekking tot de nederzettingen in de sedert 1967 bezette Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, te onderzoeken. Hij verzocht de Commissie haar rapport tegen 1 juli 1979 aan de Veiligheidsraad voor te leggen. De leden van de Commissie waren Bolivia, Portugal en Zambia, onder het voorzitterschap van Portugal.

De Commissie slaagde er niet in bij de vervulling van haar opdracht de medewerking van de Israëlische regering te verkrijgen, niettegenstaande haar herhaalde oproepen tot de Israëlische autoriteiten.

Teneinde haar mandaat te vervullen, werkte de Commissie de basisinformatie bij waarover de Veiligheidsraad reeds beschikte. Zij bepaalde de gevolgen van het nederzettingsbeleid voor de lokale Arabische bevolking en evalueerde de weerslag van dit beleid en zijn gevolgen, rekening houdend met de dringende noodzaak te komen tot een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten. 7/

Op 20 juli nam de Veiligheidsraad resolutie 452 (1979) aan, waarin hij de Commissie feliciteerde met het werk dat zij had verricht en haar verzocht, gezien de omvang van het probleem van de nederzettingen, opnieuw verslag uit te brengen bij de Veiligheidsraad voor 1 november 1979.

Nadat de Commissie haar tweede rapport (S/13679) had voorgelegd, nam de Veiligheidsraad op 1 maart 1980 resolutie 465 (1980) aan, waarin hij de Commissie loofde om het werk dat zij had volbracht bij de voorbereiding van haar tweede rapport en de conclusies en aanbevelingen, vervat in het voornoemde rapport, aanvaardde. De Raad bepaalde dat "alle maatregelen, genomen door Israël om het fysisch karakter, de demografische samenstelling, de institutionele structuur of het statuut van de sedert 1967 be-

zette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, of van enig deel daarvan, te wijzigen, geen rechtsgeldigheid bezitten en dat de Israëliische politiek en praktijken, erin bestaand delen van zijn bevolking en nieuwe immigranten in deze gebieden te vestigen, een flagrante schending vormen van de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd en bovendien een ernstige hinderpaal uitmaken voor de verwezenlijking van een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten". De resolutie riep "alle staten op geen hulp te verlenen aan Israël die specifiek zou worden gebruikt voor de nederzettingen in de bezette gebieden" en verzocht de Commissie "de situatie betreffende de nederzettingen in de sedert 1967 bezette Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, verder te bestuderen, de informatie aangaande de ernstige uitputting van de natuurlijke rijkdommen, inzonderheid de watervoorraden, te onderzoeken, teneinde de bescherming van deze belangrijke natuurlijke rijkdommen van de bezette gebieden te waarborgen en nauwkeurig toe te zien op de toepassing van de onderhavige resolutie". De Commissie werd verzocht voor 1 september 1980 verslag uit te brengen bij de Veiligheidsraad.

In haar derde rapport (S/14268) besloot de Commissie dat :

"Bij de uitoefening van haar mandaat en naar aanleiding van haar contacten met de rechtstreeks betrokken regeringsautoriteiten, pertinente organisaties en particulieren, heeft de Commissie de situatie zo grondig mogelijk bestudeerd, zoals blijkt uit de voorgaande rapporten. De Commissie heeft een diepe bezorgdheid vastgesteld over wat unaniem werd beschouwd als een voortdurende verslechtering van de situatie in de bezette Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, een situatie die gekenmerkt wordt door verhoogde spanningen en toegenomen conflicten en zou kunnen leiden tot een belangrijke conflagratie.

De Commissie zou dan ook, na zorgvuldig alle elementen van de informatie, die zij in de uitoefening van haar mandaat heeft kunnen verzamelen, onderzocht te hebben, alle conclusies, vervat in haar twee vorige rapporten, en meer bepaald de hiernavolgende, willen herbevestigen :

- a) De Israëliische regering zet op actieve, vastberaden en systematische wijze haar op grote schaal gevoerd proces van het inplanten van nederzettingen in de bezette gebieden verder;
- b) Er bestaat een correlatie tussen de vestiging van Israëliische nederzettingen en het verplaatsen van de Arabische bevolking;
- c) Bij de uitvoering van zijn nederzettingsbeleid doet Israël een beroep op methodes - vaak coërcitief en soms meer subtiel - die bestaan in het controleren van de watervoorraden, het inbeslag nemen van private bezittingen, het vernielen van woningen en het uitdrijven van personen, waarbij de fundamentele mensenrechten volledig worden miskend;
- d) Het nederzettingsbeleid heeft radicale en nefaste veranderingen aan gebracht in de economische en sociale structuur van het dagelijks leven van de ter plaatse gebleven Arabische bevolking en veroorzaakt bovendien grondige veranderingen van geografische en demografische aard in de bezette gebieden, Jeruzalem inbegrepen;

e) Deze veranderingen vormen een schending van de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd van 12 augustus 1949 en van de relevante beslissingen die terzake door de Veiligheidsraad werden aangenomen.

De Commissie wenst bijgevolg opnieuw te bevestigen dat Israël's nederzettingsbeleid, waardoor bijvoorbeeld, tot op heden, 33,3 procent van de Westelijke Jordaanoever werd geconfisqueerd, geen rechtsgeldigheid bezit en een ernstige hinderpaal vormt voor de verwezenlijking van een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in het gebied.

Gezien de recente verslechtering van de situatie in de bezette Arabische gebieden, is de Commissie van oordeel dat Israël's nederzettingsbeleid en het ongerechtvaardigde lijden dat het een weerloze bevolking oplegt, een aansporing is voor nieuwe onlusten en gewelddaden.

Het Israëlisch nederzettingsbeleid heeft geleid tot belangrijke verplaatsingen van onteigende Palestijnen, die het steeds groter wordend aantal vluchtelingen zijn komen vervoegen, met alle gevolgen die deze situatie met zich brengt.

De beschikbare gegevens tonen aan dat de Israëlische bezettingsautoriteiten de natuurlijke rijkdommen in de bezette gebieden, inzonderheid de watervoorraden, in hun voordeel en ten nadele van het Palestijnse volk verder uitputten.

Aangezien water een schaarse en kostbare grondstof is in het gebied, betekenen de controle en de verdeling ervan, de controle van het meest vitale overlevingsmiddel. Het lijkt dan ook dat Israël het water als een economisch en zelfs als een politiek wapen gebruikt ten dienste van zijn nederzettingsbeleid. Door de exploitatie van de watervoorraden door de bezettingsautoriteiten wordt derhalve schade berokkend aan de economie en landbouw van de Arabische bevolking.

Wat Jeruzalem betreft, heeft de Commissie met diepe bezorgdheid vastgesteld dat de spanning en de conflicten tussen Israël en de Islamitische wereld zijn toegenomen, vooral ten gevolge van de uitvaardiging door de Israëlische Knesset van een 'basiswet', die een verandering in het karakter en het statuut van de Heilige Stad afkondigde, een verandering die ook gevolgen heeft gehad voor het christendom."

Het derde rapport van de Commissie werd door de Veiligheidsraad nog niet bestudeerd.

Niettegenstaande de resoluties van de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad die de nederzettingen onwettig verklaarden, is Israël blijven doorgaan met het vestigen van nederzettingen in de bezette Arabische gebieden; in 1983 had het reeds 204 nederzettingen ingeplant; het heeft publiekelijk aangekondigd dat het van plan is dit aantal in de nabije toekomst nog te verhogen.

D. Het statuut van Jeruzalem.

Met voor ogen het bijzonder statuut en karakter van Jeruzalem en de noodzaak de unieke en spirituele dimensie van de heilige plaatsen in Jeruzalem te beschermen en te bewaren, onderzocht de Veiligheidsraad deze kwestie in juni 1980, als reactie op de door Israël voorgenomen legislatieve maatregelen om van een verenigd Jeruzalem zijn hoofdstad te maken. De Raad nam resolutie 476 (1980) aan, waarin hij betreurde dat Israël het fysisch karakter, de demografische samenstelling, de institutionele structuur en het statuut van de Heilige Stad bleef wijzigen. De Veiligheidsraad was ernstig bezorgd over de legislatieve stappen die in de Israëlische Knesset op gang waren gebracht teneinde het karakter en het statuut van Jeruzalem te wijzigen.

Na de afkondiging van de "Basiswet" door Israël nam de Veiligheidsraad resolutie 478 (1980) aan, waarin hij de staten die diplomatieke missies gevestigd hadden te Jeruzalem opriep deze missies terug te trekken uit de Heilige Stad. Als gevolg van deze resolutie trokken 13 landen hun missies uit Jeruzalem terug.

In haar resolutie 35/169 E van 15 december 1980 veroordeelde de Algemene Vergadering in de krachtigste termen eveneens de afkondiging door Israël van de "Basiswet" met betrekking tot Jeruzalem, die een schending vormde van het internationaal recht en niets afdeed aan het van kracht blijven van de Conventie van Genève van 1949 in de sedert 1967 bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen. De Algemene Vergadering was tevens van mening dat alle door Israël genomen legislatieve en administratieve maatregelen en beschikkingen, die het karakter en het statuut van de Heilige Stad Jeruzalem hadden gewijzigd of beoogden te wijzigen en, in 't bijzonder, de zogenaamde "Basiswet" en de uitroeping van Jeruzalem als hoofdstad van Israël, van nul en gener waarde waren en onmiddellijk dienden te worden ingetrokken.

In haar resolutie 36/120 E van 10 december 1981, betreurde de Algemene Vergadering dat Israël het fysisch karakter, de demografische samenstelling, de institutionele structuur en het statuut van de Heilige Stad Jeruzalem halsstarrig bleef wijzigen. Zij bepaalde nogmaals dat alle door Israël genomen legislatieve en administratieve maatregelen en beschikkingen, die het karakter en het statuut van de Heilige Stad Jeruzalem hadden gewijzigd of beoogden te wijzigen en, in 't bijzonder, de zogenaamde "Basiswet" en de uitroeping van Jeruzalem als hoofdstad van Israël, van nul en gener waarde waren en onmiddellijk dienden te worden ingetrokken. Israël handhaafde echter zijn beleid ten aanzien van Jeruzalem en bleef deze stad beschouwen als zijn eeuwige hoofdstad.

E. Schending van de rechten van de mens.

Sedert zijn oprichting door resolutie 2443 (XXIII) van de Algemene Vergadering van 19 december 1968, heeft het Speciaal comité belast met het onderzoek naar de Israëliëse praktijken die van invloed zijn op de mensenrechten van de bevolking van de bezette gebieden, de ontwikkelingen betreffende de mensenrechten in de, ten gevolge van de oorlog van juni 1967, door Israël bezette gebieden gevolgd. Het heeft, overeenkomstig zijn mandaat, regelmatig verslag uitgebracht bij de Secretaris-generaal en deze rapporten werden overgemaakt aan de Algemene Vergadering. Op elke zitting heeft de Algemene Vergadering het mandaat van het Speciaal comité vernieuwd en het Comité verzocht zijn onderzoeken verder te zetten. Sedert zijn oprichting heeft het Speciaal comité om de medewerking verzocht van de Israëliëse regering bij de uitvoering van zijn opdracht. Israël heeft geweigerd samen te werken met het Speciaal comité en ontzegde het zelfs de toegang tot de bezette gebieden om er de klachten, die het had ontvangen en die gewag maakten van schendingen van mensenrechten, te onderzoeken.

Op 22 januari 1982 verzocht het Speciaal comité de Secretaris-generaal contacten te leggen met de Israëliëse regering en zijn goede diensten aan te wenden in een nieuwe poging om de medewerking te verkrijgen van de Israëliëse autoriteiten. Op 23 februari 1982 werd het Speciaal comité ervan op de hoogte gebracht dat de Israëliëse autoriteiten hun positie niet hadden gewijzigd.

Ten gevolge van de afzetting, op 18 maart 1982, van de burgemeester en de gemeenteraad van de stad El Bireh door de bezettingsautoriteiten, hadden er in verschillende steden van de Westelijke Jordaanoeverstakingen en betogingen plaats, die botsingen met de Israëliëse troepen veroorzaakten en leidden tot de dood van een aantal betogers. Deze incidenten werden op 25 maart gevolgd door het onmiddellijk ontslag van de burgemeesters van Nabloes en Ramallah, wat opnieuw aanleiding gaf tot verzet van de lokale bevolking, dat op zijn beurt werd beantwoord met een interventie van het Israëliësch leger.

In zijn rapport (A/37/485) van 1982 stelde het Speciaal comité vast dat de situatie in de bezette gebieden precair bleef en dat het verzet van de burgerbevolking tegen de bezetting duidelijk dermate was toegenomen, dat er zich nieuwe botsingen dreigden voor te doen.

In zijn rapport van 1982 aan de zevenendertigste zitting van de Algemene Vergadering concludeerde het Speciaal comité onder meer het volgende :

"... het Speciaal comité heeft zijn opdracht verder vervuld en heeft inlichtingen ingewonnen over de situatie in de bezette gebieden door een beroep te doen op betrouwbaar geachte bronnen; de ontvangen informatie werd in elk geval niet tegengesproken door de Israëliëse regering. De informatie, vervat in het vorige hoofdstuk, leidde tot een fundamentele conclusie, namelijk dat de voortdurende schending van de mensenrechten te wijten is aan 15 jaar militaire bezetting en aan een politiek van kolonisatie en annexatie van de bezette gebieden. Het Palestijnse

volk, evenals het Syrische volk onder bezetting, kunnen niet verwachten van hun fundamentele rechten te genieten, zolang hen het recht op zelfbeschikking wordt ontnomen. Niemand kan vrijelijk van zijn rechten genieten, indien hij niet zelf rechtstreeks of onrechtstreeks verantwoordelijk is voor, en betrokken wordt bij de bepaling en de toepassing van zijn rechten en verplichtingen als burger. In een bezettingssituatie is het de bezettende mogendheid die de beperkingen van deze rechten oplegt. De bezettingsjaren hebben aangetoond dat de Israëlische regering, als bezettende mogendheid, op zodanige wijze wetten heeft gemaakt dat de burgerbevolking werd onderworpen aan de voorwaarden die zij haar oplegde. De militaire verordeningen, waardoor Israël de wet op alle vlakken heeft gewijzigd, bedroegen in totaal meer dan 950. Met betrekking tot de Golanhoogten beweert Israël de Israëlische wetgeving in haar totaliteit te hebben toegepast, wat een de facto annexatie inhoudt, en dit is een flagrante schending van het internationaal recht.

Het is daarom van vitaal belang, dat de internationale gemeenschap inziet dat de schending van de mensenrechten in de bezette gebieden slechts zal ophouden, wanneer men het Palestijnse volk zijn recht op zelfbeschikking laat uitoefenen. De Syrische onderdanen van de Golanhoogten, die zelf onder bezetting leven, zullen hun rechten niet kunnen uitoefenen zolang dit gebied niet zal geherintegreerd zijn in het Syrisch grondgebied...

Het resultaat van de voortdurende bezetting heeft geleid tot de volledige onderwerping van de economie van de bezette gebieden aan de Israëlische economie. De landbouw in deze gebieden, die de belangrijkste economische sector is, wordt in belangrijke mate geconditioneerd door de wisselvalligheden van de Israëlische landbouw. Deze laatste, die van subsidies en van een centrale planning geniet, controleert de markten die normaal het afzetgebied zouden zijn voor de landbouw van de Westelijke Jordaanoever.

Parallel met deze gebeurtenissen en vanaf september 1981 is de Israëlische regering, in haar pogingen om de volksbasis van de gemeentebesturen uit te roeien, begonnen met de oprichting van 'dorpsliga's' in verschillende gebieden. Deze 'dorpsliga's' hebben geen volksbasis en bestaan uit personen waarvan de reputatie en het statuut in de Palestijnse gemeenschap op zijn minst twijfelachtig zijn. Deze 'dorpsliga's' hebben na een zekere tijd een zodanige macht en invloed gekregen, dat zij onmisbaar geworden zijn in het dagelijks leven van de burgerbevolking van de bezette gebieden. Oorspronkelijk opgericht als 'liefdadigheidsinstellingen' werd hen reeds de macht toegekend om bepaalde vergunningen af te leveren, zoals bijvoorbeeld de bouwvergunningen en de vergunningen voor zomerbezoeken, verleend aan personen die hun verwanten in het buitenland wensen te bezoeken...

... het Speciaal comité stelt vast dat er een neiging bestaat om de reeds gevestigde nederzettingen te consolideren, en dan vooral deze in de gebieden die dicht bevolkt zijn door Palestijnen, zoals bijvoorbeeld de periferie van de steden Hebron, Nabloes en Ramallah. Het Speciaal comité besloot dat het veiligheidsargument, ingeroepen ter ondersteuning van het annexatie- en nederzettingsbeleid geenszins kan worden gerechtvaardigd."

De Algemene Vergadering heeft herhaaldelijk resoluties aangenomen, die Israël's beleid en maatregelen in de bezette gebieden veroordeelden. De Algemene Vergadering heeft tijdens haar achtendertigste zitting, na het rapport van het Speciaal comité (A/38/409) onderzocht te hebben, resolutie 38/79 D aangenomen met 115 tegen 2 stemmen, bij 27 onthoudingen. De tekst van deze resolutie vindt men in bijlage II.

Gelijkaardige maatregelen werden genomen door de Commissie voor de rechten van de mens die, onder meer, eveneens de schending van de mensenrechten door Israël in de bezette gebieden heeft veroordeeld, de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk heeft herbevestigd en zijn recht heeft erkend om met alle middelen conform de doelstellingen en beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties zijn rechten te herwinnen (Official Records of the Economic and Social Council, 1983, Supplement No. 3 (E/1983/13 and Corr. 1)).

F. De Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie.

In haar resolutie 36/120 C besliste de Algemene Vergadering, onder de auspiciën van de Verenigde Naties en op zijn laatst in 1984, een internationale conferentie over de Palestijnse kwestie bijeen te roepen, op basis van de resolutie ES-7/2 van de Algemene Vergadering, in een alomvattende poging om effectieve middelen te vinden teneinde het Palestijnse volk in staat te stellen zijn rechten te verwerven en uit te oefenen.

De ernst van de Palestijnse kwestie bereikte nieuwe hoogten ten gevolge van de Israëlische invasie in Libanon, het bloedbad van Sabra en Shatila en de sluipende annexatie van de Westelijke Jordanoever. De tijd drong.

Dit is de reden waarom de Algemene Vergadering, bij de hervatting van haar zevende speciale spoedzitting over de Palestijnse kwestie, in haar resolutie ES-7/7 akte nam van het Slotcommuniqué van de Buitengewone ministeriële vergadering van het Coördinatiebureau van de niet-gebonden landen over de Palestijnse kwestie en, op basis van zijn aanbevelingen, besliste de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie bijeen te roepen op het hoofdkwartier van de UNESCO te Parijs van 16 tot 27 augustus 1983.

Rekening houdend met de aanbevelingen van het Voorbereidingscomité van de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie, heeft de Algemene Vergadering op haar zevenendertigste zitting de twee belangrijkste oogmerken van de Conferentie onderschreven, te weten :

- a) Het internationaal bewustzijn van de feiten aangaande de Palestijnse kwestie te verhogen;
- b) Gouvernemente en niet-gouvernemente steun te verwerven, teneinde effectieve middelen te vinden om het Palestijnse volk in staat te stellen zijn onvervreembare rechten in Palestina uit te oefenen, op basis van de resoluties van de Verenigde Naties. De Conferentie dient de meer bepaald de verwezenlijking van de Palestijnse rechten en de vestiging van een Palestijnse staat in het kader van het actieplan,

aangenomen door de Algemene Vergadering op haar eenendertigste zitting te bevorderen. De conferentie zou resulteren in overeengekomen modaliteiten voor de uitvoering van de beslissingen.

Het voorbereidingscomité besliste vijf regionale bijeenkomsten te organiseren, die elk een specifiek thema zouden behandelen. De Afrikaanse regionale bijeenkomst had plaats te Arusha, Verenigde Republiek Tanzania, van 29 maart tot 12 april 1983 en besprak de politieke en juridische aspecten van de Palestijnse kwestie. De regionale bijeenkomst voor Latijns-Amerika had plaats te Managua, Nicaragua, van 11 tot 15 april 1983; haar voornaamste thema was Palestina en het internationaal recht. De Westaziatische bijeenkomst, gehouden te Sharjah, Verenigde Arabische Emiraten, van 25 tot 29 april 1983 behandelde de economische, burgerlijke, sociale en culturele situatie van de Palestijnen. De Aziatische regionale bijeenkomst had plaats te Kuala Lumpur, Maleisië, van 3 tot 7 mei 1983 en besprak de Palestijnse kwestie en de wereldpolitiek. De Europese bijeenkomst werd gehouden te Genève, Zwitserland, van 4 tot 8 juli 1983 en debatteerde over de rol van de Verenigde Naties en de toekomst van Palestina.

Op elk van de regionale voorbereidingsvergaderingen van de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie werden aanbevelingen aangenomen, die deel uitmaakten van de documenten van de Conferentie.

De Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie werd gehouden op het Bureau van de Verenigde Naties te Genève van 29 augustus tot 7 september 1983, overeenkomstig de resolutie 36/120 C van de Algemene Vergadering van 10 december 1982 en de daaropvolgende aanbevelingen van het Voorbereidingscomité.

Zeer belangrijk was het representatief karakter van de Conferentie. De aanwezigheid van zo'n groot aantal vertegenwoordigers van zo'n hoog niveau gaf de hoop weer van de internationale gemeenschap dat de Conferentie zou bijdragen tot werkelijke vrede en veiligheid en de nieuwe quasi-unanieme consensus zou weergeven, die ondubbelzinnig tot uitdrukking was gekomen ten voordele van de verwezenlijking van de Palestijnse rechten.

137 staten namen deel aan de Conferentie, waarvan 20 als waarnemer. De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie nam deel aan de Conferentie als de vertegenwoordiger van de meest rechtstreeks betrokken partij. De Conferentie besliste dat, in de geest van de resoluties 3210 (XXIX) en 3375 (XXX) van de Algemene Vergadering van respectievelijk 14 oktober 1974 en 10 november 1975, de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie tussen de volwaardige deelnemers aan de Conferentie diende geplaatst te worden.

Bovendien namen 25 inter-gouvernementele organisaties, organen en programma's van de Verenigde Naties, evenals gespecialiseerde instellingen en aanverwante organisaties, deel aan de werkzaamheden van de Conferentie. In totaal waren er 104 niet-gouvernementele organisaties vertegenwoordigd door waarnemers. Zestien eminente persoonlijkheden leverden een waardevolle bijdrage. Deze overweldigende internationale aanwezigheid sprak voor zichzelf: nooit voorheen hadden zoveel regeringsvertegenwoordigers, die een ontzaglijk percentage van de mensheid vertegenwoordigden, en zoveel niet-gouvernementele organisaties zoveel tijd en energie besteed - uitsluitend en rechtstreeks - aan de rechten van

het Palestijnse volk, rechten waarop het Palestijnse volk evenveel aanspraak kan maken als elk ander volk.

Op haar achtste plenaire zitting hoorde de Conferentie een verklaring van Yasser Arafat, Voorzitter van het Executief comité van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie en Opperbevelhebber van de strijdkrachten van de Palestijnse Revolutie.

In zijn toespraak betreurde hij de negatieve rol van de Verenigde Staten in de Veiligheidsraad en verklaarde hij de redenen waarom de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie het voorstel van President Reagan niet kon aanvaarden. De Palestijnse Nationale Raad aanvaardde het Arabisch vredesplan, aangenomen door de twaalfde Arabische Topconferentie te Fez op 9 september 1982 en steunde het vredesinitiatief van de Sovjetunie.

Dhr. Arafat onderstreepte dat het Palestijnse volk de oorlog verwierp en streed voor gerechtigheid. Hij drukte de hoop uit dat de Conferentie vooruitgang zou kunnen boeken bij het streven naar praktische middelen om het Palestijnse volk zijn onvervreembare rechten te waarborgen.

In verband hiermee wenste de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie de volgende beschouwingen naar voren te brengen :

- a) Het Midden-Oosten was een gebied dat niet zou mogen worden gemonopoliseerd door enige wereldmacht;
- b) Het was de plicht van de internationale gemeenschap, in het kader van de internationale legitimiteit, het Palestijnse volk zijn rechten terug te geven;
- c) De resoluties, aangenomen door de Topconferentie te Fez, vormden de minimumbasis voor het verkrijgen van gerechtigheid;
- d) De enige basis voor vrede in het gebied was de uitoefening door het Palestijnse volk van zijn recht op terugkeer, op zelfbeschikking en op nationale onafhankelijkheid;
- e) De voortzetting van de Israëliische militaire agressie, met de hulp van de Verenigde Staten, vernietigde elk vooruitzicht op vrede;
- f) De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie verwierp de Amerikaans-Israëliische politiek die beoogde haar te doen capituleren;
- g) De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie was bereid samen te werken met het systeem van de Verenigde Naties, in het kader van zijn resoluties betreffende de Palestijnse kwestie. De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie vroeg de bijeenroeping van een internationale conferentie, die zou worden gehouden onder de auspiciën van de Verenigde Naties en waaraan de twee grootmachten zouden deelnemen, evenals alle andere betrokken partijen, op basis van de relevante resoluties van de Verenigde Naties.

Dhr. Arafat groette de democratische joodse krachten in en buiten Israël die het Israëliisch beleid, gericht tegen het Palestijnse volk, hadden verworpen.

Hij beklemtoonde dat alle inspanningen om de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie te vernietigen en haar infrastructuur te liquideren, hadden gefaald. De Organisatie was vastberaden om de strijd tot aan de overwinning verder te zetten.

Op haar slotzitting van 7 september 1983 nam de Conferentie, bij acclamatie, de Verklaring van Genève over Palestina en het Actieprogramma voor de verwezenlijking van de Palestijnse rechten aan. De Verklaring van Genève over Palestina bevat richtlijnen, conform de beginselen van het internationaal recht, die over deze kwestie werden naar voren gebracht, zoals het Arabisch vredesplan, aangenomen op de twaalfde Arabische Topconferentie te Fez in september 1982, die als basis zouden moeten dienen voor een gezamenlijke internationale actie om de Palestijnse kwestie op te lossen. De Verklaring vraagt de bijeenroeping, onder de auspiciën van de Verenigde Naties, van een internationale vredesconferentie over het Midden-Oosten, waaraan alle partijen bij het Arabisch-Israëliësch conflict, met inbegrip van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, evenals de Verenigde Staten van Amerika, de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken en de andere betrokken staten, op voet van gelijkheid zouden deelnemen. Het Actieprogramma voor de verwezenlijking van de Palestijnse rechten bestaat uit aanbevelingen, gericht tot de lidstaten, de Veiligheidsraad en de Secretaris-generaal en tot de organen en lichamen van het systeem van de Verenigde Naties, alsmede tot de internationale publieke opinie, om concrete stappen te ondernemen teneinde het Palestijnse volk te helpen om zijn onvervreembare rechten, meer bepaald het recht om zijn eigen soevereine staat in Palestina te vestigen, te verwerven en uit te oefenen.

Op haar achtendertigste zitting heeft de Algemene Vergadering in haar resolutie A/38/58 A nogmaals de aanbevelingen van het Comité onderschreven; zij verzocht het Comité ook toezicht uit te oefenen op de uitvoering van het Actieprogramma voor de verwezenlijking van de Palestijnse rechten, aangenomen door de Internationale conferentie.

In haar resolutie A/38/58 C onderschreef de Algemene Vergadering de Verklaring van Genève, evenals het idee een internationale vredesconferentie over het Midden-Oosten bijeen te roepen, overeenkomstig de volgende richtlijnen :

- a) De verwezenlijking van de legitieme, onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, met inbegrip van het recht op terugkeer, het recht op zelfbeschikking en het recht om zijn eigen onafhankelijke staat in Palestina te vestigen;
- b) Het recht van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, de vertegenwoordiger van het Palestijnse volk, om op voet van gelijkheid met de andere partijen deel te nemen aan alle inspanningen, beraadslagingen en conferenties betreffende het Midden-Oosten;
- c) De noodzaak een eind te maken aan de Israëliësch bezetting van de Arabische gebieden, overeenkomstig het beginsel van de ontoelaatbaarheid van het verwerven van grondgebied met geweld en, bijgevolg, de noodzaak de Israëliësch terugtrekking uit de sedert 1967 bezette gebieden, Jeruzalem inbegrepen, te verzekeren;

- d) De noodzaak elke Israëlische politiek en praktijk in de bezette gebieden, Jeruzalem inbegrepen, en elke door Israël gecreëerde de facto situatie, die in strijd zijn met het internationaal recht en met de relevante resoluties van de Verenigde Naties, inzonderheid de vestiging van nederzettingen, te weerstaan en te verwerpen, aangezien deze politieken en praktijken belangrijke hinderpalen vormen voor de verwezenlijking van vrede in het Midden-Oosten;
- e) De noodzaak opnieuw te bevestigen dat alle door Israël, de bezettende mogendheid, genomen legislatieve en administratieve maatregelen, die het karakter en het statuut van de Heilige Stad Jeruzalem hebben gewijzigd of beoogden te wijzigen, met inbegrip van de onteigening van gronden en van de goederen op deze gronden, en in 't bijzonder de zogenaamde "Basiswet" met betrekking tot Jeruzalem en de uitroeping van Jeruzalem als hoofdstad van Israël, van nul en gener waarde zijn;
- f) Het recht van alle staten in het gebied om te bestaan binnen veilige en internationaal erkende grenzen, met gerechtigheid en veiligheid voor allen, wat als conditio sine qua non de erkenning en de verwezenlijking vooronderstelt van de legitieme, onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, zoals zij werden bepaald in paragraaf a) hierboven.

De Algemene Vergadering nodigt alle partijen bij het Arabisch-Israëliisch conflict, met inbegrip van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, evenals de Verenigde Staten van Amerika, de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken en andere betrokken staten uit om, op voet van gelijkheid en met dezelfde rechten, deel te nemen aan de Internationale vredesconferentie over het Midden-Oosten.

II. BESLUIT

De Palestijnse kwestie en de situatie in het Midden-Oosten domineren nog steeds de internationale gebeurtenissen en blijven van vitaal belang voor de politieke en economische stabiliteit van de regio en van de hele wereld.

In zijn rapport van 1981 over de werkzaamheden van de Verenigde Naties, stelde de Secretaris-generaal :

"Sedert 1948 zijn de Verenigde Naties op concrete wijze betrokken bij operaties die tot doel hebben het conflict in het Midden-Oosten te beheersen. Zonder deze inspanningen zou de situatie ongetwijfeld oneindig veel gevaarlijker en vernietigender zijn, dan zij nu is. De Organisatie is tevens een universeel forum, in het kader waarvan de inspanningen om tot een vreedzame regeling te komen het meeste kans van slagen hebben. Deze inspanningen vereisen niet enkel de deelneming van alle betrokken partijen, maar eveneens hun effectieve vastberadenheid om te slagen. Men weet wat er op het spel staat, namelijk het recht van alle staten in het gebied om in vrede te leven, binnen veilige en erkende grenzen, vrij van de bedreiging met of het gebruik van geweld, de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, met inbegrip van zijn recht op zelfbeschikking, en de terugtrekking uit de bezette gebieden. In deze context blijft de kwestie Jeruzalem van primordiaal belang. Wij moeten dringend, zowel in het belang van de wereldvrede als van de volkeren van het Midden-Oosten, alle mogelijke maatregelen nemen om de wil om te onderhandelen aan te moedigen en te komen tot een oplossing voor het cruciale en taaie probleem van het Midden-Oosten."

En in 1982 :

"Het is absoluut essentieel dat zo vlug mogelijk ernstige onderhandelingen plaats hebben tussen alle betrokken partijen over de diverse aspecten van dat (het Midden-Oosten) probleem. Veel te veel tijd is reeds verlopen, veel te veel mensenlevens en veel te veel kansen zijn verloren gegaan, en er werden te veel faits accomplis gecreëerd.

Ik ben van mening dat de Veiligheidsraad, de enige plaats ter wereld waar alle betrokken partijen aan dezelfde tafel kunnen gaan zitten, een uiterst geschikt forum zou vormen voor deze absoluut essentiële onderhandelingen."

In zijn rapport aan de achtendertigste zitting van de Algemene Vergadering, is het Comité voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk van oordeel dat de slotdocumenten van de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie bijzonder waardevol zijn om te komen tot een alomvattende, rechtvaardige en duurzame politieke regeling van de Palestijnse kwestie. Het Comité, dat eenparig de Verklaring van Genève en het Actieprogramma steunt, richt een oproep tot de Algemene Vergadering op haar achtendertigste zitting en tot de Veiligheidsraad om deze documenten te onderschrijven en hun uitvoering ten volle te steunen.

Het Comité beveelt daarom aan dat alle naties, in 't bijzonder deze van het betrokken gebied, er zich resoluut zouden vóór inzetten om, door bemiddeling van de Veiligheidsraad, de huidige toename van het geweld in te dijken, de conflicten te doen ophouden en een politiek, gericht op een onafgebroken streven naar een alomvattende en duurzame vrede, in beweging te zetten.

Het Comité beveelt tevens aan dat concrete stappen zouden worden ondernomen om een internationale vredesconferentie over het Midden-Oosten samen te roepen, zoals werd voorgesteld op de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie. Het doet een beroep op alle betrokken partijen, de Verenigde Staten van Amerika en de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken inbegrepen, om terzake hun volledige medewerking te verlenen.

Noten

- 1/ A/35/299-S/14009.
- 2/ The New York Times, 2 September 1982, sect. A, p. 11.
- 3/ A/37/696-S/15510.
- 4/ A/38/696-S/15556.
- 5/ De resoluties 3210 (XXIX) en 3237 (XXIX) van de Algemene Vergadering.
- 6/ Het eindrapport van de Commissie van Onderzoek naar de gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan in de vluchtelingenkampen te Beiroet is verschenen in de Jerusalem Post van 9 februari 1983.

A. VERKLARING VAN GENEVE OVER PALESTINA.

In toepassing van de resoluties 36/120 C van 10 december 1981, ES-7/7 van 19 augustus 1982 en 37/86 C van 10 december 1982 van de Algemene Vergadering, werd van 29 augustus tot 7 september 1983 op het Bureau van de Verenigde Naties te Genève een Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie gehouden om effectieve middelen te zoeken teneinde het Palestijnse volk in staat te stellen zijn onvervreemdbare rechten te verwezenlijken en uit te oefenen. De Conferentie werd geopend door de Secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Javier Pérez de Cuéllar en voorgezeten door de minister van Buitenlandse Zaken van Senegal, Moustapha Niassé.

1. De Conferentie, de Palestijnse kwestie in al haar aspecten grondig onderzocht hebbend, drukt de ernstige bezorgdheid uit van alle naties en volkeren met betrekking tot de internationale spanning die sedert meerdere decennia in het Midden-Oosten voortduurt en waarvan de voornaamste oorzaak ligt in de weigering van Israël, en van degenen die zijn expansionistische politiek steunen, de onvervreemdbare, legitieme rechten van het Palestijnse volk te erkennen. De Conferentie herbevestigt en beklemtoont dat een rechtvaardige oplossing van de Palestijnse kwestie, de kern van het probleem, het cruciaal element is van een alomvattende, rechtvaardige en duurzame politieke regeling in het Midden-Oosten.

2. De Conferentie erkent dat het Palestijnse vraagstuk, dat de Verenigde Naties geërfd hebben bij hun oprichting en dat één van de meest delicate en complexe problemen van onze tijd is, een alomvattende, rechtvaardige en duurzame politieke regeling vereist. Deze regeling moet gebaseerd zijn op de uitvoering van de relevante resoluties van de Verenigde Naties betreffende de Palestijnse kwestie, op de uitoefening door het Palestijnse volk van zijn onvervreemdbare, legitieme rechten, met inbegrip van het recht op zelfbeschikking en het recht om zijn eigen onafhankelijke staat in Palestina te vestigen, en zou eveneens moeten gebaseerd zijn op de instelling door de Veiligheidsraad van waarborgen voor vrede en veiligheid tussen alle staten in het gebied, de onafhankelijke Palestijnse staat inbegrepen, binnen veilige en internationaal erkende grenzen. De Conferentie is ervan overtuigd dat de verwezenlijking van de onvervreemdbare rechten van het Palestijnse volk, zoals zij werden gedefinieerd door resolutie 3236 (XXIX) van de Algemene Vergadering van 22 november 1974, in belangrijke mate zal bijdragen tot de vestiging van vrede en stabiliteit in het Midden-Oosten.

3. De Conferentie is van mening dat de Verenigde Naties een essentiële en primordiale rol te spelen hebben bij de vestiging van een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten. Zij onderstreept de noodzaak de bepalingen van het Handvest van de Verenigde Naties en de resoluties van de Verenigde Naties betreffende de Palestijnse kwestie te eerbiedigen en toe te passen en de beginselen van het internationaal recht na te komen.

4. De Conferentie is van oordeel dat de verschillende voorstellen, conform de beginselen van het internationaal recht, die aangaande deze kwestie werden naar voren gebracht, zoals het Arabisch vredesplan dat eenparig werd aangenomen op de twaalfde Arabische Topconferentie, gehouden te Fez, Marokko, in september 1982, als richtlijnen zouden moeten dienen voor een gezamenlijke internationale actie om het Palestijnse vraagstuk op te lossen. Deze richtlijnen bevatten de volgende elementen :

- a) De verwezenlijking van de legitieme, onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, met inbegrip van het recht op terugkeer, het recht op zelfbeschikking en het recht om zijn eigen onafhankelijke staat in Palestina te vestigen;
- b) Het recht van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, de vertegenwoordiger van het Palestijnse volk, om op voet van gelijkheid met de andere partijen deel te nemen aan alle inspanningen, besprekingen en conferenties over het Midden-Oosten;
- c) De noodzaak een eind te maken aan de Israëliische bezetting van de Arabische gebieden, overeenkomstig het beginsel van de ontoelaatbaarheid van het verwerven van grondgebied met geweld en, bijgevolg, de noodzaak de Israëliische terugtrekking uit alle sedert 1967 bezette gebieden, Jeruzalem inbegrepen, te verzekeren;
- d) De noodzaak elke Israëliische politiek en praktijk in de bezette gebieden, Jeruzalem inbegrepen, en elke door Israël gecreëerde de facto situatie, die in strijd zijn met het internationaal recht en met de desbetreffende resoluties van de Verenigde Naties, inzonderheid de vestiging van nederzettingen, te weerstaan en te verwerpen, aangezien deze politieken en praktijken belangrijke hinderpalen vormen voor de vestiging van vrede in het Midden-Oosten;
- e) De noodzaak opnieuw te bevestigen dat alle door Israël, de bezettende mogendheid, genomen wetgevende en administratieve maatregelen, die het karakter en het statuut van de Heilige Stad Jeruzalem hebben gewijzigd of beoogden te wijzigen, met inbegrip van de onteigening van gronden en van de goederen op deze gronden, en in 't bijzonder de zogenaamde "Basiswet" met betrekking tot Jeruzalem en de uitroeping van Jeruzalem als hoofdstad van Israël, van nul en gener waarde zijn;
- f) Het recht van alle staten in het gebied om te bestaan binnen veilige en internationaal erkende grenzen, met gerechtigheid en veiligheid voor allen, wat als conditio sine qua non de erkenning en de verwezenlijking van de legitieme, onvervreembare rechten van het Palestijnse volk vooronderstelt, zoals bepaald in paragraaf a) hierboven.

5. Teneinde deze richtlijnen uit te voeren, is de Conferentie van oordeel dat het van wezenlijk belang is een internationale vredesconferentie over het Midden-Oosten samen te roepen, op basis van de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties en van de relevante resoluties van de Verenigde Naties, met het doel te komen tot een alomvattende, rechtvaardige en duurzame regeling van het Arabisch-Israëliisch conflict;

een regeling waarvan een essentieel element de vestiging van een onafhankelijke Palestijnse staat in Palestina zou zijn. Deze vredesconferentie zou moeten worden samengeroepen, onder de auspiciën van de Verenigde Naties, met deelneming, op voet van gelijkheid, van alle partijen bij het Arabisch-Israëliësch conflict, met inbegrip van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, evenals van de Verenigde Staten van Amerika, de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken en de andere betrokken staten. In dit verband heeft de Veiligheidsraad in de eerste plaats de verantwoordelijkheid passende institutionele mechanismen te creëren op basis van de pertinente resoluties van de Verenigde Naties, teneinde de akkoorden van de Internationale vredesconferentie te waarborgen en uit te voeren.

6. De Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie onderstreept het belang van de tijdfactor bij de verwezenlijking van een rechtvaardige oplossing van het Palestijns probleem. De Conferentie is ervan overtuigd dat deeloplossingen ontoereikend zijn en dat uitstel bij het zoeken naar een alomvattende oplossing de spanningen in het gebied niet wegneemt.

B. ACTIEPROGRAMMA VOOR DE VERWEZENLIJKING VAN DE PALESTIJNSE RECHTEN

De Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie is overeengekomen dat geen enkele inspanning mag worden gespaard om effectieve middelen te vinden teneinde het Palestijnse volk in staat te stellen zijn rechten in Palestina te verwerven en uit te oefenen overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties, de Universele verklaring van de rechten van de mens a/ en de beginselen van het internationaal recht. De Conferentie, de Verklaring van Genève over Palestina (zie punt A hierboven) in beschouwing nemend, beveelt het hiernavolgend Actieprogramma aan :

I

De Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie beveelt aan dat alle staten, individueel of collectief, overeenkomstig hun respectieve grondwetten en hun verplichtingen krachtens het Handvest van de Verenigde Naties en overeenkomstig de beginselen van het internationaal recht :

1. Het grote belang erkennen van de tijdfactor bij het zoeken naar een oplossing van de Palestijnse kwestie;

2. Hun inspanningen verhogen met het oog op de vestiging van een onafhankelijke Palestijnse staat in het kader van een alomvattende, rechtvaardige en duurzame regeling van het Arabisch-Israëliësch conflict, overeenkomstig het Handvest en de relevante resoluties van de Verenigde Naties en de richtlijnen van de Verklaring van Genève over Palestina;

3. De voortdurende aanwezigheid van Israël in de bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, beschouwen als een factor die de instabiliteit in het gebied doet toenemen en de internationale vrede en veiligheid in gevaar brengt;

4. De expansionistische politiek, gevoerd door Israël in de sedert 1967 bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, bestrijden en verwerpen, als een ernstige en permanente hinderpaal voor de vrede, en in 't bijzonder de wijziging van de geografische aard en de demografische samenstelling van deze gebieden en de Israelische poging om door nationale wetten het juridisch statuut van deze gebieden te wijzigen, evenals alle maatregelen genomen in schending van de Conventie van Genève betreffende de behandeling van krijgsgevangenen b/ en de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd c/, beide van 12 augustus 1949, en van de Conventie van Den Haag van 1907 d/, zoals de vestiging en uitbreiding van nederzettingen, het overbrengen van Israëliëse burgers naar deze gebieden en het individueel of massaal overbrengen van de Arabisch Palestijnse bevolking naar andere gebieden;

5. Afzien van het verstrekken van bijstand aan Israël die van aard is om het militair, economisch en financieel aan te moedigen tot het voortzetten van zijn agressie, bezetting en miskenning van zijn verplichtingen;

tingen krachtens het Handvest en de relevante resoluties van de Verenigde Naties;

6. De migratie naar de bezette Arabische gebieden niet aanmoedigen zolang Israël zijn illegale politiek van het vestigen van nederzettingen in de sedert 1967 bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden niet definitief heeft stopgezet;

7. De relevante resoluties van de Verenigde Naties en van hun gespecialiseerde organisaties met betrekking tot de Heilige Stad Jeruzalem volledig respecteren, met inbegrip van deze die de Israëlische annexatie van Jeruzalem en de uitroeping van deze stad als hoofdstad van Israël verwerpen;

8. Een universele actie ondernemen om de Heilige Plaatsen te beschermen en er bij Israël op aandringen maatregelen te nemen om hun profanatie te voorkomen;

9. Middelen bestuderen om het hoofd te bieden aan de bedreiging die Israël vormt voor de regionale veiligheid in Afrika, doordat het geen rekening houdt met de resoluties van de Verenigde Naties en op economisch, militair en nucleair vlak nauw samenwerkt met het apartheidsregime, waardoor het bijdraagt tot de voortdurende illegale bezetting van Namibië en de repressieve en agressieve capaciteit van dit regime opvoert;

10. Door bilaterale en multilaterale contacten alle staten, met inbegrip van de staten van West-Europa en Noord-Amerika die het niet gedaan hebben, aanmoedigen om gunstig te reageren op alle vredesinitiatieven, gebaseerd op de erkenning van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk, initiatieven die ook werden verwelkomd door Voorzitter Yasser Arafat in zijn toespraak tot de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie;

11. Middelen zoeken en ontwikkelen om het Palestijnse volk in staat te stellen de soevereiniteit over zijn nationale rijkdommen uit te oefenen;

12. Hun bezorgdheid uitdrukken over het feit dat Israël de Palestijnen uitsluit van elke economische activiteit en hen elke toegang ontzegt tot de nationale rijkdommen op Palestijns grondgebied, wat een voortdurende schending inhoudt van de resoluties van de Algemene Vergadering betreffende het recht van de Palestijnen op permanente soevereiniteit over hun nationale rijkdommen;

13. De maatregelen en praktijken, toegepast door Israël in de bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, zoals de annexatie en de onteigening van gronden, watervoorraden en bezittingen en de wijziging van de demografische, geografische, historische en culturele kenmerken van deze gebieden, verwerpen en van nul en gener waarde verklaren;

14. Maatregelen treffen om de economische en sociale lasten, gedragen door het Palestijnse volk ten gevolge van de voortdurende Israëlische bezetting van zijn gebieden sedert 1967, te verlichten;

15. Overwegen speciale bijdragen of verhoogde speciale bijdragen te doen aan de voorgestelde budgetten, programma's en projecten van de relevante organen, fondsen en instellingen van het systeem van de Verenigde Naties, waaraan werd gevraagd humanitaire, economische en sociale bijstand te verlenen aan het Palestijnse volk, inzonderheid rekening houdend met :

- a) De resolutie 33/147 van de Algemene Vergadering van 20 december 1978, en de oproep van de Beheerraad van het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties op zijn dertigste zitting om bijkomende speciale bijdragen te storten voor een bedrag van ten minste 8 miljoen dollar voor de derde programmacyclus (1982-1986), teneinde het te helpen om aan de economische en sociale behoeften van het Palestijnse volk te voldoen e/;
- b) Het hoofdstuk van het voorgestelde programmabudget van de Conferentie over Handel en Ontwikkeling van de Verenigde Naties (UNCTAD) voor de jaren 1984/1985 dat betrekking heeft op de oprichting in UNCTAD van een speciale economische eenheid f/, zoals werd gevraagd door deze Conferentie op haar zesde zitting te Belgrado g/;
- c) De oprichting van een speciaal fonds voor rechtsbijstand teneinde de Palestijnen te helpen om hun rechten te doen naleven onder de bezetting h/, overeenkomstig de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd;

16. Erover waken dat het Orgaan van de Verenigde Naties voor Hulp- en Werkverschaffing aan Palestijnse Vluchtelingen in het Nabije Oosten (UNRWA) aan de essentiële behoeften van de Palestijnen kan voldoen, zonder de efficiëntie van zijn diensten te onderbreken of op enigerlei wijze te verminderen;

17. De situatie van de Palestijnse vrouwen in de door Israël bezette gebieden bestuderen, rekening houdend met de speciale moeilijkheden waarmee zij geconfronteerd worden, en het Voorbereidingscomité van de Internationale conferentie, belast met het onderzoek en de evaluatie van de resultaten van het VN-Decennium voor de vrouw, die zal plaats hebben te Nairobi in 1985, dringend verzoeken deze kwestie op de agenda van de Conferentie te plaatsen;

18. Hun economische, culturele, technische en andere relaties met Israël en de akkoorden die deze relaties beheersen, overeenkomstig hun nationale wetgeving, herzien - indien zij dit nog niet hebben gedaan - teneinde er zich van te verzekeren dat deze relaties en akkoorden niet zullen worden geïnterpreteerd of opgevat als dat zij op de een of andere manier de erkenning inhouden van enige wijziging van het juridisch statuut van Jeruzalem en van de sedert 1967 door Israël bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden of de aanvaarding van de illegale aanwezigheid van Israël in deze gebieden;

19. Erkennen dat het proces dat erin bestaat het Palestijnse volk in staat te stellen zijn onvervreembare rechten in Palestina uit te

oefenen een belangrijke bijdrage betekent tot het herstel van de legaliteit in de internationale relaties;

20. De naleving verzekeren van de bepalingen, vastgelegd in de resolutie 181 (II) van de Algemene Vergadering, die aan alle personen, zonder onderscheid, gelijke rechten waarborgen inzake burgerlijke, politieke, economische en religieuze aangelegenheden, evenals het genot van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, met inbegrip van de vrijheid van godsdienst, van meningsuiting, van drukpers, van onderwijs, van vereniging en vergadering;

21. Hun bezorgdheid uitdrukken over het feit dat de in de bezette Arabische gebieden van kracht zijnde wetten volledig werden vervangen door een groot aantal militaire verordeningen, die ten doel hebben een nieuw "juridisch regime" te vestigen, in schending van de Conventie van Den Haag van 1907 en van de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd;

22. Handelen overeenkomstig hun verplichtingen krachtens het geldende internationaal recht, inzonderheid met betrekking tot de Conventies van Genève van 1949 die bepalen dat de verdragsstaten gehouden zijn deze conventies in alle omstandigheden te eerbiedigen en te doen eerbiedigen, en er in 't bijzonder over waken dat Israël de Conventies van Genève van 1949 in de bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden respecteert;

23. Hun bezorgdheid uitdrukken over het feit dat de Palestijnen en andere Arabieren in de bezette gebieden juridische en andere vormen van bescherming worden ontzegd, dat zij het slachtoffer zijn van een repressieve wetgeving, die massale arrestaties, foltering, het vernielen van woningen en het uitdrijven van mensen uit hun huizen ten gevolge heeft, allemaal daden die een flagrante schending vormen van de rechten van de mens;

24. Erkennen dat aan de door Israël vastgehouden Palestijnse en Libanese gevangenen het statuut van krijgsgevangene moet worden toegekend, overeenkomstig de Conventie van Genève van 1949 betreffende de behandeling van krijgsgevangenen i/, indien het om strijders gaat, of overeenkomstig de Conventie van Genève van 1949 betreffende de bescherming van de burgerbevolking j/, indien het om burgers gaat;

25. Streven naar de aanvaarding van internationale maatregelen, erop gericht de bepalingen van de Conventie van Den Haag van 1907 en de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking, door Israël te doen toepassen op de Westelijke Jordanoever en in de Gazastrook, rekening houdend met resolutie 465 (1980) van de Veiligheidsraad;

26. De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie erkennen als de vertegenwoordiger van het Palestijnse volk - indien zij dit nog niet hebben gedaan - en met haar passende relaties aanknopen;

27. Overeenkomstig hun nationale wetgeving, de oprichting aanmoedigen van nationale comités tot het verlenen van steun aan het Palestijnse volk;

28. De viering aanmoedigen van 29 november als de Internationale dag van solidariteit met het Palestijnse volk, op de meest doeltreffende en betekenisvolle wijze;

29. De Algemene Vergadering verzoeken op haar achtendertigste zitting een Jaar van Palestina af te kondigen, dat zo vlug mogelijk zal worden gevierd; zij zal hierbij rekening houden met de factoren die de doeltreffende voorbereiding ervan moeten verzekeren opdat de publieke wereldopinie ertoe zou worden aangezet haar steun te verlenen aan de verdere uitvoering van de Verklaring van Genève over Palestina en van het Actieprogramma.

II

De Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie beklemtoont de verplichting van alle lidstaten, krachtens het Handvest, de Verenigde Naties in staat te stellen zich te kwijten van hun verantwoordelijkheid een oplossing te vinden voor de Palestijnse kwestie door uitbreiden en efficiënter tussen te komen. Hiertoe :

A

Verzoeken de staten die deelnemen aan de Conferentie de Veiligheidsraad, als het orgaan dat de belangrijkste verantwoordelijkheid draagt voor het behoud van de internationale vrede en veiligheid :

1. De herhaalde en steeds talrijker wordende daden van agressie en andere inbreuken op de vrede in het Midden-Oosten, die de vrede en de veiligheid in het gebied en in de ganse wereld in gevaar brengen, te doen ophouden;

2. Spoedig vastberaden en effectieve stappen te ondernemen om een onafhankelijke soevereine Palestijnse staat in Palestina te vestigen door de relevante resoluties van de Verenigde Naties toe te passen, door de organisatie te vergemakkelijken van de internationale vredesconferentie over het Midden-Oosten, gevraagd in paragraaf 5 van de Verklaring van Genève over Palestina, en door in deze context de passende institutionele mechanismen te creëren op basis van de relevante resoluties van de Verenigde Naties, teneinde de akkoorden van de internationale vredesconferentie te waarborgen en uit te voeren, inzonderheid op de volgende wijze :

- a) Door maatregelen te nemen overeenkomstig het beginsel van de ontoelaatbaarheid van het verwerven van grondgebied met geweld om te bekomen dat Israël zich, volgens een nauwgezet tijdschema, terugtrekt uit de sedert 1967 bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen;
- b) Door effectieve maatregelen te treffen om de veiligheid, de juridische rechten, evenals de fundamentele mensenrechten van de Palestijnen in de bezette gebieden te waarborgen, in afwachting van de terugtrekking van de Israëlische strijdkrachten uit de sedert 1967 door Israël bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen;

- c) Door deze gebieden, na de terugtrekking van Israël, tijdens een korte overgangperiode onder het toezicht te plaatsen van de Verenigde Naties; periode tijdens dewelke het Palestijnse volk zijn recht op zelfbeschikking zou uitoefenen;
- d) Door de toepassing te vergemakkelijken van het recht van de Palestijnen om naar hun huizen en bezittingen terug te keren;
- e) Door toezicht uit te oefenen op de verkiezingen van de constituerende vergadering van de onafhankelijke Palestijnse staat, waaraan alle Palestijnen, in de uitoefening van hun recht op zelfbeschikking, zullen deelnemen;
- f) Door, indien nodig, tijdelijk strijdkrachten ter handhaving van de vrede ter beschikking te stellen, teneinde de uitvoering van de paragrafen a) tot e) hierboven te vergemakkelijken;

B

Intussen wordt de Veiligheidsraad eveneens uitgenodigd om :

1. Dringend maatregelen te nemen om onmiddellijk en volledig een eind te maken aan deze Israëlische politiek in de bezette gebieden, en in 't bijzonder aan de vestiging van nederzettingen, waarover de Veiligheidsraad heeft geoordeeld dat zij geen rechtsgeldigheid bezitten en een ernstige hinderpaal vormen voor de vestiging van een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten;

2. Dringend de rapporten te onderzoeken van de Commissie, opgericht krachtens zijn resolutie 446 (1979) van 22 maart 1979, die de situatie bestudeerde betreffende de nederzettingen in de sedert 1967 bezette Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, en deze Commissie te reactiveren;

3. Een actie te ondernemen om een eind te maken aan de Israëlische exploitatiepolitiek die de eigen economische ontwikkeling van de bezette gebieden tegenwerkt, en Israël te verplichten de beperkingen die het oplegt aan de Palestijnse landbouwers met betrekking tot het watergebruik en het boren van putten op te heffen en op te houden met het afleiden van de watervoorraden van de Westelijke Jordaanoever naar het Israëlisch waterleidingnet;

4. Voortdurend acht te slaan op de daden door Israël tegen het Palestijnse volk gepleegd, in schending van de bepalingen van de pertinente resoluties van de Algemene Vergadering, in 't bijzonder resolutie 181 (II) van 29 november 1947, die aan alle personen, zonder onderscheid, gelijke rechten en vrijheden waarborgt;

5. Ingeval Israël volhardt in zijn weigering om de relevante resoluties van de Verenigde Naties - die de wil van de internationale gemeenschap belichamen - te respecteren, passende maatregelen, overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties, in overweging te nemen, teneinde te verzekeren dat Israël deze resoluties naleeft.

C

1. Rekening houdend met de aanbevelingen van de vijf regionale voorbereidingsvergaderingen van de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie k/ en met de resoluties van de Verenigde Naties betreffende de economische en sociale bijstand aan het Palestijnse volk, wordt de Secretaris-generaal van de Verenigde Naties verzocht een bijeenkomst samen te roepen van de gespecialiseerde instellingen en andere organisaties verbonden met de Verenigde Naties, van de vertegenwoordigers van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie en van de gastlanden van de Palestijnse vluchtelingen, evenals van andere potentiële hulpverleners, teneinde een gecoördineerd programma voor economische en sociale bijstand aan het Palestijnse volk uit te werken en de uitvoering ervan te verzekeren;

2. Deze vergadering zou eveneens moeten nagaan welke het meest doeltreffende interinstitutionele mechanisme zou zijn om de bijstand van de Verenigde Naties aan het Palestijns volk te coördineren, te steunen en op te voeren.

D

De verspreiding over de hele wereld van juiste en gedetailleerde informatie en de rol van de niet-gouvernementele organisaties en instellingen blijven van vitaal belang om het bewustzijn van en de steun voor de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk op zelfbeschikking en op de vestiging van een onafhankelijke soevereine Palestijnse staat te verhogen. Hiertoe :

1. Zou het Departement voor Publieke Informatie van de Verenigde Naties, in nauwe samenwerking en voortdurend overleg met het Comité voor de uitoefening van de onvervreembare rechten van het Palestijnse volk :

- a) Alle informatie-activiteiten van het systeem van de Verenigde Naties over Palestina moeten coördineren door bemiddeling van het Gemeenschappelijk Informatiecomité van de Verenigde Naties (JUNIC);
- b) Er moeten op toezien dat de publicaties en audio-visuele middelen meer aandacht besteden aan de feiten en ontwikkelingen die betrekking hebben op de Palestijnse kwestie;
- c) In zijn publicaties nieuwsbulletins en artikels moeten opnemen over de Israëliische schendingen van de mensenrechten van de Arabische inwoners van de bezette gebieden en regelmatig onderzoeksmissies voor journalisten naar het gebied moeten organiseren;
- d) Regionale colloquia voor de journalisten moeten organiseren;
- e) Gewenste informatie over de resultaten van de Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie moeten verspreiden;

2. Zouden de relevante organisaties van het systeem van de Verenigde Naties vergaderingen, symposia en seminars moeten organiseren over aangelegenheden die passen in het kader van hun respectieve mandaten en die betrekking hebben op de specifieke problemen van het Palestijnse volk, door de banden met de niet-gouvernementele organisaties, de media en de andere groepen die zich interesseren voor de Palestijnse kwestie, nauwer toe te halen.

III

De Internationale conferentie over de Palestijnse kwestie, overtuigd van de belangrijke rol van de publieke wereldopinie bij de regeling van de Palestijnse kwestie en bij de uitvoering van de Verklaring en het Actieprogramma, verzoekt met aandrang en stimuleert :

1. De intergouvernementele en niet-gouvernementele organisaties de internationale gemeenschap meer bewust te maken van de economische en sociale lasten die de voortdurende Israëliësche bezetting doet wegen op het Palestijnse volk en van haar negatieve gevolgen voor de economische ontwikkeling van de gehele Westaziatische regio;

2. De niet-gouvernementele organisaties en de professionele en maatschappelijke verenigingen om met verdubbelde kracht en met alle mogelijke middelen de rechten van het Palestijnse volk te steunen;

3. De organisaties, zoals deze van vrouwen, van onderwijzers, van arbeiders, van jongeren en van studenten, uitwisselings- en andere gemeenschappelijke actieprogramma's tot stand te brengen met hun Palestijnse tegenhangers;

4. De vrouwenverenigingen, in 't bijzonder, de situatie te onderzoeken van de Palestijnse vrouwen en kinderen in alle bezette gebieden;

5. De media en andere instellingen relevante informatie te verspreiden om het publiek bewustzijn en begrip van de Palestijnse kwestie te verruimen;

6. De instellingen van hoger onderwijs de studie te bevorderen van de Palestijnse kwestie in al haar aspecten;

7. De verschillende juristenverenigingen speciale onderzoekscommissies op te richten om schendingen door Israël van de rechten van de Palestijnen vast te stellen en hun bevindingen bekend te maken;

8. De juristen met hun Palestijnse ambtgenoten raadplegingen, research en onderzoekingen te beginnen over de juridische aspecten van de problemen betreffende de strijd, gevoerd in zuidelijk Afrika en in Palestina, in 't bijzonder over de hechtenis van politieke gevangenen en de weigering het statuut van krijgsgevangene toe te kennen aan de gedetineerden die lid zijn van de nationale bevrijdingsbewegingen van zuidelijk Afrika en Palestina;

9. De parlementairen, politieke partijen, vakbonden, solidariteitsorganisaties en intellectuelen, in 't bijzonder in West-Europa en Noord-

Amerika, samen te werken met hun tegenhangers in andere delen van de wereld om, overal waar dit nog niet is gebeurd, hun steun te verlenen aan een initiatief dat de wens uitdrukt van de internationale gemeenschap het Palestijnse volk eindelijk te zien leven in zijn eigen onafhankelijk vaderland, in vrede, vrijheid en waardigheid.

Noten bijlage I

- a/ General Assembly resolution 217 A (III).
- b/ United Nations, Treaty Series, vol. 75, No. 972, p. 135.
- c/ Ibid., No. 973, p. 287.
- d/ Carnegie Endowment for International Peace, The Hague Conventions and Declarations of 1899 and 1907 (New York, Oxford University Press, 1915), p. 100.
- e/ See Official Records of the Economic and Social Council, 1983, Supplement No. 9 (E/1983/20).
- f/ A/C.5/38/4, para. 8 (c).
- g/ Recommendation 146 (VI) of 2 July 1983 of the United Nations Conference on Trade and Development.
- h/ Recommendation 19 of the Latin American Regional Preparatory Meeting, Managua, Nicaragua, 12-15 April 1983 (A/CONF.114/2).
- i/ United Nations, Treaty Series, op. cit.
- j/ Ibid., No. 973, p. 187.
- k/ African region, A/CONF.114/1; Latin American region, A/CONF.114/2; Western Asian region, A/CONF.114/3; Asian region, A/CONF.114/4; European region, A/CONF.114/5.

BIJLAGE II

A. RESOLUTIE 508 (1982)

Aangenomen door de Veiligheidsraad op zijn 2374ste zitting op 5 juni 1982.

De Veiligheidsraad,

Herinnerend aan zijn resoluties 425 (1978), 426 (1978), evenals aan zijn latere resoluties, en meer bepaald de resolutie 501 (1982),

Akte nemend van de brieven van de Permanente vertegenwoordiger van Libanon van 4 juni 1982 a/,

Diep bezorgd over de verslechtering van de huidige situatie in Libanon en in het Libanees-Israëliisch grensgebied, en over de gevolgen ervan voor de vrede en de veiligheid in het gebied,

Ernstig bezorgd over de schending van de territoriale integriteit, onafhankelijkheid en soevereiniteit van Libanon,

Herbevestigend en steunend de verklaring afgelegd door de Voorzitter en de leden van de Veiligheidsraad op 4 juni 1982 b/, evenals de dringende oproep gedaan door de Secretaris-generaal op 4 juni 1982,

Nota nemend van het rapport van de Secretaris-generaal c/,

1. Doet een oproep tot alle partijen bij het conflict om onmiddellijk en gelijktijdig alle militaire activiteiten in Libanon en aan beide kanten van de Libanees-Israëliische grens stop te zetten, en op zijn laatst op zondag 6 juni 1982 om 6 uur plaatselijke tijd;

2. Verzoekt alle lidstaten die daartoe bij machte zijn hun invloed aan te wenden bij de betrokkenen opdat de stopzetting van de vijandelijkheden, voorgeschreven door resolutie 490 (1981) van de Veiligheidsraad, zou kunnen worden gerespecteerd;

3. Verzoekt de Secretaris-generaal alles in het werk te stellen om de toepassing en de naleving van de onderhavige resolutie te verzekeren en zo vlug mogelijk, en niet later dan 48 uur na de aanvaarding van deze resolutie, verslag uit te brengen bij de Veiligheidsraad.

B. RESOLUTIE 509 (1982)

Aangenomen door de Veiligheidsraad op zijn 2375ste zitting op 6 juni 1982.

De Veiligheidsraad,

Herinnerend aan zijn resoluties 425 (1978) van 19 maart 1978 en 508 (1982) van 5 juni 1982,

Ernstig bezorgd over de situatie, beschreven door de Secretaris-generaal in zijn verslag aan de Raad d/,

Herbevestigend de noodzaak de territoriale integriteit, de soevereiniteit en de politieke onafhankelijkheid van Libanon binnen zijn internationaal erkende grenzen strikt te eerbiedigen,

1. Eist dat Israël al zijn militaire strijdkrachten onmiddellijk en onvoorwaardelijk terugtrekt tot aan de internationaal erkende grenzen van Libanon;

2. Eist dat alle partijen de termen van paragraaf 1 van resolutie 508 (1982), die hen oproepen om onmiddellijk en gelijktijdig alle militaire activiteiten in Libanon en aan beide kanten van de Libanees-Israëliëse grens stop te zetten, nauwgezet naleven;

3. Vraagt aan alle partijen hun aanvaarding van de onderhavige resolutie binnen de 24 uur aan de Secretaris-generaal mede te delen;

4. Beslist de kwestie verder in behandeling te nemen.

C. RESOLUTIE 520 (1982)

Aangenomen door de Veiligheidsraad op zijn 2395ste zitting op 17 september 1982.

De Veiligheidsraad,

Onderzocht hebbend het rapport van de Secretaris-generaal van 15 september 1982 e/,

Veroordelend de moord op Bashir Gemayel, de grondwettelijk verkozen President van Libanon, evenals elke poging om door middel van geweld het herstel van een sterke en stabiele regering in Libanon te verstoren,

Gehoord hebbend de verklaring van de Permanente vertegenwoordiger van Libanon f/,

Akte nemend van de vastberadenheid van Libanon om de terugtrekking van alle niet-Libanees strijdkrachten uit Libanon te verzekeren,

1. Herbevestigt zijn resoluties 508 (1982), 509 (1982) en 516 (1982) in al hun componenten;

2. Veroordeelt de recente Israëliëische inval in Beiroet, in schending van de wapenstilstandakkoorden en van de resoluties van de Veiligheidsraad;

3. Eist de onmiddellijke terugkeer naar de voor 15 september 1982 door Israël ingenomen posities, als een eerste stap naar de volledige uitvoering van de resoluties van de Veiligheidsraad;

4. Vraagt opnieuw de strikte eerbied voor de soevereiniteit, territoriale integriteit, eenheid en politieke onafhankelijkheid van Libanon onder het uniek en exclusief gezag van de Libanese regering, uitgeoefend door bemiddeling van het Libanese leger in heel Libanon;

5. Bevestigt opnieuw zijn resoluties 512 (1982) en 513 (1982) waarin hij vraagt dat de rechten van de burgerbevolking zonder enig onderscheid zouden worden gerespecteerd, en verwerpt alle gewelddaden tegen deze bevolking;

6. Steunt de inspanningen van de Secretaris-generaal om de resolutie 516 (1982), betreffende het inzetten van waarnemers van de Verenigde Naties om toezicht uit te oefenen op de situatie in en rond Beiroet, uit te voeren, en verzoekt alle betrokken partijen ten volle mee te werken aan de uitvoering van die resolutie;

7. Beslist de kwestie verder in behandeling te nemen en verzoekt de Secretaris-generaal de Veiligheidsraad zo vlug mogelijk en op zijn laatst binnen de 24 uur op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen.

D. RESOLUTIE 521 (1982)

Aangenomen door de Veiligheidsraad op zijn 2396ste zitting op 19 september 1982.

De Veiligheidsraad,

Ontzet over de slachting van Palestijnse burgers in Beiroet,

Gehoord hebbend het verslag van de Secretaris-generaal g/,

Nota nemend van het feit dat de Libanese regering aanvaard heeft dat waarnemers van de Verenigde Naties gestuurd worden naar de plaatsen in en rond Beiroet waar het lijden en het verlies aan mensenlevens het grootst zijn,

1. Veroordeelt de criminele slachtpartij van Palestijnse burgers in Beiroet;

2. Bevestigt nogmaals zijn resoluties 512 (1982) en 513 (1982), die vragen dat de rechten van de burgerbevolking zonder enig onderscheid zouden worden gerespecteerd, en verwerpt alle gewelddaden tegen deze bevolking;

3. Machtigt de Secretaris-generaal, als een onmiddellijke maatregel, het aantal waarnemers van de Verenigde Naties in en rond Beiroet te verhogen van tien tot vijftien, en beklemtoont dat er geen enkele tussenkomst zal zijn bij het inzetten van de waarnemers en dat zij volledige bewegingsvrijheid zullen hebben;

4. Verzoekt de Secretaris-generaal, in overleg met de Libanese regering, het spoedig inzetten van deze waarnemers te verzekeren opdat zij, op elke binnen het kader van hun mandaat mogelijke wijze, zouden kunnen bijdragen tot de inspanning om de volledige bescherming van de burgerbevolking te verzekeren;

5. Verzoekt de Secretaris-generaal dringend passende beraadslagingen te beginnen, meer bepaald met de Libanese regering, over de bijkomende maatregelen die de Veiligheidsraad zou kunnen nemen, met inbegrip van het eventueel inzetten van strijdkrachten van de Verenigde Naties, ten einde die regering te helpen de volledige bescherming van de burgerbevolking in en rond Beiroet te verzekeren, en verzoekt hem binnen de 48 uur verslag uit te brengen bij de Raad;

6. Beklemtoont dat alle betrokkenen moeten toestaan dat de door de Veiligheidsraad in Libanon gevestigde waarnemers en strijdkrachten van de Verenigde Naties worden ingezet en hun mandaten vervullen en, in verband hiermee, vestigt plechtig de aandacht op de verplichting van alle lidstaten, krachtens artikel 25 van het Handvest van de Verenigde Naties, de beslissingen van de Raad te aanvaarden en toe te passen overeenkomstig het Handvest;

7. Verzoekt de Secretaris-generaal de Raad op voortdurende en dringende wijze te informeren.

E. RESOLUTIE 542 (1983)

Aangenomen door de Veiligheidsraad op zijn 2501ste zitting op 23 november 1983.

De Veiligheidsraad,

Onderzocht hebbend de situatie die heerst in Noord-Libanon,

Herinnerend aan de verklaring over deze kwestie door de Voorzitter van de Raad afgelegd op 11 november 1983 h/,

Diep bezorgd over het opvoeren van de gevechten, die veel lijden en een groot verlies aan mensenlevens blijven veroorzaken,

1. Betreurt het verlies aan mensenlevens, veroorzaakt door de gebeurtenissen die plaatsgrijpen in Noord-Libanon;
2. Doet opnieuw een oproep opdat de soevereiniteit, politieke onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Libanon binnen zijn internationaal erkende grenzen strikt zouden worden gerespecteerd;
3. Verzoekt de betrokken partijen onmiddellijk een bestand te aangaan en de stopzetting van de vijandelijkheden nauwgezet na te leven;
4. Vraagt dat de betrokken partijen hun geschillen uitsluitend met vreedzame middelen zouden regelen en zouden afzien van de bedreiging met of het gebruik van geweld;
5. Brengt hulde aan het Orgaan van de Verenigde Naties voor Hulp en Werkverschaffing aan Palestijnse Vluchtelingen in het Nabije Oosten (UNRWA) en aan het Internationaal Comité van het Rode Kruis voor het werk dat zij hebben volbracht door dringende humanitaire bijstand te verlenen aan de Palestijnse en Libanese burgers in de stad en omstreken van Tripoli;
6. Doet een beroep op alle betrokken partijen de bepalingen van de onderhavige resolutie na te komen;
7. Verzoekt de Secretaris-generaal de situatie in Noord-Libanon te volgen, overleg te plegen met de Libanese regering en verslag uit te brengen bij de Raad, die de kwestie verder in behandeling neemt.

F. RESOLUTIE ES-7/9 VAN DE ALGEMENE VERGADERING

De Palestijnse kwestie

De Algemene Vergadering,

Onderzocht hebbend de Palestijnse kwestie op haar heropende zevende speciale spoedzitting,

Gehoord hebbend de verklaring van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, de vertegenwoordiger van het Palestijnse volk i/,

Herinnerend aan en opnieuw bevestigend, in 't bijzonder, haar resolutie 194 (III) van 11 december 1948,

Ontzet over de slachtpartij van Palestijnse burgers in Beiroet,

Herinnerend aan de resoluties 508 (1982) van 5 juni 1982, 509 (1982) van 6 juni 1982, 513 (1982) van 4 juli 1982, 520 (1982) van 17 september 1982 en 521 (1982) van 19 september 1982,

Akte nemend van de rapporten van de Secretaris-generaal betreffende de situatie, inzonderheid zijn rapport van 18 september 1982 j/,

Met spijt vaststellend dat de Veiligheidsraad tot op heden geen effectieve en praktische maatregelen genomen heeft, overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties, om de uitvoering van zijn resoluties 508 (1982) en 509 (1982) te verzekeren,

Verwijzend naar de humanitaire beginselen van de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd van 12 augustus 1949 k/ en naar de verplichtingen die voortvloeien uit de reglementen die als bijlage werden toegevoegd aan de Conventies van Den Haag van 1907 1/,

Diep bezorgd over het lijden van de Palestijnse en Libanese burgerlijke bevolking,

Vaststellend dat het Palestijnse volk geen nationaal tehuis heeft,

Herbevestigend de dwingende noodzakelijkheid het Palestijnse volk in staat te stellen zijn legitieme rechten uit te oefenen,

1. Veroordeelt de criminele slachtpartij van Palestijnse en andere burgers in Beiroet op 17 september 1982;

2. Verzoekt dringend de Veiligheidsraad, met de hem ter beschikking staande middelen, de omstandigheden en omvang van de slachting van Palestijnen en andere burgers in Beiroet op 17 september 1982 te onderzoeken en zo vlug mogelijk het rapport met zijn bevindingen bekend te maken;

3. Beslist de bepalingen ten volle te steunen van de resoluties 508 (1982) en 509 (1982), waarin de Raad onder meer eiste dat :

- a) Israël al zijn militaire strijdkrachten onmiddellijk en onvoorwaardelijk terugtrekt tot aan de internationaal erkende grenzen van Libanon;
- b) Alle partijen bij het conflict alle militaire activiteiten in Libanon en aan beide kanten van de Libanees-Israëliische grens onmiddellijk en onvoorwaardelijk stopzetten;

4. Eist dat alle lidstaten en andere partijen de soevereiniteit, territoriale integriteit, eenheid en politieke onafhankelijkheid van Libanon binnen zijn internationaal erkende grenzen strikt respecteren;

5. Herbevestigt het fundamenteel beginsel van de ontoelaatbaarheid van het verwerven van grondgebied met geweld;

6. Besluit dat, overeenkomstig haar resolutie 194 (III) en haar latere relevante resoluties, de Palestijnse vluchtelingen in staat zouden moeten worden gesteld om naar hun huizen en bezittingen terug te keren vanwaar zij werden ontworteld en verplaatst, en eist dat Israël onmiddellijk en onvoorwaardelijk de onderhavige resolutie nakomt;

7. Verzoekt met aandrang de Veiligheidsraad, ingeval Israël zou blijven weigeren de eisen na te komen die zijn vervat in de resoluties 508

(1982) en 509 (1982) en in de onderhavige resolutie, samen te komen teneinde praktische maatregelen in overweging te nemen overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties;

8. Doet een beroep op alle internationale instellingen en organisaties een zo ruim mogelijke humanitaire bijstand te blijven verlenen aan de slachtoffers van de Israëliëse invasie in Libanon;

9. Verzoekt de Secretaris-generaal een fototentoonstelling voor te bereiden over het bloedbad van 17 september 1982 en ze op te stellen in de bezoekershal van de Verenigde Naties;

10. Beslist de zevende speciale spoedzitting tijdelijk te verdagen en de Voorzitter van de laatste gewone zitting van de Algemene Vergadering te machtigen deze zitting op verzoek van de lidstaten te hervatten.

G. RESOLUTIE 38/79 VAN DE ALGEMENE VERGADERING

Rapport van het Speciaal comité belast met het onderzoek naar de Israëliëse praktijken die van invloed zijn op de mensenrechten van de bevolking van de bezette gebieden.

D

De Algemene Vergadering,

Geïnspireerd door de oogmerken en de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties en de beginselen en de bepalingen van de Universele verklaring van de rechten van de mens m/,

Voor ogen hebbend de bepalingen van de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd van 12 augustus 1949 n/, evenals deze van andere relevante conventies en voorschriften,

Herinnerend aan al haar resoluties over de kwestie, in 't bijzonder de resoluties 32/91 B en C van 13 december 1977, 33/113 C van 18 december 1978, 34/90 A van 12 december 1979, 35/122 C van 11 december 1980, 36/147 C van 16 december 1981 en 37/88 C van 10 december 1982, en ook aan deze die de Veiligheidsraad, de Commissie voor de rechten van de mens, inzonderheid haar resolutie 1983/1 van 15 februari 1983 o/, en andere betrokken organen van de Verenigde Naties, evenals de gespecialiseerde organisaties hebben aangenomen,

Onderzocht hebbend het rapport van het Speciaal comité belast met het onderzoek naar de Israëliëse praktijken die van invloed zijn op de mensenrechten van de bevolking van de bezette gebieden p/, dat onder meer publieke verklaringen bevat, afgelegd door vertegenwoordigers van de Israëliëse regering;

1. Looft het Speciaal comité belast met het onderzoek naar de Israëliëse praktijken die van invloed zijn op de mensenrechten van de bevolking van de bezette gebieden om zijn inspanningen bij de vervulling

van de hem door de Algemene Vergadering toevertrouwde taken en om zijn nauwgezetheid en onpartijdigheid;

2. Betreurt de hardnekkige weigering van Israël om het Speciaal comité toe te laten tot de bezette gebieden;

3. Eist dat Israël het Speciaal comité toegang verleent tot de bezette gebieden;

4. Bevestigt opnieuw dat de bezetting zelf een grove schending vormt van de mensenrechten van de burgerbevolking van de bezette Arabische gebieden;

5. Veroordeelt de voortdurende en herhaalde schending door Israël van de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd van 12 augustus 1949 en van andere van toepassing zijnde internationale instrumenten, en veroordeelt in 't bijzonder deze schendingen die de Conventie kwalificeert als "groeve inbreuken" op haar bepalingen;

6. Verklaart nogmaals dat de door Israël gepleegde grove inbreuken op de genoemde Conventie oorlogsmisdaden zijn en een belediging voor het mensdom;

7. Veroordeelt streng de hiernavolgende Israëlische politieken en praktijken :

- a) De aanhechting van bepaalde gedeelten van de bezette gebieden, Jeruzalem inbegrepen;
- b) Het onderwerpen van de Syrische Golanhoogten aan de Israëlische wetten, jurisdictie en administratie, wat heeft geleid tot de effectieve annexatie van de Syrische Golanhoogten;
- c) De vestiging van nieuwe Israëlische nederzettingen en uitbreiding van de bestaande nederzettingen op private en publieke Arabische gronden en de overbrenging van een vreemde bevolking naar die nederzettingen;
- d) De evacuatie, deportatie, uitdrijving, verplaatsing en overbrenging van de Arabische inwoners van de bezette gebieden en de ontzegging van hun recht om er terug te keren;
- e) De beslagname en onteigening van private en publieke Arabische goederen in de bezette gebieden en alle andere transacties die betrekking hebben op het verwerven van gronden en waarbij de Israëlische autoriteiten, instellingen of particulieren enerzijds en de inwoners of instellingen van de bezette gebieden anderzijds betrokken zijn;
- f) Excavaties en transformaties van het landschap en de historische, culturele en religieuze sites, inzonderheid te Jeruzalem;
- g) De roof van het archeologisch en cultureel bezit;

- h) De vernieling en de afbraak van Arabische huizen;
- i) De collectieve straffen, de massale arrestaties, de administratieve hechtenis en de slechte behandeling waarvan de Arabische bevolking het slachtoffer is;
- j) De slechte behandeling en het folteren van de gedetineerden;
- k) Het belemmeren van de godsdienstige vrijheden en praktijken, evenals van de familiale rechten en gebruiken;
- l) Het belemmeren van het onderwijssysteem, evenals van de economische en sociale ontwikkeling van de bevolking van de bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden;
- m) Het belemmeren van het recht van personen om zich vrij te bewegen binnen de bezette Palestijnse en andere gebieden;
- n) De onrechtmatige exploitatie van de natuurlijke rijkdommen, de hulpbronnen en de bevolking van de bezette gebieden;

8. Veroordeelt streng de bewapening van Israëliische kolonisten in de bezette gebieden om hen in staat te stellen gewelddaden te begaan tegen Arabische burgers, en de gewelddaden, gepleegd door deze gewapende kolonisten tegen particulieren, die doden en gewonden maken en belangrijke schade berokkenen aan de Arabische goederen;

9. Bevestigt opnieuw dat alle maatregelen door Israël genomen om het fysisch karakter, de demografische samenstelling, de institutionele structuur of het statuut van de bezette gebieden, of enig deel daarvan, Jeruzalem inbegrepen, van nul en gener waarde zijn en dat het beleid van Israël dat erin bestaat een deel van zijn bevolking en nieuwe immigranten in de bezette gebieden te vestigen een flagrante schending vormt van de Conventie van Genève en van de desbetreffende resoluties van de Verenigde Naties;

10. Eist dat Israël onmiddellijk een eind maakt aan de politieken en praktijken, vermeld in de paragrafen 7,8 en 9 hierboven;

11. Doet een beroep op Israël, de bezettende mogendheid, om onmiddellijk stappen te ondernemen voor de terugkeer van alle verplaatste Arabische en Palestijnse inwoners naar hun huizen of vroegere woonplaatsen in de sedert 1967 door Israël bezette gebieden;

12. Verzoekt dringend de internationale organisaties en gespecialiseerde instellingen, inzonderheid de Internationale Arbeidsorganisatie, de omstandigheden te onderzoeken van de Arabische arbeiders in de bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen;

13. Verzoekt opnieuw alle staten, inzonderheid de staten die partij zijn bij de Conventie van Genève, krachtens artikel 1 van die Conventie, evenals de internationale organisaties en gespecialiseerde instellingen geen enkele van de wijzigingen, door Israël aangebracht in de bezette gebieden, te erkennen en iedere maatregel en iedere hulp te vermijden

die Israël zou kunnen te baat nemen om zijn annexatie- en kolonisatiepolitiek of enige andere politiek of praktijk, vermeld in de onderhavige resolutie, verder te zetten;

14. Verzoekt het Speciaal comité, in afwachting van de spoedige beëindiging van de Israëlische bezetting, de Israëlische politieken en praktijken in de sedert 1967 door Israël bezette Arabische gebieden verder te onderzoeken, overleg te plegen, wanneer dit aangewezen is, met het Internationaal Comité van het Rode Kruis teneinde de vrijwaring van het welzijn en de mensenrechten van de bevolking van de bezette gebieden te verzekeren en zo vlug mogelijk en nadien telkens wanneer de nood zich voordoet, verslag uit te brengen bij de Secretaris-generaal;

15. Verzoekt het Speciaal comité de behandeling van burgers, gevangen gehouden in de sedert 1967 door Israël bezette Arabische gebieden, verder te onderzoeken;

16. Veroordeelt de weigering van Israël om personen van de bezette gebieden als getuige te laten verschijnen voor het Speciaal comité en te laten deelnemen aan conferenties en vergaderingen, gehouden buiten de bezette gebieden;

17. Verzoekt de Secretaris-generaal :

- a) Het Speciaal comité te voorzien van alle faciliteiten die nodig zijn om de Israëlische politieken en praktijken, waarvan sprake in de onderhavige resolutie, te onderzoeken, met inbegrip van deze die vereist zijn om de bezette gebieden te bezoeken;
- b) Het bijkomend personeel verder ter beschikking te stellen dat kan nodig zijn om het Speciaal comité te helpen bij de vervulling van zijn taken;
- c) Een zo ruim mogelijke verspreiding te verzekeren van de rapporten van het Speciaal comité en van de informatie betreffende zijn activiteiten en bevindingen, met alle middelen beschikbaar via het Departement voor Publieke Informatie van het Secretariaat en, indien nodig, de rapporten van het Speciaal comité, die uitgeput zijn, te herdrukken;
- d) Bij de Algemene Vergadering, op haar negenendertigste zitting, verslag uit te brengen over de taken die hem in deze paragraaf werden toevertrouwd;

18. Verzoekt de Veiligheidsraad ervoor te zorgen dat Israël alle bepalingen van de Conventie van Genève betreffende de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd van 12 augustus 1949 respecteert en naleeft in de sedert 1967 bezette Palestijnse en andere Arabische gebieden, Jeruzalem inbegrepen, en maatregelen te nemen om een eind te maken aan de Israëlische politieken en praktijken in deze gebieden;

19. Beslist op de voorlopige agenda van haar negenendertigste zitting het punt in te schrijven betiteld "Rapport van het Speciaal comi-

té belast met het onderzoek naar de Israëliëische praktijken die van invloed zijn op de mensenrechten van de bevolking van de bezette gebieden".

Noten bijlage II

- a/ S/15161 and S/15162.
- b/ S/15163.
- c/ Official Records of the Security Council, Thirty-seventh Year, Supplement for April, May and June 1982, 2374th meeting.
- d/ Ibid., 2375th meeting.
- e/ Ibid., document S/15382/Add.1.
- f/ Ibid., Thirty-seventh Year, 2394th meeting.
- g/ Ibid., Thirty-seventh Year, Supplement for July, August and September 1982, document S/15400.
- h/ S/16142.
- i/ See A/ES-7/PV.32.
- j/ S/15400.
- k/ United Nations, Treaty Series, vol. 75, No. 973, p. 287.
- l/ Carnegie Endowment for International Peace, The Hague Conventions and Declarations of 1899 and 1907 (New York, Oxford University Press, 1915).
- m/ Resolution 217 A (III).
- n/ United Nations, Treaty Series, vol. 75, No. 973, p. 287.
- o/ See Official Records of the Economic and Social Council, 1983, Supplement No. 3 (E/1983/13 and Corr. 1), chap. XXVII.
- p/ See A/38/409.